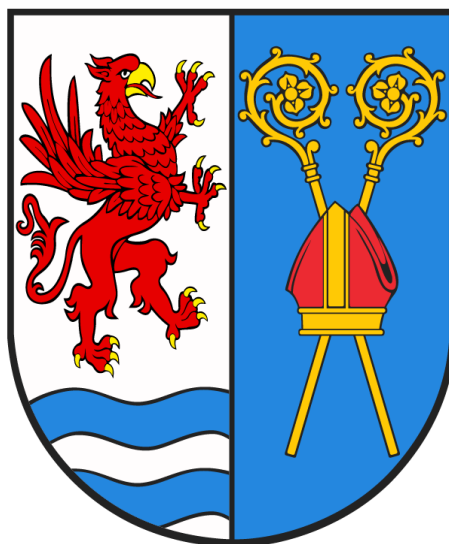

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO
NA LATA 2010-2013
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2014-2017**

(AKTUALIZACJA - I)

Wykonawcy: mgr inż. Anna Rodak	
Kierownik projektu: mgr Marek Benedykciński	

Poznań, sierpień 2010 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	5
1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE	5
2. PODSTAWY PRAWNE	5
3. CEL I ZAKRES PROGRAMU	5
4. OKRES OBJĘTY PROGRAMEM	8
5. TERMINOLOGIA	9
II. CHARAKTERYSTYKA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO	14
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	14
2. KLIMAT	15
3. UŻYTKOWANIE TERENU	17
4. SPOŁECZNOŚĆ	17
5. GOSPODARKA	20
6. HISTORIA I ZABYTKI	23
7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	25
7.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ	26
7.2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA	27
7.3. ZINTEGROWANA GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	30
7.4. URZĄDZENIA WODNE I ZABEZPIECZENIE PRZED POWODZIĄ	35
7.5. KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA	38
7.6. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO I GAZ	39
7.7. ELEKTROENERGETYKA	41
7.8. OBIEKTY ENERGII ODNAWIALNEJ	41
7.9. TELEKOMUNIKACJA	50
8. EDUKACJA EKOLOGICZNA W POWIECIE	53
9. GOSPODARKA ODPADAMI	57
III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW I SKŁADNIKÓW PRZYRODY	61
1. BUDOWA GEOLOGICZNA I BOGACTWA NATURALNE	61
2. GLEBY I POWIERZCHNIA ZIEMI	65
3. WODY PODZIEMNE	66
4. WODY POWIERZCHNIOWE	67
4.1. RZEKI	67
4.2. JEZIORA	69
5. CHARAKTERYSTYKA ELEMENTÓW PRZYRODY OŻYWIONEJ	72
5.1. OGÓLNA ANALIZA ŚWIATA ROŚLINNEGO	72
5.2. LASY	76
5.3. PARKI I ZADRZEWIENIA	78
5.4. OGÓLNA ANALIZA ŚWIATA ZWIERZĄT	80

6. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	82
6.1. REZERWATY PRZYRODY	82
6.2. UŻYTKI EKOLOGICZNE	86
6.3. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	89
6.4. STANOWISKO DOKUMENTACYJNE	93
6.5. ZESPOŁY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWE	93
6.6. POMNIKI PRZYRODY	94
6.7. OBSZARY NATURA 2000	99
IV. OGÓLNY STAN I OCENA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	106
1. STAN RZEŻBY TERENU	106
2. STAN JAKOŚCI GLEB	108
3. STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	112
4. STAN CZYSTOŚCI WÓD PODZIEMNYCH	120
5. STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	123
6. KLIMAT AKUSTYCZNY POWIATU	130
7. CHARAKTERYSTYKA ŹRÓDEŁ PROMIENIOWANA ELEKTROMAGNETYCZNEGO	132
V. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE – OCHRONA ŚRODOWISKA W DOKUMENTACH WYŻSZEGO SZCZEBLA	134
1. GŁÓWNE CELE POLITYKI EKOLOGICZNEJ PAŃSTWA	134
2. CELE POLITYKI EKOLOGICZNEJ WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO	137
VI. CHARAKTERYSTYKA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO	155
VII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	175
VIII. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	215
1. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY PROGRAMOWO-PLANISTYCZNE	215
2. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY UMOŻLIWIAJĄCE KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA	215
3. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY FINANSOWE	216
4. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY KARNE I ADMINISTRACYJNE	216
5. UPOWSZECHNIENIE INFORMACJI O ŚRODOWISKU	217
6. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	217
IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	218
1. FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	218
1.1. NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	218
1.2. WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	219
2. FUNDACJA EKO-FUNDUSZ	220
3. FUNDUSZE UNII EUROPEJSKIEJ	220
3.1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2007-2013	221
IX. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	222
1. UCZESTNICZY REALIZACJI PROGRAMU	222
2. MONITORING WDRAŻANIA PROGRAMU	224

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

2.1. ZAKRES MONITORINGU.....	224
2.2. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU	224
X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	229

I. WPROWADZENIE

1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Zgodne z przepisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 ze zm.) programy ochrony środowiska podlegają aktualizacji nie rzadziej, niż co 4 lata. Program swoją strukturą bezpośrednio nawiązuje do projektu Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016. Niniejsze opracowanie, określające kierunki polityki ekologicznej na lata 2007 - 2010 oraz 2011-2014, należy traktować jako wypełnienie obowiązku aktualizacji Polityki ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 - 2010, a więc odniesienia jej celów i niezbędnych działań do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz stanu środowiska. Potrzeba tej aktualizacji wynikała też z uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej. Stwarza to, z jednej strony, szansę szybkiego rozwiązania wielu problemów ochrony środowiska i poprawy jakości życia mieszkańców, przykładowo poprzez możliwość korzystania ze środków finansowych UE, z drugiej strony oznacza konieczność spełnienia wymagań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz osiągnięcia celów wspólnotowej polityki ekologicznej.

2. PODSTAWY PRAWNE

Dokument został opracowany w związku z obowiązkiem nałożonym na powiaty przez ustawę z 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska w art. 17 i 18, oraz ustawę z 27 lipca 2001 o wprowadzeniu ustawy – Prawo Ochrony Środowiska, w art. 10 w zakresie terminu jego realizacji. Zakres merytoryczny Programu ochrony środowiska określają Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym (MŚ grudzień 2002).

3. CEL I ZAKRES PROGRAMU

Celem opracowania jest aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017.

Ochrona środowiska przyrodniczego jest jedną z głównych dróg prowadzących do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, należy jednak pamiętać, że nie jedyną. O w pełni zrównoważonym rozwoju można dopiero mówić po osiągnięciu czterech łańców:

- ekologicznego,
- społecznego,
- ekonomicznego (gospodarczego),

- przestrzennego.

Podstawowym narzędziem osiągnięcia ładu ekologicznego jest ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego. Ład społeczny może być osiągnięty np. poprzez akceptację mieszkańców dla proponowanych i podejmowanych działań. Ład gospodarczy osiąga się poprzez kształtowanie odpowiedniej struktury gospodarki, ograniczanie bezrobocia. Ład przestrzenny wiąże się np. z odpowiednią lokalizacją terenów przemysłowych, mieszkaniowych, komunikacyjnych i innych.

Powyższe zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska zostały uwzględnione w niniejszym opracowaniu, ze wskazaniem kierunków i hierarchii działań zmierzających do ich wprowadzenia na terenie powiatu kołobrzeskiego. Do najistotniejszych celów i kierunków działań wytyczonych w zakresie rozwoju społeczno — gospodarczego i ochrony środowiska należą:

- Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych (zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów, wzrost udziału wykorzystywanych zasobów odnawialnych, ochrona zasobów kopalin),
- Ochrona powietrza, ochrona przed hałasem (zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji gazów i pyłów, zminimalizowanie uciążliwego hałasu),
- Ochrona wód (zapewnienie odpowiedniej jakości użytkowej wód, racjonalizacja zużycia wody, ochrona przed powodzią, właściwa gospodarka wodno-ściekowa),
- Ochrona gleb,
- Ochrona zasobów przyrodniczych (zachowanie zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem ich różnorodności oraz racjonalna eksploatacja lasów),
- Prowadzenie skutecznej akcji edukacyjno-informacyjnej gwarantującej powodzenie realizacji wyżej wymienionych działań.

Kierując się tymi przesłankami, zdefiniowano w niniejszym opracowaniu ekologiczne cele strategiczne dla powiatu. Ich realizacja w powiązaniu z programem edukacji ekologicznej społeczeństwa winna zapewnić rozwój zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ponadto celem niniejszego opracowania jest nakreślenie ogólnych zasad zrównoważonego rozwoju oraz działań dla gmin powiatu kołobrzeskiego. Jest rzeczą niezbędną, aby do prac nad programem ochrony środowiska były włączone wszystkie właściwe ze względu na zasięg swojej działalności instytucje, związane z ochroną środowiska i zagospodarowaniem przestrzennym oraz przedsiębiorstwa oddziałujące na środowisko, oraz przedstawiciele społeczeństwa.

W tym ostatnim przypadku rozumie się, że są to organy samorządu terytorialnego, samorządu gospodarczego (jeśli istnieją na terenie gminy) i ekologiczne organizacje pozarządowe.

W celu merytorycznego przedstawienia i uszczegółowienia zapisów Programu Ochrony Środowiska w odniesieniu do konkretnych gmin powiatu należy kierować się poniższą metodyką:

1. Programy gminne powinny się składać z dwóch części:

- zadań własnych (pod zadaniami własnymi należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy),
- zadań koordynowanych (pod zadaniami koordynowanymi należy rozumieć pozostałe zadania, związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego). Zadania własne powinny być w programie ujęte z pełnym zakresem informacji niezbędnej do kontroli ich realizacji (opis przedsięwzięcia, terminy realizacji, instytucja odpowiedzialna, koszty, źródła finansowania). Zadania koordynowane powinny być w programie ujęte z takim stopniem szczegółowości, jaki jest dostępny na terenie gminy.

2. Jest rzeczą niezbędną, aby do prac nad gminnym programem ochrony środowiska były włączone wszystkie właściwe ze względu na zasięg swojej działalności instytucje, związane z ochroną środowiska i zagospodarowaniem przestrzennym oraz przedsiębiorstwa oddziałujące na środowisko, oraz przedstawiciele społeczeństwa. W tym ostatnim przypadku rozumie się, że są to organy samorządu terytorialnego, samorządu gospodarczego (jeśli istnieją na terenie gminy) i ekologiczne organizacje pozarządowe obejmujące zakresem swej działalności daną gminę.

3. Gminny program ochrony środowiska powinien być skoordynowany z:

- lokalnym, miejscowym planem (planami) zagospodarowania przestrzennego;
- lokalnymi planami rozwoju infrastruktury (jeśli są): mieszkalnictwa, transportu, zaopatrzenia w energię, itd.;
- gminnym planem gospodarowania odpadami sporządzonym zgodnie z ustawą o odpadach;
- obejmującym teren gminy programem ochrony powietrza, programem ochrony środowiska przed hałasem i programem ochrony wód, jeśli takie programy (dla obszarów obejmujących teren danej gminy) zostały lub zostaną opracowane w związku z wymaganiami wynikającymi z ustawy Prawo ochrony środowiska

(zgodnie z tą ustawą naprawcze programy ochrony powietrza opracowuje się dla obszarów, gdzie zostaną stwierdzone przekroczenia dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu, natomiast programy ochrony wód – dla wchodzących w skład dorzeczy obszarów, na których nie są osiągnięte wymagane poziomy jakości wód);

- programami ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego na lata 2010 – 2013 określa:

- Aktualną diagnozę stanu środowiska i główne przyczyny tego stanu,
- Główne problemy ekologiczne powiatu,
- Priorytetowe cele i działania w podziale na krótkoterminowe (lata 2010 – 2013) i długoterminowe (do roku 2017),
- Harmonogram zadań w zakresie poprawy stanu środowiska,
- Instrumenty prawne i ekonomiczne niezbędne do wdrożenia Programu,
- System monitoringu i zarządzania środowiskiem,
- Promocję Programu i edukację ekologiczną społeczeństwa.

Szczegółne rozwinięcie Programu stanowi Plan Gospodarki Odpadami.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego będzie wykorzystany do:

- Strategicznego zarządzania powiatem w zakresie ochrony środowiska,
- Racjonalnej gospodarki przestrzennej i rozwoju przedsiębiorczości zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- Tworzenia programów operacyjnych,
- Planowania budżetu,
- Ubiegania się o fundusze celowe ze źródeł krajowych i Unii Europejskiej,
- Działań w zakresie edukacji ekologicznej.

4. OKRES OBJĘTY PROGRAMEM

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego opracowany jest na lata 2010 – 2013 z perspektywą do roku 2017 i jest on zbieżny z *Programem ochrony środowiska dla Województwa Zachodniopomorskiego*. Program zawiera zadania dla dwóch faz:

- cele krótkoterminowe – lata 2010 – 2013,
- cele długoterminowe do roku 2017.

Ocena i weryfikacja realizacji zadań programu dokonywana będzie zgodnie z wymogami ustawy: co 2 lata od przyjęcia Programu. Aktualizacja programu ochrony środowiska nie rzadziej niż, co 4 lata.

5. TERMINOLOGIA

Program Ochrony Środowiska wymusza na wszystkich uczestnikach procesów decyzyjnych i inwestycyjnych zastosowanie jednakowej terminologii dotyczącej całokształtu ochrony środowiska. Poniżej podane zostały znaczenia zwrotów użytych w opracowaniu.

5.1. TERMINOLOGIA Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

OCHRONA ŚRODOWISKA - rozumie się przez to podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiających zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej; ochrona ta polega w szczególności na:

- racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom,
- przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

RÓWNOWAGA PRZYRODNICZA - jest to taki stan, w którym na określonym obszarze istnieje równowaga we wzajemnym oddziaływaniu: człowieka, składników przyrody żywej i układu warunków siedliskowych tworzonych przez składniki przyrody nieożywionej.

ŚRODOWISKO - rozumie się przez to ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnię ziemi, kopaliny, wody, powietrze, zwierzęta i rośliny, krajobraz oraz klimat.

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ - rozumie się przez to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

EMISJA - rozumie się przez to wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności człowieka, do powietrza, wody, gleby lub ziemi:

- substancje,
- energie, takie jak ciepło, hałas, wibracje lub pola elektromagnetyczne,
- dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU - jest terenem chronionym ze względu na wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe w szczególności ze względu na możliwości zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem lub istniejące albo odtwarzane korytarze ekologiczne.

Celem tworzenia obszarów chronionego krajobrazu może być w szczególności zapewnienie powiązania terenów poddanych ochronie w system obszarów chronionych.

ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO - rozumie się przez to również oddziaływanie na zdrowie ludzi.

ORGAN OCHRONY ŚRODOWISKA - rozumie się przez to organy administracji powołane do wykonywania zadań publicznych z zakresu ochrony środowiska.

ORGANIZACJA EKOLOGICZNA - rozumie się przez to organizacje społeczne, których statutowym celem jest ochrona środowiska.

POMNIKI PRZYRODY - to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałe rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie.

POWAŻNA AWARIA - rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

POWIERZCHNIA ZIEMI - rozumie się przez to naturalne ukształtowanie terenu, glebę oraz znajdującą się pod nią ziemię do głębokości oddziaływania człowieka, z tym, że pojęcie „gleba” oznacza górną warstwę litosfery, złożoną z części mineralnych, materii organicznej, wody, powietrza i organizmów, obejmującą wierzchnią warstwę gleby i podglebie.

POWIETRZE - rozumie się przez to powietrze znajdujące się w troposferze, z wyłączeniem wnętrza budynków i miejsc pracy.

POZIOM HAŁASU - rozumie się przez to równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

POZIOM SUBSTANCJI W POWIETRZU - rozumie się przez to stężenie substancji w powietrzu w odniesieniu do ustalonego czasu lub opad takiej substancji w odniesieniu do ustalonego czasu i powierzchni.

STANDARD EMISYJNY - rozumie się przez to dopuszczalne wielkości emisji.

SUBSTANCJA NIEBEZPIECZNA - rozumie się przez to jedną lub więcej substancji albo mieszaniny substancji, które ze względu na swoje właściwości chemiczne, biologiczne, lub promieniotwórcze mogą, w razie nieprawidłowego obchodzenia się z nimi, spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska; substancją niebezpieczną może być surowiec, produkt, półprodukt, odpad, a także substancja powstała w wyniku awarii.

UŻYTKI EKOLOGICZNE - rozumie się przez to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych typów środowisk i ich zasobów genowych". Należą do nich: torfowiska, bagna, nie użytkowane łąki i sady, drobne zbiorniki śródpolne i śródleśne, kępy drzew i krzewów, skarpy, jary i wąwozy, trzcinowiska itp.

WIELKOŚĆ EMISJI - rozumie się przez to rodzaj i ilość wprowadzanych substancji lub energii w określonym czasie oraz stężenia lub poziomy substancji lub energii, w szczególności w gazach odlotowych, wprowadzanych ściekach oraz wytwarzanych odpadach.

ZAKŁAD - rozumie się przez to jedną lub kilka instalacji wraz z terenem, do którego prowadzący instalacje posiada tytuł prawny, oraz znajdującymi się na nim urządzeniami.

ZANIECZYSZCZENIE - rozumie się przez to emisję, która jest szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, powoduje szkodę w dobrach materialnych, pogarsza walory estetyczne środowiska lub koliduje z innymi, uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska.

5.2. TERMINOLOGIA Z ZAKRESU GOSPODARKI WODNO ŚCIEKOWEJ

ŚCIEKI - rozumie się przez to wprowadzane do wód lub do ziemi:

- Wody zużyte na cele bytowe lub gospodarcze,
- Ciekłe odchody zwierzęce, z wyjątkiem gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w przepisach o nawozach i nawożeniu,
- Wody opadowe lub roztopowe, ujęte w systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych, w tym z centrów miast, terenów przemysłowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów o trwałej nawierzchni,
- Wody odciekowe ze składowisk odpadów, wykorzystane solanki, wody lecznicze i termalne,
- Wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych, z wyjątkiem wód wprowadzanych do górotworu, jeżeli rodzaje i ilość substancji zawartych w wodzie wprowadzanej do górotworu są tożsame z rodzajami i ilością substancji zawartymi w pobranej wodzie,
- Wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów gospodarki rybackiej, jeżeli występują w nich nowe substancje lub zwiększone zostaną ilości substancji w stosunku do zawartych w pobranej wodzie.

ŚCIEKI BYTOWE - rozumie się przez to ścieki z budynków przeznaczonych na pobyt ludzi, z osiedli mieszkaniowych oraz z terenów usługowych, powstające w szczególności w wyniku ludzkiego metabolizmu oraz funkcjonowania gospodarstw domowych.

ŚCIEKI KOMUNALNE - rozumie się przez to ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi.

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE - rozumie się przez to ścieki odprowadzane z terenów, na których prowadzi się działalność handlową lub przemysłową albo składową, niebędące ściekami bytowymi lub wodami opadowymi.

INSTALACJE - przez to rozumie się:

- Stacjonarne urządzenie techniczne,
- Zespół stacjonarnych urządzeń technicznych powiązanych technologicznie, do których tytułem prawnym dysponuje ten sam podmiot i położonych na terenie jednego zakładu,
- Obiekty budowane, które nie są urządzeniami technicznymi ani ich zespołami, których eksploatacja może spowodować emisję.

PRZEDSIĘBIORSTWO WODNO-KANALIZACYJNE – firma prowadząca działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność.

URZĄDZENIA WODNE - rozumie się przez to urządzenia służące kształtowaniu zasobów wodnych oraz korzystaniu z nich, a w szczególności:

- Budowle: piętrzące, upustowe, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także kanały i rowy,
- Obiekty zbiorników i stopni wodnych,
- Stawy,
- Obiekty służące do ujmowania wód powierzchniowych oraz podziemnych,
- Obiekty energetyki wodnej,
- Wyloty urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód,
- Stałe urządzenia służące do połowu ryb lub do pozyskiwania innych organizmów wodnych,
- Mury oporowe, bulwary, nabrzeża, pomosty, przystanie, kąpieliska,
- Stałe urządzenia służące do dokonywania przewozów międzybrzegowych.

EUTROFIZACJA - rozumie się przez to wzbogacanie wody biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku, którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

SIEĆ - przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub, którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego.

URZĄDZENIA KANALIZACYJNE - sieci kanalizacyjne, wyloty urządzeń kanalizacyjnych służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

URZĄDZENIA WODOCIĄGOWE - ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studnie publiczne, urządzenia służące do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

PRZYŁĄCZE KANALIZACYJNE - odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku - od granicy nieruchomości.

URZĄDZENIE POMIAROWE - przyrząd pomiarowy mierzący ilość odprowadzanych ścieków, znajdujący się na przyłączy kanalizacyjnym.

PRZYŁĄCZE WODOCIĄGOWE - odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym.

II. CHARAKTERYSTYKA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Powiat Kołobrzescki położony jest w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, a całkowita jego powierzchnia wynosi 723km². Obszar powiatu zamieszkuje 77.095 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2009r.), a gęstość zaludnienia na jego terenie wynosi około 101 M/km².

Powiat Kołobrzescki składa się z 6 gmin wiejskich i jednej miejskiej. Stolicą powiatu i zarazem jedynym miastem jest Kołobrzeg. Pozostałe gminy tworzące powiat to: Dygowo, Ustronie Morskie, Rymań, Siemyśl, Gościno i gmina Kołobrzeg. Z dniem 1 stycznia 2011 roku Gmina Gościno będzie posiadała statut miasta, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 roku o nadaniu miejscowości Gościno praw miejskich. Aktualnie na terenie powiatu znajdują się 73 sołectwa i 126 miejscowości.

Powiat od zachodu graniczy z Powiatem Gryfickim oraz Powiatem Łobeskim. Od wschodu graniczy z Powiatem Koszalin. Od północy graniczy z morzem Bałtyckim (długość granicy wynosi 30km). Natomiast od południa z Powiatem Białogard.

Miastem powiatowym jest Kołobrzeg, który stanowi główny ośrodek administracyjny, gospodarczy i kulturalny. Miasto Kołobrzeg ma status uzdrowiska, posiada także port rybacki, przeładunkowy i wojskowy.

Zasoby leśne powiatu posiadają dużą wartość rekreacyjną, gospodarczą i ekologiczną. Unikalne zasoby ochrony środowiska przyrodniczego podlegają różnym formom ochrony prawnej, do których należą: obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, pomniki przyrody oraz obszary Natura 2000.

Krzyżują się tutaj ważne szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 6 Szczecin – Gdańsk, droga krajowa nr 11 Kołobrzeg – Bytom, droga wojewódzka nr 102 Kołobrzeg – Międzyzdroje, droga wojewódzka nr 162 Kołobrzeg – Drawsko Pomorskie, droga wojewódzka nr 163 Kołobrzeg – Czaplnek.

Na terenie powiatu kołobrzesckiego zlokalizowane są ważne szlaki kolejowe: linia kolejowa Goleniów – Koszalin oraz Kołobrzeg – Poznań.

Rysunek 1: Mapa administracyjna powiatu kołobrzesciego

2. KLIMAT

Obszar powiatu kołobrzesciego pod względem klimatycznym należy do dzielnicy Bałtyckiej (nadmorski region klimatyczny). Charakteryzuje się klimatem morskim, łagodnym (wg Prawdzica). Bałtyk oddziałuje na klimat powiatu ocieplająco zimą, ale chłodząco latem, co powoduje niską amplitudę temperatury rocznej.

Charakterystykę danych klimatycznych panujących na obszarze powiatu przedstawia tabela 1.

Tabela 1: Dane klimatyczne powiatu kołobrzeskiego

Dane klimatyczne	Średnia wartość
średnia temperatura roczna	7,5 -7,8°C
średnia temperatura okresu V-VII	13,5 – 14,0°C
suma opadów atmosferycznych w roku	550 – 650 mm
suma opadów atmosferycznych w okresie V-VII	160 - 180 mm
długość okresu wegetacyjnego	215 - 218 dni
liczba dni z pokrywą śniegu	35 - 45 dni

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

W marcu i na wiosnę przeważają suche i często mroźne wiatry północno-wschodnie i wschodnie. W lecie przeważają chłodne, przynoszące deszcze wiatry zachodnie i północno-zachodnie, a jesienią ciepłe wiatry południowo-zachodnie. Obszar powiatu kołobrzeskiego obejmuje Krainę Nadmorską, która ciągnie się wąskim pasem od kilku do kilkunastu kilometrów szerokości wzdłuż brzegu Bałtyku, obejmującą północny obszar. Kraina ta wyróżnia się klimatem typowo morskim. Charakteryzuje się niską temperaturą w okresie od maja do lipca oraz małą liczbą dni gorących. Część pozostała powiatu na południe od Krainy Nadmorskiej obejmuje obszary tzw. Krainy II – Gryficko-Białogardzkiej, do której należą krainy moreny dennej w dorzeczach rzek Parsęty i Regi, wzniesione od 20 do 60 m n.p.m. O wydzieleniu odrębnej krainy II od krainy I zdecydowały wyższe temperatury, opady w okresie V-VII, większa ilość dni gorących i wyższy stopień kontynentalizmu. W miarę oddalania się od linii brzegowej Bałtyku, wzrasta ilość dni słonecznych, następuje wcześniejszy początek zimy oraz wydłuża się okres wegetacji roślin. Sąsiedztwo morza sprawia, że wilgotność powietrza, zachmurzenie i opady są wyższe i częściej notowane niż na obszarach bardziej oddalonych od wybrzeża. Częstym zjawiskiem występującym na wybrzeżu jest bryza. Podczas dnia wiatry wieją od morza do lądu, na skutek niejednakowego nagrzewania się powierzchni wody i lądu, czyli różnicy ciśnienia. W nocy obserwuje się sytuację odwrotną, tj. bryzę lądową, wiejącą z nad chłodniejszego o tej porze lądu w kierunku morza. Na wybrzeżu zasięg bryzy rzadko obejmuje większą odległość, niż kilkanaście kilometrów w głąb lądu.

3. UŻYTKOWANIE TERENU

Gminy położone nad morzem mają charakter rolniczo-turystyczno-wypoczynkowy, natomiast pozostałe gminy posiadają charakter rolniczy. Szczegółowe dane dotyczące użytkowania gruntów w powiecie przedstawia tabela 2.

Tabela 2: Użytkowanie gruntów w powiecie kołobrzeskim w 2009 roku

Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna [ha]			Udział w ogólnej powierzchni [%]			
	Gmina	Miasto	Razem	Gmina	Miasto	Razem	
Powierzchnia ogólna	69.777	2.560	72.337	96,46	3,54	100	
Użytki rolne							
grunty orne	35.804	215	36.019	49,49	0,30	49,79	
Sady	81	4	85	0,11	0,01	0,12	
łąki trwałe	6.970	134	7104	9,63	0,19	9,82	
pastwiska trwałe	3.320	250	3.570	4,59	0,35	4,93	
grunty rolne zabudowane	814	5	819	1,12	0,01	1,13	
grunty pod stawami	69	1	70	0,10	0,00	0,10	
grunty pod rowami	346	15	361	0,48	0,02	0,50	
Użytki leśne							
lasy	15.624	59	15.683	21,60	0,08	21,68	
grunty zadrzewione i zakrzewione	1.068	146	1.214	1,48	0,20	1,68	
Grunty zabudowane i zurbanizowane							
tereny mieszkalne	340	216	556	0,47	0,30	0,77	
tereny przemysłowe	148	99	247	0,20	0,14	0,34	
inne tereny zabudowane	315	238	553	0,44	0,32	0,76	
zurbanizowane tereny niezabudowane	151	87	238	0,21	0,12	0,33	
tereny rekreacyjne wypoczynkowe	128	144	272	0,18	0,20	0,38	
tereny komunikacyjne	drogi	1.733	224	1.957	2,40	0,31	2,71
	kolejowe	171	32	203	0,24	0,04	0,28
	inne	22	28	50	0,03	0,04	0,07
użytki kopalne	72	-	72	0,10	-	0,10	
Wody							
powierzchniowe płynące	683	17	700	0,94	0,02	0,96	
powierzchniowe stojące	25	1	26	0,03	0,00	0,03	
Tereny inne							
użytki ekologiczne	2	382	384	0,00	0,53	0,53	
nieużytki	1.882	150	1982	2,53	0,21	2,74	
tereny różne	47	95	142	0,06	0,13	0,19	

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

4. SPOŁECZNOŚĆ

Teren powiatu kołobrzeskiego w 2009 roku był zamieszkiwany przez 77.095 mieszkańców, w tym na terenie miasta Kołobrzeg 44.991 mieszkańców. Gęstość zaludnienia w powiecie to 101 osób/km². Strukturę ludności w terenie powiatu wg płci na przełomie lat 2007-2009 prezentuje tabela 3.

Tabela 3: Zmiany demograficzne na terenie powiatu w latach 2007-2009

Jednostka	2007			2008			2009		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Powiat Kołobrzeski	76.547	36.736	39.811	76.772	36.833	39.939	77.095	36.987	40.108

Źródło danych: GUS 2010r., Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

Z powyższego zestawienia wynika, że ludność powiatu w porównaniu do lat poprzednich wzrasta. Ludność w 2009 roku w porównaniu do roku 2007 zwiększyła się łącznie o 548 mieszkańców, co stanowi około 1% przyrost. Analizując dane dotyczące demografii w powiecie można wywnioskować, iż teren analizowany obszar zamieszkuje stosunkowo więcej kobiet. W 2009 roku różnica oscylowała w granicach około 4%, tj. 52% obszaru powiatu stanowiły kobiety, a pozostałe 48% - mężczyźni. Gęstość zaludnienia wynosi około 101 osób na km². Spośród wszystkich gmin zlokalizowanych w powiecie, najbardziej zaludnione jest miasto Kołobrzeg, gdzie ilość mieszkańców stanowi około 58% ogółu całkowitej liczby ludności powiatu i wynosi 44.991 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2009r.). Ponadto dość wysoką gęstością zaludnienia charakteryzuje się gmina Kołobrzeg, którą w 2009 roku zamieszkiwało 9.825 osób, co stanowi około 12,7% ogółu ludności powiatu.

Strukturę ludności w terenie powiatu kołobrzeskiego z podziałem na poszczególne gminy prezentuje tabela 4.

Tabela 4: Liczba mieszkańców w gminach powiatu kołobrzeskiego

Nazwa gminy	Ilość sołectw	Ilość miejscowości	Ludność ogółem	Gęstość zaludnienia M/km ²
G. Dygowo	14	22	5.595	43
G. Gościno	12	21	5.255	45
G. Kołobrzeg	21	27	9.825	68
G. Rymań	9	27	4.137	28
G. Siemyśl	11	17	3.702	35
G. Ustronie Morskie	6	11	3.590	63
M. Kołobrzeg	-	1	44.991	1.730
Powiat Kołobrzeski	73	126	77.095	101

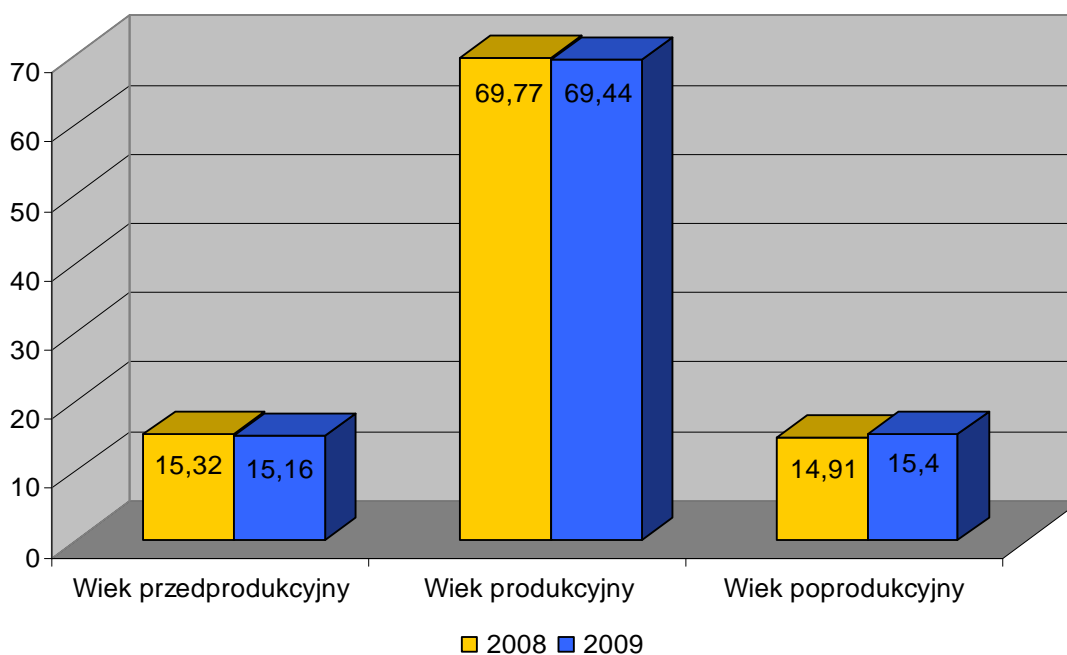
Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

Dane na temat struktury wiekowej mieszkańców powiatu kołobrzesckiego w latach 2008-2009 zostały przedstawione w tabeli 5 oraz na rysunku 2.

Tabela 5: Struktura wiekowa mieszkańców powiatu w latach 2008-2009

Charakterystyka	Rok	
	2008	2009
Wiek przedprodukcyjny	11.761	11.691
Wiek produkcyjny	53.566	53.535
Wiek poprodukcyjny	11.445	11.869

Źródło danych: GUS 2010r., Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

Rysunek 2: Procentowy udział mieszkańców wg wieku w latach 2008-2009

Źródło danych: GUS 2010r., Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

Powyższy wykres obrazuje niewielki spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym. Analizując wykres 1 oraz tabelę 4 można stwierdzić, iż liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrosła w 2009 roku, w porównaniu do lat poprzednich. W 2009 roku ilość osób w wieku poprodukcyjnym wynosiła 11.869 i wzrosła o 0,49% w porównaniu z rokiem 2008.

5. GOSPODARKA

Najważniejszymi gałęziami gospodarki są: lecznictwo uzdrowiskowe, obsługa ruchu turystycznego, przemysł rolno-spożywczy wraz z przetwórstwem rybnym, rolnictwo oraz drobny przemysł mechaniczny. Kołobrzeg posiada port handlowy, rybacki, pasażerski i jachtowy. Większość potencjału gospodarczego skupia się w mieście powiatowym Kołobrzeg. Obszarem funkcjonalnym, aktywnym pod względem gospodarczym jest pas gmin nadmorskich z dominującą sezonową funkcją wczasowo-turystyczną, uzdrowiskową i lokalną gospodarką morską.

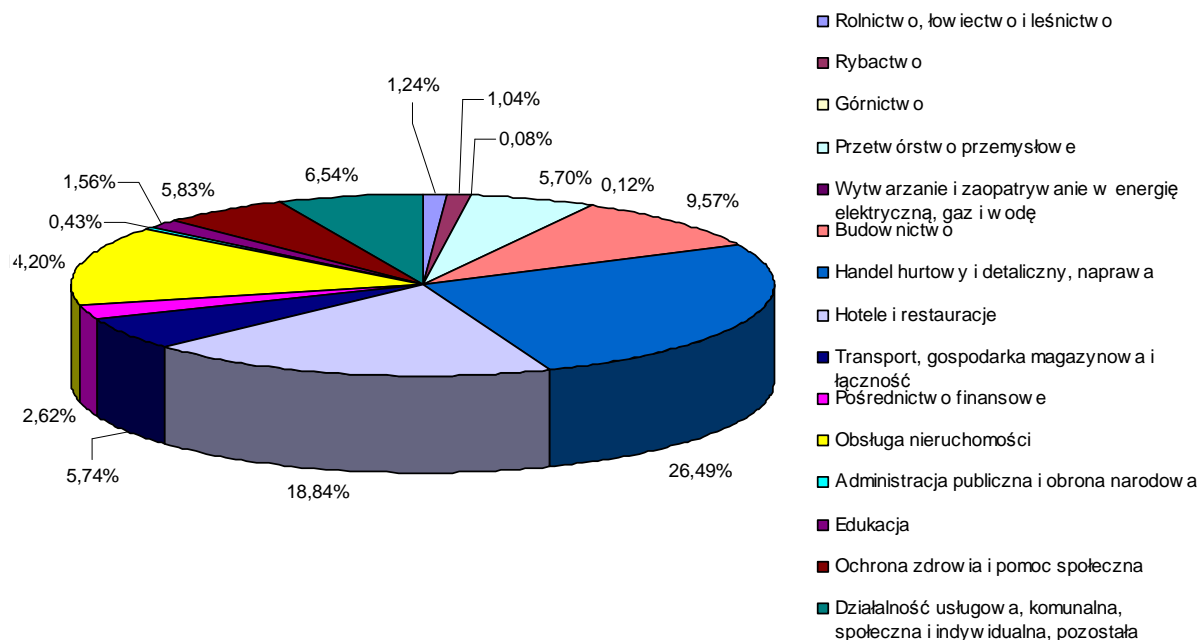
Według danych GUS na koniec 2009 roku w powiecie kołobrzesckim działało 13.542 podmiotów gospodarczych (tabela 6), z czego 272 to podmioty sektora państwowego, a pozostała część to podmioty gospodarcze sektora prywatnego.

Tabela 6: Podmioty gospodarcze na terenie powiatu kołobrzesckiego w 2009 roku

Nazwa gminy	Podmioty gospodarcze [szt.]
G. Dygowo	447
G. Gościno	510
G. Kołobrzeg	1.702
G. Rymań	326
G. Siemyśl	296
G. Ustronie Morskie	1.044
M. Kołobrzeg	9.217
Powiat Kołobrzescki	13.542

Źródło danych: GUS 2010 r.

Największa ilość podmiotów gospodarczych w powiecie zajmuje się handlem hurtowym oraz detalicznym (3.588 podmiotów). Branża hotelarstwa i gastronomii w powiecie funkcjonuje także na dość wysokim poziomie rozwoju. W powiecie w 2009 roku zarejestrowanych było 2.552 podmiotów zajmujących się hotelarstwem i usługami gastronomicznymi, co stanowi około 19% wszystkich funkcjonujących podmiotów gospodarczych powiatu. Szczegółową charakterystykę funkcjonujących podmiotów gospodarczych na terenie powiatu kołobrzesckiego w 2009 wg sekcji PKD przedstawiono na rysunku 3.

Rysunek 3: Podmioty gospodarcze powiatu kołobrzесьkiego wg sekcji PKD

Źródło danych: GUS 2010

Powiat Kołobrzegski charakteryzuje się jednym z najniższych w województwie wskaźników bezrobocia rejestrowanego, niższym niż średnia w regionie. W styczniu 2009 roku wskaźnik ten wynosił 10,7%, podczas gdy dla województwa równał się 15,8%. Podobnie jak w całym województwie począwszy od III kwartału 2008 roku obserwowana jest tendencja wzrostowa liczby osób bezrobotnych, a co się z tym wiąże także wzrost wskaźnika stopy bezrobocia. W powiecie kołobrzесьkim od końca III kwartału 2008 do końca stycznia 2009 przybyło 628 nowych bezrobotnych, co biorąc pod uwagę ogólną ich liczbę jest wzrostem bardzo dużym i zauważalnym. Mimo to poziom bezrobocia na koniec grudnia 2008 roku był niższy o około 20% w porównaniu do początku roku 2008.

Rozwój gospodarczy powiatu kształtuje koniunktura gospodarcza jak i wzrost działalności przemysłowo - usługowej. W opracowanej Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gospodarczego powiatu kołobrzесьkiego wskazano szereg działań aktywizujących częściową restrukcję oraz tworzenie nowych miejsc pracy w powiecie, a do nich należą:

a) w zakresie rolnictwa:

- odbudowa i rozwój funkcji rolniczej, poprawa efektywności gospodarowania,
- rozwój rolniczych działów specjalnych o wysokim zapotrzebowaniu na siłę roboczą, związanych systemem kontraktacji z przemysłem rolno – spożywczym i spożywczym,
- w niektórych indywidualnych gospodarstwach rolnych – wykorzystanie zasobów własnego gospodarstwa na rzecz innych, pozarolniczych form działalności gospodarczej, zwłaszcza w dziedzinie usług rekreacyjnych (agroturystyka),

- rozwój usług rolniczych.

b) w zakresie przemysłu, budownictwa i usług specjalistycznych:

- rozwój istniejącego potencjału przetwórstwa rolno – spożywczego i rybnego,

- utworzenie nowych miejsc pracy w drobnym przemyśle lekkim (nastawionym głównie na zatrudnienie nadwyżek kobiecej siły roboczej), oraz uruchomienie produkcji materiałów budowlanych,

- rozwój rzemiosła,

- rozwój przemysłu drzewnego,

- utworzenie nowych miejsc pracy w budownictwie i usługach na rzecz systemu gospodarki komunalnej i mieszkaniowej.

c) kreowania miejsc pracy w innych usługach o charakterze specjalistycznym w zakresie:

- obsługi ruchu turystycznego i tras komunikacyjnych,

- usług o charakterze proekologicznym i rehabilitacyjnym,

- usług w dziedzinie handlu hurtowego i dystrybucji niektórych artykułów spożywczych,

- usług wczasowo – wypoczynkowych i sanatoryjnych.

d) możliwości wykreowania miejsc pracy w systemie robót publicznych, zwłaszcza w zakresie niektórych elementów infrastruktury technicznej takich jak:

- rekultywacja terenów zdegradowanych,

- odbudowa zdegradowanych pod względem technicznym systemów melioracyjnych i budowa nowych,

- utworzenie zbiorników małej retencji,

- ochrona brzegu morskiego,

- budowa i modernizacja niektórych elementów sieci drogowej,

- budowa sieci gazowniczej oraz rozbudowa rozdzielczej sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków,

- budowa tras rowerowych,

- inne drobne prace modernizacyjne,

- budownictwo.

Gminy powiatu kołobrzесьkiego posiadają na swoich terenach kilka atrakcyjnych obiektów do zagospodarowania oraz działek rekreacyjnych. Inwestorzy mają do dyspozycji duże zasoby siły roboczej, dobre warunki lokalizacyjne, tańszą robocizną, preferencyjny zakup i dzierżawę mienia komunalnego oraz ulgi podatkowe.

Na terenie powiatu kołobrzesckiego znajdują się zakłady przetwórstwa rybnego oraz inne zakłady przemysłu drzewnego i spożywczego. Główne zakłady przetwórstwa rybnego oraz spożywczego zlokalizowane na terenie powiatu to:

- „Nord Fish” w Charzynie,
- SUPERFISH S.A. w Kukini,
- „Barks” w Obrotach,
- „Rybak” w Unieradzu,
- „ARLA FOODS” Sp. Z o. o. w Gościnnie.

6. HISTORIA I ZABYTKI

Kołobrzeg pojawia się jako główny ośrodek władzy piastowskiej na Pomorzu, równy znaczeniem takim grodom jak Kraków i Wrocław. Podstawą znaczenia gospodarczego Kołobrzegu w owym czasie były, znane nawet w Niemczech, tutejsze saliny. Po śmierci pierwszego biskupa Reinberna brak jest wiadomości o jego następcach. W XII w. Kołobrzeg stał się ośrodkiem administracyjnym zorganizowanym na wzór kasztelanii. Badania archeologiczne oraz zapiski historyczne dowodzą, że pierwsza osada zwana Starym Miastem, która dała początek Kołobrzegowi, znajdowała się na terenie dzisiejszego Budzistowa i zajmowała obszar 25ha. Od XIV w. Kołobrzeg był członkiem Hanzy. Europejskie kontakty handlowe sięgały od Anglii i Hiszpanii po Ruś Kijowską. W XVIII w. Kołobrzeg staje się ośrodkiem leczniczym (ze względu na kąpiele morskie), a na początku XIX w. uzdrowiskiem. W ciągu stuleci Kołobrzeg był polski, niemiecki, szwedzki. Kompletną zagładę miasta przyniosła II wojna światowa. O zaciekłości walk świadczą liczne groby żołnierzy na Cmentarzu Wojennym w Zieleniewie. Kołobrzeg był zniszczony w 90%, a jego odbudowie były poświęcone specjalne uchwały rządowe w latach 1957-1959.

Ważniejsze zabytki zlokalizowane na terenie powiatu kołobrzesckiego, to:

- bazylika p.w. NMP w Kołobrzegu ,
- obrazy gotyckie i barokowe w prezbiterium bazyliki oraz na plebanii rzymsko-katolickiej w Kołobrzegu,
- zabytki bazyliki: ołtarz szafkowy - tryptyk "Ostatnia Wieczerza" (w prezbiterium kolegiaty) wykonany w 1504 roku; brązowy świecznik siedmioramienny; świecznik "Korona Holkenów" (1420 r.); polichromia ścienna "Barwny Filar" (ok. 1400 r.); polichromia ścienna "Panny mądre i niemądre" (XV w); epitafium Pawła Kameke (pocz. XVIII w); płyta nagrobna Pawła Damnitz i Gertrudy Podewils (k. XVI w.); płyta nagrobna Gaspara Kameke (1605 r); świecznik wiszący fundacji Schliffenów ,
- ratusz w Kołobrzegu,
- dom przy ulicy Emilii Gierczak w Kołobrzegu tzw. dom Schliffenów,

- baszta zwana Prochową oraz resztkę murów obronnych w Kołobrzegu,
- ujęcie źródła solanki (wielobok z belek) przy ul. Źródlanej w Kołobrzegu,
- dwa forty na wschodnich rubieżach miasta - w parku przymorskim, w pobliżu plaży miejskiej - zwane "szaniec kamienny" i "wilczy szaniec",
- rzeźbiony ołtarz-tryptyk - w kościele filialnym w Charzynie brązowa chrzcielnica, pokryta płaskorzeźbioną dekoracją figuralną, znajdująca się w kościele parafialnym w Dygowie,
- rzeźbiony ołtarz-tryptyk "Św. Anny Samotrzeciej i św. Mikołaja" w kościele parafialnym w Dygowie,
- kaplica św. Jana w Budzistowie,
- kościół parafialny w Sarbii,
- grodzisko wczesnośredniowieczne w Budzistowie, położone na prawym brzegu rzeki Parsęty wraz z całym otaczającym terenem grodzisko wyżynne typu cyplowego w Rościęcinie z wałem poprzecznym i materiałem archeologicznym datowanym na okres wczesnośredniowieczny,
- pozostałość osady w Starym Mieście (Budzistowo) położonej na rozległym płaskowyżu przy wschodnim brzegu Parsęty, z bogatym materiałem archeologicznym datowanym na okres wczesnośredniowieczny,
- pałac w Rymaniu wraz z otoczeniem i wystrojem wnętrza,
- kościół filialny w Rzesznikowie,
- kościół filialny w Dębicy,
- kościół wiejski we Wrzosowie,
- kościół filialny w Czerninie,
- kościół filialny w Kłopotowie,
- spichrz (ryglowy) położony na terenie zabudowań w Kłopotowie,
- dawny park pałacowy we Włósciborzu gmina Dygowo, położony w kotlinie morenowej w południowej i południowo-zachodniej części wsi, obok drogi do Piotrowic,
- dawny park pałacowy we Wrzosowie gm. Dygowo, położony przy szosie Białogard-Kołobrzeg, zajmujący 3ha,
- grodzisko wyżynne, dwuczłonowe w Bardach z czytelnym wałem, warstwą kulturową i materiałem archeologicznym, datującym obiekt na wczesną fazę okresu wczesnośredniowiecznego,
- ślady osady w Bardach z warstwą kulturową, śladami domostw naziemnych i ziemianek. Pochodzący stąd bogaty materiał archeologiczny datowany jest na okres wczesnośredniowieczny,

- cmentarzisko kurhanowe w Bardach składające się z 10 mogił, datowane na okres wczesnośredniowieczny,
- cmentarzisko kurhanowe w Kłopotowie; obiekt datowany jest na okres wczesnośredniowieczny,
- cmentarzisko kurhanowe w Świelubiu złożone z ok. 10 mogił datowanych na okres wczesnośredniowieczny,
- pałac i park pałacowy w Myślinie,
- dwór i park dworski w Robuniu,
- kościół filialny w Rusowie,
- zagroda (chałupa i stodoła) nr 26 przy ul. Bolesława Chrobrego w Ustroniu Morskim,
- kościół filialny w Niemierzu,
- kościół filialny w Unieradzu,
- grodzisko wyżynne, typu cyplowego w Kędrzynie z wklęsłym majdanem, wałem poprzecznym i fosą. Występuje tu warstwa kulturowa z materiałem archeologicznym datowanym na okres wczesnośredniowieczny,
- grodzisko wyżynne, typu cyplowego w Trzyniku z wałem poprzecznym i podwójną linią fos; występuje tu warstwa kulturowa z materiałem archeologicznym datowanym na okres wczesnośredniowieczny i młodszą epokę brązu.

7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura techniczna powiatu kołobrzesckiego jest konsekwencją uwarunkowań wynikających z jego położenia w północno - zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Powiat Kołobrzescki jest usytuowany w dwóch specyficznych obszarach, tj.:

Obszar gmin nadbałtyckich – tworzą gmina Ustronie Morskie, miasto Kołobrzeg oraz gmina wiejska Kołobrzeg. Następują tu przekształcenia i rozwój w kierunku budownictwa: mieszkaniowego, obsługi turystyki pobytowej oraz lecznictwa i pobytów uzdrowiskowych, jak również w kierunku podmiotów gospodarczych związanych z działaniem i obsługą uzdrowiska, turystyki i gospodarki morskiej,

Obszar o charakterze wielofunkcyjnym – stanowią gminy Dygowo, Siemyśl, Gościno oraz Rymań. Położenie tych gmin w pobliżu Kołobrzegu oraz w niedalekiej odległości od Koszalina powoduje, że wzajemne powiązania gospodarcze infrastrukturalne są dość mocno rozwinięte.

7.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

W powiecie kołobrzeskim woda na potrzeby gospodarstw domowych dostarczana jest za pomocą wodociągowej sieci rozdzielczej o łącznej długości 590,3km. Na powiatową sieć wodociągową składają się sieci dostarczania wody funkcjonujące na obszarze miasta Kołobrzeg oraz poszczególnych gmin. Sieci te rozprowadzają wodę z ujęć zlokalizowanych na terenie gminy. Wody z tych ujęć są bardzo dobrej i dobrej jakości. Na stan jakościowy wody dostarczanej mieszkańcom ma niejednokrotnie wpływ stan techniczny sieci rozdzielczej. Długość sieci w poszczególnych gminach powiatu przedstawia poniższa tabela.

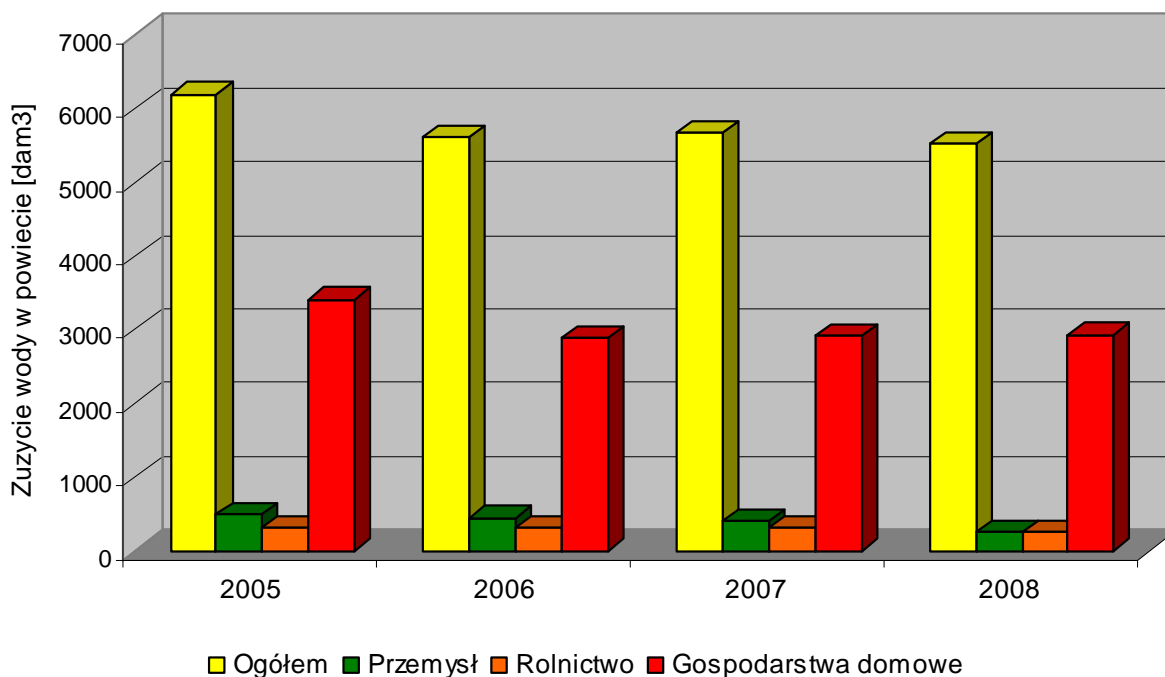
Tabela 7: Charakterystyka sieci wodociągowej w powiecie

Jednostka terytorialna	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	Podłączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej
G. Dygowo	77,1	848	5.172
G. Gościno	92,6	667	4.655
G. Kołobrzeg	160,4	2.552	9.334
G. Rymań	51,5	424	2.892
G. Siemyśl	52,1	435	2.686
G. Ustronie Morskie	62,7	720	3.289
M. Kołobrzeg	93,9	3.598	44.489
Powiat Kołobrzeski	590,3	9.244	72.517

Źródło danych: GUS 2010, Gminy Powiatu Kołobrzeskiego, Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

Powiat Kołobrzeski charakteryzuje się dość wysokim stopniem objęcia mieszkańców siecią wodociągową. Na podstawie przeprowadzonej analizy oszacowano, iż wynosi on 94,46%. Miasto Kołobrzeg zwodociągowanie jest w około 99%, a do sieci wodociągowej podłączonych jest 44.489 mieszkańców.

Ogólne zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w powiecie kołobrzeskim w ostatnich latach przedstawia rysunek 4.

Rysunek 4: Zużycie wody na terenie powiatu

Źródło danych: GUS 2010

Powyższy wykres obrazuje, iż zużycie wody na potrzeby mieszkalnictwa oraz przemysłu uległo znacznemu zmniejszeniu. Zużycie wody w 2008 roku spadło w porównaniu do roku 2004 o 168,0 dam³. Obserwowane ograniczenie zużycia wody związane jest głównie ze zmianami w produkcji przemysłowej, zamykaniem obiegów wodnych, urealnianiem opłat za pobór wody oraz stawek eksploatacyjnych w gospodarce komunalnej przy jednoczesnym wprowadzeniu liczników wody dla indywidualnych odbiorców.

Informacje o ilości pobranej wody podziemnej oraz powierzchniowej w roku 2009, zgodnie z danymi Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie przedstawiono w **Załączniku 1.**, dołączonym do niniejszego opracowania.

7.2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Sytuacja w gospodarce ściekowej w powiecie kołobrzesckim jest bardzo zróżnicowana. Giny położone nad Bałtykiem są w korzystnej sytuacji, bowiem obszar gminy Ustronie Morskie i gmin miejskiej i wiejskiej Kołobrzeg jest w znacznej części skanalizowany, a zrzut ścieków jest do oczyszczalni miasta Kołobrzeg o zdolności odebrania 27.500m³ na dobę.

W powiecie kołobrzesckim ścieki z gospodarstw domowych odprowadzane są do oczyszczalni ścieków za pomocą sieci kanalizacyjnej rozdzielczej, której łączna

długość na terenie powiatu wynosi 347,2km. Ogólna charakterystykę długości sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach powiatu przedstawia tabela 8.

Tabela 8: Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w powiecie

Jednostka terytorialna	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	Podłączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej
G. Dygowo	56,9	583	2.730
G. Gościno	13,3	266	2.339
G. Kołobrzeg	93,3	1.184	7.274
G. Rymań	12,2	130	680
G. Siemyśl	13,1	199	1.530
G. Ustronie Morskie	50,1	875	2.549
M. Kołobrzeg	108,3	2.921	44.289
Powiat Kołobrzesci	347,2	6.158	61.391

Źródło danych: GUS 2010, Gminy Powiatu Kołobrzesciego, Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

Powiat Kołobrzesci charakteryzuje się dość wysokim stopniem objęcia mieszkańców siecią kanalizacyjną. Na podstawie przeprowadzonej analizy oszacowano, iż wynosi on 79,97%. Miasto Kołobrzeg zwodociągowanie jest w około 98%, a do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 44.289 mieszkańców.

Na obszarze powiatu kołobrzesciego na koniec lipca 2010 roku znajdowało się 7 komunalnych oczyszczalni ścieków oraz jedna oczyszczalnia przemysłowa. Całkowita liczba mieszkańców powiatu kołobrzesciego obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków wynosiła 66.922 osób. W związku z faktem, iż powiat kołobrzesci jest członkiem Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, na jego terenie realizowane są projekty wodno – ściekowe w ramach ogólnej poprawy jakości środowiska. Jednym z założeń realizowanego programu "Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty" jest likwidacja małych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z tym założeniem od początku 2010 roku w powiecie zlikwidowano następujące oczyszczalnie ścieków:

- Oczyszczalnia ścieków w Pustarach (gm. Dygowo),
- Oczyszczalnia ścieków w Siemyślu,
- Oczyszczalnia ścieków w Trzyniku (gm. Siemyśl),
- Oczyszczalnia ścieków w Dygowie,
- Oczyszczalnia ścieków w Kłopotowie (gm. Dygowo).

Główna **oczyszczalnia komunalna** funkcjonującą na terenie powiatu zlokalizowana jest w **Kościerzynku k. Grzybowa**. Jest to oczyszczalnia z podwyższonym usuwaniem biogenów, eksploatowana przez Miejskie Wodociągi i Kanalizację Sp. z o.o. w Kołobrzegu i oczyszcza ścieki pochodzące z miasta Kołobrzeg oraz przyległych miejscowości leżących w obrębie gminy oraz ścieki z gminy Ustronie Morskie. Oczyszczalnia została zmodernizowana, co pozwala na redukcję związków biogenych w drodze biologicznych procesów oczyszczania. W ramach modernizacji wykonano: na bazie byłych osadników Imhoffa uruchomiono komory defosfatacji, przebudowano istniejące komory reakcji z wydzieleniem komór denitryfikacji i nityfikacji oraz wybudowano przepompownie ścieków oczyszczonych. Ponadto wybudowano zbiornik osadu nadmiernego oraz wstępny, zmodernizowano osadniki wstępne i zainstalowano pełną automatyzację systemu.

Tabela 9: Charakterystyka odprowadzanych ścieków z Komunalnej Oczyszczalni Ścieków w Kościerzynku k. Grzybowa

Charakterystyka odprowadzanych ścieków [kg/rok]				
BZT ₅	ChZT	Zawiesina	Azot ogólny	Fosfor ogólny
43.200	266.716	68.833	50.902	2.121

Źródło danych: GUS 2010

Kolejną oczyszczalnią zlokalizowaną na terenie powiatu kołobrzeskiego jest **oczyszczalnia ścieków w Jarkowie** (gm. Rymań). Oczyszczalnia eksploatowana jest przez Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. w Kołobrzegu, które są także właścicielem oczyszczalni. Odbiornikiem ścieków jest rzeka Lnianka. Na terenie gminy Rymań eksploatowana jest jeszcze jedna **oczyszczalnia w miejscowości Rymań**. W ostatnich latach została ona przebudowana i zmodernizowana. W ramach modernizacji wykonano rów biologiczny denitryfikacyjny, rów tlenowy, osadnik wtórny oraz zagęszczacz do osadu. Oczyszczalnia została także wyposażona w stację odwadniania osadu oraz instalację dozowania PIX-u. Odbiornikiem ścieków jest rzeka Rzesznica.

W gminie Siemyśl funkcjonuje **oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w miejscowości w Kędrzyno** w skład, której wchodzi osadnik gnilny, instalacja koagulanta PIX, przepompownia ścieków i złożo biologiczne.

Na terenie Gminy Gościno zlokalizowana jest **gminna oczyszczalnia ścieków**, której użytkownikiem jest Zakład Usług Komunalnych Sp. z o. o. W skład obiektu wchodzi: krata ręczna, 2-komorowy piaskownik, osadnik wstępny, komora napowietrzenia, osadnik wtórny, instalacja PIX, komora fermentacyjna, 4 poletka osadowe.

Wykaz istniejących oczyszczalni ścieków na terenie powiatu kołobrzесьkiego przedstawia tabela 10.

Tabela 10: Wykaz oczyszczalni ścieków w powiecie

Gmina	Oczyszczalnie ścieków		
	Oczyszczalnie biologiczne	Oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów	Oczyszczalnie przemysłowe
Gmina Dygowo	-	1	1
Gmina Gościno	1	-	-
Gmina Kołobrzeg	1	-	-
Gmina Rymań	1	1	-
Gmina Siemyśl	1	-	-
Gmina Ustronie Morskie	-	-	-
Miasto Kołobrzeg	-	1	-
Razem	4	3	1

Źródło danych: GUS 2010

Informacje o ilości, stanie oraz składzie ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi w roku 2009, zgodnie z danymi Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie przedstawiono w **Załączniku 2.**, dołączonym do niniejszego opracowania.

7.3. ZINTEGROWANA GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA

Powiat Kołobrzесьki jest członkiem Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty. Na terenie powiatu realizowane są projekty wodno – ściekowe w ramach ogólnej poprawy jakości środowiska oraz ochrony dorzecza Parsęty (rzeki która wpływa bezpośrednio do morza Bałtyckiego) jednego z atrakcyjniejszych przyrodniczo i turystycznie regionów w Polsce, tj. "Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty". Projekt ten realizowany jest w ramach Funduszu Spójności. Generalnym celem przedsięwzięcia jest wyposażenie gmin na terenie Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty w zbiorcze systemy odprowadzania ścieków spełniające wymagania dyrektywy Unii Europejskiej 91/271, zapewnienie właściwej gospodarki osadami oraz zapewnienie wody o odpowiedniej jakości dla mieszkańców.

Program inwestycyjny jest realizowany w ramach grupy projektów (3 projekty inwestycyjne oraz 1 projekt pomocy technicznej), w oparciu o 3 rejony. Podział na rejony przebiega wokół trzech największych ośrodków miejskich – Białogardu, Kołobrzegu i Szczecinka. W każdym z rejonów jeden podmiot jest odpowiedzialny za realizację zadań

inwestycyjnych i jest operatorem systemu wodno-ściekowego w danym rejonie. Podmiotami odpowiedzialnymi w poszczególnych rejonach są:

- Rejon I - Regionalne Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Białogardzie: gmina miejska Białogard, gmina wiejska Białogard, gmina Biesiekierz, miasto i gmina Bobolice, miasto i gmina Karlino, miasto i gmina Połczyn Zdrój, gmina Rąbino, gmina Tychowo,
- **Rejon II - Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Kołobrzegu: gmina miejska Kołobrzeg, gmina wiejska Kołobrzeg, gmina Dygowo, gmina Gościno, gmina Rymań, gmina Siemyśl, gmina Sławoborze, gmina Ustronie Morskie,**
- Rejon III - Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Szczecinku: gmina miejska Szczecinek, gmina wiejska Szczecinek, miasto i gmina Barwice, miasto i gmina Biały Bór, miasto i gmina Borne Sulinowo, gmina Grzmiąca.

Graficzne przedstawienie gmin należących do Rejonu II, na którym realizowane są projekty inwestycyjne w ramach „Zintegrowanej gospodarki wodno-ściekowej w dorzeczu Parsęty” przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 5: Gminy Rejonu II projektu „Zintegrowanej gospodarki wodno – ściekowej w dorzeczu Parsęty”

Źródło danych: Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty

Cały obszar przedsięwzięcia (Rejon I, Rejon II oraz Rejon III) zamieszkuje 250.294 osób. Obecnie z sieci wodociągowej korzysta 94,9% mieszkańców, w wielkości tej mieszczą się również mieszkańcy, dla których przewiduje się wymianę starych i niesprawnych wodociągów. Po wprowadzeniu nowych rozwiązań docelowy wskaźnik wzrośnie do 98,3 %. Wydajność wzrośnie z 13 140 m³/h do 24 220 m³/h. Do kanalizacji podłączonych jest 68,7%. W tej liczbie uwzględnieni są mieszkańcy korzystający z istniejących, lokalnych i przeznaczonych do likwidacji oczyszczalni.

Po realizacji zadania liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków wyniesie 88,40%, mieszkańców na obszarze projektu i 100% mieszkańców aglomeracji znajdujących się na obszarze przedsięwzięcia tj. ok. 221 tys. osób.

W ramach działań dot. gospodarki wodnej: przewiduje się modernizację ujęć wody i SUW (wymiana lub montaż dodatkowych filtrów, zestawów pompowych lub zbiorników wyrównawczych), likwidacja lokalnych ujęć i SUW, zamiana SUW na hydrofornie lub budowa nowych hydroforni. Automatyzację oraz wyposażenie w system transmisji danych z mniejszych wspomagających stacji wodociągowych do centralnej stacji, budowa sieci wodociągowych na terenie gmin związkowych. Wartość ta może ulec zmianie po wykonaniu projektów budowlanych w granicach 10%. Na obszarze Rejonu II w granicach którego położone są gminy powiatu kołobrzesckiego przewiduje się budowę około 274km sieci wodociągowej. Ponadto przewiduje się modernizację oraz rozbudowę 15 Stacji Uzdatniania Wody, a także likwidację około 40 z nich. Działania związane z likwidacją i zamianą na hydrofornie obejmą 5 sztuk.

W ramach gospodarki ściekowej: przewiduje się budowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenach gmin związkowych. Na obszarze Rejonu II w granicach, którego położone są gminy powiatu kołobrzesckiego przewiduje się budowę około 148km sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej, 202km sieci kanalizacyjnej tłocznej, budowę 150 sztuk pompowni. Ponadto przewiduje się modernizację oraz rozbudowę 15 Stacji Uzdatniania Wody, a także likwidację około 40 z nich. Działania związane z likwidacją i zamianą na hydrofornie obejmą 5 sztuk, modernizację i rozbudowę 3 oczyszczalni ścieków oraz likwidację 11 oczyszczalni. Podane powyżej długości kanalizacji tłocznej i grawitacyjnej mogą ulec zmianie po wykonaniu projektów budowlanych w granicach 10%.

W ramach oczyszczalni ścieków: przewiduje się modernizację i rozbudowę istniejących oczyszczalni ścieków. Działania realizowane w granicach powiatu będą dotyczyły m. in. dobudowy nowego, równoległego ciągu technologicznego w gm. Rymań, rozbudowie oczyszczalni przy zachowaniu istniejącego układu (gm. Dygowo). Ponadto przewiduje się także likwidację istniejących oczyszczalni, tj. w gm. Gościno (m. Gościno), gm. Rymań (m. Jarkowo), gm. Siemyśl (m. Siemyśl, Trzynie).

Na terenie Rejonu II, w którego granicach położony jest powiat kołobrzeski realizowane są liczne projekty w ramach poprawy stanu gospodarki wodno – ściekowej. Zgodnie z danymi Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, na terenie powiatu realizuje się następujące inwestycje, tj.:

- Kontrakt nr XIII na roboty budowlane (czerwony „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg – kontrakt został zakończony w 2009 roku. Obszar objęty kontraktem: Miasto i Gmina Kołobrzeg, Gmina Ustronie Morskie. Roboty budowlane na Kontrakcie zostały zakończone w 100%. Wykonawca złożył dokumentację odbiorową i łącznie wykonano: 72,24km kanalizacji sanitarnej, 12,44km sieci wodociągowej oraz 53 sztuki nowych pompowni ścieków.
- Kontrakt nr XIV na roboty budowlane (czerwony „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg – kontrakt został zakończony w październiku 2008 roku. Obszarem objętym kontraktem było Miasto Kołobrzeg. W wyniku realizacji projektu wykonano 1,02km kanalizacji sanitarnej, 2,65km sieci wodociągowej oraz 1 nową pompownię ścieków.
- Kontrakt nr XV na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg – kontrakt został zakończony. Obszar, który był objęty kontraktem to Miasto i Gmina Kołobrzeg oraz Gmina Ustronie Morskie. Roboty zakończono w sierpniu 2009 roku. Wykonawca złożył dokumentację odbiorową, a w ramach realizacji kontraktu wykonano następujący zakres prac budowlanych: 11,75km sieci wodociągowej oraz rozbudowa stacji hydroforowej w stacji uzdatniania wody w miejscowości Bagicz.
- Kontrakt nr XVI na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg – w trakcie realizacji. Obszarem objętym kontraktem jest teren Gminy Gościno. Data planowanego zakończenia kontraktu to czerwiec 2010 roku. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje rozbudowę sieci i obiektów wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie gminy Gościno, w tym: zaprojektowanie i wykonanie sieci wodociągowej o łącznej długości min. 45.26km wraz z adaptacją istniejących stacji uzdatniania wody na stacje hydroforowe w miejscowościach: Ząbrowo, Gościno, Kamica, Wartkowo oraz zaprojektowanie i wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej o łącznej dł. min. 72.01km, wraz z budową min. 21 kpl sieciowych przepompowni ścieków, 94 kpl lokalnych przepompowni ścieków. Zgodnie z danymi Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty (stan na dzień 31.05.2010r.) w ramach Kontraktu wykonano następujący zakres prac: budowa sieci kanalizacyjnej: wykonano ok. 50.22km, budowa/wymiana sieci wodociągowej: wykonano ok. 32,34km. Stan zaawansowania projektowania to 100%, natomiast stan zaawansowania robót ocenia się na około 57%,

- Kontrakt nr XVII na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg – w trakcie realizacji. Obszar objęty kontraktem: Gmina Siemyśl. Data planowanego zakończenia kontraktu to czerwiec 2010 roku. Zakres prac obejmuje zaprojektowanie i wykonanie sieci wodociągowej nowoprojektowanej i przewidzianej do wymiany o łącznej długości min. 64.47km wraz z adaptacją istniejących stacji uzdatniania wody na stacje hydroforowe w miejscowościach Charzyno, Nieżyn, Trzynik oraz zaprojektowanie i wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości min. 87.38km wraz z budową min. 12 kpl przepompowni ścieków oraz 109 kpl lokalnych przepompowni ścieków. Zgodnie z danymi Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty (stan na dzień 31.05.2010r.) w ramach Kontraktu wykonano następujący zakres prac: budowa sieci kanalizacyjnej: wykonano ok. 88.75km, budowa sieci wodociągowej: wykonano ok. 64.34km. Stan zaawansowania projektowania 100%, natomiast stan zaawansowania robót to około 96%,
- Kontrakt nr XVIII na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg. Obszar objęty kontraktem: Gmina Dygowo. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia na terenie Gminy Dygowo obejmuje: projektowanie i budowa ok. 55km kanalizacji sanitarnej, pompowni i przewodów tłocznych o średnicy 63-300mm, budowa min. 17 kpl. sieciowych przepompowni ścieków, 40 kpl. lokalnych przepompowni ścieków i modernizacją 2 kpl. istniejących przepompowni ścieków w miejscowościach Dygowo i Niekanin; projektowanie i budowę około 60km sieci wodociągowej, likwidację stacji uzdatniania wody z zamianą na hydrofornię w miejscowości Włocibórz oraz modernizację stacji hydroforowej w miejscowości Dębogard. Wykonano następujący zakres prac: budowa sieci kanalizacyjnej: wykonano ok. 55.53km, budowa/wymiana sieci wodociągowej: wykonano ok. 60.41km, Stan zaawansowania projektowania - 100% , natomiast stan zaawansowania robót to około 99%
- Kontrakt nr XIX na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg - kontrakt został zakończony w listopadzie 2009 roku. Obszar objęty kontraktem: Miasto i Gmina Kołobrzeg oraz Gmina Ustronie Morskie. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmował: budowę oraz wymianę sieci kanalizacyjnej o długości ok. 23.25km, wymianę sieci wodociągowej: wykonano ok. 7.44km.
- Kontrakt nr XX na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg – w trakcie realizacji. Obszar objęty kontraktem: Gmina Rymań. Kontrakt realizowany na terenie Gminy Rymań obejmuje zaprojektowanie i wykonanie sieci wodociągowej o łącznej długości min. 41.75 km wraz z modernizacją i rozbudową stacji wodociągowych w miejscowościach Gorawino, Rymań, adaptację stacji wodociągowej na hydrofornię

w miejscowości Kamień Rymański oraz zaprojektowanie i wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej o łącznej długości min. 75.51km wraz z budową min. 19 kpl sieciowych przepompowni ścieków, 110 kpl lokalnych przepompowni ścieków. Wykonano następujący zakres prac budowlanych: budowa sieci kanalizacyjnej: wykonano ok. 52.54km, budowa sieci wodociągowej: wykonano ok. 30.98km. Stan zaawansowania projektowania - około 98%.

7.4. URZĄDZENIA WODNE I ZABEZPIECZENIE PRZED POWODZIĄ

Zgodnie z danymi Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie, obszary zmeliorowane w powiecie to: grunty orne – 11.411ha, w tym zdrenowane – 11.036ha oraz użytki zielone – 7.702ha, w tym zdrenowane – 4.860ha. Razem powierzchnia obszarów zmeliorowanych wynosi 19.113ha, w tym zdrenowanych – 15.986ha. Urządzenia nawadniające obejmują 2.036ha użytków rolnych, z czego objęto utrzymaniem 403ha.

W powiecie znajduje się znaczny obszar terenów niżej położonych, które w niekorzystnych warunkach mogą być zalewane i podtapiane. Zgodnie z danymi Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie całkowita długość wałów w powiecie wynosi 31,436km. Szczegółowe dane dotyczące ich lokalizacji oraz stanu technicznego prezentuje poniższa tabela.

Tabela 11: Wykaz wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu kołobrzeskiego

Gmina / Miejscowość	Nazwa wałów	Kilometraż	Długość [m]	Klasa wałów	Stan techniczny
Gmina Kołobrzeg	Błotnica lewa	0+150 – 7+840	7690	IV	bardzo dobry
Gmina Kołobrzeg	Błotnica prawa	0+150 – 7+840	7690	IV	bardzo dobry
Gmina Kołobrzeg	Dębosznicza lewa	0+000 – 0+300	1658	IV	bardzo dobry
		0+990 – 2+348			
Gmina Kołobrzeg	Dębosznicza prawa	0+000 – 2+300	2300	IV	bardzo dobry
Gmina Kołobrzeg	Łużanka lewa	0+200 – 0+645	575	IV	bardzo dobry
Gmina Kołobrzeg	Łużanka prawa	0+150 – 0+600	637	IV	bardzo dobry
Gmina Kołobrzeg	Strużka lewa	0+000 – 0+730	730	IV	bardzo dobry
Gmina Kołobrzeg	Strużka prawa	0+000 – 0+730	730	IV	bardzo dobry
Gmina Kołobrzeg	Jez. Resko – Karcino	0+050 – 2+350	2690	IV	w trakcie inwestycji
		2+583 – 2+750			
		2+770 – 2+993			
Gmina Kołobrzeg	Jez. Resko – Dźwirzyno	3+010 – 4+830	1820	IV	w trakcie inwestycji
Gmina Miasto Kołobrzeg	Parsęta lewa	3+100 – 5+500	2500	IV	niedostateczny przekazany do inwestycji
Gmina Miasto Kołobrzeg	Kanał Drzewny prawy	0+520 – 0+840	2030	IV	zadowalający
		1+590 – 3+300			

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Gmina Dygowo	Parsęta prawa	31+030 – 31+278	248	IV	zadowalający
Gmina Dygowo	Parsęta Górna	4+200 – 4+338	138	IV	zadowalający
Razem			31436	-	-

Źródło danych: Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie (stan na dzień 30 czerwca 2010r.)

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie opracował mapy orientacyjnych obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. **Załącznik 3.** dołączony do niniejszego opracowania przedstawia orientacyjny obszar Miasta i Gminy Kołobrzeg narażony na niebezpieczeństwo powodzi. Zgodnie z danymi RZGW Szczecin, zasięg obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi jest obecnie w trakcie weryfikacji. Przedstawione strefy zalewowe zostały opracowane dla prawdopodobieństw przekroczenia $p=1\%$ (woda stuletnia). Strefy nie posiadają statusów obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 82 Prawo wodne, gdyż nie zostały wprowadzone do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dlatego też należy je traktować jako obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Wyjątek stanowią obszary między linią brzegową a wałem przeciwpowodziowym oraz obszar pasa technicznego i ochronnego wybrzeża morskiego, które z mocy ww. ustawy Prawo wodne, stanowią obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią (chronionych wałami przeciwpowodziowymi).

Zgodnie z danymi Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie, na terenie powiatu kołobrzeskiego realizowane są niektóre inwestycje w zakresie zabezpieczenia przeciwpowodziowego. Wykaz inwestycji będących w trakcie realizacji oraz inwestycji planowanych, tj.:

- Zabezpieczenie przeciwpowodziowe doliny rzeki Parsęty, poniżej miejscowości Osówko w tym miast: Kołobrzeg, Karlina i Białogardu (rok 2010),
- Rzeka Dębosznica w km 21+500, 22+350, 22+950, gm. Siemyśl (rok 2010),
- Przebudowa (remont) wałów przeciwpowodziowych nad jeziorem resko Przymorskie, gm. Kołobrzeg (rok 2010),
- Jezioro kamienica (Kamica) gm. Siemyśl (rok 2010),
- Remont kanału pompowego na rzece Dębosznicy w km 5+890, rzece Błotnicy w km 4+130, rzece Strużce w km 0+025 – przebudowa syfonów kanał E (rok 2011).

Dla odprowadzenia nadmiaru wody z terenów niżej położonych służą przepompownie, które znajdują się w następujących miejscowościach: Dźwirzyno, Grzybowo, Pysznica, Bogucino, Karcino, Pysznica, Garbowo i Głowaczewo. Mając na uwadze występowanie długotrwałych okresów suszy atmosferycznej i glebowej oraz

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

okresów nadmiernych opadów, które powodują zalewy i powodzie, należy większą uwagę poświęcić budowie małych zbiorników retencyjnych, które ograniczą odpływ wód. Małe zbiorniki retencyjne na rowach i ciekach wodnych należy przeznaczać na potrzeby rybackie.

Zgodnie z opracowanym „Programem Małej Retencji Wody do 2015 roku dla Województwa Zachodniopomorskiego” na terenie powiatu zaproponowano budowę obiektów małej retencji. Zostały one zweryfikowane i zaktualizowane przez Terenowy Oddział Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie przy udziale Miasta Kołobrzeg oraz gmin powiatu kołobrzeskiego. Na terenie powiatu przewiduje się budowę zbiorników dolinowych oraz budowli piętrzących. Budowa zbiorników małej retencji tzw. zbiorników dolinowych jest przedsięwzięciem kosztownym, lecz daje dość duże możliwości retencjonowania wód powierzchniowych i wykorzystywania magazynowanej wody. Zestawienie obiektów małej retencji przewidzianych do realizacji w powiecie kołobrzeskim w latach 2007-2015 wg „Programu małej retencji wody do 2015 roku dla województwa zachodniopomorskiego” przedstawia tabela 12.

Tabela 12: Zestawienie obiektów małej retencji przewidzianych do realizacji w latach 2007-2015

Gmina	Nazwa zlewni	Obiekt	Nazwa cieku	Przeznaczenie	Pow. [ha]	Źródła finansowania	Właściciel / użytkownik
Zbiorniki dolinowe							
Dygowo	Parsęta	Pyszka	Parsęta	nawodnienie	71	WFOŚiGW + UE	SP ZZMiUW Szczecin
Kołobrzeg	Parsęta	Rościęcino	Parsęta	nawodnienie	50	WFOŚiGW + UE	SP ZZMiUW Szczecin
Gmina	Nazwa zlewni	Obiekt	Nazwa cieku	Nr obiektu	Km biegu	Właściciel / użytkownik	
Budowle piętrzące							
Gościno	Błotnica	Jezioro Kamienica	Błotnia	1	-	SP ZZMiUW Szczecin	
Kołobrzeg	Błotnica	Błotnica	Błotnica	4	10+200	Młyn z elektroniką: Czesław Ligęza	
Kołobrzeg	Błotnica	Głabie	Dębosznicza	5	8+150	ZZMiUW Szczecin	
Rymań	Rega	Resznikowo	Mołstowa	77	23+200	Jaz: ZZMiUW Szczecin Elektrownia: Onufry K	

Źródło danych: Program małej retencji wody do 2015 roku dla województwa zachodniopomorskiego

7.5. KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Komunikacja na obszarze powiatu jest dość dobrze rozwinięta i jest obsługiwana przez sieć kolejowa i drogową.

Na terenie powiatu kołobrzесьkiego istnieje dobrze rozbudowana sieć dróg. Głównymi szlakami komunikacyjnymi są drogi krajowe, od północy droga krajowa nr 11 relacji Kołobrzeg – Koszalin – Poznań (długość w granicach powiatu wynosi 19,870 km) oraz od południa droga krajowa nr 6 relacji Gdańsk – Koszalin – Goleniów (długość w granicach powiatu wynosi 21,630km), która ze względu na swój tranzytowy charakter w systemie międzynarodowym jest oznaczana jako droga E28.

Drogi krajowe powiązane są z drogami wojewódzkimi, które podobnie jak drogi krajowe spełniają dość ważną funkcję komunikacyjną. Przez teren powiatu kołobrzесьkiego przebiegają następujące drogi wojewódzkie: nr 102 Kołobrzeg – Trzebiatów, nr 162 Kołobrzeg – Gościno – Świdwin, nr 163 Kołobrzeg – Wałcz.

Uzupełnieniem sieci drogowej w powiecie są drogi powiatowe, których całkowita długość wynosi 320,785km, w tym 300,285km stanowią drogi zamiejskie oraz 20,5 km drogi miejskie w samym Mieście Kołobrzeg. Około 30,6 km stanowią drogi betonowe oraz brukowe, a 35,861 to drogi gruntowe. Pozostałe drogi to drogi o nawierzchni bitumicznej.

Stan techniczny nawierzchni dróg w powiecie w większości przypadków jest zły i wymaga pilnej przebudowy, z wykonaniem nowych nawierzchni bitumicznych. Zgodnie z danymi GDDKiA Oddział w Szczecinie około 3,448km drogi krajowej nr 6 wymaga przebudowy, natomiast jeżeli chodzi o drogę krajową nr 11, naprawy wymaga około 16,286km drogi, co stanowi 42,1% jej długości w powiecie.

Stan dróg powiatowych także nie jest zadowalający. Z całej sieci dróg trzy z nich zostały zaliczone do tzw. klasy głównej „G”, a są to drogi nr 0152Z Dźwirzyno – Kołobrzeg o długości 8,866km, nr 0259Z Rozcięcino – Rzesznikowo o długości 22,376km oraz nr 0250Z relacji Gościno – Karlino na długości o długości 6,399km od Gościna do granic powiatu. Każda z tych dróg stanowi bardzo istotny element sieci drogowej powiatu. Układ dróg głównych uzupełniony jest siecią dróg zbiorczych, z których istotnymi ze względu na swój przebieg są: droga nr 0275Z Sianożęty – Dygowo – Pobłocie Wlk. (układ południkowy) oraz droga nr 0257Z Gościno – Głęb (układ równoleżnikowy), jako naturalne przedłużenie układu komunikacyjnego Gościno - Karlino.

Pozostałe drogi w powiecie stanowią drogi gminne, których stan może być bardzo zróżnicowany i uzależniony od możliwości budżetowych poszczególnych gmin. Nawierzchnia dróg gminnych jest różna, począwszy od dróg asfaltowych, poprzez drogi z płyt betonowych

oraz drogi gruntowo – żużlowe. Systematyczne powadzenie konserwacji i modernizacji dróg gminnych umożliwi polepszenie połączeń pomiędzy poszczególnymi gminami powiatu.

Punktem węzłowym komunikacji kolejowej w powiecie jest Miasto Kołobrzeg. Przez teren powiatu aktualnie przebiegają 3 linie kolejowe, relacji Kołobrzeg – Trzebiatów, Kołobrzeg – Białogard oraz Kołobrzeg – Koszalin. Są to linie jednotorowe, a dwie z nich są zelektryfikowane tj. Białogard oraz Koszalin. Sieć kolejowa w zakresie obsługi komunikacyjnej jest bardzo ważna dla gmin powiatu pod względem rozpatrywania rozwoju turystyki. Linie kolejowe przebiegają przez teren Miasta Kołobrzeg i gminy Kołobrzeg oraz gminy Ustronie Morskie oraz Dygowo.

7.6. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO I GAZ

Zcentralizowana produkcja i dostawa energii cieplnej na terenie powiatu jest prowadzona tylko w Kołobrzegu. Przedsiębiorstwo Miejska Energetyka Ciepła działa zarówno w zakresie wytwarzania ciepła jak i przesyłu oraz dystrybucji ciepła. Podstawowym źródłem ciepła jest centralna kotłownia zlokalizowana przy ulicy Kołłątaja 3, wyposażona w dwa odrębne obiekty o łącznej wydajności $Q_{nom.} = 104,5$ MW oraz $Q_{dysp.} = 90,7$ MW. Moc tą zapewniają odpowiednio:

- 2 kotły WR-25-0,13 rok prod. 1979,
- 4 kotły WR-10-0,10 rok prod. 1971.

MEC prowadzi także eksploatację 14-stu kotłowni lokalnych o łącznej mocy 8,64 MW. Dostawy MEC-u przy wykorzystaniu około 70 % możliwości produkcyjnych pokrywają w granicach połowy zapotrzebowania miasta. Pozostałą część potrzeb w zakresie ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej pokrywana jest poprzez lokalne źródła oraz indywidualne piece opalane węglem, gazem bądź olejem. Przesyłowe sieci ciepłe funkcjonujące w mieście podzielić można na:

- część uzdrowską wykonaną jako czteroprzewodową do obsługi obszaru uzdrowiska w zakresie celów technologicznych, ciepłej wody użytkowej, CO oraz wentylacji,
- część komunalną wykonaną jako dwuprzewodową do obsługi głównie zabudowy mieszkalnej wielorodzinnej w zakresie dostaw ciepłej wody użytkowej oraz ogrzewania.

W gminach wiejskich powiatu nie ma kotłowni rejonowych, ani sieci ciepłowniczej. Obiekty publiczne, wypoczynkowe, budynki wielorodzinne i osiedla budynków wielorodzinnych w gminach: Kołobrzeg, Ustronie Morskie, Dygowo oraz Gościno ogrzewane są przez kotłownie wyposażone głównie w kotły gazowe. W gminach tych w zabudowie rozproszonej wykorzystywane są piece na paliwo stałe. Natomiast w gminach Siemyśl

i Rymań z uwagi na brak sieci gazu przewodowego do zaopatrzenia w ciepło wykorzystywane są źródła indywidualne opalane paliwem stałym.

W powiecie kołobrzeskim, możliwość wykorzystania gazu ziemnego przewodowego jako nośnika energii przez mieszkańców miejscowości położonych w powiecie jest bardzo różnicowana. Przez teren powiatu przebiegają dwa gazociągi DN 150 gazu ziemnego relacji: Gorzysław – Kołobrzeg – Koszalin z odnogą DN 100 do Dźwirzyna oraz Gorzysław – Drzonowo – Gościno – Karlino. Z gazu ziemnego dostarczanego z kierunku Gorzysławia poprzez układ stacji redukcyjnych I i II stopnia jest zasilane miasto Kołobrzeg, którego wszystkie tereny zabudowane są praktycznie objęte siecią gazową. Podobna sytuacja ma miejsce w gminie Kołobrzeg, wszystkie miejscowości są zgazyfikowane. W gminie Kołobrzeg przyrost sieci gazowej był największy ze wszystkich mediów infrastruktury, w latach 1990 – 2000 wybudowano ok. 40 km sieci oraz stacje redukcyjno – pomiarową I stopnia w Sarbii.

W gminie Ustronie Morskie zrealizowany w znacznym stopniu program gazyfikacji gminy, umożliwia korzystanie z czystego źródła energii. Na terenie gminy znajduje się stacja redukcyjno – pomiarowa I stopnia oraz dwie stacje II stopnia, które rozprowadzają gaz dostarczany na obszar gminy gazociągiem wysokiego ciśnienia relacji Kołobrzeg – Koszalin. Gmina Dygowo w układzie sieci gazowej rozprowadzonej na swoim obszarze wykorzystuje gaz ziemny pochodzący ze źródeł lokalnych. Na terenie gminy w miejscowości Jazy znajduje się Kopalnia Gazu Ziemnego Daszewo. Wydobywany tam gaz rurociągiem wysokiego ciśnienia wprowadzany jest do sieci ogólnej, natomiast poprzez rurociąg średniego ciśnienia jest rozprowadzany w sieci gminy.

Gmina Gościno zaopatrzona jest z gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Gorzysław-Karlino przez stację redukcyjno – pomiarową w Lubkowicach wykorzystując gaz ziemny do zasilania miejscowości: Gościno, Gościno Dwór, Myślino i Robuń. Według założeń projektowych dostarczanie gazu ziemnego dla południowej części gminy będzie przebiegało przy wykorzystaniu gazu wydobywanego w Kopalni Gazu Ziemnego w Ciechnowie k/ Sławoborza. Gmina Siemyśl nie ma sieci gazowej pomimo tego, że przez teren gminy przebiega magistrala gazowa. Gmina posiada wykonaną w 2001 r. koncepcję programową gazyfikacji gminy Siemyśl. Koncepcja ta zakłada rozprowadzenie gazu siecią średniego ciśnienia. Takim samym systemem ma być wykonana rozdzielcza sieć gazowa. Rejon gminy docelowo ma być zasilany gazem ziemnym podgrupy GZ – 30 pozyskiwanym z Kopalni Gazu Ziemnego w Ciechanowie gmina Sławoborze.

Gmina Rymań nie posiada sieci gazowej. Perspektywiczne plany PGNiG Regionalnego Oddziału Przesyłu w Poznaniu zakładają budowę gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300,

gazu ziemnego wysoko metanowego G- 50, relacji Karlino – Nowogard – Stargard Szczeciński, przebiegającego przez gminę Rymań wraz z lokalizacją na terenie gminy stacji redukcyjno – pomiarowej I stopnia. Gmina Rymań nie posiada programu gazyfikacji gminy.

7.7. ELEKTROENERGETYKA

Teren powiatu kołobrzesckiego jest zasilany w energię elektryczną liniami 110kV poprzez Główne Punkty Zasilania (GPZ) 110/15kV zlokalizowane w Ustroniu Morskim i Gościnie oraz dwa usytuowane na obrzeżach Kołobrzegu. Sieć elektroenergetyczna powiatu pracuje w układzie umożliwiającym zasilanie rezerwowe z innych kierunków. Dostawy energii elektrycznej wykorzystywane są w granicach 30 – 40 % możliwości technicznych sieci. We wszystkich miejscowościach powiatu kołobrzesckiego, energia elektryczna dostarczana bezpośrednio odbiorcom na poziomie 0,4kV, rozprowadzana jest siecią niskiego napięcia zasilaną za pośrednictwem stacji transformatorowych usytuowanych wg potrzeb podłączenia poszczególnych miejscowości i grup obiektów.

7.8. OBIEKTY ENERGII ODNAWIALNEJ

Zakłada się, że do roku 2015 produkcja energii, w stosunku do jej obecnego zużycia w powiecie, z odnawialnych źródeł powinna wynosić 12 %. W związku ze stale rosnącymi cenami paliw kopalnych (węgiel, ropa, gaz) stosowanie obecnie odnawialnych źródeł energii ma uzasadnienie nie tylko ekologiczne, ale również ekonomiczne. Postęp naukowo – techniczny spowodował, że stosowane technologie służące do produkcji energii ze źródeł odnawialnych są coraz bardziej efektywne i konkurują pod względem ekonomicznym z systemami tradycyjnymi. Powiat Kołobrzescki w 2009 roku zajął 6 miejsce w Rankingu energii odnawialnej Związku Powiatów Polskich.

W gospodarce energetycznej gmin powiatu Kołobrzeg mogą być wykorzystywane, m.in. takie źródła energii odnawialnej, jak:

- energia wiatru,
- energia wody,
- energia biomasy,
- energia geotermalna,
- energia słoneczna,
- energia otoczenia, wykorzystywana przez tzw. pompy ciepła,

Energia wiatru: to nie tylko zyski ekologiczne, wynikające z wykorzystania powszechnego, odnawialnego surowca do produkcji przyjaznej środowisku i człowiekowi energii elektrycznej, w sposób nie powodujący powstania szkodliwych i uciążliwych

produktów ubocznych, ale także szeroki wachlarz korzyści ekonomicznych (podatki, aktywizacja lokalnych przedsiębiorstw, nowe miejsca pracy) i społecznych (czyste środowisko naturalne, korzyści marketingowe).

Aktualnie na terenie powiatu zlokalizowanych jest część wiatraków wchodzących w skład dwóch parków wiatrowych, tj. parku wiatrowego w Tymieniu oraz Zespołu Elektrowni Wiatrowych w Karściniu.

Park wiatrowy w Tymieniu zlokalizowany jest częściowo na terenie powiatu w gm. Ustronie Morskie, na terenie której znajdują się dwie turbiny wiatrowe o mocy 2 MW. Farmę zbudowała polsko-amerykańska spółka EEZ. Inwestycja jest warta ćwierć miliarda zł. Na terenach byłego PGR-u tuż przy drodze krajowej nr 11 stało 25 stumetrowych wiatraków. Turbiny mają po 80 metrów średnicy, a każda może produkować prąd o mocy dwóch megawatów. Park wiatrowy w Tymieniu przedstawia rysunek 6.

Rysunek 6: Farma wiatrowa w Tymieniu

Źródło danych: www.eo.org.pl

W granicach powiatu zlokalizowane są także wiatraki wchodzące w skład Zespołu Elektrowni Wiatrowych Karścino. Elektrownia została wybudowana w latach 2007-2009 na polach zlokalizowanych pomiędzy miejscowościami Mołtowo i Karścino. Łącznie elektrownia składa się z 60 wiatraków, które zajmują powierzchnię około 500ha. Całkowita moc znamionowa farmy to 90 MW. Właścicielem farmy jest hiszpańska firma Iberdrola. W granicach powiatu znajduje się łącznie 9 wiatraków, będących częścią zespołu ww. elektrowni. Każdy z wiatraków posiada moc około 2MW. Znajdują się one w gm. Gościno, okolice Mołstpowia i Pobłocia Małego).

Ponadto w maju 2010 roku odbyło się uroczyste otwarcie kolejnej farmy wiatrowej zlokalizowane w granicach powiatu. Farma Wiatrowa Karcino-Sarbia dysponuje łączną mocą 51 MW i składa się z 17 wiatraków (elektrownia typu Vestas V90-3 – 3 MW). Ponadto w ramach realizacji inwestycji wybudowano także infrastrukturę towarzyszącą, tj. drogi dojazdowe, place montażowe, kable energetyczne i teletechniczne oraz stację elektroenergetyczną GPZ 110/30kV. Farma wiatrowa Karcino położona jest w obrębie miejscowości Karcino oraz Sarbia, a jej właścicielem jest duńska firma Dong Energy.

Ze względu na to, iż elektrownie wiatrowe zmniejszają emisję szkodliwych gazów do atmosfery na terenie powiatu przewiduje się rozwój wykorzystania tego typu energii i planuje się budowę nowych instalacji. Aktualnie w granicach powiatu planuje się realizację następujących inwestycji:

- Zespół Elektrowni Wiatrowych w Stramnicy (gm. Kołobrzeg): etap pozwolenia na budowę. Przedsięwzięcie będzie realizowane w granicach nieruchomości dz. nr 137/1, 182, 197/3, 197/4, 166/10, 200/2 obręb ewidencyjny Stramnica, dz. nr 259 obręb ewidencyjny Niekanin, gm. Kołobrzeg; dz. nr 2/11, 2/4, 2/9 obręb 20 Miasta Kołobrzeg. Na obszarze inwestycji projektowana jest lokalizacja farmy wiatrowej (FW), która składa się z zespołu do 2 elektrowni wiatrowych typu ENERCON E82 o mocy 2,0 MW. Konstrukcje elektrowni będą zlokalizowane na gruntach przy miejscowości Stramnica w gminie Kołobrzeg. Oprócz lokalizacji wież elektrowni wiatrowych utworzona zostanie towarzysząca infrastruktura techniczna: podziemne kable energetyczne, sieć łączności światłowodowej, drogi dojazdowe, place montażowe. Producentem urządzeń jest firma ENERCON, będąca jednym z liderów nowoczesnych rozwiązań technologicznych dotyczących sektora energetycznego.
- Farma elektrowni wiatrowych Karcino – Stary Borek (gm. Kołobrzeg): etap decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - faza pisania raportu oddziaływania na środowisko. Realizacja inwestycji planowana jest na obszarze działek nr 688/1 obręb ewidencyjny Karcino oraz działek nr 1/58, 1/63, 1/73 obręb ewidencyjny Stary Borek. Na obszarze inwestycji projektowana jest lokalizacja 14 elektrowni wiatrowych. Oprócz lokalizacji wież elektrowni wiatrowych utworzona zostanie infrastruktura towarzysząca: kable energetyczne, sieć łączności telekomunikacyjnej, sterowania i automatyki, drogi dojazdowe, place manewrowo - montażowe na czas budowy oraz stacja GPZ. Całość zadania inwestycyjnego obejmuje teren o łącznej powierzchni 144,2227ha, Moc turbin do 2,0 MW.
- Zespół elektrowni wiatrowych Kukinia zlokalizowany na terenie gm. Dygowo oraz Ustronie Morskie – planowany Zespół elektrowni wiatrowych ma składać się z 25 siłowni wiatrowych typu Enercon 82 lub równoważnych o mocy całkowitej

do 52MW. Turbiny wiatrowe będą znajdowały się w następujących miejscowościach: Dygowo, Wrzosowo, Jazy, Stojkowo, Ustronie Morskie, Rusowo oraz Kukinia.

- Farma elektrowni wiatrowych „Bardy – Dygowo” – planowana farma ma składać się z 25 siłowni wiatrowych o łącznej mocy 62,5MW. Podczas realizacji inwestycji planuje się także wybudować infrastrukturę towarzyszącą, tj.: drogi dojazdowe, place montażowe, sieć kablową 20/30kV, sieć sterowniczą, teletechniczną oraz stację GPZ. Elektrownie wiatrowe wraz z placami montażowymi, sieciami kablowymi oraz inną niezbędną infrastrukturą techniczną będą realizowane na: obręb Bardy: działki nr 94/2, 135/2, 144 oraz 145/2, obręb Miechęcino: działka nr 3/2, obręb Pustawy: działki nr 11/2, 6/3, 6/4, 7/2, 1/1, 3/1, 11/3, obręb Świelubie: działki nr 29, 14, 27, 9/1 oraz 13, obręb Dygowo: działka nr 220/12, obręb Dębogard: działki nr 103 oraz 67. Planowana farma ma posiadać turbiny wiatrowe typu VESTAS V90/2,0 MW i VESTAS V90/3,0 MW.
- Farma Elektrowni Wiatrowej Wartkowo – Karkowo (gm. Gościno) – planuje się wybudowanie 15 siłowni wiatrowych,
- Farma Elektrowni Wiatrowej Skronie (gm. Gościno) – planuje się wybudowanie 12 siłowni wiatrowych.

Energia wodna: płynące przez teren powiatu ciekł wodne tworzą potencjalne warunki do budowy na nich elektrowni niskiego spadku. Energia wody należy do niekonwencjonalnych źródeł energii, które rozumie się jako odnawialne siły przyrody. Energia wód płynących na obszarze powiatu może być wykorzystywana do wytwarzania energii elektrycznej w małych elektrowniach wodnych. Potencjał energetyczny tych wód (za wyjątkiem rzeki Odry) jest mały. Energia elektryczna produkowana w małych elektrowniach wodnych może być wykorzystywana do napędu wielu urządzeń lokalnych (przepompowni, oczyszczalni ścieków i innych urządzeń).

Aktualnie na terenie powiatu zlokalizowana jest jedna Mała Elektrownia Wodna (MEW) na rzece Mołstowie w km 23 + 150 w miejscowości Jaglino (gm. Rymań). Na MEW składa się budynek turbinowni, młyn wodny, zabudowania i teren przyległy do lewego brzegu jazu, rzeki i Kanału Ulgi dz. nr 21, 22, 24, 26,2, 24/1, 33 i 34 obręb Rzesznikowo gm. Rymań. Roczna produkcja to około 86 000kWh.

Energia biomasy: biomasa, to substancja organiczna głównie pochodzenia roślinnego. Do biomasy zalicza się również odpady z produkcji zwierzęcej, przemysłu rolno – spożywczego i z gospodarki komunalnej. Biomasa może służyć jako niskokaloryczne paliwo w procesie spalania lub może być przetwarzana w procesie biologicznym bądź termicznym na paliwo gazowe. Biomasa może być ważnym źródłem energii pierwotnej w rejonach

rolniczych, zwłaszcza tam, gdzie przeważa produkcja roślinna. Warunki przyrodnicze powiatu są wyjątkowo sprzyjające do produkcji biomasy (duża powierzchnia użytków rolnych, znaczna suma opadów atmosferycznych – średnia roczna - 600 mm, długi okres wegetacji roślin – 205-210 dni, nadwyżki siły roboczej). Ważną zaletą biomasy jako paliwa jest to, że przy jej spalaniu nie są emitowane do atmosfery takie duże ilości siarki (SO₂) i związków azotu (NO_x), jak ma to miejsce przy spalaniu węgla kamiennego czy ciężkiego oleju opałowego, a emitowany dwutlenek węgla jest pochłaniany w procesie fotosyntezy (pochłanianie CO₂ przez rośliny). Spośród odnawialnych źródeł energii duże znaczenie ma biomasa. Stanowią ją m.in. drewno odpadowe pochodzące z lasów, drewno ze specjalnych plantacji energetycznych (np. wierzba energetyczna), słoma z podstawowych zbóż, słoma rzepakowa czy trzcina.

Na terenie powiatu kołobrzeskiego zlokalizowane są instalacje pozyskujące energię ze spalania biomasy. Znajdują się one w większości na terenach prywatnych posiadłości.

W miejscowości Czernin, na terenie prywatnej posesji zamontowany jest piec z automatycznym podajnikiem przystosowany do spalania ziarna i pelet. Jest to: KLIMOSZ LING DUO, automatyczny kocioł dwupaleniskowy o mocy 35kW, przystosowany do spalania pelet i ziaren zbóż. Jego główną zaletą jest zatem uniwersalność co do rodzaju spalanego paliwa. Zmiana rodzaju spalanego paliwa w palniku retortowym wymaga jedynie małej ingerencji w konstrukcję kotła i zajmuje około 15 minut czasu.

W miejscowości Miechęcinnie, na terenie prywatnej posesji zainstalowany jest piec o mocy cieplnej 24kW i sprawności 70 %. Kocioł przeznaczony jest do spalania trocin oraz drewna odpadowego. Kocioł wykorzystywany jest do podgrzewania wody i centralnego ogrzewania w domku jednorodzinny i pomieszczeniach gospodarczych.

W Siemyślu, w domu jednorodzinny zamontowany został piec firmy SIT-STAL o mocy cieplnej 29kW. Kocioł wykorzystywany jest do spalania drewna pozyskiwanego z tzw. przecinek leśnych i gałęziówki. Kocioł wykorzystywany jest do podgrzewania wody i centralnego ogrzewania w domu i pomieszczeniach gospodarczych.

Wielu mieszkańców wykorzystuje także kominki opalane drewnem. W domku jednorodzinny w Kołobrzegu na terenie gm. Kołobrzeg na potrzeby centralnego ogrzewania wykorzystywany jest kominek na drewno kominkowe. W okresie grzewczym moc cieplna urządzenia 15kW. Oszczędność na ogrzewaniu gazowym, w czasie korzystania z kominka to około 15%.

Ponadto na terenie domu jednorodzinny znajdującego się w powiecie zainstalowano piec na trociny produkcji POLKAR Karlino o wydajności 350. Na co dzień służy do ogrzewania domu o powierzchni 300m².

Energia geotermalna: zaliczana jest do energii odnawialnych. Jest to energia wnętrza Ziemi, która zgromadzona jest w wodach podziemnych. W regionie szczecińskim występują znaczne zasoby wód geotermalnych, które mogą być wykorzystywane do celów energetycznych, głównie do produkcji ciepła. Zalegają tam na głębokości od 1600 do 2200 m wody geotermalne o temperaturze od 50 do 90°C. Energia geotermalna zawarta w wodach podziemnych na powierzchni jednego km² może być porównywalna z energią zawartą w ok. 160 tys. ton węgla. Wody zawarte w obszarze określonym jako Subbasen Szczeciński już na głębokości 1500m mają temperatury ok. 50°C. Energia geotermalna może być wykorzystywana w układach centralnego ogrzewania jako podstawowe lub wspomagające źródło energii cieplnej. Woda jest wydobywana na powierzchnię przez odwierty sięgające do głębokości jej zalegania. Jeden z odwiertów służy do tłoczenia wody, z której odebrano część energii cieplnej, z powrotem do złoża. Przykładem możliwości wykorzystania energii geotermalnej dla celów grzewczych jest zrealizowany jako pierwszy w Polsce miejski system ciepłowniczy w Pyrzycach. Szczególnie opłacalne może być wykorzystywanie energii geotermalnej do celów grzewczych w systemach komunalnych w połączeniu np. z produkcją rolniczą.

Na terenie powiatu kołobrzesckiego pozyskiwana jest energia geotermalna. W kompleksie sportowym Milenium w Kołobrzegu eksploatowana jest pompa ciepła. W roku 2006 MOSiR Kołobrzegu wybudował boisko i sztuczne lodowisko. Zimą - kompletny system instalacji sztucznego lodowiska zbudowanego w technologii typu ICE SOLAR, na powierzchni 1800m.kw. wraz z układem odzysku ciepła z układu schładzającego tafle lodowiska. Cała armatura z agregatami chłodniczymi (pompy ciepła), wymiennikami solarnymi, kompletnym orurowaniem wraz z panelami absorpcyjnymi. Latem – jako układ solarny z pompą ciepła. Wykorzystywane jako boisko wielofunkcyjne pokryte 10 milimetrową wykładziną Sport – Solar. Dzienny odzysk ciepła to około 10 GJ.

Rysunek 7: Pompa ciepła na terenie kompleksu Milenium w Kołobrzegu

Źródło danych: www.eo.org.pl

Energia słoneczna: promieniowanie słoneczne jest niewyczerpywalnym źródłem energii w skali naszej cywilizacji. Wszystkie nośniki energii występujące na Ziemi z wyjątkiem energii paliw rozszczepialnych i wnętrza Ziemi powstały w wyniku działania promieniowania słonecznego. Ta najbliższa gwiazda dzięki swojemu promieniowaniu umożliwia życie i rozwój wszystkich organizmów żywych na naszej planecie. Jego masa jest 330 tysięcy razy większa od masy Ziemi. Z powierzchni słońca do kuli ziemskiej dociera promieniowanie falowe o całkowitej mocy równej $1,75 \times 10^{17}$ W. Wielkość ta jest 15 tysięcy razy większa od aktualnego zapotrzebowania na energię na naszym globie. Aby określić zasoby energetyczne promieniowania słonecznego należy określić natężenie promieniowania, sumy godzinowego, dziennego, miesięcznego i rocznego promieniowania słonecznego oraz czas nasłonecznienia. Za czas nasłonecznienia przyjmuje się okres kiedy natężenie promieniowania słonecznego przekracza 200 W/m^2 . W poszczególnych latach nasłonecznienie może się wahać od średnich wartości o 12 %, co świadczy o równomiernym nasłonecznieniu w przeciągu szeregu lat. Największe nasłonecznienie występuje na terenie wybrzeża oraz na krańcach wschodniej Polski. Najmniejszy dopływ energii słonecznej występuje na południu Polski, ale jest to równocześnie teren o największym nasłonecznieniu w miesiącach zimowych. Wykorzystanie energii słonecznej w Polsce ogranicza się do stosowania nielicznych instalacji do uzyskiwania ciepłej wody oraz w rolnictwie w procesach suszenia płodów rolnych.

W powiecie kołobrzeskim eksploatowane są urządzenia wykorzystujące energię słoneczną, tj.: kolektory słoneczne. Coraz częstsze zastosowanie kolektorów słonecznych obserwuje się w indywidualnych budynkach mieszkalnych i małych pensjonatach. Aby rozpowszechnić i zachęcić ludzi do korzystania z odnawialnych źródeł energii Powiat Kołobrzeski z powiatowego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej udzielał osobom fizycznym dofinansowań do zakupu i montażu kolektorów słonecznych. W 2008 i 2009 r. dofinansowanie otrzymało 24 mieszkańców powiatu na łączną kwotę 71 tys. zł.

Przykładem wykorzystania tego typu energii posiada budynek Społecznej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania, Wydział Zamiejscowy w Kołobrzegu. System kolektorów słonecznych zamontowany został na dachu budynku Szkoły, który ma za zadanie wspomaganie istniejącego układu przygotowania ciepłej wody użytkowej w czasie sprzyjających warunków atmosferycznych i tym samym ograniczenie związanych z tym kosztów. Zamontowano 50 szt. kolektorów płaskich produkcji firmy Satchwell. Powierzchnia budynku 1.622,9m kw. Moc kolektorów 169,6kW.

Rysunek 8: Kolektory słoneczne na dachu budynku Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania, Wydział Zamiejscowy w Kołobrzegu

Źródło danych: www.eo.org.pl

Kolektory słoneczne podgrzewające wodę w pomieszczeniach mieszkalno-gospodarczych zamontowane zostały także na dachu zabudowań produkcyjno-mieszkalnych w miejscowości

Kołobrzeg, ul. Janiska zamontowano 2 lustra kolektorów słonecznych. System zabezpiecza ciepłą wodę użytkową – zbiornik 300l, podgrzaną w okresie letnim do 70°C.

W Pensjonacie „Górnik” zamontowano system kolektorów słonecznych na dachach budynków, który ma za zadanie wspomaganie istniejącego układu podgrzewania ciepłej wody użytkowej oraz wody w basenie rekreacyjnym. Dodatkowo ogniwa wykorzystano do podgrzewania podłogi wokół basenu i w prowadzących do niego korytarzach. Powierzchnia ogrzewanych pomieszczeń: 1800m.kw. Moc użytkowa kolektorów 220kW.

W Hali Sportowej MOSiR Łuczniczka znajduje się instalacja solarna. Instalacja ogrzewa i dostarcza ciepłej wody na potrzeby hali sportowej MOSiR Łuczniczka w Kołobrzegu (ogrzewanie i ciepła woda w szatniach dla zawodników), na której odbywają się zawody sportowe w strzelaniu z łuku, koszykówce i siatkówce oraz koncerty artystyczne i wydarzenia okolicznościowe. Moc instalacji to około 120kW.

Instalacja solarna znajduje się także na budynku wielorodzinnym KTBS. Jest to zbiorczy system kolektorów słonecznych dla 3 budynków wielorodzinnych przy ul. Helsińskiej, wspomagający ogrzewanie mieszkań i dostarczający ciepłej wody na potrzeby mieszkańców osiedla. Powierzchnia ogrzewanych pomieszczeń: 6350m.kw. Moc użytkowa kolektorów 288kW.

Podobna instalacja znajduje się w Domu Zdrojowym "Diament" SPA. Stanowi ją system kolektorów słonecznych 18 zestawów, kolektory płaskie typu VITOSOL 100 o powierzchni 2,3 m² każdy, zamontowanych na dachu budynku "Dom Zdrojowy "Diament" SPA". Kolektory mają za zadanie wspomaganie istniejącego układu podgrzewania ciepłej wody użytkowej oraz wody w basenie rekreacyjnym i wannach do rehabilitacji. Dodatkowo ogniwa wykorzystano do podgrzewania podłogi wokół basenu. Powierzchnia ogrzewanych pomieszczeń: 3.300m.kw. Moc użytkowa kolektorów 300kW.

Instalacja solarna znajduje się także w domku jednorodzinnym w Kołobrzegu na dachu domku jednorodzinnego zamontowano 4 próżniowe kolektory słoneczne (wymiały: 1980x1450x165 mm), które służą do wspomaganie ogrzewania ciepłej wody użytkowej (2x300 litrów zasobniki wodne) w domu oraz wspomagają centralne ogrzewanie. Sprawność wyznaczona przy nasłonecznieniu 1000 W/m² (800 W/m²) Wydajność to 630 Kw.

Na dachu Domu Wczasowego "Atlantis" o powierzchni użytkowej 300m² zamontowano 3 kolektory słoneczne, które podgrzewają ciepłą wodę użytkową, bojler do magazynowania ciepłej wody ma pojemność 500l. Kolektory posiadają wymiały 2,3m. Wydajność roczna trzech kolektorów słonecznych to około 2456kWh.

Zgodnie z danymi Ogólnopolskiego Samorządowego Serwisu Energii Odnawialnej na terenie powiatu kołobrzesckiego znajduje się także moduł elektrociepłowni blokowej wykorzystywany do produkcji prądu i podgrzewania wody w ośrodku ARKA Medical Spa w Kołobrzegu. Ośrodek dzięki temu rozwiązaniu wydaje około 40% mniej na energię elektryczną i ciepło, niż przy zakupie tych mediów u tradycyjnych dostawców. Urządzenie jest zasilane gazem ziemnym i produkuje około 90 MW energii elektrycznej miesięcznie oraz w pełni pokrywa zapotrzebowanie ośrodka, bazy SPA i basenu na ciepłą wodę. Moduł elektrociepłowni blokowej (moduł BHKW) Loganova E 2842 DN200 jest kompletną, gotową do zastosowania na obiekcie jednostką energetyczną z generatorem synchronicznym chłodzonym powietrzem, przeznaczoną do skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej oraz ciepła: trójfazowego prądu elektrycznego (400V, 50 HZ) oraz ciepłej wody na potrzeby grzewcze. Każdy moduł BHKW może pracować, wytwarzając zarówno ciepło, jak również energię elektryczną, zależnie od zapotrzebowania na moc w zakresie obciążenia elektrycznego od 50%-100% (co odpowiada 60%-100% wydajności termicznej). Moduł Loganova produkowany jest zgodnie z wymaganiami normy DIN ISO 9001.

7.9. TELEKOMUNIKACJA

Telefonia przewodowa obejmuje swoim zasięgiem cały obszar powiatu kołobrzesckiego, przez co są zaspokajane podstawowe potrzeby mieszkańców w zakresie dostępu do łączności telefonicznej. Wszystkie miejscowości powiatu są stelefonizowane, jednak stopień stelefonizowania jest bardzo zróżnicowany, wynika to głównie z odległości obiektów od central oraz od zainteresowania i możliwości ekonomicznych mieszkańców. Miasto Kołobrzeg, gmina Kołobrzeg oraz gminy: Ustronie Morskie, Dygowo i Gościno w zakresie łączności telefonicznej obsługiwane są przez centrale cyfrowe, które zdecydowanie poprawiły jakość usług w tym zakresie. Dostępność mieszkańców powiatu kołobrzesckiego do usług telekomunikacyjnych została uzupełniona i zwiększona przez dynamicznie rozwijający się system telefonii bezprzewodowej różnych sieci. Na terenie powiatu rozlokowane są wieże telekomunikacyjne telefonii przewodowej umożliwiające prace radiolinii i wieże dla cyfrowych linii radiowych oraz stacji bazowych telefonii komórkowych.

Aktualnie na terenie powiatu kołobrzesckiego zlokalizowanych jest 57 bazowych stacji telefonii komórkowej. Szczegółowy wykaz ich ilości z podziałem na poszczególne gminy powiatu przedstawia tabela 13.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Tabela 13: Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej w powiecie kołobrzeskiej

Lp.	Operator	Lokalizacja	Standard telefonii komórkowej
Gmina Dygowo			
1.	ERA	Pustary, dz. nr 5	GSM900 (32807)
Gmina Gościno			
2.	PLUS	Gościno, ul. Karlińska 2	GSM900 (44581)
3.	ORANGE	Gościno 601/2	GSM1800 (3230) GSM900 (3230)
Gmina Kołobrzeg			
4.	MOBYLAND	Stramnica, dz.nr 72/4	GSM1800 (33701)
5.	AERO 2	Kołobrzeg, Stramnica 72/4	GSM1800 GSM900 (33701)
6.	ORANGE	Grzybowo, ul. Nadmorska 52	GSM1800 GSM900 (6427)
7.	ERA	Grzybowo, ul. Nadmorska 52	GSM1800 (32135) GSM900 (32135) UMTS2100 (32135)
8.	PLUS	Grzybowo, ul. Nadmorska 52, dz.nr.34/2	GSM900 (43517)
9.	ERA	Dźwirzyno, ul. Wyzwolenia 35	GSM1800 (32806) GSM900 (32806) UMTS2100 (32806)
10.	ORANGE	Dźwirzyno, ul. Wyzwolenia 35	GSM900 (7205)
11.	PLUS	Dźwirzyno, ul. Wyzwolenia 35, Hotel Senator	GSM1800 GSM900 (43689) UMTS2100 (43689)
12.	ORANGE	Dźwirzyno, ul. Wyzwolenia 21	GSM1800 (9257) GSM900 (9257) UMTS2100 (9257)
13.	ERA	Dźwirzyno, ul. Wyzwolenia 21	GSM900 (32825)
14.	PLUS	Dźwirzyno, ul. Wyzwolenia, Ośrodek Wczasowy Dorwit	GSM1800 GSM900 (43195) UMTS2100 (43195)
15.	ERA	Dźwirzyno, ul. Wyzwolenia 20	GSM1800 GSM900 (32820)
16.	ORANGE	Dźwirzyno, ul. Wyzwolenia 3	GSM1800 (6400) GSM900 (6400)
Gmina Rymań			
17.	PLUS	Skrzydłowo 21	GSM900 (43200)
18.	ERA	Rzesznikowo, dz. nr. 140/5	GSM900 (32417)
19.	ORANGE	Rymań, ul. Wiejska 7	CDMA450 (2072) GSM900 (2072)
20.	PLUS	Leszczyn 21 dz.nr. 274/3	GSM900 (43667)
Gmina Siemyśl			
21.	ERA	Siemyśl, ul. Szkolna 17A	GSM900 (32786)
22.	PLUS	Charzyno, dz. nr. 395	GSM900 (43514)
23.	ORANGE	Charzyno, dz. nr. 395	GSM900 (11835)
24.	PLUS	Siemyśl, Byszewo 23, dz.nr 130/2	GSM900(44632)
Gmina Ustronie Morskie			
25.	ERA	Kukina 43	GSM900 (32132)
26.	ORANGE	Ustronie Morskie, ul. Górna 16	GSM1800 (2076) GSM900 (2076) UMTS2100 (2076)
27.	ORANGE	Ustronie Morskie, ul. Bolesława Chrobrego 10/12	GSM1800 (9575) GSM900 (9575) UMTS2100 (9575)
28.	PLUS	Ustronie Morskie, ul. Tadeusza Kościuszki 5, OWS Wodnik	GSM1800 (43528) GSM900 (43528) UMTS2100 (43528)
29.	PLAY	Ustronie Morskie, ul. Górna 16	E-GSM900 (KOL0101) UTMS2100

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

			(KOL0101)
30.	ERA	Ustronie Morskie, ul. Geodetów 1	GSM1800 (32805) GSM900 (32805)
31.	ORANGE	Ustronie Morskie, ul. Lotnicza 1	GSM1800 (4031) GSM900 (4031) UMTS2100 (4031)
Miasto Kołobrzeg			
32.	ERA	Podczele, ul. Lwowska 17	GSM1800 (32809) GSM900 (32809) UMTS2100 (32809)
33.	PLUS	Kołobrzeg, ul. Lwowska 21, dz.nr 105/4	GSM1800 (44899) GSM900 (44899)
34.	PLAY	Kołobrzeg, ul. Lwowska 17, dz.nr 4/105	E-GSM900 (KOL0005) UTMS2100 (KOL0005)
35.	PLUS	Kołobrzeg, ul. Wendów, dz.nr 269/9	UMTS2100 (42985)
36.	PLAY	Kołobrzeg, ul. Hugo Kołłątaja 3	E-GSM900 (KOL0002) UTMS2100 (KOL0002)
37.	ORANGE	Kołobrzeg, ul. Hugo Kołłątaja 3	GSM900 (10181)
38.	ORANGE	Kołobrzeg, ul. Kasprowicza 98/13	GSM1800 (10180) GSM900 (10180)
39.	PLUS	Kołobrzeg, ul. Szpitalna 7	GSM1800 GSM900 (43578) UMTS2100 (43578)
40.	ERA	Kołobrzeg, Pl. Ratuszowy 3	GSM1800 (32799) GSM900 (32799) UMTS2100 (32799)
41.	PLAY	Kołobrzeg, ul. Podporucznika Edmunda Łopuskiego 30-32	E-GSM900 (KOL0001) UTMS2100 (KOL0001)
42.	ORANGE	Kołobrzeg, ul. Piastowska 5	GSM1800 (5586) GSM900 (5586)
43.	PLUS	Kołobrzeg, Al. Kolejowa 5	GSM1800
44.	ERA	Kołobrzeg, ul. Zdrojowa 1	GSM1800 (32801) GSM900 (32801) UMTS2100 (32801)
45.	PLAY	Kołobrzeg, ul. Żurawia 12B	E-GSM900 (KOL0003) UTMS2100 (KOL0003)
46.	PLUS	Kołobrzeg, ul. Grzybowa 25	UMTS2100 (42953)
47.	PLUS	Kołobrzeg, ul. Św. Wojciecha, Była Cmentarna	GSM1800 (44647) GSM900 (44647) UMTS2100 (44647)
48.	ORANGE	Kołobrzeg, ul. Św. Wojciecha, Radzikowo	GSM900 (10729)
49.	ERA	Kołobrzeg, ul. Św. Wojciecha 6	GSM1800 (32803) GSM900 (32803) UMTS2100 (32803)
50.	ORANGE	Kołobrzeg, ul. Hugo Kołłątaja 1	GSM1800 (2074) GSM900 (2074)
51.	PLUS	Kołobrzeg, ul. Hugo Kołłątaja 3	GSM1800 (43182) GSM900 (43182) UMTS2100 (43182)
52.	ERA	Kołobrzeg, ul. Hugo Kołłątaja 3	GSM1800 (32802) GSM900 (32802) UMTS2100 (32802)
53.	PLUS	Kołobrzeg, ul. Portowa 41 PZB S.A.	GSM1800 (44648) GSM900 (44648) UMTS2100 (44648)
54.	PLAY	Kołobrzeg, ul. Węgorzowa 8	UMTS2100 (KOL0004)
55.	ERA	Kołobrzeg, ul. Jedności Narodowej 16	GSM1800 GSM900 (32800) UMTS2100 (32800)
56.	ORANGE	Kołobrzeg, ul. Jedności Narodowej 16	CDMA450 (0997) GSM1800 (0997) GSM900 (0997) UMTS2100 (0997)

Źródło: www.mapa.btsearch.pl

8. EDUKACJA EKOLOGICZNA W POWIECIE

Jednym z najważniejszych problemów współczesnego świata jest ochrona naturalnego środowiska. Człowiek, żyjący początkowo w symbiozie z przyrodą, wraz z rozwojem nauki i techniki zaczął ją przekształcać. Postępująca degradacja przyrody spowodowała, iż w drugiej połowie dwudziestego wieku podjęte zostały kompleksowe działania mające na celu ochronę środowiska. Podstawą tej działalności powinno być wychowanie ogółu społeczeństwa, które należy rozpoczynać od najmłodszej generacji. Edukacja ekologiczna to: formowanie wiedzy, a także rozwijanie wrażliwości oraz chęci działania na rzecz kształtowania i ochrony środowiska. Główne cele edukacji ekologicznej skupiają się na: poznawaniu motywów i sposobów ochrony środowiska, kształceniu umiejętności dostrzegania zjawisk w ekosystemach, przewidywaniu i ocenie pewnych następstw obserwowanych zjawisk przyrodniczych i czynów człowieka, kształtowaniu emocjonalnego stosunku do określonych zjawisk i obiektów w środowisku człowieka oraz formowaniu i wzmacnianiu pozytywnych przekonań i postaw wobec określonych zjawisk, obiektów przyrodniczych. Konieczność działania na rzecz edukacji ekologicznej wynika z zapisów zawartych w ustawie Prawo ochrony środowiska. W art. 77 ustawy omówiono obowiązek włączenia problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju do programu nauczania we wszystkich typach szkół, jak również we wszystkich kursach, które podnoszą kwalifikacje zawodowe obywateli. Obowiązek nauczania dotyczącego edukacji ekologicznej w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych wprowadzony rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i ustawą Prawo ochrony środowiska obejmuje również takie zagadnienia, jak:

- dostęp społeczeństwa do informacji o środowisku (art. 19 – 24),
- udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska (art. 31 – 39),
- postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko (art. 40 – 70),
- ochrona środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym i przy realizacji inwestycji (art. 71– 76).

Zagadnienia dotyczące edukacji ekologicznej zawarte są w wielu dokumentach o randze międzynarodowej. Jednym z ważniejszych dokumentów jest „Deklaracja z Rio” i „Agenda 21”. Na konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój”, która odbyła się w czerwcu 1992 r. w Rio de Janeiro przyjęto pięć dokumentów istotnych dla ochrony środowiska. Z „Deklaracji z Rio” ważne są dwie zasady dotyczące udziału obywateli w sprawach dotyczących zagadnień środowiska. Są to:

- Zasada 10 – Zagadnienia środowiskowe są najlepiej rozwiązywane na odpowiednim poziomie z udziałem wszystkich zainteresowanych obywateli. Każda jednostka

powinna mieć zapewniony dostęp do informacji dotyczącej środowiska, w której posiadaniu jest władza publiczna. Zasada 10 obejmuje zarówno informacje dotyczące substancji niebezpiecznych, jak i działań podejmowanych w obrębie społeczności lokalnych, a także możliwości udziału obywateli w procesie podejmowania decyzji,

- Zasada 23 – Ludność miejscowa i społeczności lokalne odgrywają znaczącą rolę w zarządzaniu środowiskiem i rozwojem ze względu na ich wiedzę i tradycję. Państwa powinny rozpoznawać i właściwie podtrzymywać ich tożsamość kulturową i zainteresowania oraz umożliwić im efektywny udział w osiąganiu zrównoważonego rozwoju (ekorozwoju) w skali globalnej, krajowej, regionalnej i lokalnej w podejmowaniu decyzji oraz uzyskiwaniu akceptacji społecznej dla realizowania polityki środowiskowej.

Podstawowym dokumentem, na którym powinna opierać się edukacja ekologiczna w Polsce, jest „Narodowa strategia edukacji ekologicznej”. Główne cele zawarte w tym programie, to:

- stworzenie mechanizmów pozwalających sprostać wyzwaniom związanym z wdrażaniem idei i zasad zrównoważonego rozwoju, pozwalających kształtować świadomość ekologiczną w warunkach demokratyzacji życia społecznego i wzrastającej roli komunikacji społecznej,
- zwiększenie efektywności edukacji ekologicznej przez promowanie najskuteczniejszych jej form i najważniejszych treści, wskazanie sposobów optymalnej alokacji środków finansowych, uporządkowanie informacji i decyzji wykorzystując najlepsze krajowe i zagraniczne doświadczenia,
- wdrożenie zaleceń „Narodowej strategii edukacji ekologicznej” z uwzględnieniem zmian zachodzących w procesie reformowania państwa oraz integracji z Unią Europejską.

W Strategii wyróżniamy trzy sfery:

a) Edukacja formalna - to zorganizowany system kształcenia zgodny z określonymi zasadami sformułowanymi w odpowiednich aktach prawnych. Polski system edukacji formalnej obejmuje system oświaty i szkolnictwa wyższego,

b) Ekologiczna świadomość społeczna – jest to stan poglądów i wyobrażeń ludzi o środowisku przyrodniczym, jego antropogenicznym obciążeniu, stopniu wyeksploatowania, zagrożeniach i ochronie, w tym także stan wiedzy o sposobach i instrumentach sterowania, użytkowania i ochrony środowiska. Świadomość ta kształtowana jest przede wszystkim przez organizacje państwowe, społeczne oraz media,

c) Szkolenia – to formy przekazywania wiedzy i umiejętności dla określonej grupy zawodowej lub społecznej, służące podnoszeniu kwalifikacji niezbędnych zarówno w życiu zawodowym, działalności społecznej, jak i dla potrzeb indywidualnych.

Zgodnie z „Narodową strategią edukacji ekologicznej” rząd powinien zapewnić wsparcie finansowe, organizacyjne i techniczne instytucjom publicznym na rzecz działań edukacyjnych realizowanych przez organizacje ekologiczne. Ważnym jest, aby znaleźć odpowiednie środki przekazu, żeby informacja w zakresie wiedzy ekologicznej docierała do wszystkich grup społecznych i to zarówno do dzieci, jak i dorosłych. Powinna ona docierać do pracowników samorządowych, nauczycieli, do dzieci i młodzieży oraz wszystkich dorosłych mieszkańców powiatu.

Działania, jakie powinno się prowadzić na rzecz edukacji ekologicznej w powiecie kołobrzesci, to przede wszystkim:

- utworzenie w Starostwie Powiatowym i Urzędach Gmin elektronicznych baz danych o stanie środowiska w powiecie i poszczególnych gminach,
- prowadzenie działań edukacyjnych w lokalnych mediach i Internecie,
- prowadzenie edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych w powiecie,
- organizowanie wystaw, konkursów, przedstawień, wycieczek, festynów,
- promowanie alternatywnej (rower, komunikacja zbiorowa) komunikacji w stosunku do samochodu osobowego,
- organizowania specjalistycznych szkoleń, między innymi w zakresie: gospodarki wodno - ściekowej, selektywnej zbiórki odpadów, ochrony gruntów, wód powierzchniowych i podziemnych, nawożenia i ochrony roślin, itd.
- wydawanie broszur informacyjnych np. na temat prawidłowej gospodarki wodą itp.

Ważną rolę w prowadzeniu i koordynowaniu działań w zakresie edukacji ekologicznej będzie miało Powiatowe Centrum Edukacji Ekologicznej. Efekty, jakie powinna przynieść prowadzona akcja edukacyjno – informacyjna, to przede wszystkim:

- ograniczenie zanieczyszczenia wód,
- ograniczenie zanieczyszczenia lasów, rzek, jezior i innych zbiorników wodnych,
- ograniczenie odpadów wytwarzanych przez gospodarstwa domowe,
- wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów, w wyniku czego pozyskane zostaną surowce wtórne,
- ograniczenie zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego,
- poprawa stanu sanitarnego i estetyki w miastach i na wsi,
- poprawa stanu zieleni na obszarze powiatu,
- podniesienie społecznej świadomości ekologicznej.

Edukacja ekologiczna mieszkańców powiatu prowadzona jest na trzech zasadniczych segmentach, tj.:

- edukacja obejmująca pracowników samorządowych oraz osoby mające przekazywać informacje pozostałym grupom społecznym, tj. nauczyciele, dziennikarze, pracownicy służb komunalnych – działania edukacyjne prowadzone są poprzez organizowanie spotkań ze specjalistami, udział w konferencjach i szkoleniach, konsultacje z praktykami, którzy realizują podobne zadania z zakresu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska na własnym terenie. Akcja edukacyjna prowadzona jest w sposób cykliczny (uwzględniająca pozostałe obowiązki wynikające z pełnionych przez te osoby funkcji), zapewniając ciągłe doskonalenie się i doształcanie tej grupy osób,
- edukacja dzieci i młodzieży – prowadzenie edukacji ekologicznej w tej grupie oparte jest na ścisłej współpracy z placówkami oświatowymi zlokalizowanymi na terenie powiatu. Wdrażane są programy ekologiczne, w ramach których realizuje się treści dotyczące zagadnień związanych z ochroną środowiska. Poza przekazywaniem treści ekologicznych w czasie godzin lekcyjnych stosowane są również inne formy przekazu. Realizuje się różnego typu konkursy ekologiczne, np. rywalizacje między klasami lub szkołami, wycieczki, np. na składowisko, do oczyszczalni ścieków. Gminy powiatu kołobrzесьkiego w sposób ciągły realizują działania edukacyjne. Edukacja prowadzona jest poprzez współfinansowanie, organizowanie oraz pomoc merytoryczną w różnorodnych przedsięwzięciach, tj.: organizacja Światowego Dnia Ochrony Środowiska, organizacja Akcji Sprzątania Świata, organizacja Dnia Ziemi, prowadzenie programów pedagogicznych w placówkach oświatowych, związanych z tematyką gospodarowania odpadami, czy też z innymi tematami bądź przedsięwzięciami realizowanymi w ramach ochrony środowiska przyrodniczego powiatu, organizacja konkursów związanych z tematyką lokalnej gospodarki odpadami, udział pracowników samorządowych w zajęciach terenowych klas, bądź kół przyrodniczych, w charakterze specjalistów, w zakresie określonym tematem zajęć terenowych, udostępnianie i popularyzacja informacji, w tym także materiałów drukowanych na temat zagrożeń i prośrodowiskowych działań gminy celem wspólnej edukacji mieszkańców tego terenu, prenumerata czasopism przyrodniczych i ekologicznych, wzbogacanie bibliotek szkolnych w materiały dydaktyczne przydatne w realizacji zagadnień związanych z gospodarką odpadową, ekologią i ochroną środowiska, wspieranie programów i ekologicznych przedsięwzięć szkół w niezbędne pomoce naukowe, wykorzystywane podczas realizacji tych działań.

- edukacje ekologiczną dorosłych – działania edukacyjne realizowane są przede wszystkim poprzez lokalne media oraz prowadzenie okresowych akcji ekologicznych, które obejmują swym działaniem wszystkich mieszkańców powiatu kołobzieskiego, tj. organizacja akcji (sprzątanie świata, dzień ziemi, itd.), organizowanie konkursów, wystaw o tematyce ekologicznej oraz festynów.

9. GOSPODARKA ODPADAMI

W powiecie kołobzieskim gospodarka odpadami jest prowadzona w sposób zróżnicowany. Najlepiej rozwinięta jest w północnych gminach powiatu. Na podstawie sprawozdań urzędów gmin oraz informacji od podmiotów zajmujących się wywozem odpadów obliczono, że w 2008 roku na terenie powiatu kołobzieskiego zebrano łącznie 29.839,68Mg odpadów komunalnych. Szczegółowe dane dotyczące ilości odpadów komunalnych zebranych z terenu powiatu kołobzieskiego w 2008 roku zostały zaprezentowane w tabeli 14.

Tabela 14: Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu powiatu w 2008 roku

Gmina	Odpady Komunalne Zmieszane		Odpady z selektywnej zbiórki	
	2008	Sposób postępowania	2008	Sposób postępowania
	Mg		Mg	
Gmina Dygowo	749,80	Składowanie	78,20	Odzysk
Gmina Gościno	619,45		105,64	
Gmina Kołobrzeg	2.845,89		283,61	
Gmina Rymań	325,00		44,00	
Gmina Siemysł	795,00		184,00	
Gmina Ustronie Morskie	1.117		109,27	
Miasto Kołobrzeg	21.464,83		1.117,99	
Razem	27.916,97	-	1.922,71	-

Źródło danych: „Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kołobzieskiego na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016”

Na terenie powiatu kołobzieskiego prowadzona jest także selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych. W tabeli 15 przedstawiono ilości odpadów opakowaniowych zebranych selektywnie w poszczególnych gminach powiatu w 2008 roku.

Tabela 15: Ilość odpadów opakowaniowych zebranych selektywnie z terenu powiatu w 2008 roku

Gmina	Opakowania z tworzyw sztucznych	Opakowania z papieru	Opakowania ze szkła
Rok	2008	2008	2008
	Mg	Mg	Mg
G. Dygowo	33,90	0,70	43,60
G. Gościno	47,41	-	86,98
G. Kołobrzeg	118,11	-	165,45
G. Rymań	16,00	-	28,00
G. Siemysł	69,00	-	115,00
G. Ustronie Morskie	27,93	5,57	75,77
M. Kołobrzeg	376,78	2,98	651,28
Razem	689,13	9,25	1.166,08

Źródło danych: „Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kołobrzesckiego na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016”

Najwięcej odpadów opakowaniowych zbieranych jest selektywnie na terenie miasta Kołobrzeg oraz gminy Kołobrzeg, ze względu na to iż posiadają one najwięcej pojemników do selektywnej zbiórki. Najmniej odpadów opakowaniowych zbieranych jest w gminach Rymań, Siemysł oraz Gościno, które posiadają pojemniki na plastik (PET) oraz szkło. Ponadto w niektórych gminach pojemniki zbiorcze ustawione na osiedlach lub w miejscach ogólnodostępnych są jedyną formą selektywnej zbiórki.

We wszystkich gminach położonych na terenie powiatu kołobrzesckiego funkcjonuje system zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Ponadto we wszystkich gminach powiatu z wyjątkiem gminy Ustronie Morskie, funkcjonują systemy zbiórki odpadów niebezpiecznych oraz zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego.

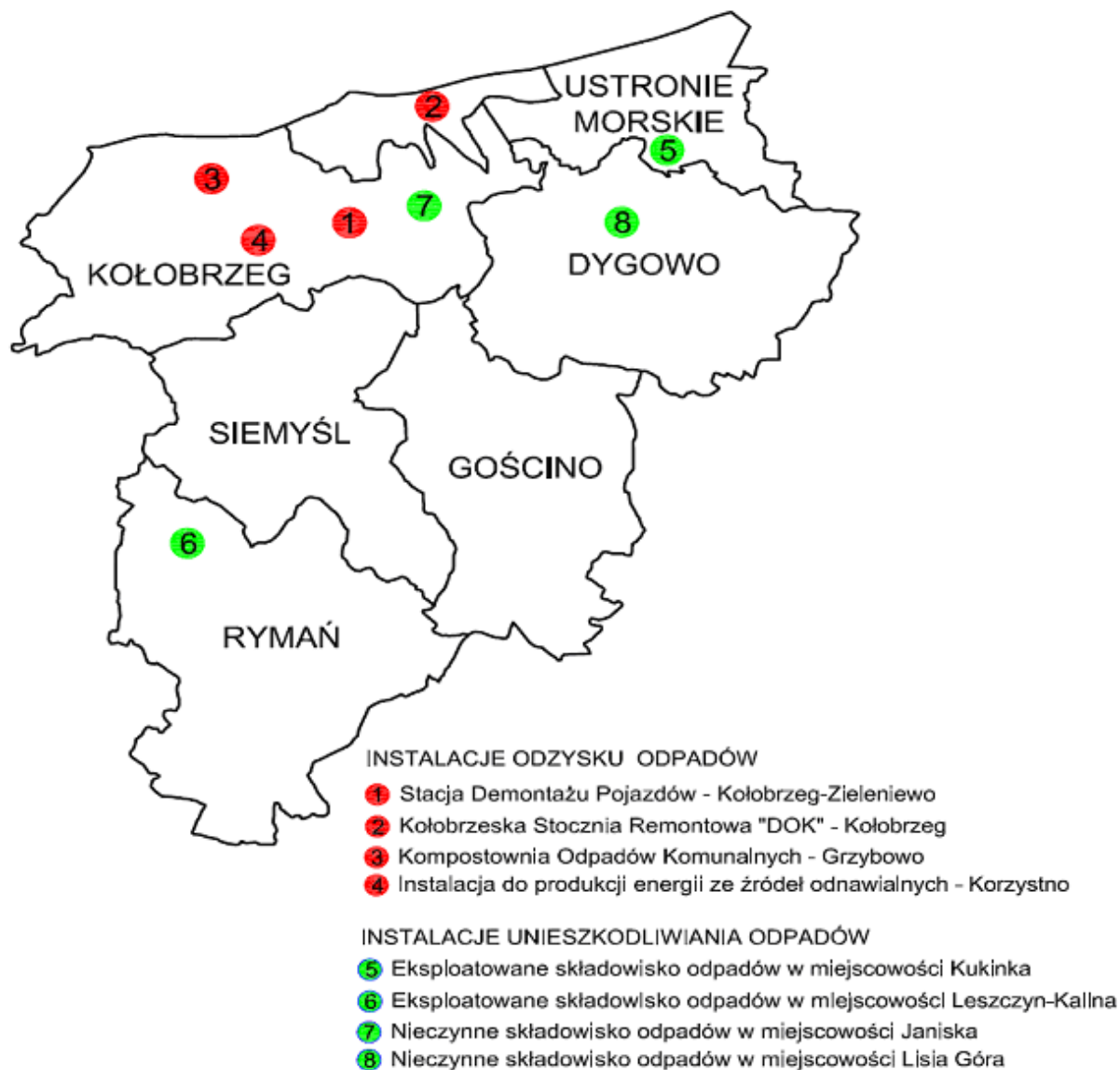
Zbiórka odpadów komunalnych w poszczególnych gminach powiatu organizowana jest przez podmioty posiadające stosowne zezwolenia burmistrzów oraz wójtów na prowadzenie działalności w zakresie zbiórki odpadów. Wykaz podmiotów realizujących działania w zakresie zbierania odpadów z terenu powiatu w poszczególnych gminach wygląda następująco:

- **Gmina Dygowo:** Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska w Kołobrzegu Sp. z o. o., Zakład Usługowo –Handlowy „Jod – Kar” Zdzisław Jodko,
- **Gmina Gościno:** Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska w Kołobrzegu Sp. z o. o., Firma Usługowo – Handlowo – Produkcyjna „Jantra” Sp. z o. o.,
- **Gmina Kołobrzeg:** Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska w Kołobrzegu Sp. z o. o., Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „AGORA-2” Sp. z o. o., ECO-SERWIS Roman Eliminowski, REMONDIS Szczecin Spółka z o. o., ul. Żołnierska 56,

- **Gmina Rymań:** REMONDIS Szczecin Spółka z o. o., REMONDIS Sanitech Sp. z o. o., ul. Górecka 104, Firma Usługowo – Handlowo – Produkcyjna „Jantra” Sp. z o. o., Zakład Usługowo –Handlowy „Jod – Kar” Zdzisław Jodko, „PORTKA” Sp. z o. o.,
- **Gmina Siemysł:** „PORTKA” Sp. z o. o., Przedsiębiorstwo wielobranżowe „AGORA-1” Sp. z o. o., Firma Usługowo – Handlowo – Produkcyjna „Jantra” Sp. z o. o., Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska w Kołobrzegu Sp. z o. o., REMONDIS Szczecin Spółka z o. o.,
- **Gmina Ustronie Morskie:** „PORTKA” Sp. z o. o., Przedsiębiorstwo wielobranżowe „AGORA-1” Sp. z o. o., Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska w Kołobrzegu Sp. z o. o., PGK Koszalin, Usługi komunalne KONTEX Bogdan Małyszewicz,
- **Miasto Kołobrzeg:** Przedsiębiorstwo wielobranżowe „AGORA-1” Sp. z o. o., „ECO-SERWIS” Roman Elminowski, Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „WALDIX”, KML Sp. z o. o., Zakład Usługowy Barbara Boczulak, Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska w Kołobrzegu Sp. z o. o., Firma Pilarska „Sowiński” Tomasz Sowiński, Firma Handlowo – Usługowa Krzysztof Grabowiecki, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „AGORA-2” Sp. z o. o.

Podstawowym procesem unieszkodliwiania odpadów na terenie powiatu jest ich deponowanie na składowisku. Zgodnie z załącznikiem 6. Ustawy o odpadach (Dz. U Nr 2007 Nr.39 Poz. 251) z dnia 27 kwietnia 2001 roku, proces ten jest zaklasyfikowany jako: **D 5** - składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne. Odpady zebrane w wyniku selektywnej zbiórki poddawane są następnie procesom odzysku, które w myśl wymienionego wyżej załącznika 6. do Ustawy o odpadach klasyfikowane są jako: **R 5** - recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych (szkło, tworzywa sztuczne, papier); **R 4** - recykling lub regeneracja metali i związków metali (metale i złom); **R 13** - magazynowanie odpadów, które mają być poddane działaniom wymienionym w punktach od **R1** do **R12** (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane) (odpady ulegające biodegradacji).

Graficzne rozmieszczenie wszystkich instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów znajdujących się na terenie powiatu kołobrzeskiego przedstawiono na rysunku 9.

Rysunek 9: Instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów w powiecie kołobrzesckim

Źródło danych: „Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kołobrzesckiego na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016”

Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonującego systemu gospodarki odpadami w powiecie kołobrzesckim zostały przedstawione w dokumencie pn. „Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kołobrzesckiego na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016”.

III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW I SKŁADNIKÓW PRZYRODY

1. BUDOWA GEOLOGICZNA I BOGACTWA NATURALNE

Na terenie powiatu utwory trzeciorzędowe i starsze przykryte są utworami czwartorzędowymi, sięgającymi do 100m miąższości. Decydujące znaczenie dla ukształtowania się przypowierzchniowych warstw utworów miało ostatnie zlodowacenie. Łądolód skandynawski opuścił tereny powiatu około 14 tysięcy lat temu, pozostawiając po sobie większość osadów znajdujących się dziś na powierzchni. W czasie wycofywania się lodowca w kierunku północnym, spływające z niego wody pocięły teren dolinami. Na północy powiatu występują tereny równinne poza pasmem wybrzeża, gdzie pas wydm ogranicza od południa plażę. Pas wydm to efekt akumulacyjnej działalności wiatru. Większość obszaru powiatu to tereny równinne. Na obszarze południowym powiatu dominuje typ rzeźby nisko pagórkowatej i falistej. Na terenie powiatu można wydzielić rzeźby terenu różnego pochodzenia: formy pochodzenia lodowcowego, formy pochodzenia wodnolodowcowego, formy pochodzenia eolicznego, formy pochodzenia rzecznoego, formy pochodzenia jeziornego oraz formy utworzone przez roślinność (równiny torfowe).

Na terenie powiatu istnieją udokumentowane złoża surowców naturalnych, do których należą m. in.: surowce lecznicze (źródła solankowe oraz złoża borowinowe), surowce energetyczne (gaz ziemny) oraz surowce mineralne (piaski i żwiry – dawniej kruszywa naturalne, gliny morenowe, surowce ilaste ceramiki budowlanej oraz torfy). Szczegółowe zestawienie złóż zasobów surowcowych zlokalizowanych w granicach powiatu prezentuje tabela 16.

Tabela 16: Wykaz złóż surowców naturalnych w powiecie kołobrzeskim

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie
		Geologiczne - bilansowe	Przemysłowe	
Gaz ziemny [mln m³]				
Daszewo N	E	1.063,64	289,91	8,21
Piaski i żwiry [tys. Mg]				
Bardy*	T	179	179	-
Błotnica	Z	246	-	-
Błotnica II*	Z	63	-	-
Błotnica III	E	29	-	28
Dargocice	E	10.683	7.802	384
Drzonowo I	P	214	-	-
Drzonowo II	P	165	-	-
Gościno	Z	389	-	-
Gościno II*	R	112	78	-
Kinowo	T	151	-	-

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Miechęcino	T	309	296	-
Miechęcino II	R	1.395	-	-
Morowo	T	964	520	-
Morowo II	E	98	-	3
Morowo III	R	375	-	-
Nowogardek II	Z	-	-	-
Nowogardek III*	Z	-	-	-
Nowogardek IV	Z	10	-	-
Nowogardek IX*	E	129	-	6
Nowogardek V	Z	133	-	-
Nowogardek VI	Z	43	-	-
Nowogardek VII	T	48	-	-
Nowogardek VIII	E	27	-	16
Nowogardek VIIIA	E	44	-	36
Nowogardek X*	E	48	-	4
Obroty*	Z	18	-	-
Obroty III	Z	-	-	-
Obroty IV	T	26	-	-
Roścęcino	Z	130	-	-
Rzesznikowo*	Z	2.647	-	-
Siemyśl	T	142	-	-
Włocibórz*	R	15.223	-	-
Surowce ilaste ceramiki budowlanej [tys. m³]				
Budzistowo	Z	777	-	-
Torfy [tys. m³]				
Kołobrzeg (p.I)*	E	2.828,17	2.829,65	1,34
Kołobrzeg (p.II)*	R	1.508,00	-	-
Solanki, wody lecznicze i termalne [tys. m³]				
Nazwa złoża	Typ wody	Zasoby geologiczne bilansowe		Pobór wód [m ³ /rok]
		zasoby dyspozycyjne [m ³ /h]	zasoby eksploatacyjne [m ³ /h]	
Kołobrzeg*	Lz	-	104,72	19.741,00

Skróty literowe stanu zagospodarowania zasobów w wykazach złóż oznaczają:

E - złoża eksploatacyjne

P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie (kategoria C2)

R - złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (kategorie A+B+C1)

Z - złoża zaniechane

T - złoża zagospodarowane, eksploatacyjne okresowo

Lz – wody lecznicze zmineralizowane (mineralizacja > 1 g/dm³)

Źródło danych: Państwowy Instytut Geologiczny (stan na 31.12.2009r.)

Podstawowymi surowcami leczniczymi są liczne i wydajne źródła solankowe oraz obfite złoża borowiny w Kołobrzegu. Wody mineralne ujmowane w Kołobrzegu zalicza się do wód chlorkowo-sodowo-bromkowo-jodkowych z domieszką jonów wodorowęglowych, borowych i żelazistych. Na terenie powiatu w okolicy gm. Dygowa znajdują się także gliny, które mogą być wykorzystywane do produkcji cegły i drenów. Na terenie powiatu znajdują się także znaczne obszary torfowisk. Obszary torfowe występują w większości w północnej części

powiatu na terenach gmin Kołobrzeg, Dygowo i Gościno. Większość użytków zielonych zajmuje stanowiska torfowe.

Na terenie Kołobrzegu znajduje się duże złoża borowiny "Mirocice". Położone jest ono przy drodze Kołobrzeg-Koszalin. W 1977 roku decyzją Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej utworzony został obszar górniczy "Mirocice", jako strefa ochronna dla złoża borowiny. Dysponentem złoża jest Uzdrawisko Kołobrzeg Sp. z o.o. Zasoby złoża są duże. Jego eksploatacja jest przewidziana na ponad 150 lat. Złoże składa się z dwóch pól: Kołobrzeg I i II. Eksploatacja prowadzona jest na złożu południowym. Powierzchnia przeznaczona pod eksploatację wynosi 50 ha, a zasoby bilansowe wynoszą 1,364 tys. m³. Miąższość borowiny wynosi do 5 m. Pole Kołobrzeg II posiada zasoby bilansowe 1,508 tys. m³. Dla złoża ustanowiony jest obszar górniczy.

Z informacji z Państwowego Instytutu Geologicznego dot. Rejestru Obszarów Górniczych wynika, iż aktualnie na obszarze powiatu znajduje się 17 obszarów górniczych (aktualny status OG). Charakterystykę obszarów górniczych posiadających ważną koncesję eksploatacyjną przedstawia tabela 17.

Tabela 17: Obszary górnicze w powiecie kołobrzeskim

Nazwa obszaru górniczego	Złóża	Użytkownik	Koncesja eksploatacyjna	Zagospodarowanie
Bardy	Kruszywa naturalne	Rafał Lipowiec, Miechęcino 20, 78-113 Dygowo	Koncesja GN-G-7510/2/2001 wydana przez Starostwo Powiatowe w dn. 24.09.2001r.	Złoże eksploatowane okresowo
Błotnica III	Kruszywa naturalne	Józef Mikołajczyk, Bogucino 6b, 78-100 Kołobrzeg	Koncesja OS-G- 7510/33/2005/2006 wydana przez Starostwo Powiatowe w dn. 28.08.2006r.	Złoże zagospodarowane
Dargocice A, Dargocice B, Dargocice C	Kruszywa naturalne	Zakład Eksploatacji Kruszywa, Władysław Durał, Boboliczki 13, 76-020 Bobolice	Koncesja SR-GGW- 7415/33/2005/2006 wydana przez Wojewodę Zachodnio- pomorskiego w dn. 26.05.2004r.	Złoże zagospodarowane
Kinowo	Kruszywa naturalne	Matejak Marian, Drzonowo 14/3, 78-133 Drzonowo	Koncesja GN-G-7510/2/2001 wydana przez Starostwo Powiatowe w dn. 18.05.2001r.	Złoże eksploatowane okresowo

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Kołobrzeg II	Torfy, Wody lecznicze	Uzdrowisko Kołobrzeg S.A., ul. Ks. Piotra Ściegiennego 1, 78-100 Kołobrzeg	Koncesja 45/92 wydana przez Ministra Ochron. Środ., Zasobów Naturalnych w dn. 27.10.1992r.	Torfy – złożo rozpoznane szczegółowo, Wody lecznicze – wody mineralne
Miechęcino	Kruszywa naturalne	Marek Kaczmarczyk, ul. Gierczak, 78-100 Kołobrzeg	Koncesja OS.V.7512/17/97 wydana przez Wojewodę – UW w Koszalinie w dn. 27.08.1997r.	Złożo eksploatowane okresowo
Mirocice	Torfy	Uzdrowisko Kołobrzeg S.A., ul. Ks. Piotra Ściegiennego 1, 78-100 Kołobrzeg	Koncesja 46/92 wydana przez Ministra Ochron. Środ., Zasobów Naturalnych w dn. 27.10.1992r.	Złożo zagospodarowane
Morowo I	Kruszywa naturalne	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „STANI” Joanna Zakrzewska, ul. Rubinowa 21, 78-100 Kołobrzeg	Koncesja OS.V.7512/5/97 wydana przez Wojewodę – UW w Koszalinie w dn. 07.04.1997r.	Złożo eksploatowane okresowo
Morowo II	Kruszywa naturalne	Spółdzielnia Transportu Wiejskiego, ul. Obozowa 5, 78-100 Kołobrzeg	Koncesja OS.V.7512/7/98 wydana przez Wojewodę – UW w Koszalinie w dn. 17.04.1998r.	Złożo zagospodarowane
Morowo III	Kruszywa naturalne	Marek Wierzbicki, Morowo 18/1, 78-123 Siemyśl	Koncesja OS-G-7510/1/2005 wydana przez Starostwo Powiatowe w dn. 25.04.2005r.	Złożo rozpoznane szczegółowo
Nowogardek IX	Kruszywa naturalne	Zenobia i Krzysztof Piotrowscy, ul. Różyckiego 32, 78-100 Kołobrzeg	Koncesja Oś-G-7510/1/2004 wydana przez Starostwo Powiatowe w dn. 28.06.2004r.	Złożo zagospodarowane
Nowogardek VIII	Kruszywa naturalne	F.B.I. „MAT&MAD”- s.j. Adam Matejak – Ryszard Madeja, ul. Okopowa 10c/1 78-100 Kołobrzeg	Koncesja GN-G-7510/1/2003 wydana przez Starostwo Powiatowe w dn. 07.03.2003r.	Złożo zagospodarowane
Nowogardem VIIIA	Kruszywa naturalne	F.B.I. „MAT&MAD”- s.j. Adam Matejak – Ryszard Madeja, ul. Okopowa 10c/1 78-100 Kołobrzeg	Koncesja OS-G-7510/3/2007 wydana przez Starostwo Powiatowe w dn. 28.08.2007r.	Złożo zagospodarowane

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBZESKIEGO

Nowogardek X	Kruszywa naturalne	Bogdan Kornas, P.B.I. „KORNAS”, ul. Św. Wojciecha 10, 78-100 Kołobrzeg	Koncesja OS-G-7510/2/2004 wydana przez Starostwo Powiatowe w dn. 06.07.2004r.	Złoże zagoszpodarowane
Obroty	Kruszywa naturalne	Józef Mikołajczyk, Bogucino 6b, 78-100 Kołobrzeg	Koncesja GN-G-7510/1/2001 wydana przez Starostwo Powiatowe w dn. 17.04.2001r.	Złoże eksploatowane okresowo
Siemyśl	Kruszywa naturalne	Semków Bogdan, Nieżyn 21, 78-123 Siemyśl	Koncesja GN-G-7510/1/2000 wydana przez Starostwo Powiatowe w dn. 15.02.2000r.	Złoże eksploatowane okresowo
Wrzosowo	Gaz ziemny	PGNiG S.A., Oddział Zielonogórski, Z-d Górnictwa Nafty i Gazu, ul. Westerplatte 15, 65-034 Zielona Góra	Koncesja 141/93 wydana przez Ministra Ochron. Środ., Zasobów Naturalnych w dn. 21.06.1993r.	Złoże zagoszpodarowane

Źródło danych: Rejestr Obszarów Górniczych PIG

2. GLEBY I POWIERZCHNIA ZIEMI

Według podziału Polski na regiony fizjograficzne Jerzego Kondrackiego obszar Powiatu kołobzieskiego należy zaliczyć do Prowincji Niżu Środkowopolskiego i Podprowincji Pobrzeży Południowobałtyckich.

Pobrzeża Południowobałtyckie tworzą pas o szerokości od kilku do kilkadziesiątu kilometrów wzdłuż wybrzeży Morza Bałtyckiego. Region ten ciągnie się od Zatoki Kilońskiej po Zalew Wiślaną włącznie. Krajobraz tworzą tu ujścia rzek, przecięte siecią małych pradolin równiny morenowe położone poniżej wysokości 100 m n.p.m. z nielicznymi wzgórzami przekraczającymi tę wysokość. Spośród krajobrazów nadmorskich wyróżniono wydmy, deltowy, jeziorno-bagienny oraz wysoczyzny.

Większe wygięcia linii brzegowej omawianej podprowincji tworzą Zatoka Pomorska z Zalewem Szczecińskim oraz z Zatoka Gdańska z Zalewem Wiślanym i drugorzędną Zatoką Pucką. Rzeka Odra wpadając do Zalewu Szczecińskiego nie uformowała typowej delty, jaka występuje przy ujściu Wisły.

Miąszość utworów czwartorzędowych na terenie powiatu kołobzieskiego, miejscami przekracza 100m. Decydował o tym przebieg ostatniego zlodowacenia. Łądolód

skandynawski opuścił tereny powiatu około 14 tysięcy lat temu, pozostawiając po sobie większość osadów znajdujących się obecnie na powierzchni. Podczas wycofywania się lodowca ku północy spływające z niego wody pocięły teren dolinami.

Większa część powiatu to tereny równinne, poza pasem wybrzeża, gdzie wydmy ograniczają plaże od południa. Pas wydm jest efektem akumulacyjnej działalności wiatru. Z kolei, południową część Powiatu kołobrzесьkiego stanowią tereny o falistej i niskopagórkowatej rzeźbie terenu.

Obszar powiatu charakteryzuje się dominacją gleb wykształconych z powierzchniowych utworów czwartorzędowych. Zostały one wykształcone podczas ostatniego zlodowacenia. W większej części powiatu występują gleby wytworzone z mocnych utworów gliniastych i piasków gliniastych lekkich. Dominują tu gleby bielcowe z enklawami gleb pseudobielcowych lub gleby brunatne. Na znacznych obszarach północnej części powiatu, a także w rejonie jeziora Resko występują gleby torfowe i murszowe. Wykształciły się one w obniżeniach terenu na podmokłych siedliskach.

Południowe gminy Powiatu kołobrzесьkiego, charakteryzują się rolniczym charakterem działalności. Powierzchnia użytków rolnych stanowi około 65% struktury użytkowania gruntów. Znaczny odsetek wśród nich zajmują użytki zielone, stanowiące 22% ich powierzchni. Lasy i grunty leśne zajmują ponad 21% powierzchni powiatu, a pozostałe tereny, wśród nich nieużytki i wody zajmują blisko 14%.

Spośród poszczególnych klas bonitacyjnych na terenie powiatu przeważa IV klasa gleb. Gleby tej klasy mają ponad 57% udziału w glebach powiatu. Klasa II stanowi około 19%, klasa V około 17%, natomiast klasa VI blisko 7%. Na terenie powiatu nie odnotowano występowania gleb I klasy bonitacyjnej.

3. WODY PODZIEMNE

Wody podziemne są jednym z ważniejszych bogactw naturalnych decydujących o rozwoju regionu. Ilość wód podziemnych na danym obszarze zależy od charakteru budowy geologicznej oraz rodzaju skał i osadów. Na niektórych obszarach o odpowiedniej budowie geologicznej, gdzie występują duże zasoby żwirów oraz utworów piaszczysto-żwirowych, mogą wykształcić się podziemne „zbiorniki” wodne. Wody podziemne stanowią na terenie Powiatu kołobrzесьkiego podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę pitną. Służą one także zaspokajaniu przemysłu.

Powiat Kołobrzесьki znajduje się w granicach kołobrzесьko-pomorskiego regionu wodonośnego. Główny poziom wodonośny występuje tu w utworach czwartorzędowych, głównie zlodowacenia bałtyckiego. Wodonośność obszaru północnego jest dużo wyższa jak

terenów południowych powiatu. Ze względu na jakość wód rejon Kołobrzegu wydzielono jako rejon wód zwykłych. W rejonie tym występują wody zmineralizowane (tzw. solanki kołobrzeskie). W gminie Dygowo występuje wysokozasobowy rejon wód podziemnych (Świelubie i Pustary).

W ostatnich latach na terenie powiatu obserwuje się zmniejszone zapotrzebowanie na wodę, głównie na cele przemysłowe. Wpływa na to spadek produkcji, a także oszczędne gospodarowanie zasobami wodnymi, często spowodowane wprowadzaniem obiegu zamkniętego w przemyśle.

Ograniczając wpływ zanieczyszczeń na jakość wód podziemnych na terenie powiatu, Wojewoda Zachodniopomorski ustanowił strefę ochronną dla komunalnego ujęcia wody podziemnej „Bogucino-Rościęcino”. Strefa została ustanowiona decyzją z dnia 28.09.2001r. i obejmuje ona tereny ochrony bezpośredniej jak i tereny ochrony pośredniej (łącznie około 400ha powierzchni). Na obszarze ustanowionej strefy ochronnej obowiązuje zakaz zakładania wysypisk oraz wylewisk.

4. WODY POWIERZCHNIOWE

Na terenie powiatu kołobrzeskiego tereny zajęte przez wody powierzchniowo płynące i stojące wynoszą 1.154ha, co stanowi ok. 1,6% powierzchni obszaru powiatu. Dolina Parsęty stanowi jeden z ważniejszych korytarzy ekologicznych w regionie i ze względu na swoją rolę, a także występowanie wielu siedlisk wymagających ochrony, zaprojektowana została (wraz z dolinami dopływów) do ochrony formie ostoi Natura 2000.

4.1. RZEKI

Rzeki powiatu kołobrzeskiego posiadają trzy zlewnie, którymi są: Bałtyk, jezioro Resko Przymorskie i rzeka Rega. Do najważniejszych rzek należy rzeka Parsęta, która wraz z dopływami wpada do Bałtyku. Do Bałtyku wpada również rzeka Łopieniczka, której długość na terenie powiatu wynosi 10,44km. Do jeziora Resko Przymorskie wpływają rzeki: Dębosznicza (długość na terenie powiatu: 31,3km), Błotnica (długość na terenie powiatu: 15,5km). Poza terenem powiatu do rzeki Regi wpadają rzeki Mołstowa (długość na terenie powiatu: 12,4km) oraz Wkra (długość na terenie powiatu: 14,7km). Łącznie na terenie powiatu kołobrzeskiego znajduje się 222,39km długości rzek.

Do głównych cieków powiatu kołobrzesckiego należą: Parsęta, Błotnica, Dębosznica oraz Mołstowa (rysunek 10).

Rysunek 10: Sieć rzeczna powiatu kołobrzesckiego

Rzeka Parsęta jest główną rzeką płynącą przez powiat kołobrzescki. Jej długość wynosi blisko 140km, a powierzchnia dorzecza zajmuje około 3,1 tys. km². Źródło Parsęty zlokalizowane jest w okolicach miejscowości Szczecinek. Stamtąd rzeka płynie poprzez Pojezierze Drawskie, a następnie Równinę Białogardzką, uchodząc do Morza Bałtyckiego w Kołobrzegu. Rzeka jest jednym z najcenniejszych zasobów przyrodniczych w regionie. Krajobraz dorzecza Parsęty ukształtowany został przez działalność lodowca. Pozostało tu po nim wiele oczek wytopiskowych, z których większość jest obecnie torfowiskami. Do głównych dopływów rzeki zalicza się rzekę Radew, Dębnicę, Mogilicę i Pokrzywnicę.

Rzeka wyróżnia się swoistym składem ichtiofauny o bardzo wysokim stopniu naturalności. Występują w niej takie gatunki jak: trocie wędrowne, certy, lipienie, leszcze, szczupaki, płoci, sandacze oraz jazie. W wyższych jej partiach występują także pstrągi potokowe. Szacuje się, że w Parsęcie występuje około 27 gatunków ryb. Na zboczach głębokich dolin Parsęty i jej dopływów oraz zajmowanych przez jeziora obniżeń terenowych, znajdują się obszary źródliskowe z charakterystyczną florą i fauną. Kopuły z wysiękami wód pokrywają źródliskowe olsy porzeczkowe, w innych miejscach wykształcają się tzw. cyrki źródliskowe - różnej wielkości koliste zagłębienia, wyerodowane przez wypływającą wodę, z reguły ze żwirowo - kamienistym dnem i kożuchami wątrobowców.

Jakość wód Parsęty jest zagrożona zanieczyszczeniami pochodzącymi z licznych miejscowości zlokalizowanych wzdłuż rzeki. Negatywny wpływ ma również powierzchniowy

spływ zanieczyszczeń organicznych i biogennych z okolicznych pól uprawnych. Również jakość dopływów Parsęty wpływa na stan wód w rzece.

Rzeka Błotnica jest kolejną z głównych rzek na terenie powiatu kołobrzeskiego. Jej długość wynosi 31,7km, a zlewnia zajmuje powierzchnię blisko 120km². Błotnica wypływa z Jeziora Kamienica w Gminie Siemyśl, a swoje ujście ma w Jeziorze Resko Przymorskie. Szerokość koryta rzeki we wsi Błotnica wynosi 4m, na wysokości miejscowości Głowaczewo, tam gdzie przyjmuje wody swojego dopływu Dębosznicy, szerokość przekracza 10m. Błotnica posiada połączenie z Parsętą poprzez ciek zwany Stróżką.

Spotkać tu można takie gatunki ryb jak płocie, karasie, karpie, liny, spośród drapieżnych odnotowano tutaj występowanie okonia, szczupaka, a rzadziej sandacza, miętusa, czy węgorza. Dodatkową atrakcją dla wędkarzy może być duża ilość pstrągów, którymi rzeka jest zarybiana, a także troci, czy kiełków.

Rzeka Dębosznica ma długość około 32km, a źródło znajduje się w Gminie Rymań, za miejscowością Leszczyn. Podobnie jak Błotnica zasila ona wody Jeziora Resko Przymorskie. Posiada ona także odnogę łączącą ją z rzeką Regą, co wpływa na zwiększenie różnorodności biologicznej wśród ryb występujących w jej wodach. Z Regi wpływają do niej duże ilości troci, które mają tu swoje tarliska. Z innych ciekawszych gatunków występuje tu kiełb. Wraz z licznymi zadrzewieniami i zakrzywieniami nadrzeczynami rzeka Dębosznica stanowi ważny korytarz ekologiczny umożliwiający migrację wielu gatunków flory i fauny.

Rzeka Mołstowa jest ciekim o długości 57km. Swój początek znajduje na łąkach położonych w okolicy miejscowości Naćmierz w Powiecie Łobeskim. Rzeka przepływa przez południowo-zachodnią część Gminy Rymań i wpływa do Regi w okolicach wsi Bielikowo, w Powiecie Gryfickim. Mołstową zasilają trzy dopływy, którymi są cieki zwane Podleśną, Mołstówką, Węgorką oraz Wkrą. Mołstowa jest rzeką spływną, atrakcyjną dla spływów kajakowych. Wędkarzy, może natomiast zainteresować występowanie pstrąga, lipienia, troci wędrowniej, a także objętych ochroną prawną minoga rzeczno i strumieniowego.

4.2. JEZIORA

Szczególnie podatnymi na zanieczyszczenie wynikające z działalności ludzkiej ekosystemami są jeziora. Samooczyszczenie ich następuje bardzo powoli, m.in. z uwagi na kumulację zanieczyszczeń w osadach dennych. W powiecie kołobrzeskim występuje 9 jezior, z których trzy charakteryzują się powierzchnią powyżej 20ha. Zlokalizowanych jest tu również kilkanaście stawów rybnych, które w większości są zagospodarowane, a także kilkadziesiąt oczek wytopiskowych. Istnieje również możliwość wykorzystania obniżeń terenowych bagien i oczek na cele hodowlane ryb.

Jeziro Kamienica jest zbiornikiem rynnowym o powierzchni 65ha i średniej głębokości 5,9m. Charakteryzuje się ono długością 2,5km i szerokością w przedziale 0,4 – 0,5km. Zlokalizowane jest na pograniczu gmin Gościno i Siemyśl, w otoczeniu płątów buczyny o słabo lub wcale nie rozwiniętym pasie roślinności przybrzeżnej. Znajdują się tu łągowiska perkoza dwuczubego, łabędzie niemego, krzyżówki, głowienki, czernicy, nurogęsi, a także kani czarnej i łyski. W miejscowości Dargocice znajdują się niewielkie ośrodki wypoczynkowe, pole namiotowe i kemping. A w centralnej części zagospodarowane kąpielisko o lokalnym znaczeniu, a także miejsca do wędkowania.

Rysunek 11: Jezero Kamienica

Jeziro Resko Przymorskie jest największym zbiornikiem wód powierzchniowych na terenie powiatu kołobrzесьkiego. Jego całkowita powierzchnia waha się w przedziale 580 – 620 ha. Wahania te spowodowane są zmiennością stanów pogodowych, od których zależy ilość włączanej do zbiornika wody morskiej. Podobną zmiennością charakteryzuje się skład fizykochemiczny wód jeziora. Duże użyźnienie powoduje zakwity glonów i sinic w okresie letnim, dlatego wody w zbiorniku uznane zostały za pozaklasowe. Jezero charakteryzuje się małą głębokością średnią, która wynosi około 1,3m. W najgłębszym punkcie ma 2,6m głębokości. Jest to zbiornik przybrzeżny, odcięte od Morza Bałtyckiego za pomocą mierzei. Położony pomiędzy ujściem do morza rzek Regi i Parsęty. Około 10% powierzchni jeziora pokrywa silnie rozwinięta roślinność szuwarowa. Od wschodu, południa i zachodu do jeziora przylegają rozległe trzcinowiska przecinane siecią rowów melioracyjnych. Od strony północnej otoczenie jeziora stanowi las.

Swoją ostoję znajduje tu wiele ptaków związanych z siedliskami wodno-błotnymi. Sprzyja temu szeroki i trudny do przebycia pas trzcinowisk i szuwarów. Występuje tu także wiele gatunków ryb, a wśród nich między innymi leszcze, sandacze, węgorze, okonie, szczupaki, liny i karpie.

Jeziro Popiel jest położone w gminie Rymań. Jest to śródleśny zbiornik wód powierzchniowych o powierzchni 33,1ha, otoczony lasami, wśród których na szczególną uwagę zasługuje starodrzew bukowy. W otoczeniu jeziora znajduje się 65ha lasów zakwalifikowanych jako ochronne. Jezioro zasobne jest w szczupaki, węgorze, liny i płocie.

Jeziro Bardy położone jest w gminie Dygowo. Ma powierzchnię zaledwie 1,09ha i powstało prawdopodobnie w starym wyrobisku gliny, wydobywanej na potrzeby produkcji cegieł. Włodarzem zbiornika jest Polski Związek Wędkarski. Występują tu stanowiska lina, szczupaka i karasia.

Jeziro Borek zlokalizowane jest w gminie Kołobrzeg w okolicach miejscowości Stary Borek. Jest to stare jezioro polodowcowe liczące około 10 tysięcy lat, o łącznej powierzchni ponad 10ha. Położone jest na górcie, na wysokości 4m n.p.m., a jego maksymalna głębokość wynosi 5m. Wody w tym zbiorniku charakteryzują się silnym zdegradowaniem, spowodowanym zanieczyszczeniami spływającymi z pobliskich wsi. Występują tu tylko dwa gatunki ryb. Są nimi karaś i lin.

Jeziro Ołużna o powierzchni 8,5ha znajduje się w Gminie Gościno, w miejscowości o tej samej nazwie. W południowej części akwenu występuje fragment torfowiska wysokiego i kępa lasu sosnowego. W części północnej jezioro, zaś jest obrośnięte pasem niskich brzoź. Poza tym obrastają je zakrzewienia, których głównym składnikiem są różne gatunki wierzb.

Jeziro Pławęcino jest drugim zbiornikiem wodnym zlokalizowanym na terenie Gminy Gościno. Jest to śródleśny zbiornik o powierzchni 8,68ha, położony około 1km na północ od wsi Pławęcino. Jest to płytkie jezioro otoczone pasem trzciny.

Jeziro Stójkowo stanowi zbiornik o powierzchni 11,2ha, zlokalizowany w miejscowości Stójkowo, na obszarze gminy Dygowo. Jezioro to stanowi prywatną własność, a wędkowanie jest dozwolone jedynie po wniesieniu opłaty ustalonej przez właściciela. Na południowym brzegu jeziora rozlokowano kilka domków kempingowych.

Jeziro Trzydnik Duży znajduje się w gminie Siemyśl. Jest to zbiornik o powierzchni 10,6ha zlokalizowany w otoczeniu lasu mieszanego i pasa trzcin. Ma ono niewielką głębokość, a swoje stanowiska mają tu szczupak, lin i karaś. Jezioro jest we władaniu Polskiego Związku Wędkarskiego.

5. CHARAKTERYSTYKA ELEMENTÓW PRZYRODY OŻYWIONEJ

5.1. OGÓLNA ANALIZA ŚWIATA ROŚLINNEGO

Flora powiatu Kołobrzeg jest bogata i zróżnicowana. Występuje tu znacznie większa liczba gatunków niż w innych rejonach kraju. Duże skupiska roślin rzadkich znajdujących się w pasie północnym powiatu (gmina Kołobrzeg, Ustronie Morskie i Siemyśl). Szczególnie duże pod względem florystycznym jest jezioro Resko, wokół którego trzcinowiska tworzą szeroki pas uniemożliwiający dojście do jeziora oraz dolina rzeki Parsęty. Ważnym elementem występowania różnorodnej roślinności są torfy niskie i wysokie.

Na terenie powiatu we florze znajduje się 124 gatunki rzadkich i zagrożonych wyginięciem w skali regionalnej i krajowej. Na terenie powiatu występuje wiele gatunków prawnie chronionych w Polsce. Poważnym zagrożeniem dla gatunków roślin rodzimych jest występowanie antropofitów, które na tym terenie rozprzestrzeniają się ekspansywnie, unikając i przekształcając rodzime fitocenozy. Problemem jest ekspansja wzdłuż rzek i rowów barszczu sosnowskiego, obcego gatunku, który stanowi zagrożenie dla ludzi i zwierząt. Wszystkie gatunki zagrażające rodzimym fitocenozy powinny być usuwane i nie dopuszczać do ich rozprzestrzeniania. Stanowiska roślin chronionych dają podstawę i motywację w zakresie ochrony zajmowanych przez nie terenów.

Charakterystycznym elementem flory powiatu jest jej różnorodność. Unikalną cechą jest występowanie podmokłych łąk, solnisk oraz torfowisk.

Solniska ze względu na wysoką koncentrację soli, zwłaszcza chlorku sodu stanowią ekstremalne siedlisko przyrodnicze. Funkcjonować tu mogą tylko wyspecjalizowane organizmy zwane halobiontami - odporne na wysokie stężenia chlorków, zdolne przetrwać w takich warunkach i w dodatku preferujące takie siedliska. Rośliny takie zwane są halofitami. W okolicach Kołobrzegu zbiorowiska roślin, które wymagają lub preferują wysięki słonych wód (solanek) są najcenniejszymi pod względem przyrodniczym zbiorowiskami roślinnymi występującymi wśród łąk Pradoliny Bałtyckiej. Nie wszystkie wpływy słonych wód zostały przekształcone przez człowieka i dzięki temu niektóre ze słynnych solanek kołobrzeskich umożliwiają utrzymywanie się specyficznych gatunków flory i fauny słonolubnej. Stanowiska halofitów Kołobrzeskich mają szczególny charakter. W odróżnieniu od wszystkich stanowisk nadbałtyckich zasilanych słoną wodą morską, źródłem soli są tu słone źródła, ale ze względu na nadmorskie położenie oraz związane z nim uwarunkowania klimatyczne skład flory jest nadmorski. Główne rejony występowania słonorośli to południowa i południowo - wschodnia części Kołobrzegu, w kompleksie szuwarów trzcinowych i łąk trzęślicowych, znajduje się płat słonawy w podzespole z komonicą wąskolistną (Dolina Stramniczki). Część tego cennego obszaru obejmują granice

gminy Kołobrzeg (Słonawa w Budzistowie). Także w zachodniej części miasta w obrębie szuwarów trzcinowych, pomiędzy ul. Wylotową i ul. Zachodnią w Grzybowie, znajduje się kilka płątów roślinności halofilnej (Owczce Bagno). Najbardziej interesującym przyrodniczo zbiorowiskiem jest tu halofilny pól szuwar z jarnikiem solankowym, występujący tylko na jednym stanowisku. Stanowiska roślin słonolubnych występują również na obszarze Solnego Bagna - zasadniczej części Ekoparku Wschodniego. W miejscach tych występują rzadkie i chronione gatunki roślin: ostrzew rudy, ostrzew spłaszczony, mlecznik nadmorski, babka nadmorska, sit Gerarda, sitowiec nadmorski, koniczyna rozdęta, ponikło jednoprzysadkowe, babka Wintera, świbka morska, łoboda oszczepowata solniskowa, turzyca odległokłosa, starzec błotny, wełnianka wąskolistna i inne słonorośla. W celu ochrony cennych obszarów słonoroślowych podstawowym zadaniem powinno być przywrócenie dawnego ekstensywnego użytkowania lub wprowadzenie innych działań imitujących je np. koszenie trzcinowisk i łąk, zaniechanie ich osuszania i melioracji, oczyszczenie zagrożonych terenów z gruzu i śmieci oraz zaniechanie zabudowy.

Charakterystycznym elementem rzeźby wybrzeża w okolicy Kołobrzegu i terenów na zachód od niego jest to tzw. Pradolina Bałtycka, rozciągająca się równolegle do brzegu morskiego. To obniżenie terenu utworzone zostało przez wody spływające z lądolodu, a także rzeki płynące z południa, których dalszy bieg na północ zablokowany był przez lodowiec. W niektórych miejscach, np. w rejonie Podczela, obniżenie Pradoliny oddzielone jest od morskich plaż zaledwie kilkudziesięciometrowej szerokości mierzeją. W obniżeniu tym, tuż za plażami, rozciąga się malowniczy obszar bagienny, zwany Solnym Bagnem, z mozaiką wód otwartych, szuwarów, łożowisk i lasów bagiennych. Odgrywa on ogromną rolę jako ostoja ptactwa wodno-błotnego oraz miejsce rozrodu płazów i gadów. Największą powierzchnię Pradoliny w powiecie kołobrzeskim zajmują jednak **zbiorowiska łąkowe**, wśród których najcenniejszymi pod względem przyrodniczym są tzw. słonawy. Są to zbiorowiska roślin, które wymagają lub preferują miejsca z wysiękami słonych wód, czyli solanek. Organizmy te znane są w Polsce często z pojedynczych stanowisk i wiele z nich figuruje w czerwonych księgach zagrożonych i ginących gatunków. Wśród roślin rosnących na słonych łąkach w rejonie Kołobrzegu znajduje się m.in. babka nadmorska z wąskimi i mięsistymi liśćmi, mlecznik nadmorski, sit Gerarda. Z pozostałych składników łąk Pradoliny Bałtyckiej wymienić warto oryginalną paproć - nasięźrzał pospolity. Jest to roślina spotykana coraz rzadziej, jednak na łąkach w obrębie Pradoliny ma kilka obfitych stanowisk. Bogate gatunkowo łąki, tworzące mozaikowe kompleksy z szuwarami mannowymi, trzcinowymi i mozgowymi oraz turzycowiskami i ziołoroślami, występują na dnie doliny Parsęty. Koło Lubkowic, wśród trudnodostępnych łąk i szuwarów, odciętych starorzeczy i zarośli, spotkać można m.in. tak rzadkie i podlegające prawnej ochronie gatunki jak pełnik europejski

i storczyk - kukułka Fuchsa. Bardzo ciekawe pod względem przyrodniczym łąki wykształcają się także w licznych obniżeniach terenowych wysoczyzny dennomorenowej, w środkowej i południowej części powiatu kołobrzeskiego. Szczególnie interesujące są ekstensywnie użytkowane, niskoturzycowe łąki, na torfiastych glebach z wysokim poziomem wody. Rosną tu m.in. storczyki (*Dactylorhiza maculata* - kukułka plamista, *D. majalis* - kukułka szerokolistna), rzadko spotykane gatunki turzyc (*Carex otrubae* - turzyca nibylisia, *C. flava* - turzyca żółta) i niskie krzewy wierzby rokity.

W bezodpływowych obniżeniach terenowych wykształciły się w wielu miejscach **torfowiska** przejściowe i charakterystyczne dla strefy nadmorskiej torfowiska wysokie. Torfowiska to biocenozy, które zachowały znaczny stopień naturalności, są cennym elementem młodoglacjalnego krajobrazu bliższych i dalszych okolic Kołobrzegu, zwłaszcza obszarów na wododziale i w zlewni Parsęty, cechujących się wyjątkowo licznym występowaniem mokradeł i bagien różnego typu. Związane to jest z młodoglacjalnym charakterem krajobrazu i postępującymi procesami lądowania jezior oraz rozwoju torfowisk w zagłębieniach morenowych i rynnach rzecznych. **Torfowiska niskie** - rozwinęły się w obniżeniach terenowych - dolinach rzecznych, rynnowych jeziorach i w basenach różnego kształtu, w siedliskach żyznych, w zasięgu wód płynących i zalewowych. Niektóre podścielone są pokładami gytii czyli osadów jeziornych, wskazujących na wcześniejsze występowanie zbiorników wodnych, które uległy wypłyceniu stwarzając warunki sprzyjające wkroczenia roślinności torfotwórczej. Kolejne stadia sukcesji roślinnej zapoczątkowują zbiorowiska szuwarowe - trzciny *Phragmites australis*, pałek -szerokolistnej i wąskolistnej, oczeretu itp. Następnie wkracza roślinność turzycowiskowa z zespołami wielkich turzyc i mechowiskowa z udziałem mchów właściwych. Końcowymi zbiorowiskami klimaksowymi są zarośla wierzbowe i olszyny bagiennie. Torfowiska niskie były od dawien dawna odwadniane systemem rowów melioracyjnych i zamieniane na użytki zielone - łąki i pastwiska.

Torfowiska przejściowe - to przede wszystkim małe mszary o charakterze skąpożywnym, mezotroficznym z zapoczątkowaną często sukcesją w kierunku mszarów wysokich, ombrotroficznym, zasilanych wodami opadowymi, nie zawierającymi substancji mineralnych. Należą tu także trzęsawiska, nasuwające się kożuchem utworzonym z mchów torfowców na otwarte wody jezior, wykształcające z czasem gruby pokład torfu tworzący tzw. pło mszarne. Zbiorowiska roślinne mszarnych torfowisk przejściowych zachowały w wielu obiektach swój torfotwórczy charakter i znaczny stopień naturalności. Są to zbiorowiska mchów torfowców z udziałem welnianki wąskolistnej, małych turzyc jak turzyca bagienna, oraz rzadkich gatunków jak bagnica torfowa i przygielka biała. Stadium końcowe sukcesji stanowi brzezina

bagienna - nazwa pochodzi od budującej drzewostan brzozy omszonej. Gatunkiem charakterystycznym jest borówka bagienna.

Torfowiska wysokie - to mszary ombrotroficzne, małe - wypełniające kociołki polodowcowe na wyniesieniach morenowych, oraz duże torfowiska kopułowe typu atlantyckiego na wododziałach. W okolicach Kołobrzegu takie duże torfowiska wykształciły się na wododziale, oddzielającym od zlewni rzeki Parsęty część północną niziną. Występują tu znane duże torfowiska kopułowe jak Warnie Bagno, Stramniczka, Kukinia (UE Kopuła), Wierzchomińskie Bagno (pow. Koszalin) a dalej na południowy wschód i południe, na grzbiecie moreny czołowej torfowiska Wierzchowo, Kusowskie Bagno (pow. Szczecinek), Brzezińskie Bagno (pow. Drawsko) i inne. Roślinność główną stanowią charakterystyczne dla torfowisk wysokich torfowce jak *Sphagnum magellanicum* - torfowiec magellański, *Sphagnum rubellum* - torfowiec czerwony oraz wełnianka pochwowata, rosiczka okrągłolistna i krzewinki wrzosowatych: żurawina, modrzewnica zwyczajna - gatunki reliktowe, oraz związany z klimatem atlantyckim - wrzosiec bagienny, gatunek zagrożony. Na osuszonych torfowiskach wysokich rośnie bagienny bór sosnowy z borówką bagienną i bagnem zwyczajnym.

Do najcenniejszych zbiorowisk roślinnych na torfowiskach kopułowych, które zakończyły proces wzrostu należą fitocenozy z wrzoścem bagiennym - mszar wrzoścowy i mszarnik wrzoścowy. Występują tu obok wrzośca bagiennego i gatunków, o których była mowa już wyżej, takie rzadkie rośliny jak: bażyna czarna, wełnianeczka darniowa, rosiczki pośrednia i długolistna. O przesuszeniu wierzchnicy torfowej świadczy obecność porostów - licznych gatunków głównie z rodzaju chrobotków. Naturalne zbiorowiska roślinne, przywiązane do określonych ekosystemów torfowiskowych ustąpiły w wielu miejscach pod wpływem antropopresji a ich miejsce zajęły zbiorowiska zastępcze, wkraczające samorzutnie na zdegradowane powierzchnie. Częściowo torfowiska zostały także celowo zagospodarowane jako użytki zielone bądź lasy gospodarcze.

Znaczenie przyrodnicze torfowisk wynika z faktu, że są to: - cenne ekosystemy, w których zachodzą naturalne procesy torfotwórcze prowadzące do odkładania się pokładów torfów różnego typu, w zależności od rodzaju torfowiska, - jednocześnie są to siedliska naturalnych fitocenozy, stanowiska rzadkich i reliktowych gatunków roślin oraz ostoje zwierząt.

5.2. LASY

Lasy są najbardziej naturalną formacją przyrodniczą związaną z krajobrazem oraz niezbędnym czynnikiem równowagi środowiska przyrodniczego. Szczególną rolę w ochronie ekosystemów leśnych ich biocenoz oraz zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych, odgrywają tereny chronione i rezerваты leśne. Lasy spełniają bardzo różnorodne funkcje w sposób naturalny, którymi są:

- funkcje ekologiczne (ochronne) – zapewniające stabilizację stosunków wodnych, ochronę gleb przed erozją, kształtują klimat, stabilizują układ atmosfery, tworząc warunki do zachowania potencjału biologicznego gatunków i ekosystemów, zachowując różnorodność i złożoność krajobrazu,
- funkcje produkcyjne – polegające na pozyskiwaniu drewna z zachowaniem odnawialności, pozyskiwaniu nieдрzewnych użytków z lasu, prowadzenie gospodarki łowieckiej,
- funkcje społeczne – które służą kształtowaniu korzystnych warunków zdrowotnych i rekreacyjnych dla społeczeństwa.

Lasy mają istotne znaczenie gospodarcze i są kluczowym elementem bezpieczeństwa ekologicznego oraz mają szczególne znaczenie w ochronie środowiska naturalnego. Lasy publiczne podlegają administracji Nadleśnictwa Gościno, które podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku. Lasy i grunty leśne w powiecie Kołobrzeg zajmują obszar o powierzchni 19.730ha, co stanowi około 27,23 % całej powierzchni powiatu. Największą lesistość posiada gmina Rymań, która wynosi 38,5%, a najmniejszą gmina miejska Kołobrzeg 2,33 %. Ogólną charakterystykę powierzchni lasów w poszczególnych gminach powiatu przedstawia tabela 18.

Tabela 18: Powierzchnia obszarów leśnych w powiecie kołobrzeskim

Miasto/Gmina	Powierzchnia lasów [ha]	Lasy ALP [ha]	Lesistość [%]
M. Kołobrzeg	62	28	2,33
G. Kołobrzeg	2.099	1.676	14,59
G. Ustronie Morskie	1.829	1.519	32,14
G. Dygowo	3.069	2.754	23,89
G. Gościno	2.425	2.123	20,91
G. Siemyśl	4.615	4.246	43
G. Rymań	5.631	5.125	38,5

Źródło: Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu, Nadleśnictwo Gościno

Administracyjnie większość lasów zlokalizowanych w powiecie należy do Nadleśnictwa Gościno. Swoim zasięgiem Nadleśnictwo obejmuje następujące gminy: Karlino-Miasto, Karlino, Kołobrzeg-Miasto, Kołobrzeg, Będzino, Biesiekierz, Dygowo, Gościno, Rymań, Siemyśl, Sławoborze, Ustronie Morskie, Brojce i Płoty. Zasięg terytorialny Nadleśnictwa wynosi: 109.260ha, zaś ilość kompleksów leśnych wynosi: 601. Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa to: 24.529ha, w tym powierzchnia lasów: 22.550ha. Nadleśnictwo podzielone jest na trzy obręby: Obręb Dygowo (10.546ha), Obręb Gościno (6.473ha) i Obręb Rymań (7.509ha). W skład obrębów wchodzi 18 leśnictw i 1 gospodarstwo szkółkarskie.

Lasy publiczne w powiecie stanowią 17.471ha, co stanowi 88,55 %, a lasy prywatne 344ha, co stanowi 2,2 %. Dominujący udział Skarbu Państwa w strukturze własności lasów stwarza przychylne warunki do realizacji ekologicznych i społecznych funkcji lasów.

Powierzchnia lasów ochronnych w powiecie wynosi 3.191ha. Do lasów ochronnych należą:

- lasy badawcze - 445ha,
- lasy wodoochronne - 1204ha,
- lasy gleboochronne - 66ha,
- lasy widowiskowe i inne – 1.237ha,
- lasy obronne - 239ha.

Do lasów ochronnych zalicza się lasy leżące w strefie obszaru chronionego krajobrazu (Koszaliński Pas Nadmorski). W ścisłym powiązaniu z żyznością siedlisk występuje zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów. Grupy rodzajowe drzew w procentach powierzchni lasów przedstawiają się następująco: Sosna – 60,2 %, Buk – 10,1 %, Brzoza – 7,8 %, Olcha – 7,0 %, Świerk – 6,0 %, Dąb – 6,4 %, Jesion, modrzew, grab – 1,5 %, Inne – 0,4 %.

Pomimo, że lasy nie zajmują w powiecie kołobrzesckim dużej powierzchni, zasługują na uwagę właśnie ze względu na dużą naturalność, przejawiającą się zgodnością drzewostanów z siedliskami i obfitością stanowisk chronionych, rzadko spotykanych i zagrożonych gatunków roślin. Doskonałym przykładem jest wiciokrzew pomorski, będący symbolem Nadleśnictwa Gościno, administrującego lasami w powiecie. Wiciokrzew rośnie w tutejszych lasach niemal pospolicie, znajdujący jest we wszystkich kompleksach leśnych, na rozmaitych siedliskach od wilgotnych olszyn po suche bory

Wśród lasów zwraca uwagę duży udział rozmaitych zbiorowisk buczyn. Na zboczach dolin rzek oraz w rejonie Jeziora Kamienica i Lasu Kołobrzesckiego rozpowszechnione są kwaśne buczyny, wykształcające się w szeregu postaci - mszystej, z trzcinnikiem leśnym lub ze śmiałkiem pogiętym i turzycą pigułkowatą. W Lesie Kołobrzesckim, w rejonie jeziora Kamienica i między kemami na północ od Rymania występują żyzne buczyny, wśród których

zwracają uwagę tzw. buczyny źródliskowe, z masowym udziałem szczyru trwałego w runie, zajmujące najbardziej wilgotne i żyzne siedliska w obrębie źródlisk.

Z dolinami rzek związane są lasy grądowe i łągi jesionowo-olszowe z bogatą florą roślin naczyniowych. Specyficznym elementem flory tutejszych grądów i łągów jest niewielki geofit wiosenny - złoć pochwoлиста. Roślina ta spędza niemal cały rok pod ziemią w formie niewielkiej bulwki i tylko wczesną wiosną, gdy do dna lasu przez pozbawione jeszcze liści korony drzew docierają promienie słońca, kiełkuje nad powierzchnię ziemi. Wypuszcza dwa nitkowate liście i zakwita niewielkim, żółtym kwiatem. Złoć pochwoлиста, znana w Polsce tylko z nielicznych i z reguły bardzo skąpych stanowisk, w lasach powiatu kołobrzesckiego rośnie w wielu miejscach na dużych powierzchniach i obficie kwitnie. Spotkać ją można w Kołobrzesckim Lesie, w dolinie Parsęty i jej dopływów koło Lubkowic, Mołtowa i Skroni oraz w okolicy Pławęcina. Z gatunków zagrożonych w skali regionu na podobnych siedliskach występuje tu m.in. czerniec gronkowy, dzwonek szerokolistny, rutewka orlikolistna i tojeść gajowa.

Odmienne lasy wykształcają się na wzgórzach w południowej części powiatu. W rejonie Rymania duże powierzchnie zajmują wspaniałe kwaśne dąbrowy z masowo występującymi w runie - konwalią majową, borówką czarną i orlicą pospolitą. Bardzo często rośnie tu też wiciokrzew pomorski. W obniżeniach między wzgórzami duże powierzchnie zajmują brzeziny i bory bagiennie

W warstwie mszystej tych lasów występują, podobnie jak na opisywanych wcześniej mszarach, mchy torfowce. Runo tworzone jest przez gatunki, z których wiele podlega ochronie prawnej i należy do coraz rzadziej spotykanych elementów naszej flory – bagno zwyczajne, wrzosiec bagienny, widłak jałowcowaty. Ciekawym składnikiem brzezin bagiennych z okolic Dźwirzyna jest woskownica europejska.

Na południowych krańcach powiatu, w obrębie piaszczystego sandru zajmującego południową część gminy Rymań, wykształcają się wspaniałe bory sosnowe. Ich ciekawostką florystyczną jest rozpowszechniająca się wzdłuż leśnych dróg i na zrębach okazała naparstnica purpurowa.

5.3. PARKI I ZADRZEWIENIA

Ważnym elementem krajobrazowym są parki, aleje drzew oraz starodrzewy przykościelne i cmentarne. Stanowią one ważny składnik szaty roślinnej oraz ostoje fauny, jak i zasoby kulturowe. Znaczna część parków znajduje się w złym stanie. Tereny parkowe należy chronić poprzez: utrzymanie parcelacji założeń parkowych, rozbiórkę samowolnych budowli, nadzór i egzekwowanie kar za wycinkę drzew. Ważnym elementem krajobrazowym

są skupiska drzew o wartościach historycznych i biocenotycznych. Drzewa o cechach pomników przyrody występują najczęściej w parkach i alejach przydrożnych.

Na terenie powiatu zlokalizowano następujące parki zabytkowe:

- **Miasto Kołobrzeg:** park im. Stefana Żeromskiego (o pow. 31ha) położony nad morzem pomiędzy portem a Szańcem Kamiennym, park im. Aleksandra Fredry (o pow. 26,7ha) położony wokół amfiteatru, park im. Jedności Narodowej (o pow. 6,5ha) - położony w zachodniej części miasta nad morzem, park im. 3 Dywizji Piechoty (o pow. 4,5ha) - położony przy ulicy Koszalińskiej,
- **Gmina Dygowo:** park naturalistyczny w Kłopotowie (o pow. 6ha), park romantyczny w Skoczowie (o pow. 4ha), park pałacowo - naturalistyczny we Włóściborzu (o pow. 10,83ha), park dworski w Piotrowicach (o pow. 1ha), park pałacowo – krajobrazowy we Wrzosowie (o pow. 3ha), dwór neoklasycy i park w Pustarach (o pow. 2 ha), park w Miechęcinie (o pow. 1,5ha),
- **Gmina Gościno:** park w stylu angielskim w Mołtowie, park w Pobłociu Małym, park z ogrodami warzywnymi w Pławęcinie, park krajobrazowy w Kamicy, park w Dargocicach, park w Wierzbce Dolnej, park w Karkowie, park w Wartkowie, park w Myślinie, park krajobrazowy w Robuniu, park krajobrazowy w Ramlewie,
- **Gmina Kołobrzeg:** park podworski w Drzonowie,
- **Gmina Rymań:** park pałacowy w Rymaniu (o pow. 5ha), park dworski w Drozdowie (o pow. 4ha), dawny park pałacowy w Jarkowie (o pow. 1,5ha), park dworski w Leszczynie (o pow. 5ha), park pałacowy w Rzesznikowie (o pow. 4ha), park dworski w Skrzydłowie (o pow. 3ha), park pałacowy w Starninie (o pow. 1,1ha),
- **Gmina Siemyśl:** park dworski w Kędrzynie (o pow. 3,5ha), park podworski w Białokurach (o pow. 3 ha), park romantyczny w Trzyniku (o pow. 2,7ha),
- **Gmina Ustronie Morskie:** park podworski w Rusowie (o pow. 37,62ha).

Charakterystykę powierzchni zieleni urządzonej (cmentarze, parki itd.) w powiecie prezentuje tabela 19.

Tabela 19: Powierzchnia terenów zielonych w powiecie kołobrzesckim

Jednostka terytorialna	Powierzchnia terenów zielonych [ha]			
	Parki spacerowo-wypoczynkowe	Zieleńce	Zieleń uliczna	Cmentarze
Powiat Kołobrzescki	112,7	39,6	22,8	52,1

Źródło: www.stat.gov.pl

5.4. OGÓLNA ANALIZA ŚWIATA ZWIERZĄT

Według regionalizacji zoogeograficznej (Kostrzewski 1999 rok) powiat Kołobrzeg należy do okręgu Przymorskiego, stanowiącego część podregionu środkowego regionu Środkowoeuropejskiego. Obecnie najcenniejszymi z zoologicznego punktu widzenia są tereny północne powiatu, do których należą obszary nad jeziorem Resko oraz doliny rzek. Na terenie powiatu występuje cały szereg gatunków zagrożonych, znajdujących się na czerwonych listach. Na terenie powiatu osiedliła się znaczna ilość bezkręgowców i kręgowców. Do bezkręgowców należą: mięczaki i owady.

Spośród wszystkich gatunków **owadów** występujących na terenie powiatu, ochronie podlegają wielkie rzadkości i gatunki ginące, ale w dużej mierze również gatunki pospolite, jeszcze względnie bezpieczne. Prawodawca bierze pod uwagę szerokie spektrum motywacyjne, m.in. rolę gatunków w funkcjonowaniu i utrzymaniu stabilności biocenoz (np. gatunki z grupy kluczowych), korzyści dla gospodarki rolnej (np. trzmiele *Bombus* i inne zapylacze roślin) i leśnej (np. ptaki ograniczające gradacje szkodników owadzych i gryzoni). Wśród nich jest grupa gatunków, jak np. chrząszcze biegacze *Carabus*, których ochrona jest trudna do konsekwentnego zrealizowania, w praktyce staje się do pewnego stopnia fikcyjna. Uznano jednak, że samo przyznanie zwierzęciu czy grupie zwierząt prawnego statusu ochronnego stawia je w pozycji wyróżnionej, uczulającej społeczeństwo na ich ostrożne traktowanie. Ochrona gatunkowa ma z założenia oddziaływać na świadomość społeczną i mobilizować społeczeństwo do działań zapobiegawczych gdy wybranym przedstawicielom naszej fauny grozi niebezpieczeństwo zagłady.

W Polsce występuje ponad 270 gatunków **mięczaków**, z czego 60 podlega ochronie prawnej. Żyją w morzach, wodach słodkich oraz na lądzie. Wiele gatunków mięczaków, w związku z niszczeniem naturalnych miejsc ich występowania, degradacji środowiska i zanieczyszczenia, jest zagrożonych wyginięciem. Na terenie powiatu występują następujące gatunki mięczaków, tj.: błotniarka stawowa, groszkówka rzeczna, omulek jadalny, sercówka pospolita, szczeżuja zwyczajna, ślimak winniczek, żyworodka pospolita i wiele innych.

Bezkręgowce są jednym z najliczniejszych gatunków zwierząt na ziemi. Innymi gatunkami bezkręgowców, które występują w powiecie są m.in. chełbia modra, krzyżak ogrodowy, pąkla, pijawka okrągła, rak pręgowany, prosinek pospolity, stulik szary, wij drewniak, zmieraczek nadmorski i wiele innych.

Do kręgowców występujących w powiecie należą: ryby, płazy, gady, ptaki i ssaki, tj.:

- ryby: Belona, Cerna, Ciernik, Ciosa, Czarniak, Dobijak nagi, Dorsz, Gładzica, Głowak białopłetwy, Iglicznia, Jaź, Jelec, Karaś pospolity, Karaś srebrzyty, Karp, Leszcz, Lin,

Płóć, Piskorz, Sandacz, Szczupak, Śledź, Tasza, Tobiasz, Węgorz europejski, Węghoprzycaś, Zimnica i wiele innych,

- płazy: Grzebiuszka ziemna, Kumak nizinny, Ropucha paskówka, Ropucha szara, Ropucha zielona, Rzekotka drzewna, Traszka grzebieniasta, Traszka zwyczajna, Żaba jeziorkowa, Żaba moczarowa, Żaba śmieszna, Żaba trawna, Żaba wodna,
- gady: Jaszczurka zwinka, Jaszczurka żyworodna, Padalec zwyczajny, Zaskroniec zwyczajny, Żmija zygzakowata, Żółw błotny,
- ptaki: Avifauna miasta Kołobrzeg jest bogata i zróżnicowana. Zaobserwowano tu 189 gatunków ptaków. Na obszarze samego Ekoparku Wschodniego w Kołobrzegu występuje 149 gatunków (w tym przynajmniej 81-82 gatunki lęgowe, tj. ok. 35% wszystkich stwierdzonych dotychczas w Polsce). W Dorzeczu Parsęty liczba ptaków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych wynosi ok. 138 gatunków, co stanowi ok. 62% całej lęgowej awifauny Polski. Najbardziej charakterystyczne gatunki dla analizowanego obszaru to: Alka, Batalion, Bąk, Bernikła kanadyjska, Białozytka, Biegus krzyżodzioby, Bielaczek, Bielik, Błotnika stawowy, Bocian biały, Bocian czarny, Brodzice piskliwy, Cyraneczka, Czajka, Czapla biała, Czapla siwa, Czernica, Czyżyk, Derkacz, Drozd śpiewak, Dzięcioł czarny, Dzięcioł duży, Dzwoniec, Gawron, Gągoł, Gąsior, Gęś gęgawa, Gil, Głowienka, Grzywacz, Jaskółka brzegówka, Jastrząb gołębiarz, Jemiołuska, Jerzyk, Kania ruda, Kapturka, Kawka, Kokoszka, Kopciuszek, Kormoran czarny, Kos, Krwawodziób, Kulik wielki, Kuropatwa, Kwiczół, Łabędź krzykliwy, Łabędź niemy, Łozówka, Łyska, Markaczka, Mewa mała, Mewa pospolita, Mewa srebrzyta, Mewa śmieszka, Mewa żółtonoga, Myszołów, Nurogęś, Ogorzałka, Ohar, Pełzacz leśny, Perkoz rdzawoszyi, Perkoz dwuczuby, Perkoz, Pierwiosnek, Pilszka górska, Pliszka siwa, Pliszka żółta, Przepiórka, Pustułka, Puszczyc, Rudzik, Rybitwa białoczelna, Rybitwa białoskrzydła, Rybitwa czubata, Rybołów, Rycyk, Samotnik, Sierpówka, Sieweczka morska, Siewka złota, Siewnica, Sikora bogatka, Sikora czubata, Sikora modra, Słowik szary, Sójka, Sroka, Srokosz, Strzyżyk, Szczygieł pospolity, Szpak, Świerszczak, Świstun, Trzciniak, Trznadel, Wąsatka, Wrona siwa, Wodnik, Zięba, Zimorodek, Żuraw,
- ssaki: Badylarka, Borowiec wielki, Borsuk, Butlonos, Darniówka zwyczajna, Delfin białonosy, Dzik, Foka szara, Gacek wielkouch, Gronostaj, Jenot, Jeź wschodni, Karczownik, Karlik malutki, Kret europejski, Kuna domowa, Kuna leśna, Lis, Łasica, Morświn, Mroczek późny, Mysz domowa, Mysz polna, Mysz leśna, Mysz zaroślowa, Nocek duży, Nocek rudy, Norka amerykańska, Nornica ruda, Nornik bury, Nornik północny, Nornik zwyczajny, Orzesznica, Piżmak, Ryjówka aksamitna, Ryjówka

malutka, Rzęsorek rzeczek, Sarna, Szczur wędrowny, Tchórz, Wiewiórka pospolita, Wydra europejska, Zajac szarak.

6. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Istotną rolę na terenie powiatu spełniają formy ochrony przyrody, tj. rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, użytek ekologiczny oraz pomniki przyrody, które chronią unikatową przyrodę tego regionu. Ponadto cenne obszary analizowanego terenu zostały objęte Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000.

6.1. REZERWATY PRZYRODY

Rezerваты przyrody powoływane są do zachowania niezwykle cennych gatunków roślin w przekształconym środowisku naturalnym i zachowanie ginących gatunków zwierząt. Na obszarze powiatu kołobrzeskiego znajduje się jeden rezerваты przyrody oraz jeden nieistniejący.

Rezerваты przyrody Solnisko w Kołobrzegu jest rezerwatem nieistniejącym. Został powołany w 1965r. w Kołobrzegu jako rezerваты florystyczny, w celu ścisłej ochrony najcenniejszych stanowisk roślinności, tj.: aster solny, soliród zielny, świbka morska, muchotrzew solniskowy, rupia morska, mlecznik nadmorski, centuria nadbrzeżna, mannica nadmorska, babka nadmorska i turzyca wyciągnięta. Rezerваты znajdował się pomiędzy rzeką Parsętą a Kanalem Drzewnym w miejscu dzisiejszych ogrodów działkowych i obejmował obszar 1,51ha podmokłych łąk z zasolonym oczkiem wodnym i z częścią meandrujących strumyków. Łąki były regularnie spasanе. Woda w jeziorku i strumykach pochodziła ze słonych źródeł zawierających 5,1% NaCl. Sąsiedztwo morza oraz bezpośredni wpływ źródeł solankowych przyczyniły się do powstania zbiorowisk roślinnych łączących w sobie halofilne elementy śródlądowe z nadmorskimi. W zależności od stopnia uwilgotnienia podłoża wyodrębniło tu trzy zbiorowiska roślinne: zbiorowisko słonawy, czyli łąki halofilnej, występujące w miejscach najmniej wilgotnych, zbiorowisko szuwarowe - porastające miejsca bardzo silnie nawilgocone, w których woda występowała na powierzchni przez cały niemal okres wegetacji oraz zbiorowisko z solirodkiem skupiające się na pobrzeżu strumyka i jeziorka. W roku 1971 teren rezerваты ogrodzono wysokim, betonowym płotem. Zaprzeszanie wypasu na terenie rezerваты spowodowało masowe rozprzesztrzenie się perzu, lokalnie trzciny i śmiałka darniowego. Do 1974 roku zanikły w obrębie ogrodzenia wszystkie zespoły słonolubnej roślinności, natomiast w okolicy, poza rezerwatem roślinność utrzymywała się jeszcze do końca lat siedemdziesiątych. Nastąpiły później zmiany warunków wodnych oraz sposobu użytkowania, ostatecznie prowadzące do likwidacji rezerваты oraz

zniszczenia słonaw w jego sąsiedztwie. Od początku lat osiemdziesiątych teren lewobrzeżnego solniska zaczęły obejmować ogrody działkowe, które obecnie pokrywają całkowicie ten bezcenny niegdyś teren. Wskutek zaniku roślinności słonolubnej rezerwat został zniesiony (MP 2/87 poz. 141). Rezerwat należał do najbardziej interesujących i nielicznych w Polsce obiektów o bogatej roślinności halofilnej.

Rezerwat przyrody „Stramniczka” położony jest koło m. Stramniczka (gm. Dygowo, Nadl. Gościno, obręb Dygowo oddz. 63-66). Utworzony został Rozporządzeniem Nr 53/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 27 września 2007 r. w miejsce dotychczasowego użytku ekologicznego Torfowisko Stramniczka. Rezerwat obejmuje obszar lasu i bagien o łącznej powierzchni 94,49ha. Jest to duże torfowisko wysokie, które wykształciło się na dziale wodnym Parsęty. Charakteryzuje się grubym pokładem torfów mszarnych zalegających pokłady gytii, osiąga głębokość 6,39m. Górna część tych torfowisk składa się z grubej warstwy torfów mszarnych wysokich, kopułowych, budowanych głównie przez mchy torfowce: torfowiec ciemny, torfowiec ostrolistny. Torfowisko to zostało przed laty w znacznym stopniu wyeksploatowane. Obecnie obszar tego torfowiska porastają: bór bagienny i brzezina bagienna. Na jego obrzeżu znajdują się płaty olsu porzeczkowego i olsu torfowcowego. W obrębie tego obszaru stwierdzono: wrzosiec bagienny, rosiczkę okrągłolistną, bagno zwyczajne, bażynę czarną, siedmiopalecznik błotny, borówkę bagienną, wełniankę wąskolistną i pochwowatą, kalinę koralową, porzeczkę czarną, żurawinę błotną, modrzewnicę zwyczajną. Występują płaty mszarników wrzoścowych oraz jedyny w gminie płat śmiałka pogiętego. W części północnej typowo wykształcona kopuła. W małych oczkach występuje grązel żółty i grzybień biały. W zakresie fauny zarejestrowano tu miejsce rozrodu m.in. traszki zwyczajnej, ropuchy szarej, żaby moczarowej, żaby jeziorkowej, żaby wodnej, zaskrońca, padalca, żurawia, słonki. Jest to miejsce żerowania i odpoczynku dzików. Torfowisko to jest jednym z najciekawszych torfowisk mszarnych leżących w dorzeczu Parsęty. W wyniku wniosku Klubu Przyrodników ze Świebodzina z dnia 28 kwietnia 2003r. torfowisko to włączone zostało do granic obszaru Natura 2000 Trzebiatowsko - Kołobrzeski Pas Nadmorski.

Ponadto na terenie powiatu kołobrzeskiego proponuje się powołanie nowych obszarów objętych formą ochrony tego typu, a są to:

- **„Torfowisko koło Rusowa”** – obszar znajduje się w gm. Ustronie Morskie, m. Rusowo, Oddz. 332a. Teren LP - Nadl. Gościno. Celem utworzenia rezerwatu jest ochrona jedyne w gminie, dobrze zachowanego torfowiska z klasy bagnicowo - turzycowej, w interesującym stadium dynamicznym (pośrednim między torfowiskiem przejściowym i wysokim). Niewielkie, trudno dostępne torfowisko emersyjne,

zarastające jezioro śródleśne, otoczone okrajkiem z płem czermieniowym i dalej - olesem. W jeziorze - zbiorowisko grążelowo - grzybieniove, na torfowisku - zbiorowisko mszarne torfowca zakrzywionego *Sphagnum recurvum* z wełnianką wąskolistną, z nalotem sosny zwyczajnej i brzozy brodawkowej (2-3 m wysokości, rozproszone). Cenne gatunki: turzyca bagienna, żurawina błotna, wełnianka pochwowata, wełnianka wąskolistna, turzyca dzióbkwata, czermień błotna, zachyłnik błotny, turzyca blada, bniec czerwony, grązel żółty, żabiściek pływający, torfowiec zakrzywiony,

- **„Mołtowska Dolina”** - obszar znajduje się w gm. Gościno, około 0,2km od m. Mołotowo, Nadl. Gościno, obr. Gościno, oddz. 165cdfgh. Do ochrony rezerwatowej zaproponowano malowniczą dolinę strumienia w Mołtowie, z pięknie wykształconymi lasami łęgowymi i grądami o charakterze naturalnym, ze źródłiskami, gładami narzutowymi, z rzadko spotykanymi, zagrożonymi i chronionymi gatunkami roślin, na czele z wyjątkowo w skali kraju obfitym stanowiskiem złoci pochwowatej. Wąska dolina o szerokości od 70 (w części południowej) do 250m (w części środkowej i północnej). Wyciągnięta w osi południkowej na ponad 1km. Środkiem płynie strumień zbierający wodę ze znajdujących się po wschodniej i zachodniej stronie doliny źródlisk. W dolinie liczne są gładki narzutowe, w tym jeden o obwodzie 980cm. Od zewnątrz, na krawędzi doliny, na skraju lasu rośnie rząd świerków pospolitych. Na zboczach i skłonach doliny dominują dęby szypułkowe, buki oraz graby. W podszycie obficie rośnie leszczyna. Na dnie doliny w drzewostanie dominują olsze i jesiony wyniosłe. W runie wspaniale prezentuje się barwny aspekt wiosenny zarówno w łągu jak i na grądach zboczowych. Masowo kwitną wówczas zawilec żółty i gajowy, ziarnopłon wiosenny, gwiazdnice, złocie. Złoc pochwowata występuje tutaj masowo w całej dolinie. Liczbę kwitnących osobników (na niemal wszystkich stanowiskach w kraju liczonych na sztuki) tutaj szacować należy na kilkanaście tysięcy. Gatunek ten występuje obficie zarówno w łągach jak i grądach. Z rzadszych gatunków stwierdzono tu także kokorycz wątlą, pępawę błotną. Celem utworzenia rezerwatu jest zachowanie walorów przyrodniczych doliny strumienia z lasami łęgowymi i grądami o charakterze naturalnym, ze źródłiskami, gładami narzutowymi, z rzadko spotykanymi, zagrożonymi i chronionymi gatunkami roślin w tym ze złocią pochwowatą, mającą tu najobfitsze stanowisko w kraju,
- **„Dargocicki Mszar”** – obszar proponowany do objęcia ochroną przyrody znajduje się w m. Dargocice (gm. Gościno), Nadl. Gościno. Torfowisko w południowej części (oddz. 214h) otoczone bagienną brzezina z młodym drzewostanem brzozy omszonej. W podszycie licznie rośnie kruszyna, w runie dominuje trzęślica modra, borówka

czarna, śmiełek pogięty, mniej licznie występuje tu bagno zwyczajne i borówka bagienna. Dalej ku środkowi torfowiska bagienna brzezina ustępuje mszarom z wełnianką pochwowatą, której licznie towarzyszą: żurawina błotna, rosiczka okrągłolistna, bagno zwyczajne, wełnianka wąskolistna, modrzewnica zwyczajna, wrzos zwyczajny. W części centralnej znajduje się niewielki, zarastający zbiornik dystroficzny z grążelem żółtym. Nad wodą pło z dominacją przygiełki białej, z udziałem turzycy bagiennej, bagnicy zwyczajnej, torfowca czerwonego (poza tym na torfowisku dominuje torfowiec kończysty, w mszarach z wełnianką pochwowatą liczny jest torfowiec magellański). W części północnej (oddz. 214d) znajduje się łożowisko z wierzbą szarą i uszatą. Pod okapem gęstych zarośli występuje masowo czermień błotna, obficie występują tu także turzyca pospolita i siwa, pięciornik kurze ziele, siedmiopalecznik błotny, mietlica psia, tojeść bukietowa. Płaty tworzy mech płonnik. Celem utworzenia rezerwatu jest zachowanie walorów przyrodniczych torfowiska mszarnego, ze zbiorowiskami torfowiskowymi o charakterze naturalnym, z rzadko spotykanymi, zagrożonymi i chronionymi gatunkami roślin,

- **„Starnińskie Brzeziny”** – obszar oddalony jest około 2km od wsi Starnin, Nadl. Gościno oddz.447c, 448a,b, 449i,j,k,m. Powierzchnia 57,81ha. Rozległe torfowisko pokryte na większości powierzchni bagiennymi brzezunami z niewielkimi fragmentami borów bagiennych i fragmentami otwartych mszarów. Brzeziny bagienne zajmują ok. 50ha, przy czym w różnych miejscach wykształcają formy zbliżające się do olsów torfowcowych, a w innych do borów bagiennych. W zbiorowiskach tych występuje zwarty kożuch torfowców, na którym najliczniej występują: trzęślica modra, czermień błotna, kruszyna pospolita, wełnianka pochwowata, wąskolistna oraz sit rozpięchły. Poza tym rośnie tu m.in.: wrzosiec bagienny, bagno zwyczajne, borówka bagienna, kalina koralowa, siedmiopalecznik błotny, fiołek błotny, pięciornik kurze ziele i turzyca długokłosa. Na pojedynczych stanowiskach zanotowano: gwiazdnicę bagienną, pięciornik rozścielony oraz widłaka jałowcowatego. W części zachodniej przewidywanego rezerwatu znajdują się dwa otwarte mszary o łącznej powierzchni około 2ha. W oddz. 449m występują mechowiska, otoczone łożowiskami i zbiorowiskiem z dominacją trzęślicy modrej i turzycy pospolitej. W części środkowej najliczniejszy jest sit rozpięchły. Licznie występują tu także: mietlica psia, siedmiopalecznik błotny, wełnianka wąskolistna, turzyca siwa i dzióbkowata oraz tojeść bukietowa. W oddz. 449k występuje otwarty mszar pokryty zbiorowiskami wełnianki, turzyc, wrzосу i mchów. W miejscu wyrobisk potorfowych występuje zbiorowisko wełnianki i torfowca kończystego. Na tym mszarze stwierdzono żurawinę

błotną, rosiczkę okrągłolistną, wrzosiec bagienny, modrzewnicę zwyczajną, borówkę bagienną, tojeść bukietową i turzycę pospolitą. Mszar ten otoczony jest zaroślami kruszyny pospolitej i brzozy omszonej. W runie masowo rośnie trzęślica modra, liczny jest siedmiopalecznik błotny. Stwierdzono tu obecność chronionych gatunków bezkręgowców: trzmiele, biegacze oraz kręgowców: żaby brunatne i zielone oraz ropuchę szarą, a także ptaki z gatunków zaliczanych do pospolitych lub nierzadkich. Obiekt stanowi czynne, żywe torfowisko wysokie, o pierwszorzędnym znaczeniu oraz miejscami, zdegradowane torfowisko wysokie, zdolne jeszcze do naturalnej regeneracji. Obiekt znajduje się w obrębie proponowanego obszaru chronionego krajobrazu Kemy Rymańskiej, będącego jednocześnie zgłoszonym obszarem siedliskowym w sieci Natura 2000.

6.2. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytkami ekologicznymi w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody mogą być pozostałości ekosystemów, mające znaczenie dla zachowania unikalnych zbiorowisk i typów środowiska. Aktualnie w granicach obszaru powiatu znajduje się jeden ustanowiony użytek ekologiczny „**Ekopark Wschodni**” znajdujący się na terenie Miasta Kołobrzeg. Został on powołany Uchwałą Nr XXIX/278/96 Rady Miejskiej w Kołobrzegu z dnia 25 marca 1996 r. (ze zmianami zawartymi w Uchwale Nr LIX/560/98 z dnia 8 czerwca 1998r). Zajmuje powierzchnię 381ha. Obiekt niezwykle cenny pod względem krajobrazowym, geomorfologicznym, faunistycznym i florystycznym. Zasadniczym elementem użytku jest niecka słonawych torfowisk "Solne Bagno". Granice Ekoparku Wschodniego stanowią - od wschodu: granica gminy miejskiej Kołobrzeg oraz zachodnia granica osiedla mieszkaniowego Podczele, - od południa: szosa i tor kolejowy Kołobrzeg - Koszalin, z wyłączeniem zespołu sanatoryjno - wczasowego w Podczelu, gruntów ornych między szosą Kołobrzeg - Koszalin, a torem kolejowym Kołobrzeg - Koszalin i wschodnią granicą złoża borowiny, - od zachodu: granica torfowiska Solne Bagno, złoża borowiny leczniczej Kołobrzeg - Mirocice, - od północy: plaża Morza Bałtyckiego. Północną część Ekoparku stanowi wąska strefa brzegowa ukształtowana w wyniku działalności morza i wiatru w postaci pozbawionej roślinności plaży. Dalej występuje pas mierzejowych wydm i odcinków brzegu klifowego. Wydmy porasta roślinność nosząca cechy piaskowej - halofilnej, sosny karłowate i inne. Są tu zarośla rokitnika zwyczajnego i wierzyby piaskowej. Wał wydmowy o strukturze pochodzenia eolicznego, o zmiennej szerokości w wyniku abrazji, od północy posiada charakter wydmy białej, natomiast od południa - wydmy szarej (z charakterystyczną florą i fauną). W części wschodniej nad brzegiem klifowym istnieją zniszczone ogrody działkowe,

z których kilka jest użytkowanych. Roślinność pierwotna uległa tu prawie całkowitemu zniszczeniu - przeważają drzewa owocowe.

W części zachodniej i środkowej użytku występują torfowiska niskie, z zaroślami wierzby, trzciny, turzyc i innymi. Są to tereny łąkowe wielu gatunków ptaków. Na terenach wyższych w południowej części znajdują się lasy liściaste z przewagą buka zwyczajnego i dębu (niektóre mają ponad 150 lat), z dużą ilością pnączy (wiciokrzew pomorski i bluszcz pospolity, miejscami powojnik pnący). Występuje tu wiele drzew o rozmiarach pomnikowych oraz rośliny podlegające ochronie całkowitej i częściowej, jak wspomniany bluszcz pospolity i wiciokrzew pomorski a z roślin zielnych marzanka wonna czy storczyki. Do cenniejszych gatunków flory należą: pływacz zachodni, kruszczyk rdzawoczerwony, podkolan biały, orlik pospolity, krwawnik kichawiec, rzeżucha łąkowa, wierzbownica błotna, sit Gerarda, szelężnik większy, rutewka orlikolistna. Dawniej znajdowało się tu stanowisko wymarłego dziś całkowicie w Polsce derenia szwedzkiego. Jego ostoją był las dębowo - mieszanym na zachód od Podczela. Roślina ta porastała dawne torfowisko z florą słonoroślową. Na obszarze Ekoparku występują cenne i rzadko spotykane grzyby m.in. smardz jadalny, mitrówka półwolna, naparstniczka stożkowa i inne. Teren Ekoparku Wschodniego jest ważnym żerowiskiem na trasie wędrówek ptaków brodzących blaszkodziobych i siewkowych chronionych przez Unię Europejską. Ekopark stanowi również ostoję dla płazów bezogonowych, które na tym terenie znajdują enklawy dogodne dla rozrodu.

Poza wymienionym powyżej użytkiem ekologicznym, na terenie powiatu znajduje się także dużo wartościowych pod względem przyrodniczym terenów, które należy objąć tego typu ochroną. Proponowane jest utworzenie 72 użytków ekologicznych. Charakterystykę proponowanych użytków prezentuje tabela 20.

Tabela 20: Przewidywane użytki ekologiczne w powiecie

Lp.	Miasto / Gmina	Planowany użytek ekologiczny
1.	Miasto Kołobrzeg	Solniska na Owczym Bagnie
2.	Miasto Kołobrzeg	Dolina Stramniczki
3.	Gmina Kołobrzeg	Bór wrzościowy
4.	Gmina Kołobrzeg	Uroczysko Grzybowo
5.	Gmina Kołobrzeg	Ujście Błotnicy
6.	Gmina Kołobrzeg	Brzezina Bagienna
7.	Gmina Kołobrzeg	Oczko wodne Korzyścienko
8.	Gmina Kołobrzeg	Słonawa
9.	Gmina Kołobrzeg	Stramnicki Grąd
10.	Gmina Kołobrzeg	Oczko śródpolne Stramnica
11.	Gmina Kołobrzeg	Oczka śródpolne Niekanin
12.	Gmina Kołobrzeg	Oczko śródpolne Stare Miasto
13.	Gmina Kołobrzeg	Stawy Niekanin – Obroty
14.	Gmina Kołobrzeg	Stare Miasto – Łozowiska
15.	Gmina Kołobrzeg	Oczko śródpolne – Stary Borek
16.	Gmina Kołobrzeg	Karcińska buczyna
17.	Gmina Kołobrzeg	Stara żwirownia obrocka

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

18.	Gmina Kołobrzeg	Oczko Śródpolne - Drzonowo
19.	Gmina Dygowo	Torfowisko koło Gąskowa
20.	Gmina Ustronie Morskie	Klify
21.	Gmina Ustronie Morskie	Korona i zaplecze Klify
22.	Gmina Ustronie Morskie	Oczko śródpolne I – Ustronie Morskie
23.	Gmina Ustronie Morskie	Oczko śródpolne II – Ustronie Morskie
24.	Gmina Ustronie Morskie	Oczko śródpolne I – Gwizd
25.	Gmina Ustronie Morskie	Oczko śródpolne II – Gwizd
26.	Gmina Ustronie Morskie	Przyleśne Oczko – Łasiński Las
27.	Gmina Ustronie Morskie	Kopuła
28.	Gmina Ustronie Morskie	Kukinia
29.	Gmina Ustronie Morskie	Rusowski Las
30.	Gmina Ustronie Morskie	Oczko
31.	Gmina Gościno	Staw Ołużna
32.	Gmina Gościno	Staw Ząbrowo
33.	Gmina Gościno	Kaczy Dółek
34.	Gmina Gościno	Staw Gościno
35.	Gmina Gościno	Jeziro Pławęcino
36.	Gmina Gościno	Kamiczka
37.	Gmina Gościno	Torfowisko Robuń I
38.	Gmina Gościno	Torfowisko Robuń II
39.	Gmina Gościno	Torfowisko Robuń III
40.	Gmina Gościno	Cyrankowy Staw
41.	Gmina Gościno	Łąki
42.	Gmina Gościno	Leśny Staw
43.	Gmina Gościno	Mokradło
44.	Gmina Gościno	Staw Ramlewo
45.	Gmina Siemyśl	Byszewskie Błota
46.	Gmina Siemyśl	Mszary Siemyślskie
47.	Gmina Siemyśl	Jeziro Trzynik Mały I Duży
48.	Gmina Siemyśl	Jeziro Kamienica
49.	Gmina Siemyśl, Gmina Rymań	Bagno pod górą Białokurską
50.	Gmina Rymań	Mszar Drozdowo
51.	Gmina Rymań	Mszar Starnin I
52.	Gmina Rymań	Mszar Starnin II
53.	Gmina Rymań	Śródleśne jezioro koło Drozdowa
54.	Gmina Rymań	Mszar Ledowo
55.	Gmina Rymań	Mszar Śródpolny Dębica
56.	Gmina Rymań	Torfowisko Małża
57.	Gmina Rymań	Melno I
58.	Gmina Rymań	Melno II
59.	Gmina Rymań	Mszar koło Kamienia Rymańskiego I
60.	Gmina Rymań	Mszar koło Kamienia Rymańskiego II
61.	Gmina Rymań	Mszar koło Kamienia Rymańskiego III
62.	Gmina Rymań	Mszar koło Kamienia Rymańskiego IV
63.	Gmina Rymań	Mszar koło Kamienia Rymańskiego V
64.	Gmina Rymań	Torfowisko Bukowo
65.	Gmina Rymań	Mszar Bukowo
66.	Gmina Rymań	Torfowisko Melno
67.	Gmina Rymań	Mszar na Jeziorze Popiel
68.	Gmina Rymań	Torfowisko Popiele I
69.	Gmina Rymań	Torfowisko Popiele II
70.	Gmina Rymań	Torfowisko Popiele III
71.	Gmina Rymań	Mokradło koło Dębicy
72.	Gmina Rymań	Leszczyn

Źródło: www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl

6.3. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszary chronionego krajobrazu to wielkoobszarowa forma ochrony, wprowadzona w miejscach o wysokich walorach krajobrazowych i zachowanych różnych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb, związanych z sezonową turystyką i wypoczynkiem. Wprowadza się je również ze względu na istniejące bądź odtwarzane korytarze ekologiczne. Powołanie obszaru chronionego krajobrazu nie wyklucza działalności człowieka na obszarze chronionym.

W granicach powiatu kołobrzесьkiego znajduje się jeden obszar chronionego – krajobrazu, a jest to „Koszaliński Pas Nadmorski”. Obszar ten został utworzony Uchwałą Nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975r. w sprawie stref chronionego krajobrazu (opublikowana w Dz. Urz. WRN w Koszalinie Nr 9, poz. 49 z 1975 r.). Obszarem swym obejmuje powiaty: koszaliński, kołobrzесьki i sławieński, gminy: Kołobrzeg, Ustronie Morskie, Będzino, Mielno, Koszalin, Sianów, Darłowo, miasto Koszalin, Manowo, Dygowo. Łączna powierzchnia: 37614.25ha. Obszar o powierzchni 1 517ha leży w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Gościno. Północną granicę chronionego krajobrazu stanowi wybrzeże Bałtyku. Koszaliński Pas Nadmorski dochodzi do morza nieopodal miejscowości Dźwirzyno (gm. Kołobrzeg), biegnie w kierunku wschodnim przez Grzybowo (gm. Kołobrzeg), miasto Kołobrzeg do miejscowości Malechowo (gm. Sianów). Zasięg terytorialny obszaru chronionego krajobrazu „Koszaliński Pas Nadmorski” przedstawia rysunek 12.

Rysunek 12: Obszar Chronionego Krajobrazu „Koszaliński Pas Nadmorski”

Źródło: www.przyroda.powiat.kolobrzeg.pl

Koszaliński Pas Nadmorski utworzony został w celu ochrony krajobrazu i naturalnych walorów środowiska przyrodniczego w szczególności pobrzeża Bałtyku wraz z pasem wydm oraz największymi w byłym województwie koszalińskim przymorskimi jeziorami: Jamno, Bukowo, Kopań. Przedmiotem ochrony na chronionym obszarze są przede wszystkim: bioróżnorodność, nadmorskie łąki podmokłe oraz szlaki wędrownie ptaków wróblowatych i drapieżnych. W okolicy Kołobrzegu niezwykle walory krajobrazowe tworzą wydmy nadmorskie, tereny leśne oraz łąki z roślinnością halofilną. Na tym obszarze zachowany jest pas drzewiastej i zaroślowej roślinności wydmowej wraz z podmokłymi łąkami i trzcinowiskami na zapleczu wydm wraz z efektownymi frezami i piaszczystymi plażami. Tutaj gniazdują ptaki wróblowate oraz jastrzęb gołębiarz, myszołów zwyczajny, zniczek oraz lęgnie się sieweczka obrożna. Występują tu gatunki wymienione w:

- Dyrektywie ptasiej: bąk, błotniak stawowy, bielik, bocian biały, bocian czarny, derkacz, gąsiorek, kropiatka, rybołów, zimorodek, żuraw,
- Dyrektywie siedliskowej: foka szara, morświn, nocek duży, wydra,

Na terenie Kołobrzegu obszar leży w granicach: od północy wybrzeże Bałtyku, od zachodu - ul. Zachodnia i dalej ul. Kołobrzaska. Od południa to ul. Grzybowska, Obozowa, Mazowiecka, Wolności, Młyńska, przez Park Dąbrowskiego, ul. Wodna, Bogusława X, Gryfitów, Kaszubską, na przełaj koło elektrowni i ul. Koszalińską do wschodnich granic miasta. W granicach obszaru znajduje się większość parków miejskich, stonorośla na Owczym Bagnie oraz Ekopark Wschodni. Klejnotem przyrody jest kompleks leśny rozciągający się na wschód od Kołobrzegu tzw. Las Kołobrzaski. Obszar Koszalińskiego Pasa Nadmorskiego wchodzi również w skład miejskich terenów ochrony uzdrowiskowej na terenie Kołobrzegu.

Poza wymienionym powyżej obszarem chronionego krajobrazu, na terenie powiatu znajduje się także dużo wartościowych pod względem przyrodniczym terenów, które należy objąć tego typu ochroną. Proponowane jest utworzenie 7 nowych obszarów chronionego krajobrazu oraz poszerzenie istniejącego, tj. „Koszalińskiego Pasa nadmorskiego”. Do proponowanych obszarów chronionego krajobrazu należą m.in.:

- **„Dolina Parsęty” (m. Kołobrzeg)** - obszar znajduje się w południowej części miasta, i obejmuje dolinę rzeki Parsęty i Kanału Drzewnego do granicy miasta od południa wraz z terenami przyległymi oraz obszarem łąk na zachód od ul. B. Krzywoustego. Obejmuje swoim zasięgiem część terenów gm. Kołobrzeg w rejonie Budzistowa,
- **„Pradolina Nadmorska” (gm. Kołobrzeg)** - Obszar przechodzi z gminy Trzebiatów i obejmuje w gminie Kołobrzeg jezioro Resko Przymorskie oraz wybrzeże. Chroniony jest tu ekosystem ważny przede wszystkim dla fauny, zwłaszcza ptaków. Występują

tu gatunki rzadkie i zagrożone, m.in. gęgawa, gągoł, wąsatka, gąsiorek, cyranka, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, błotniak zbożowy, derkacz, wodniczka.

- **„Koszaliński Pas Nadmorski” (poszerzenie istniejącego obszaru)** - autorzy inwentaryzacji przyrodniczej gminy proponują powiększenie już istniejącego obszaru chronionego krajobrazu Koszaliński Pas Nadmorski. Propozycja dotyczy obszaru na S i SE od drogi Kołobrzeg - Koszalin poprzez włączenie wsi Kukinia, Rusowo i Strachomino wraz z terenami je otaczającymi, na co składają się pola, łąki, torfowiska niskie, przejściowe i wysokie, a także włączenie obszaru źródłowego Pyszki, tj. obszaru gdzie jeszcze sto lat temu znajdowało się jezioro Rusowo. W skład tego obszaru wszedłby również kompleks Łasińskiego Lasu. Celem poszerzenia obszaru jest ochrona siedlisk gatunków zwierząt chronionych i rzadkich.
- **“Dolina Pyszki” (gm. Dygowo)** - Pysznicza, określana też jako Pyszka jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Parsęty. Ma swoje źródła tuż za granicami gminy Dygowo w rejonie Daszewa. Płyńcie doliną w sąsiedztwie miejscowości i osad Połomino, Gąskowo i Pyszka. W okolicy tej ostatniej rzeka ta uchodzi do Parsęty. W obrębie Gminy Dygowo płyńcie na długości 13,3 km, z czego 10,3 km nurtu zostało uregulowane przez służby melioracyjne. Nadrzeczne tereny podmokłe są obszarami cennymi w skali europejskiej. Pasy terenów podmokłych wzdłuż rzek oprócz tego, że stanowią ostoje dla wielu zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, pełnią także rolę naturalnych korytarzy ekologicznych, tak ważnych dla migracji ptaków,
- **„Dolina Parsęty” (gm. Gościno, Dygowo)** - obiekt proponowany do ochrony to rozległa dolina rzeczna wraz z terenami przyległymi, a także ciekawymi fragmentami wysoczyzny morenowej, bardzo interesujący pod względem geomorfologicznym, krajobrazowym i przyrodniczym. Rzeka jest uważana za jedną z najciekawszych i najcenniejszych polskich rzek łososiowych.
- **„Dolina Błotnicy” (gm. Gościno, Siemyśl)** - Obszar położony na pograniczu gmin Siemyśl i Gościno, obejmujący jezioro Kamienica z przyległymi lasami, zalesiony górny bieg rzeki Błotnica do parku podworskiego we wsi Wszemierzyce (Marianówek) i tereny podmokłe w kierunku na Ołużną. Powierzchnia obszaru - 345ha. Są tu fragmenty lasu o charakterze zbliżonym do naturalnego. Spotkać tu można wiele rzadko spotykanych, zagrożonych i chronionych gatunków roślin, wśród których na uwagę zasługuje wiciokrzew pomorski, występujący obficie i często. Występuje tu co najmniej 13 gatunków roślin chronionych, w tym m.in. podrzeń żebrowiec, kukulka płamista oraz ponad 20 gatunków zagrożonych na Pomorzu i rzadko spotykanych np. złoć pochwowata, stokłosa benekena, przetacznik górski i rutewka orlikolistna. Celem ochrony jest zachowanie walorów przyrodniczych

i krajobrazowych doliny rzecznej z terenami przyległymi, pokrytej łągami, olsami, buczynami, brzezunami bagiennymi, torfowiskami oraz roślinnością wodną jezior o charakterze naturalnym, z wieloma stanowiskami rzadko spotykanych, zagrożonych i chronionych gatunków roślin.

- **„Kemy Rymańskie” (gm. Rymań)** - teren położony między doliną rz. Mołstowej na zachodzie a doliną Lędówki na wschodzie, między wsiami Dębica, Leszczyn, Rymań, Rzesznikowo na południu a Starninem, Rębicami i Drozdowem na północy. Powierzchnia obszaru wynosi 2.604ha. Kompleksy lasów łągowych, buczyn i grądów o szczególnych walorach przyrodniczych występują na N od osady Ledowo oraz 1,5km SW od Strzebielewa. Charakterystycznym i unikatowym elementem tych miejsc jest licznie występująca tu tojeść gajowa. Towarzyszą jej poza tym z roślin zagrożonych lub chronionych: szczaw gajowy, łopian gajowy, przetacznik górski, bluszcz pospolity, przylaszczka pospolita, macierzanka wonna, żankiel leśny. W różnych zbiorowiskach leśnych występuje licznie konwalia majowa oraz wyjątkowo tu częsty wiciokrzew pomorski. Obszar cenny z uwagi na walory o charakterze lokalnym - kontrastowość ekologiczną, naturalny charakter, korytarz ekologiczny między rejonem jez. Kamienica i doliną rzeki Mołstowej, pełni rolę łącznika między obiektami o walorach regionalnych (ginące torfowiska mszarne i lasy bagienne). Cenny gatunek fauny - płaz: kumak nizinny. Obiekt Kemy Rymańskie zaproponowano jako obszar siedliskowy do sieci Natura 2000 z uwagi na wysokie walory przyrodnicze i duży udział siedlisk wymienionych w Dyrektywie Siedliskowej.
- **„Dolina Mołstowa” (gm. Rymań)** - obiekt obejmuje teren doliny rzeki Mołstowej na całej długości przebiegu przez gminę. Celem ustanowienia jest zachowanie wyróżniającego się krajobrazowo terenu o zróżnicowanych ekosystemach i charakterze naturalnym, wartościowego ze względów turystycznych oraz pełniącego funkcję korytarza ekologicznego. Jest to jeden z najcenniejszych faunistycznie terenów gminy. Łącząc się z Regą, będącą korytarzem ekologicznym pierwszorzędowego znaczenia, rzeka stanowi bardzo ważny element sieci ekologicznej dla wędrownych organizmów. W jej wodach stwierdzono m.in. minoga strumieniowego i minoga rzeczno, a także szlachetne gatunki ryb: lipienia, troć wędrowną. Dolina ta jest miejscem rozrodu i bytowania innych przedstawicieli kręgowców: płazów, gadów, ptaków i ssaków, jest lokalnym korytarzem ekologicznym drugorzędowego znaczenia. Stwierdzono tu następujące gatunki: zimorodek, łąbędź niemy, bocian biały, zielonka, derkacz, kania rdzawa. Dolina Mołstowej zaproponowana została jako obiekt siedliskowy sieci Natura 2000.

6.4. STANOWISKO DOKUMENTACYJNE

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Na terenie powiatu kołobrzesckiego znajduje się jedno stanowisko dokumentacyjne. Jest to wyrobisko po żwirowni znajdujące się w gminie Gościno (przy drodze Ramlewo – Robuń). Wyrobisko po żwirowni znajduje się pomiędzy Karkowem a Robuniem. Celem ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego jest ochrona i utrzymanie we właściwym stanie tworów i składników przyrody, a także kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec przyrody poprzez edukację i informowanie w dziedzinie ochrony środowiska. Nadzór nad ustanowionym stanowiskiem dokumentacyjnym wykonuje Wójt Gminy Gościno. Stanowisko zostało ustanowione zgodnie z Uchwałą Nr XL/272/06 Rady Gminy Gościno z dnia 29 czerwca 2006r. w wyrobisku po byłej żwirowni zlokalizowanym pomiędzy wsiami Karkowem a Robuniem. Na stanowisku znajdują się iły warwowe, skamieniałości organiczne, widoczny jest profil glebowy. Stanowisko zajmuje powierzchnię około 0,14ha, znajduje się w Obrębie Karkowo działka ewidencyjna nr 15/1.

6.5. ZESPOŁY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWE

Celem zespołów przyrodniczo – krajobrazowych jest ochrona zarówno wartości przyrodniczych jak i kulturowych na wskazanym obszarze. Powołanie tej formy ochrony uwarunkowane jest między innymi opracowaniem dla tych obszarów planu zagospodarowania przestrzennego. Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe zatwierdzają Rady Gminne. Na terenie powiatu do utworzenia wytypowano 13 zespołów przyrodniczo - krajobrazowych, tj.:

- „Mirocice” (m. Kołobrzeg),
- „Kołobrzescki Las” (m. Kołobrzeg, gm. Ustronie Morskie),
- „Moreny Srokosza” (gm. Kołobrzeg),
- „Pradolina i Dolina rzeki Parsęty” (gm. Kołobrzeg),
- „Pobłockie Mokradła” (gm. Gościno),
- „Pobłockie Lasy” (gm. Gościno),
- „Karkowo” (gm. Gościno),
- „Ramlewo” (gm. Gościno),
- „Ludwikowo” (gm. Rymań),

- „Las Gorawiński” (gm. Rymań),
- „Torfowiska koło Klinowa” (gm. Rymań),
- „Jezioro Popiel” (gm. Rymań),
- „Kamień Rymański” (gm. Rymań).

6.6. POMNIKI PRZYRODY

Pomnikami przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzinnych lub obcych. Zdecydowana większość pomników przyrody zlokalizowanych jest na terenie parków dworskich, cmentarzach i terenach lasów. Wykaz pomników przyrody zlokalizowanych na terenie powiatu kołobrzesckiego przedstawia tabela 21.

Tabela 21: Wykaz pomników przyrody powiatu kołobrzesckiego

Nazwa gatunku	Gmina/Miasto	Najbliższa miejscowość	Średnica	Obwód	Wysokość	Forma
Kołobrzeg						
bluszcz pospolity (kwitnący)	Kołobrzeg	Nowy Borek	2,2-2,9	14 - 18	8 - 10	grupa
buk pospolity	Kołobrzeg	Kołobrzeg	10-16	377- 398	25 - 30	grupa
buk pospolity	Kołobrzeg	Kołobrzeg	17	422	20	poj.
buk pospolity odm. powcinana	Kołobrzeg	Kołobrzeg	8	227	18	poj.
cypryśnik błotny	Kołobrzeg	Kołobrzeg	10	222	18	poj.
cypryśnik błotny	Kołobrzeg	Kołobrzeg	5-6	166, 245	16 - 18	grupa
dąb szypułkowy	Kołobrzeg	Dźwirzyno	6-7	120 - 206	10	grupa
dąb szypułkowy	Kołobrzeg	Głowaczewo	7-12	162 - 264	26 - 28	grupa
dąb szypułkowy	Kołobrzeg	Grzybowo	8-10	132 - 347	15 - 17	grupa
dąb szypułkowy, buk pospolity	Kołobrzeg	Leśnictwo Bagicz	10-20, 22	438-320, 370	15-22, 32	grupa
dąb szypułkowy, lipa holenderska	Kołobrzeg	Przećmino	6-10, 8-10	160-256, 180-240	15-17, 18	grupa
grab pospolity	Kołobrzeg	Leśnictwo Bagicz	8	168 , 166	20	grupa
grab pospolity	Kołobrzeg	Kołobrzeg		bd	bd	aleja - bindaż
kasztanowiec czerwony	Kołobrzeg	Kołobrzeg	18	389	19	poj.
korkowiec amurski	Kołobrzeg	Kołobrzeg	12	230	15	poj.
lipa drobnolistna, lipa szerokolistna, dąb szypułkowy	Kołobrzeg	Karcino	10-12, 20	240-306, 315	22-25, 25	grupa
lipa drobnolistna	Kołobrzeg	Korzystno	b.d.	b.d.	b.d.	grupa
lipa drobnolistna	Kołobrzeg	Kołobrzeg	25	341 - 519	25	grupa

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

platan klonolistny	Kołobrzeg	Kołobrzeg	7-9	260 - 377	14 - 17	aleja
Dygowo						
bluszcz pospolity (kwitnący)	Dygowo	Świelubie	b.d.	63	8	poj.
buk pospolity odm. czerwonolistna	Dygowo	Pustary	b.d.	360	24	poj.
buk pospolity odm. czerwonolistna	Dygowo	b.d.	b.d.	396	26	poj.
buk pospolity	Dygowo	Pustary	b.d.	253	24	poj.
buk pospolity	Dygowo	Piotrowice	b.d.	410	27	poj.
buk pospolity	Dygowo	Miechęcino	b.d.	485	20	poj.
buk pospolity	Dygowo	Dygowo	b.d.	425	26	poj.
dąb bezszypułkowy	Dygowo	Kłopotowo	b.d.	644	20	poj.
dąb szypułkowy	Dygowo	Włocibórz	b.d.	bd	bd	aleja
dąb szypułkowy	Dygowo	Piotrowice	b.d.	330 - 460	26	grupa
dąb szypułkowy	Dygowo	Piotrowice	b.d.	370 - 580	26	grupa
dąb szypułkowy	Dygowo	Piotrowice	b.d.	475 - 608	26	grupa
dąb szypułkowy	Dygowo	Pustary	b.d.	306	26	poj.
dąb szypułkowy	Dygowo	Jazy	b.d.	320	24	poj.
dąb szypułkowy	Dygowo	Pustary	b.d.	290	25	poj.
dąb szypułkowy	Dygowo	Pustary	b.d.	305	26	poj.
dąb szypułkowy	Dygowo	Pustary	b.d.	342	26	poj.
dąb szypułkowy	Dygowo	Pustary	b.d.	435	26	poj.
dąb szypułkowy	Dygowo	Skoczów	b.d.	350	24	poj.
dąb szypułkowy	Dygowo	Wrzosowo	b.d.	461	25	poj.
dąb szypułkowy	Dygowo	Piotrowice	b.d.	483	26	poj.
dąb szypułkowy	Dygowo	Stojkowo	b.d.	410	24	poj.
dąb szypułkowy	Dygowo	Bardy	b.d.	bd	bd	poj.
grab pospolity	Dygowo	Pustary	b.d.	225	18	poj.
grab pospolity	Dygowo	Skoczów	b.d.	190	20	poj.
grab pospolity	Dygowo	Skoczów	b.d.	261	14	poj.
grab pospolity	Dygowo	Skoczów	b.d.	265	18	poj.
jodła pospolita (biała)	Dygowo	Skoczów	b.d.	210	24	poj.
jodła pospolita (biała)	Dygowo	Skoczów	b.d.	342	24	poj.
jodła pospolita (biała)	Dygowo	Skoczów	b.d.	342	24	poj.
jodła pospolita (biała)	Dygowo	Skoczów	b.d.	205	21	poj.
klon jawor	Dygowo	Skoczów	b.d.	340	22	poj.
lipa drobnolistna	Dygowo	Pustary	b.d.	480	20	poj.
lipa drobnolistna	Dygowo	Dygowo	b.d.	416	24	poj.
lipa drobnolistna	Dygowo	Wrzosowo	b.d.	410	27	poj.
lipa drobnolistna	Dygowo	Piotrowice	b.d.	470	26	poj.
modrzew europejski	Dygowo	Pustary	b.d.	360	25	poj.
modrzew europejski	Dygowo	Pustary	b.d.	278	25	poj.
modrzew europejski	Dygowo	Pustary	b.d.	325	25	poj.
platan klonolistny	Dygowo	Skoczów	b.d.	388	24	poj.
sosna czarna	Dygowo	Skoczów	b.d.	320	22	poj.
sosna pospolita	Dygowo	Włocibórz	b.d.	265 - 348	22	grupa
świerk biały	Dygowo	Pustary	b.d.	230	24	poj.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBZESKIEGO

świerk kłujący	Dygowo	Miechęcino	b.d.	273	21	poj.
świerk kłujący	Dygowo	Skoczów	b.d.	256	22	poj.
świerk kłujący	Dygowo	Skoczów	b.d.	256	22	poj.
świerk kłujący	Dygowo	Skoczów	b.d.	188	22	poj.
świerk kłujący	Dygowo	Skoczów	b.d.	238	22	poj.
topola biała	Dygowo	Jazy	b.d.	445	27	poj.
topola biała	Dygowo	Jazy	b.d.	385	26	poj.
topola biała	Dygowo	Dygowo	b.d.	614	26	poj.
topola biała	Dygowo	Skoczów	b.d.	308	27	poj.
topola biała	Dygowo	Skoczów	b.d.	360	27	poj.
topola kanadyjska	Dygowo	Skoczów	b.d.	620	27	poj.
Gościno						
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	10-15	466 - 387	20 - 25	grupa
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	14	555	27	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	18	409	25	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Wierzbka Dolna	b.d.	425	30	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Wierzbka Dolna	b.d.	295	30	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Wierzbka Dolna	b.d.	422	30	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Wierzbka Dolna	b.d.	420	35	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Wierzbka Dolna	b.d.	385	35	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Wartkowo	b.d.	666	30	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	b.d.	380	30	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	b.d.	460	35	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	b.d.	370	35	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	b.d.	370	35	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	b.d.	375	35	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	b.d.	373	30	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	b.d.	478	30	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	b.d.	458	25	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	b.d.	475	25	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myślıno	b.d.	326	30	poj.
dąb czerwony	Gościno	Wartkowo	b.d.	382	35	poj.
jesion wyniosły	Gościno	Wartkowo	b.d.	332	35	poj.
jesion wyniosły	Gościno	Wartkowo	b.d.	412	35	poj.
jesion wyniosły	Gościno	Ramlewo	b.d.	330	30	poj.
jesion wyniosły	Gościno	Myślıno	b.d.	363	30	poj.
buk pospolity	Gościno	Myślıno	b.d.	370	30	poj.
buk pospolity	Gościno	Myślıno	b.d.	350	30	poj.
buk pospolity	Gościno	Myślıno	b.d.	300	30	poj.
buk pospolity	Gościno	Myślıno	b.d.	270	30	poj.
buk pospolity	Gościno	Karkowo	b.d.	343	35	poj.
buk pospolity	Gościno	Dargocice	b.d.	463	45	poj.
buk pospolity	Gościno	Dargocice	b.d.	342	45	poj.
buk pospolity	Gościno	Pobłocie	b.d.	388	35	poj.
buk pospolity	Gościno	Myślıno	b.d.	395	35	poj.
buk pospolity odm. czerwonołistna	Gościno	Myślıno	20	435	22	poj.
brzoza brodawkowata	Gościno	Karkowo	b.d.	255	30	poj.
brzoza brodawkowata	Gościno	Karkowo	b.d.	222	30	poj.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

brzoza brodawkowata	Gościno	Karkowo	b.d.	220	25	poj.
grab pospolity	Gościno	Dargocice	b.d.	260	15	poj.
grab pospolity	Gościno	Dargocice	b.d.	255	15	poj.
grab pospolity	Gościno	Dargocice	b.d.	295	15	poj.
grab pospolity	Gościno	Dargocice	b.d.	206	35	poj.
grab pospolity	Gościno	Myśliń	b.d.	315	30	poj.
jesion wyniosły, kasztanowiec pospolity	Gościno	Ramlewo	12-14	300 - 322	20	grupa
kasztanowiec pospolity	Gościno	Ramlewo	b.d.	405	35	poj.
klon zwyczajny	Gościno	Wartkowo	b.d.	320	30	poj.
klon jawor	Gościno	Myśliń	b.d.	300	30	poj.
lipa drobnolistna	Gościno	Wartkowo	17	446	22	poj.
lipa drobnolistna	Gościno	Dargocice	b.d.	620	30	poj.
miłorząb dwukłapowy	Gościno	Gościno	b.d.	153	15	poj.
modrzew europejski	Gościno	Karkowo	b.d.	310	30	poj.
żywotnik zachodni	Gościno	Wierzbka Dolna	b.d.	175	30	poj.
wiąz szypułkowy	Gościno	Ramlewo	b.d.	275	35	poj.
wiąz szypułkowy	Gościno	Ramlewo	b.d.	335	30	poj.
b.d.	Gościno	Robuń	b.d.	bd	bd	grupa
klon	Gościno	Gościno	b.d.	bd	bd	aleja
brzoza brodawkowata	Gościno	Karkowo	b.d.	bd	bd	aleja
bożodrzew gruczołkowaty	Gościno	Ramlewo	b.d.	294	12	poj.
klon zwyczajny	Gościno	Ramlewo	b.d.	264	15	poj.
orzech czarny	Gościno	Ramlewo	b.d.	194	20	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Ramlewo	b.d.	376	18	poj.
klon srebrzysty	Gościno	Ramlewo	b.d.	230	13	poj.
dąb bezszypułkowy	Gościno	Ramlewo	b.d.	320	17	poj.
buk pospolity	Gościno	Ramlewo	b.d.	257	20	poj.
klon jawor	Gościno	Robuń	b.d.	400	18	poj.
dagleźja zielona	Gościno	Robuń	b.d.	275	22	poj.
dagleźja zielona	Gościno	Robuń	b.d.	285	23	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Myśliń	b.d.	490	16	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Ołężna	b.d.	345	18	poj.
buk pospolity	Gościno	Ołężna	b.d.	420	20	poj.
buk pospolity odm. czerwolistna	Gościno	Ząbrowo	b.d.	346	18	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Pławęcino	b.d.	605	16	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Pławęcino	b.d.	360	18	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Pławęcino	b.d.	803	18	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Pławęcino	b.d.	404, 375	18	poj.
dąb bezszypułkowy	Gościno	Kamica	b.d.	334	20	poj.
dąb bezszypułkowy	Gościno	Kamica	b.d.	325	19	poj.
buk pospolity	Gościno	Mołtowo	b.d.	333	20	poj.
buk pospolity	Gościno	Mołtowo	b.d.	364	18	poj.
buk pospolity	Gościno	Mołtowo	b.d.	415	16	poj.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

buk pospolity	Gościno	Mołtowo-Dolina Gościanki	b.d.	505	15	poj.
buk pospolity	Gościno	Mołtowo-Dolina Gościanki	b.d.	653	16	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Mołtowo-Dolina Gościanki	b.d.	632	12	poj.
dąb szypułkowy	Gościno	Mołtowo-Dolina Gościanki	b.d.	632	12	poj.
lipa szerokolistna	Gościno	Gościno	b.d.	270	16	poj.
Rymań						
buk pospolity	Rymań	Ledowo	10	573	22	poj.
buk pospolity	Rymań	Ledowo	b.d.	b.d.	b.d.	poj.
buk pospolity odm. czerwolistna	Rymań	Rymań	12	303	21	poj.
buk pospolity odm. czerwolistna	Rymań	Rymań	15	315	24	poj.
buk pospolity odm. czerwolistna	Rymań	Rymań	16	341	18	poj.
dąb czerwony	Rymań	Rymań	12-18	333 - 281	15 - 20	grupa
dąb czerwony	Rymań	Drozdowo	18	324	22	poj.
dąb szypułkowy	Rymań	Rymań	12	394	21	poj.
dąb szypułkowy	Rymań	Rymań	12	483	30	poj.
dąb szypułkowy	Rymań	Małobór	12-18	438 - 310	22 - 20	grupa
dąb szypułkowy	Rymań	Leszczyn	16	426	22	poj.
dąb szypułkowy	Rymań	Małobór	16	415	22	poj.
dąb szypułkowy	Rymań	Małobór	16	364	20	poj.
dąb szypułkowy	Rymań	Rymań	18	394	20	poj.
dąb szypułkowy	Rymań	Drozdowo	20	457	25	poj.
dąb szypułkowy	Rymań	Drozdowo	22	440	22	poj.
dąb szypułkowy	Rymań	Rymań	24	684	22	poj.
dąb szypułkowy	Rymań	Rymań	8-20	169 - 443	15 - 23	grupa
grab pospolity, buk pospolity, dąb szypułkowy	Rymań	Małobór	5-20	121 - 618	12 - 27	grupa
lipa szerokolistna	Rymań	Małobór	16	500	25	poj.
Siemyśl						
jesion wyniosły	Siemyśl	Trzynik	18	401	30	poj.
dąb szypułkowy	Siemyśl	Trzynik		bd	bd	poj.
dąb szypułkowy	Siemyśl	Trzynik	18, 12	340, 306	30	grupa
dąb szypułkowy odm. stożkowata	Siemyśl	Białokury	5, 5	355, 342	20	grupa
klon srebrzysty	Siemyśl	Trzynik	18	370	20	poj.
lipa drobnolistna	Siemyśl	Trzynik	12	586	22	poj.
lipa drobnolistna	Siemyśl	Trzynik	19	409	27	poj.
Ustronie Morskie						
buk pospolity	Ustronie Morskie	Ustronie	12	295	23	poj.
dagleżja zielona	Ustronie Morskie	Leśnictwo Bagicz	15, 15	335, 300	42, 42	grupa
dagleżja zielona	Ustronie Morskie	Bagicz	20	393	37	poj.
dagleżja zielona	Ustronie Morskie	Leśnictwo	63	393	bd	poj.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

		Bagicz				
daglezcja zielona	Ustronie Morskie	Bagicz		205, 310	26	grupa
bluszcz pospolity (kwitnący)	Ustronie Morskie	Ustronie Morskie	5-4,4, 3	34, 28, 20	12 - 15	grupa
dąb szypułkowy	Ustronie Morskie	Bagicz	15	624	30	poj.
dąb szypułkowy	Ustronie Morskie	Leśnictwo Bagicz	20	465	27	poj.
dąb szypułkowy	Ustronie Morskie	Bagicz	20	699	32	poj.
buk pospolity	Ustronie Morskie	Ustronie Morskie	6-7	123 - 292	25	grupa
żywnotnik zachodni	Ustronie Morskie	Bagicz	b.d.	93 - 190	18 - 22	grupa
lipa drobnolistna	Ustronie Morskie	Rusowo	b.d.	570	24	poj.
lipa drobnolistna	Ustronie Morskie	Rusowo	b.d.	600	26	poj.
platan klonolistny	Ustronie Morskie	Rusowo	b.d.	595	28	poj.
jesion wyniosły	Ustronie Morskie	Rusowo	b.d.	631	30	poj.
buk pospolity odm. czerwolistna	Ustronie Morskie	Rusowo	b.d.	256	20	poj.
lipa drobnolistna	Ustronie Morskie	Rusowo	b.d.	465	26	poj.
jesion wyniosły odm. zwisająca (plącząca)	Ustronie Morskie	Rusowo	b.d.	295	18	poj.
lipa drobnolistna	Ustronie Morskie	Rusowo	b.d.	362	22	poj.

Źródło: www.wzp.pl

6.7. OBSZARY NATURA 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla 9 regionów biogeograficznych, tj. alpejskiego, atlantyckiego, borealnego, kontynentalnego, panońskiego, makaronezyjskiego, śródziemnomorskiego, stepowego i czarnomorskiego. W Polsce występują 2 regiony: kontynentalny (96 % powierzchni kraju) i alpejski (4% powierzchni kraju). Dla każdego kraju określa się listę referencyjną siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których należy utworzyć obszary Natura 2000 w podziale na regiony biogeograficzne.

Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia

2004 r. o ochronie przyrody. Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO), specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO).

Zgodnie z danymi regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska obszar powiatu kołobrzесьkiego został także objęty sieci ekologiczną Natura 2000. W powiecie wyznaczono pięć obszarów, tj.: cztery specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO), tj. Dorzecze Parsęty (PLH 320007), Trzebiatowsko – Kołobrzесьki Pas Nadmorski (PLH 320017), Warnie Bagno (PLH 320047), Kemy Rymańskie (PLH 320012) oraz dwa obszary specjalnej ochrony ptaków, tj. Wybrzeże Trzebiatowskie (PLB 320010) oraz Zatoka Pomorska (PLB 990003). Dodatkowo w 2009 roku na terenach powiatu zaproponowano utworzenie dwóch nowych obszarów, tj. Dorzecze Regi (PLH 320049) oraz Torfowisko Poradz (PLH 320065).

Specjalny obszar ochrony siedlisk „**Dorzecze Parsęty**” (**kod obszaru: PLH 320007**). Obszar znajduje się na terenach Miasta i Gminy Kołobrzeg, Gminy Dygowo, Gminy Gościno oraz Gminy Ustronie Morskie. Obszar został ustanowiony na mocy decyzji Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr C(2008) 8039) (2009). Całkowita powierzchnia obszaru to 27.710,4ha. Dolina rzeki Parsęty zajmuje powierzchnię od źródeł koło Parsęcka aż po strefę ujściową w Kołobrzegu. Obszar swoim zasięgiem obejmuje: - źródła Parsęty koło Parsęcka; - naturalną rynnę rzeki Parsęty - od Radomyśla do Krosina - w otoczeniu kompleksów leśnych, z dopływami: Kłudawa, Knyczanka, Gęsia Rzeka i Rudy Rów; - strome jary i wąwozy rzeki Perznicy, Trzebiegoszczy i Łozicy; - liczne zakola, starorzecza, torfowiska, lasy łąkowe i zarośla wierzbowe pomiędzy Krosinem a Osówkiem; - dolinę Dębnicy; - przełomowy odcinek rzeki Parsęty koło Osówka oraz leśny kompleks z jeziorami i torfowiskami k. Byszyna; - dolinę Parsęty, od Byszyna do Karlina, z ujściowymi odcinkami rzek - Mogilica, Topiel, Pokrzywnica i Radew; - naturalną rynnę rzeki pomiędzy Karlinem a Rozcięcinem oraz dopływ rzeki Pyszki; - dolinę Parsęty koło Kołobrzegu. Dolina Parsęty jest szczególnie cenną ostoją ze względu na występowanie tu zróżnicowanych typów siedlisk i znaczne bogactwo świata roślin i zwierząt. Osobliwością regionu jest jedyne na Pomorzu stanowisko śledzienicy naprzeciwlistnej. Dominują tu siedliska leśne, w mniejszym stopniu łąkowe i zaroślowe. Charakterystyczne są skupiska źródeł wapiennych i nawapiennych, zróżnicowanie mokradeł i torfowisk. Występuje tu 25 różnych typów siedlisk, zamieszczonych w I Załączniku Dyrektywy Siedliskowej: Bory i lasy bagienne, Dąbrowy acydofilne, Górskie i niżowe ziołorośla nadrzeczne i okrajkowe, Gład subatlantycki, Gład subkontynentalny i środkowoeuropejski, Jeziora lobeliowe, Kwaśne buczyny, Lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, łąkowe lasy dębowo- wiaźowo-jesionowe, Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, Niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie,

Obniżenia dolinkowe i pła mszarne, Starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, Suche wrzosowiska, Suche, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glauce*), Torfowiska alkaiczne, Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, Torfowiska przejściowe z roślinnością torfotwórczą (żywe), Torfowiska wysokie zdegradowane lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym, Zalewane, muliste brzegi rzek, Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, Źródlika nawapienne, Żyzne buczyny. Ostoja jest również szczególnie cenna ze względu na występujące tu gatunki zwierząt. Tarło odbywają tu łososie, troć wędrowną, pstrąg potokowy i lipień, ponadto wody Parsęty zamieszkują również strzelba potokowa, węgorz i certa. Dorzecze Parsęty jest naturalnym obszarem rozrodu wydry i miejscem bytowania licznych gatunków ptaków, z czego około 34 gatunki znajdują się na liście w I załączniku Dyrektywy Ptasiej np.: ortolan, gąsiorek, świergotek polny, muchówka mała, muchówka białoszyja, podróżniczek, lerka, dzięcioł średni, dzięcioł czarny, zimorodek, lelek, sowa błotna, puchacz, rybitwa czarna, derkacz, żuraw, błotniak zbożowy, błotniak stawowy, kania czarna, kania ruda, trzmielojad, belik, rybołów, orlik krzykliwy, bocian czarny, bocian biały, bąk.

Specjalny obszar ochrony siedlisk „**Trzebiatowsko – Kołobrzesci Pas Nadmorski**” (PLH 320017). Obszar znajduje się na terenach Miasta i Gminy Kołobrzeg, Gminy Dygowo oraz Gminy Ustronie Morskie. Obszar został ustanowiony na mocy decyzji Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmując na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr C(2008) 8039) (2009). Całkowita powierzchnia obszaru to 17.468,8ha. Ostoja obejmuje najlepiej zachowany fragment zróżnicowanego geomorfologicznie wybrzeża Bałtyku: brzegi klifowe (aktywne - erodujące i ustabilizowane z zaroślami), wydmy, mierzeje odcinające lagunowe jeziora przymorskie, płytkie ujścia rzek. Typowo wykształcony układ pasowy biotopów obejmuje pas wód przybrzeżnych, plażę z ugrupowaniami organizmów psammofilnych oraz pasami kidziny, inicjalne stadia wydmy białych, wydmy szare z roślinnością niską (ugrupowania porostów, psammofilne zbiorowiska trawiaste z okazami mikołajka nadmorskiego, zakrzewienia, stadia inicjalne boru bażynowego), wydmy ustabilizowane porośnięte borami bażynowymi (najlepiej zachowane w regionie fragmenty tych borów między Mrzeżynem a Pogorzelicą z bogatymi populacjami gatunków charakterystycznych), zagłębienia międzywydmy z mokradłami (w tym stadia inicjalne mszarów). W mezotroficznych lasach mieszanych na podłożu piaszczystym (*Betulo-Quercetum*) występuje charakterystyczny wiciokrzew pomorski. Na zapleczu pasa wydmy kompleksy lasów bagiennych i łągowych częściowo na podłożu torfowym: wokół jeziora Liwia Łuża, między Włodarką a Mrzeżynem, na południowy zachód od Dźwiżyna i SW od Kołobrzegu. Wyniesienia moreny dennej, w pasie brzegowym pokryte są głównie lasami

mieszanymi z wiciokrzewem pomorskim. Charakterystycznym elementem pasa brzegowego są jeziora lagunowe, oddzielone od morza wąskim pasem mierzei: Resko Przymorskie i Liwia Łuża. Pełnią ważną rolę jako ostoje ptaków, obfitują także w cenne gatunki flory. Nad j. Liwia Łuża odnaleziono niewielkie stanowisko selerów błotnych. Od południa obszar Ostoi zamknięty jest rozległym, pasmowym obniżeniem Pradoliny Bałtyckiej, w dużym stopniu wypełnionej pokładami torfów niskich, w większości odwodnionych w przeszłości i wykorzystywanych jako użytki zielone. Obszar pradoliny przecięty jest siecią kanałów oraz mniej lub bardziej naturalnych cieków (m. in. Rega, Stara Rega, Parsęta, Czarwonka). W ich korytach, starorzeczach oraz na brzegach rozwijają się zbiorowiska roślin wodnych z udziałem halofitów. Obecnie duży procent powierzchni pradoliny nie jest użytkowany rolniczo. Na obrzeżach pradoliny obserwuje się rozwój zarośli z udziałem woskownicy europejskiej. W wyniku degradacji urządzeń hydrotechnicznych występuje miejscowe zabagnienie terenu i okresowe zalewanie, w tym wodami słonawymi.

Charakterystykę położenia obszarów „Dorzecze Parsęty” (kod obszaru: PLH 320007) oraz „Trzebiatowsko – Kołobrzesci Pas Nadmorski” (PLH 320017) w granicach powiatu kołobrzesciego prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 13: Położenie obszaru PLH 320007 oraz PLH 320017 w granicach powiatu kołobrzesciego

Źródło: www.przyroda.polska.pl

Specjalny obszar ochrony siedlisk „**Warnie Bagno (PLH 320047)**”. Obszar znajduje się na terenie Gminy Dygowo. Obszar został ustanowiony na mocy decyzji Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmując na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr C (2008) 8039) (2009). Całkowita powierzchnia obszaru to 1.012ha. Obniżenie w sfalowanej morenie dennej, pierwotnie wypełnione przez kopułowe torfowisko wysokie o powierzchni 495ha, obecnie w około 90% wyeksploatowane. Rozległy kompleks przestrzenny, obejmujący liczne potorfia z różnorodnymi stadiami sukcesji wtórnej roślinności mszarnej i leśnej oraz zarastające jezioro dystroficzne. W granicach złoża torfowego niewielkie wyniesienia mineralne porośnięte przez las z przewagą buka. W otoczeniu torfowiska znajdują się pola uprawne. Oprócz samego Warniego Bagna obszar obejmuje przyległy kompleks buczyn i kwaśnych dąbrów, oraz kilka mniejszych torfowisk o charakterze regenerujących się po eksploatacji torfowisk wysokich. Obszar obejmuje rezerwat przyrody Wierzchomińskie Bagno (43,77ha, utw. 1984 r.) i rez. przyr. Warnie Bagno (516,39ha, 2005 Dz. U. W. Zach.-pom. nr 78).

Specjalny obszar ochrony siedlisk „**Kemy Rymańskie (PLH 320012)**”. Obszar znajduje się na terenie Gminy Gościno, Rymań oraz Siemyśl. Obszar został ustanowiony na mocy decyzji Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmując na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr C (2008) 8039) (2009). Całkowita powierzchnia obszaru to 2.644,8ha. Obszar stanowi kompleks lasów, łąk i jezior łączący korytarz ekologiczny doliny Mołstowej z korytarzem Dęboszniczy i Błotnicy. Obszar cechuje się bardzo zróżnicowaną rzeźbą terenu. Jej charakterystycznym elementem są wyraźnie zaznaczające się w krajobrazie wzniesienia kemowe. Wznoszą się one do 35 m ponad powierzchnię sąsiednich obniżzeń, zajmowanych przez łąki, torfowiska mszarne i lasy bagienne. Wzniesienia pokryte są lasami, głównie kwaśnymi dąbrowami (z dużą powierzchnią starodrzewi) z masowo występującą borówką czarną, orlicą pospolitą i trzcinnikiem leśnym. W miejscach niżej położonych walorami przyrodniczymi wyróżniają się rozległe bagienne brzeziny i lasy brzoźowo-sosnowe oraz lasy łąkowe, grądy, żyzne i kwaśne buczyny oraz kompleksy wilgotnych łąk i szuwarów. Rozproszone są niewielkie powierzchniowo, ale dobrze zachowane mszary śródleśne, źródliska, murawy napiaskowe i świeże łąki. W jeziorach malowniczo położonych wśród lasów, licznie występują grązele i grzybienie białe.

Obszar specjalnej ochrony ptaków „**Wybrzeże Trzebiatowskie (PLB 320010)**”. Część obszaru znajduje się na terenie Gminy Kołobrzeg. Obszar został ustanowiony na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Całkowita powierzchnia obszaru to 31.757,6ha. Teren rozciąga się między miejscowościami Kamień

Pomorski i Dźwirzyno. Ostoję stanowią rozległe łąki, dawniej intensywnie koszone i wypasane, ale od kilkunastu lat prawie nie użytkowane. W zachodniej części teren jest często zalewany przez wody Świńca i Niemicy. Znaczną powierzchnię porasta trzcina i łoża, a zaniedbywany system odwadniający powoduje dłuższe utrzymywanie się rozlewisk. Na terenie ostoi znajdują się dwa jeziora przymorskie - Liwia Łuża i Resko Przymorskie oraz tzw. Bagno Pogorzelićkie. W granicach obszaru znajdują się ostoje krajowe: Doliny Świńca i Niemicy K02 i Jezioro Liwia Łuża K03.

Obszar specjalnej ochrony ptaków „**Zatoka Pomorska (PLB 990003)**”. Obszar zajmuje około 49,1ha województwa zachodniopomorskiego, z czego 10,6ha znajduje się w granicy gminy wiejskiej Kołobrzeg, 5,3ha w granicach miasta Kołobrzeg oraz 6,5ha w granicach gminy Ustronie Morskie. Zatoka Pomorska to duży przybrzeżny akwen Bałtyku rozdzielony granicą Polski i Niemiec. Środkową część ostoi zajmuje duże wypłylenie zwane Ławicą Odrzańą, gdzie głębokość morza dochodzi jedynie do 8 m. Dno Ławicy pokryte jest żwirem i dużymi głazami. Jest to dogodne siedlisko mięczaków i roślinności morskiej – makroalg. Akwen jest również jednym z ważniejszych miejsc rozrodu śledzia i dojrzewania ryb płastugokształtnych. Ze względu na zasobność i dostępność pożywienia ta część Zatoki jest szczególnie licznie wykorzystywana jako żerowisko przez ptaki zimujące i migrujące. Występowanie i liczebności 11 gatunków pozwalają na utworzenie dla ich ochrony ostoi ptaków Natura 2000. Są to: nury: czarnoszyi i rdzawoszyi, perkozy: dwuczuby, rdzawoszyi, rogaty, lodówka, markaczka, uhla, bielaczek, szlachar i nurnik. Spośród tych gatunków 3 wymienione są w I Załączniku Dyrektywy Ptasiej. Charakterystyczne jest, że kutrom rybackim na łowiskach towarzyszą licznie mewy. Obserwuje się tu duże koncentracje m.in. mewy siodłatej szacowane na 590-2900 osobników. Na tym obszarze nie ma ustanowionych form ochrony przyrody. Akwen ten jest planowany do objęcia ochroną w ramach Bałtyckiego Systemu Ochrony Przyrody (BSPA).

Dodatkowo w wyniku ustaleń w ramach poszerzenia obszarów Natura 2000 w granicach Polski, zaproponowano utworzenie dwóch nowych obszarów w powiecie kołobrzeskim, tj. Dorzecze Regi (PLH 320049) oraz Torfowisko Poradz (PLH 320065).

Specjalny obszar ochrony siedlisk **Dorzecze Regi (PLH 320049)** zajmuje powierzchnię 14.827,8ha i część z tej powierzchni zlokalizowana jest w granicach gminy Rymań. Obszar obejmuje swymi granicami dolinę Regi od Trzebiatowa do jej obszarów źródłowych oraz szereg dolin dopływów: Starej Regi, Brzeźnickiej Węgorzy, Piaskowej, Sępólnej, Uklei, Rekowy i Mołstowej. Z łącznej długości 172 km, w obszarze znajduje się ok. 160 km długości Regi. Przez obszar obejmujący 15,2 tys. ha przepływają wody ze zlewni

obejmującej 272,5 tys. ha. Granice obejmują doliny rzeczne (dno wraz ze zboczami) z wyłączeniem terenów z zabudową, w obrębie których obszar ogranicza się w zasadzie do koryta rzeczno. W niektórych miejscach granice obszaru wychodzą poza dolinę rzeczno w celu włączenia przylegających do doliny wyjątkowo cennych kompleksów siedlisk przyrodniczych zwykle bagiennych (np. okolice jeziora Ołużna gm. Świdwin, torfowiska k. Międzyrzecza gm. Sławoborze) lub leśnych (np. kompleks leśny m. Rycerzewkiem i Jeleninem gm. Ostrowice). Inne odstępstwa wiążą się z dostosowaniem przebiegu granic do ewidencji geodezyjnej oraz z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych. Dolina rzeczno jest w ogromnej większości mozaiką terenów leśnych i rolniczych, przerwana kilkoma zespołami zwartej zabudowy miejskiej: Świdwina, Łobza, Reska, Gryfic. Sama rzeka przegrodzona jest w kilku miejscach zabudową hydrotechniczną, co powoduje, że na ponad 2/3 długości rzeki niedostępna dla ryb wędrownych. W obrębie obszaru w górnej części doliny Regi znajdują się dobrze zachowane kompleksy źródliskowe, wilgotne i świeże łąki oraz jeziora rozrzucone wśród lasów. Na zboczach doliny w wielu miejscach wykształca się kwaśna buczyna i grądy subatlantyckie. W środkowym odcinku dolina przecina tereny morenowe o zróżnicowanej rzeźbie terenu. Na dnie doliny wykształcają się tu miejscami rozległe lasy łąkowe i torfowiska. Na zboczach dolin liczne są kompleksy źródliskowe. W dolnym biegu Regi dolina przecina tereny głównie rolnicze obejmując duże powierzchnie łąk i zbiorowisk zaroślowych. Rega jest jedną z najdłuższych rzek polskich wpadających bezpośrednio do Bałtyku, zachowując jednocześnie prawie w całej swej długości charakter cieków łososiowych. Charakterystyka morfologiczna tej rzeki sprawia, że znajdują tam dobre warunki bytowania ryby łososiowate i karpowate reofilne. Dorzecze Regi jest przy tym niejednorodne pod względem stopnia przekształceń antropogenicznych. Dolny bieg rzeki został silnie zmieniony przez melioracje, a przede wszystkim zabudowę hydrotechniczną; cechy rzeki o naturalnym przebiegu zauważalne są dopiero powyżej miejscowości Resko. Szczęólnego znaczenia nabierają w tej sytuacji dopływy Regi, które w ogromnej większości pozostawiono w stanie pierwotnym, co pozwala egzystującym tam populacjom ryb na zachowanie dobrostanu.

Specjalny obszar ochrony siedlisk **Torfowisko Poradz (PLH 320065)** zajmuje powierzchnię 567,5ha i część z tej powierzchni zlokalizowana jest w granicach gminy Rymań. Obszar ochronny stanowi kompleks śródleśnych torfowisk wykształconych w podłużnych, bezodpływowych obniżeniach terenu przecinających rozległy sandr wchodzący w skład Niziny Białogardzkiej. Tereny między torfowiskami porastają suboceaniczne bory sosnowe *Leucobryo-Pinetum*. Torfowiska mają zróżnicowaną powierzchnię, obok drobnych (0,3ha) występuje tu też rozległy mszar otwarty zajmujący

ok. 27ha oraz rynna torfowa porośnięta mszarami i lasami bagiennymi na łącznym areale ok. 53ha. Otwarte torfowiska mszarne otoczone są pasami bagiennych borów sosnowych i brzezin. Miejscami wykształcają się też wilgotne bory trzęślicowe na płytkich torfach. Wśród torfowisk rozproszone są różnej wielkości jeziora dystroficzne ze zbiorowiskami grążela drobnego, osoki aloesowatej oraz luźnymi płami siedmiopalcznika błotnego i czermieni błotnej. Pła i mszary tworzą torfowce poprzerastane najczęściej turzycą dzióbkową w części centralnej i sitem rozpierchłym na obrzeżach. Poza tym występują tu mszary z turzycą nitkowatą, bagienną, wełnianką wąskolistną, przygiełką białą, niewielkie fragmenty zajmują zbiorowiska typowe dla torfowisk wysokich w wełnianką pochwowatą i płatami czerwono zabarwionych torfowców (*Sphagnum magellanicum* i *Sph. rubellum*). Największe torfowisko otwarte reprezentuje typowy ciąg sukcesyjny dla torfowisk mszarnych - od zarastającego jeziora dystroficznego, poprzez płą i mszary do krzewinkowych zbiorowisk mszarnych z bażyną czarną i wrzosem, przechodzących w zarośla bagna zwyczajnego poprzerastane niskimi sosnami i dalej w bory bagienne i wilgotne bory trzęślicowe. Na części torfowisk widoczne ślady po eksploatacji torfu w postaci zagłębień o regularnych kształtach wypełnionych mszarami torfowcowymi.

IV. OGÓLNY STAN I OCENA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1. STAN RZEŻBY TERENU

Decydujące znaczenie dla ukształtowania się przypowierzchniowych warstw utworów miało ostatnie zlodowacenie. Obszaru powiatu tworzą utwory trzeciorzędowe oraz starsze przykryte utworami czwartorzędowymi. Wśród form przypowierzchniowej warstwy skorupy ziemskiej występują udokumentowane złoża surowców naturalnych, do których należą m. in.: surowce lecznicze (źródła solankowe oraz złoża borowinowe), surowce energetyczne (gaz ziemny) oraz surowce mineralne (piaski i żwiry – dawniej kruszywa naturalne, gliny morenowe, surowce ilaste ceramiki budowlanej oraz torfy). Do czynników wywołujących zmiany w rzeźbie terenu należy przede wszystkim eksploatacja ww. surowców naturalnych. Obecnie na terenie gminy nie eksploatuje się ww. złóż. Aktualnie na terenie powiatu eksploatowane jest jedno złożo gazu ziemnego Daszewo N, siedem złóż piasków i żwirów, jedno złożo torfów. Ponadto na terenie Kołobrzegu wydobywane są wody lecznicze zmineralizowane. Wykaz aktualnie eksploatowanych złóż w powiecie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22: Wykaz eksploatowanych złóż w powiecie kołobrzeskim

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby bilansowe		Wydobycie
Gaz ziemny [mln m³]				
Daszewo N	E	1.063,64		8,21
Piaski i żwiry [tys. Mg]				
Błotnica III	E	29		28
Dargocice	E	10.683		384
Morowo II	E	98		3
Nowogardek IX*	E	129		6
Nowogardek VIII	E	27		16
Nowogardek VIIIA	E	44		36
Nowogardek X*	E	48		4
Torfy [tys. m³]				
Kołobrzeg (p.I)*	E	2.828,17		1,34
Solanki, wody lecznicze i termalne [tys. m³]				
Nazwa złoża	Typ wody	Zasoby geologiczne bilansowe		Pobór wód [m ³ /rok]
		zasoby dyspozycyjne [m ³ /h]	zasoby eksploatacyjne [m ³ /h]	
Kołobrzeg*	Lz	-	104,72	19.741,00

Skróty literowe stanu zagospodarowania zasobów w wykazach złóż oznaczają:

E - złoża eksploatowane

Lz – wody lecznicze zmineralizowane (mineralizacja > 1 g/dm³)

Źródło danych: Państwowy Instytut Geologiczny (stan na 31.12.2009r.)

Miejsca, w których skala wydobycia mogłaby oddziaływać na ukształtowanie powierzchni ziemi zlokalizowane jest na terenach gdzie prowadzona jest eksploatacja złóż. Zagrożenia dla środowiska powodowane wydobywaniem prowadzonym na podstawie koncesji podlegają stałemu nadzorowi górniczemu. Bieżący nadzór nad taką działalnością, obejmujący m.in. problematykę wpływu na środowisko, sprawuje dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego. Tereny na których prowadzono prace związane z wydobywaniem surowców naturalnych po zakończeniu procesu eksploatacji poddawane są procesom rekultywacji, w celu zachowania ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Na terenie powiatu znajduje się jedno złożo gazu ziemnego Daszewo N, na którym prowadzona jest aktualnie jego eksploatacja. Specyfika wydobywania gazu nie powoduje następstw w postaci znacznych zmian rzeźby terenu. Wydobywanie prowadzone jest w takim zakresie, iż ma jedynie oddziaływanie punktowe i podlega kontroli oraz monitoringowi zgodnie z przepisami prawa górniczego. Wykonywanie odwiertów poszukiwawczych związane jest z koniecznością zagospodarowania wydobytego urobku oraz płuczki. Odpady te wykorzystywane są na ogół do prac rekultywacyjnych.

2. STAN JAKOŚCI GLEB

Ocena jakości gleb pod względem ich wartości użytkowej, biorąca pod uwagę żyzność gleby, stosunki wodne w glebie, stopień kultury gleby i trudność jej uprawy, w powiązaniu agroklimatem, rzeźbą terenu oraz niektórymi elementami stosunków gospodarczych nazywana jest bonitacją gleby.

Przy bonitacji gleb uwzględnia się następujące kryteria:

- 1) budowę profilu glebowego (typ i podtyp gleby, rodzaj, gatunek i miąższość poziomu próchnicznego oraz zawartość próchnicy, odczyn i skład chemiczny, właściwości fizyczne)
- 2) stosunki wilgotnościowe, uwarunkowane położeniem w terenie,
- 3) wysokość n.p.m.

Na podstawie tych kryteriów zalicza się gleby do odpowiednich klas bonitacyjnych. W polskim systemie bonitacji gleb wyróżnia się 8 klas gleb gruntów ornych: (I, II, IIIa, IIIb, IVa, IVb, V, VI oraz VIrz) i 6 klas gleb użytków zielonych (I, II, III, IV, V, VI). Klasyfikacja gleb powiatu kołobrzесьkiego wygląda następująco: RIIIa-1.840,98ha, RIIIb – 5.566,51ha, RIVa – 13.273,67ha, RIVb – 9.489,47ha, RV – 5.377,07ha, RVI- 1.887,36ha, ŁIII – 918,99ha, ŁIV – 3713,73ha, ŁV – 1783,78ha, ŁVI – 691,05ha, PsIII – 599,30ha, PsIV – 1713,01 oraz PsV - 949,07ha oraz PsVI - 316,14ha.

Poziom zawartości metali ciężkich jest stabilny (pod warunkiem braku dopływu zanieczyszczeń) i ich koncentracja nie powinna się zmienić, co potwierdzają ogólnopolskie badania IUNG PIB w Puławach. Monitoring jakości gleb jest częścią Państwowego Monitoringu Środowiska koordynowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Zgodnie z założeniami programu monitoringu badania właściwości gleb wykonywane są w cyklach co 5 lat. W latach 2005-2007 został wykonany trzeci cykl badań jakości gleb. Krajowa sieć monitoringu gleb użytkowanych rolniczo na obszarze województwa zachodniopomorskiego obejmuje 9 punktów badawczych (profil glebowy), w tym punkt znajdujący się na terenie powiatu kołobrzесьkiego w gminie Siemyśl. Podstawowe dane dotyczące punktu w gm. Siemyśl oraz wartości i przydatności rolniczej gleb w tym punkcie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23: Charakterystyka punktu kontrolno – pomiarowego w Siemyślu

Nr punktu	Gmina/ Miejscowość	Typ i podtyp oraz grupa i podgrupa granulometryczna	Klasa bonitacyjna	Kompleks przydatności rolniczej
1	Siemyśl m. Kędrzyno	Bk (gleby brunatne kwaśne) pgl.ps:pl:.pgmp*	VIb	6

*pgl – piasek gliniasty lekki, ps – piasek słabo gliniasty, pl – piasek luźny, pgmp – piasek gliniasty mocny plastry

Źródło danych: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2006-2007

Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska kompleks przydatności rolniczej gleb w tym punkcie wynosi 6, tj. żytńi słaby. Natomiast gleby charakteryzują klasą bonitacyjną VIb, tj. gleby orne średniej jakości - gorsze.

Ocena jakości gleb w punkcie kontrolno – pomiarowym Siemyślu została wykonana na podstawie metod opracowanych przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, której podstawą są kilkustopniowe skale wielkości zanieczyszczenia gleb w zależności od zawartości metali ciężkich, siarki i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). Dla poszczególnych stopni zanieczyszczenia, wyznaczone są wartości progowe stężeń metali ciężkich. Ponadto ocenę wykonano w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleb oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359), które określa wartości dopuszczalne stężeń metali w glebie i ziemi, znajdujących się w niej zanieczyszczeń nieorganicznych, węglowodorowych, węglowodorów chlorowanych, środków ochrony roślin oraz innych zanieczyszczeń. W wyniku przeprowadzonych badań wykazano, iż zawartość metali ciężkich w badanych glebach, tj. kadmu, miedzi, niklu, ołowiu oraz cynku była niska i kształtowała się na poziomie 0 – co odpowiada wartościom naturalnym. Badania wykonane w ostatnich latach potwierdziły iż w punkcie pomiarowo – kontrolnym w gm. Siemyśl (m. Kędrzyno) występują gleby niezanieczyszczone.

Dodatkowo w 2009 roku Stacja Chemiczno – Rolnicza w Koszalinie wykonała cykl badań zawartości przyswajalnych mikroelementów. Badania zostały wykonane w jednym gospodarstwie na terenie gminy Rymań i Siemyśl w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku. Charakterystykę otrzymanych wyników zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 24: Zestawienie zawartości mikroelementów przyswajalnych dla gminy Rymań i Siemyśl

Zawartość mikroelementów	Ilość próbek				
	B (bor)	Mn (mangan)	Cu (miedź)	Zn (cynk)	Fe (żelazo)
gm. Rymań					
Niska	1 50%	0 0%	1 50%	0 0%	0 0%
Średnia	1 50%	2 100%	0 0%	1 50%	2 100%
Wysoka	0 0%	0 0%	1 50%	1 50%	0 0%
Razem	2 100%	2 100%	2 100%	2 100%	2 100%
gm. Siemyśl					
Niska	4 100%	0 0%	3 75%	0 0%	0 0%
Średnia	0 0%	4 100%	1 25%	3 75%	4 100%

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Wysoka	0 0%	0 0%	0 0%	1 25%	0 0%
Razem	4 100%	4 100%	4 100%	4 100%	4 100%

Źródło danych: Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Koszalinie

O odczynie (pH) gleby decyduje wiele elementów, jednak do najważniejszych należy zaliczyć rodzaj skały macierzystej, skład granulometryczny oraz zabiegi agrotechniczne. Zakwaszenie środowiska glebowego decyduje o właściwościach fizycznych gleby, życiu pożytecznej mikroflory glebowej i pobieraniu przez rośliny pierwiastków mineralnych. Kwaśny odczyn ogranicza pobieranie przez rośliny przyswajalnych makroskładników z roztworu glebowego, a jednocześnie zwiększa dostępność dla roślin metali ciężkich.

Proces wapnowania jest jednym z głównych zabiegów agrotechnicznych, mających wpływ na żyzność gleby i zwiększenie zdolności produkcyjnych. Jest ono również najbardziej efektywnym sposobem ograniczenia przyswajalności metali ciężkich przez rośliny. Badania zasobności gleb powiatu kołobrzesckiego zostały wykonane przez Okręgową Stację Chemiczno – Rolniczą w Koszalinie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku. Badania zostały przeprowadzone na terenie gminy Dygowo, gminy Gościno, gminy Kołobrzeg, gminy Rymań oraz gminy Siemyśl. Charakterystykę zakwaszenia gleb ornych powiatu na terenach poszczególnych gmin wraz z potrzebą ich wapnowania obrazuje tabela 25.

Tabela 25: Stopień zakwaszenia gleb powiatu wraz z potrzebą ich wapnowania [%]

Gmina	Odczyn			Potrzeba wapnowania		
	bardzo kwaśny i kwaśny	lekko kwaśny	obojętny i zasadowy	konieczne i potrzebne	wskazane	ograniczone i zbędne
Dygowo	48%	19%	33%	34%	14%	52%
Gościno	84%	8%	8%	76%	8%	16%
Kołobrzeg	80%	19%	1%	69%	22%	9%
Rymań	73%	19%	8%	55%	16%	29%
Siemyśl	80%	14%	6%	55%	25%	20%

Źródło danych: Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Koszalinie

Z badań wynika, że na terenie powiatu kołobrzesckiego przeważają gleby zakwaszone oraz gleby lekko kwaśne. Gleby kwaśne i bardzo kwaśne wymagają procesów wapnowania. Z danych Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Koszalinie wynika, iż około 34% - 76% gleb powiatu należy poddać procesowi wapnowania, a w przypadku 9%-52% gleb

zastosowanie procesu wapnowania jest ograniczone i zbędne. Gminy Gościno, Kołobrzeg oraz Rymań charakteryzują się bardzo dużą ilością gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych, ich zawartość waha się w granicach 80%. Najmniejszą ilość gleb kwaśnych występuje na obszarze Gminy Dygowo. Badania na terenie gminy Ustronie Morskie nie były prowadzone.

Stan zasobności gleb w przyswajalne makroelementy jest w znacznym stopniu związany ze składem geochemicznym gleby, ale równocześnie jest wskaźnikiem poziomu produkcji roślinnej i wielkości nawożenia. Znajomość zawartości tych składników w glebie jest podstawą do prowadzenia zrównoważonego nawożenia zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej, uwzględniając jego optymalizację ekonomiczną i ekologiczną. Charakterystykę zasobności gleb poszczególnych gmin powiatu w makroelementy na podstawie badań prowadzonych w 2009 roku (od stycznia do grudnia) przez Okręgową Stację Chemiczną – Rolniczą w Koszalinie prezentuje tabela 26.

Tabela 26: Zasobność gleb gmin powiatu (w % użytków rolnych) w makroelementy

Gmina	Zawartość								
	Fosfor			Potas			Magnez		
	b. niska i niska	średnia	wysoka i b. wysoka	b. niska i niska	średnia	wysoka i b. wysoka	b. niska i niska	średnia	wysoka i b. wysoka
Dygowo	19%	57%	24%	33%	38%	29%	62%	33%	5%
Gościno	25%	50%	25%	17%	17%	66%	41%	42%	17%
Kołobrzeg	40%	25%	35%	38%	50%	12%	50%	28%	22%
Rymań	34%	31%	35%	59%	23%	18%	49%	32%	19%
Siemyśl	44%	46%	10%	31%	38%	31%	31%	38%	31%

Źródło danych: Okręgowa Stacja Chemiczna – Rolnicza w Koszalinie

Zgodnie z powyższą tabelą około 19-44% gruntów ornych powiatu wykazuje znaczący deficyt fosforu. Wysoką oraz bardzo wysoką zawartością fosforu charakteryzuje się Gmina Kołobrzeg oraz Rymań, która wynosi około 35% powierzchni gleb. Najniższą zawartością potasu (K₂O) charakteryzuje się gm. Rymań, wynoszącą około 59%. W gminie Gościno zaobserwowano najwyższą zawartość potasu, w granicach 66%. Bardzo niska oraz niska zawartość magnezu w powiecie występowała w około 31%-62%. Najniższa zawartość występuje w gminie Siemyśl.

3. STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Główną przyczyną zanieczyszczenia powietrza na obszarze powiatu jest emisja antropogeniczna, tj. związana z działalnością człowieka. Emisja tych zanieczyszczeń pochodzi z procesów energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych. Drugim źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest emisja pochodząca ze źródeł ruchomych związanych z transportem pojazdów samochodowych. Dość duży wpływ ma także emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno – bytowym. Stosowanie węgla do ogrzewania mieszkań w znaczny sposób wpływa na wzrost zanieczyszczeń w powietrzu. Taki wzrost jest szczególnie zauważalny w okresach zimowych, wtedy mamy dość dużą emisję pyłów oraz związków kancerogennych (np. benzo(a)pirenu) do powietrza.

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), wojewódzki inspektorat ochrony środowiska, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji lub poziom dopuszczalny (klasa C),
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji (klasa B),
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego (klasa A),
- przekracza poziom docelowy (klasa C),
- nie przekracza poziomu docelowego (klasa A),
- przekracza poziom celu długoterminowego (klasa D2),
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego (klasa D1).

gdzie:

Poziom dopuszczalny – poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym terminie, i który po tym terminie nie powinien być przekraczany. Poziom dopuszczalny jest standardem jakości powietrza i określony jest dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, C₆H₆, PM₁₀, Pb i CO,

Poziom docelowy - jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych. Poziom ten określa się w celu zapobiegania lub ograniczania szkodliwego wpływu danej substancji na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość i jest określony dla: As, Cd, Ni, B(a)P i O₃,

Poziom celu długoterminowego – jest to poziom substancji, poniżej którego, zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy, bezpośredni szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi lub

środowisko jako całość jest mało prawdopodobny. Poziom ten ma być osiągnięty w długim okresie czasu, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie może być osiągnięty za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych. Poziom ten dotyczy ozonu.

Dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM10, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu - strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy,
- obszar jednego lub więcej powiatów położonych na obszarze tego samego województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji.

Dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu strefę stanowi:

- aglomeracja,
- pozostały obszar województwa nie wchodzący w skład aglomeracji.

Dla stref, w których zostały przekroczone **poziomy dopuszczalne** substancji powiększone o margines tolerancji, **poziomy dopuszczalne** substancji w powietrzu (klasa C), bądź **poziomy docelowe** substancji w powietrzu (klasa C) – marszałek województwa, w terminie 12 miesięcy d dnia otrzymania wyników oceny, przedstawia do zaopiniowania właściwym starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza (POP). Programy ochrony powietrza określa w drodze uchwały sejmik województwa w ciągu 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny. W przypadku występowania na obszarze aglomeracji lub na pozostałym obszarze województwa przekroczeń poziomu **celu długoterminowego** dla ozonu (klasa D2) – osiągnięcie tego poziomu jest jednym z celów wojewódzkich programów ochrony środowiska.

Podstawą prawną wykonania rocznej oceny jakości są następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. Nr 52, poz. 310),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 47, poz. 281),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2009 r. Nr 5, poz. 31),

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. Nr 216, poz. 1377),
- ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287 z późn. zm.).

Z wykonywaniem ocen jakości powietrza powiązane są również inne przepisy prawa krajowego, takie jak:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. Nr 38, poz. 221).

Ocena powietrza pod kątem ochrony zdrowia:

W zakresie oceny stężenia zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, CO, benzenu, pyłu PM₁₀, metali (ołów, arsen, kadm, nikiel) i benzo(a)piranu, województwo zachodniopomorskie zostało podzielone na Aglomerację Szczecińska oraz 16 stref pozostałych (12 powiatów oraz 4 strefy powstałe z połączeń powiatów). Powiat Kołobrzeski należy do strefy „Powiat Kołobrzeski”, która charakteryzuje się kodem PL.32.07.p.01, a jej powierzchnia wynosi 725 km². Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości powietrza w 2009 roku na terenie strefy nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm, co dało podstawę do zaklasyfikowania jej pod względem wszystkich ww. zanieczyszczeń do klasy A.

Klasyfikację strefy „powiat kołobrzeski” w 2009 roku w ocenie pod kątem ochrony zdrowia dla zanieczyszczeń SO₂, NO₂, CO, benzenu, metali (ołów, arsen, kadm, nikiel) na tle całego województwa zachodniopomorskiego przedstawia rysunek 14.

Rysunek 14: Wyniki oceny pod kątem ochrony zdrowia dla zanieczyszczeń SO₂, NO₂, CO, benzenu oraz metali

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla województwa zachodniopomorskiego za 2009 rok

W zakresie oceny występujących poziomów stężeń ozonu w powietrzu, województwo zachodniopomorskie podzielono na dwie strefy: Aglomerację Szczecińską oraz pozostały obszar województwa (strefa zachodniopomorska z wyłączeniem obszaru Aglomeracji). Ocena jakości powietrza pod względem ochrony zdrowia dla zanieczyszczenia ozonem prowadzona jest dla „Strefy Zachodniopomorskiej”, na której zlokalizowany jest powiat kołobrzeski. Strefa posiada kod o numerze PL.32.00.b.20., a jej całkowita powierzchnia wynosi 22.591 km². Przeprowadzona ocena jakości powietrza pod względem stężenia ozonu w 2008 roku wykazała, iż strefa zachodniopomorska została zaklasyfikowana do klasy C ze względu na przekroczenie kryterium określonego dla ozonu, dla celu ochrony zdrowia – poziomu docelowego. Klasa C obejmowała także obszary uzdrowiskowe znajdujące się na terenie strefy zachodniopomorskiej, w tym także uzdrowisko Kołobrzeg. W wyniku sklasyfikowania strefy do klasy C zaistniał obowiązek opracowania Programu Ochrony Powietrza. Termin osiągnięcia poziomu docelowego przez stężenia ozonu w powietrzu to rok 2010. Jako przyczyny przekroczeń wskazano czynniki antropogeniczne, związane głównie z emisją liniową i punktową zanieczyszczeń odpowiedzialnych za tworzenie ozonu

w atmosferze oraz niekorzystne warunki meteorologiczne w rozważanym okresie, tj. duże nasłonecznienie oraz wysoką temperaturę powietrza.

W 2009 roku jakość powietrza na terenie strefy zachodniopomorskiej pod względem zawartości stężenia ozonu uległa poprawie. Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości powietrza w 2009 roku nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu – w tym przypadku strefa otrzymała klasę A. Natomiast w 2009 roku w strefie zachodniopomorskiej wystąpiły przekroczenia poziomu celu długoterminowego. Strefa otrzymała klasę D2. Przekroczenia zostały stwierdzone na podstawie pomiarów wykonywanych na automatycznych stacjach w Szczecinie, Widuchowej oraz w Storkowie. Dla strefy w klasie D2 opracowanie Programu ochrony Powietrza nie jest wymagane, a działania wymagane w takim przypadku to ograniczenie emisji lotnych związków organicznych jako prekursorów powstawania ozonu. Działania te winny być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego upływa w 2020 roku. Osiągnięcie celu długoterminowego ozonu powinno być dokonane za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych w ramach wojewódzkich programów ochrony środowiska.

Ocena powietrza pod kątem ochrony roślin:

W zakresie oceny stężenia zanieczyszczeń: SO₂ oraz NO_x, województwo zachodniopomorskie zostało podzielone 14 stref. Oceną ze względu na występujące poziomy ozonu objęto tylko jedną strefę - strefę zachodniopomorską. Powiat Kołobrzeski pod względem oceny powietrza pod kątem ochrony roślin należy do strefy Powiat Kołobrzeski która charakteryzuje się kodem PL.32.07.p.01, a jej powierzchnia wynosi 725 km². Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości powietrza w 2009 roku na terenie strefy „powiat kołobrzeski” nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm, co dało podstawę do zaklasyfikowania jej pod względem wszystkich ww. zanieczyszczeń do klasy A. Klasyfikację strefy powiat kołobrzeski w 2009 roku pod kątem ochrony roślin dla zanieczyszczeń SO₂ oraz NO₂ na tle całego województwa zachodniopomorskiego przedstawia rysunek 15.

Rysunek 15: Wyniki oceny pod kątem ochrony roślin dla zanieczyszczeń SO_2 oraz NO_x

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla województwa zachodniopomorskiego za 2009 rok

Ocena jakości powietrza pod względem ochrony roślin podobnie jak dla ochrony zdrowia dla zanieczyszczenia ozonem prowadzona została dla „Strefy Zachodniopomorskiej”, na której zlokalizowany jest powiat kołobrzeski. Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości powietrza pod względem stężenia ozonu w 2009 roku nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu – w tym przypadku strefa otrzymała klasę A. Natomiast w 2009 roku w strefie zachodniopomorskiej wystąpiły przekroczenia poziomu celu długoterminowego. Strefa otrzymała klasę D2. Dla strefy w klasie D2 opracowanie Programu ochrony Powietrza nie jest wymagane. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego upływa w 2020 roku. Osiągnięcie celu długoterminowego ozonu powinno być dokonane za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych w ramach wojewódzkich programów ochrony środowiska.

W celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie powiatu kołobrzeskiego konieczne jest stosowanie w większym zakresie paliw proekologicznych, tj. oleju opałowego i gazu ziemnego.

Zgodnie z danymi Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie w **Załączniku 4.** dołączonym do niniejszego opracowania, przedstawiono wykaz informacji o ilości i rodzajach gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza (emisja za rok 2009).

Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska na terenie powiatu w ostatnich latach prowadzone były kontrole w zakresie ochrony powietrza, w roku 2008 WIOŚ przeprowadził 8 takich kontroli. Kontrolowane były m.in.:

- Arla Foods Sp. z o. o. w Gościnie – w trakcie kontroli stwierdzono naruszenie przepisów, lecz nie stwierdzono przekroczenia warunków,
- Troton Sp. z o. o. Ząbrowo (gm. Gościno) - w trakcie kontroli stwierdzono naruszenie przepisów, lecz nie stwierdzono przekroczenia warunków,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (Kołobrzeg) - w trakcie kontroli stwierdzono naruszenie przepisów, lecz nie stwierdzono przekroczenia warunków,
- OKTAN ENERGY and V/L SERVICE Sp. z o. o. w Szczecinie – Oddział w Kołobrzegu - w trakcie kontroli stwierdzono naruszenie przepisów, lecz nie stwierdzono przekroczenia warunków,
- Miejska Energetyka Ciepła JSKM w Kołobrzegu – Ciepłownia Centralna I - w trakcie kontroli nie stwierdzono naruszenie przepisów oraz przekroczenia warunków,
- Miejska Energetyka Ciepła JSKM w Kołobrzegu (Kołobrzeg – Podczele) – kotłownia w Podczelu - w trakcie kontroli nie stwierdzono naruszenie przepisów oraz przekroczenia warunków,
- P. U. „HOLTUR” Sp. z o. o. (Kołobrzeg) - w trakcie kontroli nie stwierdzono naruszenie przepisów oraz przekroczenia warunków,
- Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Szczecinie – stacja paliw w Kołobrzegu - w trakcie kontroli stwierdzono naruszenie przepisów, lecz nie stwierdzono przekroczenia warunków.

Do źródeł niskiej emisji należy zaliczyć przede wszystkim indywidualne posesje, w których występuje opalanie węglowe, a także mniejsze zakłady produkcyjne, punkty, usługowe i handlowe. Ze względu na dużą ilość tego typu źródeł emisji nie jest możliwe monitorowanie każdego z nich, a tym samym określenie dokładnej ilości dostających się z nich do atmosfery zanieczyszczeń.

Przy ocenie jakości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu, należy również uwzględnić ilość zanieczyszczeń pochodzących z ruchu samochodowego i kolejowego, odbywającego się na jego obszarze. Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych drogowych, jest droga krajowa nr 11 oraz droga krajowa nr 6, a w dalszej kolejności drogi wojewódzkie i powiatowe. Łączna długość dróg krajowych w powiecie

wynosi 41,50km. Drogi krajowe powiązane są z drogami wojewódzkimi, które podobnie jak drogi krajowe spełniają dość ważną funkcję komunikacyjną. Przez teren powiatu kołobrzeskiego przebiegają następujące drogi wojewódzkie nr 102, nr 162 oraz nr 163. Uzupełnieniem sieci drogowej w powiecie są drogi powiatowe oraz gminne.

Zgodnie z danymi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad aktualnie na obszarze powiatu prowadzony jest "Generalny Pomiar Hałasu 2010", w ramach którego zostaną zbadane dwa punkty pomiarowe zlokalizowane w okolicach miasta Kołobrzeg. Dane dotyczące wyników natężenia ruchu na drodze krajowej nr 11 w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu 2010 zamieszczono w tabeli 27.

Tabela 27: Natężenie ruchu na drodze krajowej nr 11 (GPR2010)

Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych							
Pojazdy samochodowe ogółem	Motocykle	Samochody Osobowe Mikrobusy	Lekkie Samochody ciężarowe (dostawcze)	Samochody ciężarowe	Autobusy	Ciągniki rolnicze	Rowery
Droga Krajowa Nr 11 : KOŁOBRZEG /PRZEJŚCIE/ (9,4km)							
647	2	532	70	21	21	1	10
Droga Krajowa Nr 11 : KOŁOBRZEG- MŚCICE (26,9km)							
415	2	291	101	19	2	0	8

Źródło: Generalna dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział Szczecin

Ilość emitowanych zanieczyszczeń zależy od natężenia ruchu, rodzaju pojazdów oraz paliwa stosowanego do ich napędu. Przy obliczaniu szacunkowych ilości zanieczyszczeń powstających w wyniku ruchu komunikacyjnego przyjęto następujące założenia: samochody osobowe jako paliwa używają benzyny, średnie spalanie na 100km - 8litrów benzyny (8kg), samochody ciężarowe jako paliwa używają oleju napędowego, średnie spalanie na 100km - 36litrów oleju napędowego (30kg). Emisja poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń powstających w wyniku spalania 1kg oleju napędowego i benzyny przedstawia tabela 28.

Tabela 28: Rodzaje i ilości zanieczyszczeń emitowanych przy spalaniu 1kg benzyny i oleju

Rodzaje zanieczyszczenia	Benzyna [g/kg paliwa]	ON [g/kg paliwa]
Pyły	-	4,3
SO ₂	2	6,0
NO ₂	33	76,0
CO	240	23,0
Węglowodory alifatyczne	30	13,0
Węglowodory aromatyczne	13	6,0

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Biorąc pod uwagę średnie natężenie ruchu na drogach krajowych zlokalizowanych na terenie powiatu przedstawione w tabeli 27, można obliczyć wielkość emisji spalin samochodowych na drogach podczas przejazdów samochodów osobowych oraz ciężarowych w 2010 roku (tabela 29).

Tabela 29: Szacunkowa wielkość emisji spalin samochodowych na drogach krajowych w powiecie

Rodzaje zanieczyszczenia	Wielkość emisji z pojazdów osobowych [Mg/rok]	Wielkość emisji z pojazdów ciężarowych [Mg/rok]
Droga Krajowa Nr 11 : KOŁOBRZEG /PRZEJŚCIE/ (9,4km)		
Pyły	-	1,35
SO ₂	0,58	1,88
NO ₂	9,54	23,83
CO	6,94	7,21
Węglowodory alifatyczne	8,67	4,08
Węglowodory aromatyczne	3,76	1,88
Droga Krajowa Nr 11 : KOŁOBRZEG- MŚCICE (26,9km)		
Pyły	-	4,16
SO ₂	0,91	5,81
NO ₂	14,98	73,63
CO	108,96	22,28
Węglowodory alifatyczne	13,62	12,60
Węglowodory aromatyczne	5,90	5,81
Suma zanieczyszczeń		
Pyły	-	5,51
SO ₂	1,49	7,69
NO ₂	24,52	97,46
CO	115,90	29,49
Węglowodory alifatyczne	22,29	16,68
Węglowodory aromatyczne	9,66	7,69

Źródło: Własne obliczenia

Zgodnie z przeprowadzonymi obliczeniami można wywnioskować, iż emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych jest niewielka i zależy głównie od natężenia ruchu na drogach na terenie powiatu. Emisja zanieczyszczeń pochodzących z ruchu kolejowego w powiecie jest niewielka i nie przyczynia się w znaczący sposób do pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego. Wynika to z faktu, że linie biegnące przez powiat kołobrzeski są w większości zelektryfikowane i poruszają się po niej składy elektryczne. Zelektryfikowana jest linia relacji Kołobrzeg – Białogard oraz linia Kołobrzeg – Koszalin.

4. STAN CZYSTOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Woda do celów użytkowych powiecie jest pobierana z utworów czwartorzędowych. Ich jakość jest oceniana w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, koordynowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

W marcu 2004 roku weszło rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji do prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. nr 32 poz. 284). Rozporządzenie wprowadza 5 klas jakości wód, tj.:

- Klasa I – charakteryzuje wody bardzo dobrej jakości,
- Klasa II – charakteryzuje wody dobrej jakości,
- Klasa III – charakteryzuje wody zadowalającej jakości,
- Klasa IV – charakteryzuje wody niezadowalającej jakości,
- Klasa V – charakteryzuje wody złej jakości.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem w latach 2004-2007 wody podziemne powiatu kołobrzieskiego zostały podane ocenie. Z badań jakie zostały przeprowadzone wynika, że wody podziemne w powiecie charakteryzują się stanem złym. Otwory badawcze na terenie powiatu zlokalizowane są w m. Bukowo, Bogucino i Dźwirzyno. Badania wód pochodzących ze wszystkich miejsc, w których pobierano próbki, pozwalają stwierdzić, że jakość omawianych wód podziemnych jest niska i zła. Charakterystyka punktów pomiarowych na terenie powiatu kołobrzieskiego oraz wyniki oceny jakości wód podziemnych w latach 2004 – 2007 przedstawia tabela 30.

Tabela 30: Charakterystyka punktów pomiarowych wód podziemnych oraz wyniki oceny jakości wód w latach 2004-2007

Numer punktu w monitoringu krajowym	Miejscowość	Rodzaj monitoringu	Stratygrafia ujętego poziomu wodonośnego	Typ wód	Jednolita część wód podziemnych					W klasie III	W klasie IV	W klasie V	Wskaźniki przekraczające normy dla wód przeznaczonych do spożycia	Zawartość azotanów (mg NO ₃ /dm ³)*
						2004	2005	2006	2007					
189	Bukowo	MK	Q	G	-	IV	U	U	U	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
202	Bogucino	MD	Q	G	9	III	III	III	IV	Mn	NO ₂	b.d.	Mn	0,2
377	Dźwirzyno	MD	Q	W	9	V	II	V	V	b.d.	CaSO ₄	Cl, K, Mg, Mn, Na, NH ₄ , PEW	As, Cl, Mg, Mn, Na, NH ₄ , Se, SO ₄ , PEW, N-NH ₄	0,39

U- brak próbowania, **MK**- monitoring krajowy, **MD** – monitoring diagnostyczny, **Q** – wody czwartorzędowe
G – wody gruntowe, **W** – wody wgłębne

* maksymalna zawartość zaw. azotu <10 mg NO₃/dm³ Ocena wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych

Źródło danych: Raport o stanie środowiska w Województwie Zachodniopomorskim w latach 2006 – 2007

Główną przyczyną kształtowania się tak niskiej jakości wód podziemnych w powiecie kołobrzeskim były zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego oraz geogenicznego. W większości przeprowadzonych badań wpływ ten był spowodowany związkami żelaza i manganu oraz związkami azotu. Zanieczyszczenia związkami żelaza oraz manganu miały charakter typowo geogeniczny i powstały w wyniku szeregu przyrodniczych oraz geologicznych uwarunkowań. Natomiast zawartość związków azotu uwarunkowana była wpływem czynników antropogenicznych spowodowanych przede wszystkim przedostawaniem się do wód podziemnych zanieczyszczeń rolniczych, bytowych oraz komunalnych. Zanieczyszczenia tego rodzaju miały szczególny wpływ na wody gruntowe.

Ponadto istotnym czynnikiem wpływającym na kształtowanie się chemizmu wód podziemnych w strefie przybrzeżnej jest infiltracja morza Bałtyckiego prowadząca do zasolenia warstw wodonośnych (zjawisko ingresji). Warunki geologiczne wybrzeża stwarzają jeszcze dodatkowe zagrożenia w postaci wynoszenia wód słonych z głębszego podłoża skalnego, których powstawanie związane jest z zasoleniem reliktowym lub zachodzącymi procesami wymywania struktur solnych w strefach dyslokacji tektonicznych (zjawisko ascenizacji). Proces wnikania wód morskich i słonych wód z głębszych poziomów wodonośnych w płytsze warstwy wodonośne potęgowany jest nadmierną eksploatacją wód podziemnych. W 2007 roku podobnie jak w latach poprzednich wystąpiło zasolenie wód podziemnych w strefie przybrzeżnej Powiatu kołobrzeskiego. Nadmierne stężenie chlorków stwierdzono w wodach wgłębnych w Dźwirzynie.

Ponadto w 2007 rok w wodach podziemnych w punkcie w Dźwirzynie stwierdzono występowanie arsenu i selenu w ilościach przekraczających stężenia dopuszczalne dla wód przeznaczonych do celów pitnych, wynoszące zarówno dla selenu jak i arsenu $0,01 \text{ mg/m}^3$.

W 2008 roku weszło nowe rozporządzenie i klasyfikację wód podziemnych przeprowadza się wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896). Monitoring jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych prowadzony jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2009 nr 81 poz. 685). Brak jest oceny wód podziemnych powiatu wg nowego ww. rozporządzenia. W ostatnich latach badania jakości wód podziemnych nie były prowadzone. Zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2010-2012” nie planuje się wykonywania badań w punktach pomiarowych, zlokalizowanych na terenie powiatu kołobrzeskiego.

5. STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Ocenę jakości rzek w powiecie kołobrzesckim w latach 2006 i 2007 wykonano w oparciu o pięciostopniową skalę jakości (w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji do prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. nr 32 poz. 284). Ponadto wody powierzchniowe oceniono zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym warunków, jakim powinny odpowiadać wody przeznaczone do bytowania ryb, wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Wykonano także ocenę zawartości azotanów oraz stopnia eutrofizacji wód.

Zestawienie punktów pomiarowo kontrolnych w powiecie kołobrzesckim badanych w 2006 roku przedstawia tabela 31.

Tabela 31: Charakterystyka punktów pomiarowych wód powierzchniowych oraz wyniki oceny jakości wód w roku 2006

Nazwa rzeki	Punkt pomiarowo-kontrolny	km	Klasyfikacja wg Rozporządzenia MŚ	Ocena wód wyznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych	Ocena koncentracji azotanów i stopnia eutrofizacji	
					maksymalne stężenie azotanów	przekroczenia wskaźników eutrofizacji
Mołstowa	Międzyrzecz, powyżej ujścia rzeki Czernicy	29,5	b.d.	b.d.	13,1	nie
Dębosznica	Ujście do jeziora Resko, m. Nowogardek	2,6	IV	NON	11,9	nie
Błotnica	Ujście do jeziora Resko, m. Nowogardek (most)	4,0	III	NON	8,6	nie
Parsęta	m. Doble	88,6	b.d.	NON	b.d.	b.d.
Parsęta	Wodowskaz Bardy, powyżej ujścia Gościanki	25,0	III	NON	9,4	nie
Parsęta	Ujście do morza, m. Kołobrzeg	2,0	III	NON	8,9	nie

Źródło danych: Raport o stanie środowiska w Województwie Zachodniopomorskim w latach 2006 – 2007

Przeprowadzone badania monitoringowe wykazały że większość cieków w powiecie kołobrzesckim charakteryzowała się III klasą jakości, tj. wody zadowalającej jakości oraz klasą IV – wody złej jakości. Istotne źródło zanieczyszczenia stanowią także nieoczyszczone wody opadowe z terenów zakładów, ciągów komunikacyjnych miast i wsi. Na terenie powiatu znajdują się punkty pomiarowo - kontrolne monitoringu rzek (punkty monitoringu

diagnostycznego, punkty wyznaczone na obszarach wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych, punkty wyznaczone ze względu na użytkowanie wód – występowanie ryb w warunkach naturalnych i wody wykorzystywane do zaopatrzenia ludności oraz punkty wynikające z zapisów Traktatu Akcesyjnego – tzw. punkty reperowe).

Rok 2007 był pierwszym rokiem działania nowej sieci punktów pomiarowo - kontrolnych monitoringu wód powierzchniowych w Polsce, dostosowanej do wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). W przyjętym okresie przejściowym (lata 2007–2009) systemy monitoringu są testowane i weryfikowane. Wyniki weryfikacji posłużą ustaleniu struktury sieci pomiarowej na następny sześcioletni okres.

W 2008 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie po raz pierwszy wykonał ocenę stanu wód powierzchniowych w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, które dokonuje się w zakresie regulacji wdrożenia Ramowej Dyrektywy Wodnej. Rozporządzenie ww. wymaga dokonania oceny stanu ekologicznego, elementów fizykochemicznych, stanu chemicznego oraz stanu jakości wód.

Na terenie powiatu kołobrzesckiego znajduje się 6 punktów pomiarowo – kontrolnych dla których wykonano ocenę w 2008 roku. Zestawienie tych punktów znajduje się tabeli 32.

Tabela 32: Punkty pomiarowo-kontrolne monitoringu rzek w 2008 roku w powiecie kołobrzesckim

Nazwa rzeki	Km rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Kod punktu pomiarowego	Nazwa JCW	Typ JCW
Dębosznica	2,6	Dębosznica ujście do jeziora Resko Przymorskie	PL02S0101_1515	Dębosznica	17
Błotnica	4,0	Błotnica, ujście do jeziora Resko Przymorskie	PL02S0101_1444	Błotnica z Jeziorem Kamienica	23
Parsęta	25,0	Parsęta, m. Bardy	PL02S0101_0545	Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu	19
Parsęta	2,0	Parsęta, ujście do morza (m. Kołobrzeg)	PL02S0101_0547	Parsęta od Wielkiego Rowu do ujścia	22
Gościnka	2,0	Gościnka, ujście do Parsęty (m. Gościno)	PL02S0101_1516	Gościnka	17
Czerwona	0,5	Czerwona , ujście do morza (m. Ustronie Morskie)	PL02S0101_0549	Czerwona od Łopieniczki do ujścia	22

Źródło danych: Ocena jakości wód powierzchniowych w województwie zachodniopomorskim w roku 2008 według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Ostatnią ocenę jakości wód rzecznych w powiecie kołobrzeskim przeprowadzono przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie w 2008 roku w ww. punktach pomiarowo – kontrolnych. Wyniki przeprowadzonej oceny wód rzecznych zostały przedstawione w tabeli 33.

Tabela 33: Ocena jakości wód rzecznych w 2008 roku w powiecie kołobrzeskim

Nazwa JCW	Rodzaj monitoringu	Ocena elementów fiz.–chem.	Ocena substancji szczególnie szkodliwych	Ocena elementów biolog.	Ocena stanu ekolog. /potencjału ekologicznego	Ocena stanu chem.	Ocena stanu w punkcie	Ocena stanu JCW
Dębosznica	MO, MR	II	dobry	II	dobry	b.d.	dobry	dobry
Błotnica z Jeziorem Kamienica	MO, MR	II	dobry	III	umiarkowany	b.d.	zły	zły
Paręta od Radwi do Wielkiego Rowu	MD, MR	poniżej dobrego	poniżej stanu dobrego	III	umiarkowany	dobry	zły	zły
Paręta od Wielkiego Rowu do ujścia	MD	II	b.d.	I	dobry	b.d.	dobry	dobry
Gościnka	MO	poniżej dobrego	b.d.	I	umiarkowany	b.d.	zły	zły
Czerwona od Łopieniczki do ujścia	MD, MO, MR	poniżej dobrego	dobry	I	umiarkowany	b.d.	zły	zły

MO - monitoring operacyjny,

MD – monitoring diagnostyczny,

MR – monitoring wód wyznaczonych do bytowania ryb

Źródło danych: Ocena jakości wód powierzchniowych w województwie zachodniopomorskim w roku 2008 według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych

Zgodnie z rozporządzeniem, w przypadku gdy stan elementu biologicznego jakości wód jest umiarkowany (III klasa), słaby (IV klasa) lub zły (V klasa), wówczas nadaje się taki sam stan ekologiczny wód. Natomiast gdy stan wskaźnika biologicznego jakości wód jest bardzo dobry (I klasa) lub dobry (II klasa) w ocenie stanu ekologicznego należy uwzględnić również stan wskaźników fizykochemicznych oraz wskaźników substancji szczególnie szkodliwych. Ocenę końcową stanu wód (stan dobry bądź zły) przeprowadza się na podstawie stanu ekologicznego i stanu chemicznego. W przypadku gdy stan ekologiczny jest umiarkowany, słaby lub zły, wówczas stan klasyfikujemy jako zły. Natomiast gdy stan ekologiczny jest dobry lub bardzo dobry wówczas rozpatruje się również wyniki oceny stanu chemicznego wód.

Ocenę elementów fizykochemicznych wykonano w oparciu o określenie stanu fizycznego (temperatura wody, zawiesina ogólna), warunków tlenowych i zanieczyszczeń organicznych (tlen rozpuszczony, BZT₅, ChZT_{Mn}, Ogólny węgiel organiczny, ChZT_{Cr}), zbadanie zasolenia (przewodność w 20°C, substancje rozpuszczone, siarczany, chlorki, wapń, magnez) i zakwaszenia (odczyn pH) oraz oceny zawartości substancji biogennych (azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny) w ciekach.

Przeprowadzona ocena wykazała, iż ciek powiatu charakteryzowały się II klasą czystości dla JCW Dębosznicza, Błotnica z jeziorem Kamienica oraz Parsęta od Wielkiego Rowu do ujścia. W pozostałych punktach wody charakteryzował stan poniżej dobrego. W punkcie Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu ocena stanu fizykochemicznego poniżej stanu dobrego była wywołana warunkami tlenowymi i zanieczyszczeniami organicznymi, tj. zawartością ChZT_{Cr} (poniżej stanu dobrego). Dla JCW Gościnka ocena elementów fizykochemicznych poniżej dobrego wynikała z jej warunków tlenowych i zanieczyszczeń organicznych (ChZT_{Mn} poniżej stanu dobrego) oraz z zawartości substancji biogennych (fosfor ogólny poniżej stanu dobrego). Natomiast stan JCW Czerwona od Łopieniczki do ujścia oceniono pod względem warunków fizykochemicznych poniżej dobrego ze względu na warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne, tj. ChZT_{Mn}.

Ocena substancji szczególnie szkodliwych opierała się na zbadaniu zawartości w wodach takich substancji jak arsen, bar, bor, chrom sześciowartościowy, chrom ogólny, cynk, miedź, fenole lotne, węglowodory ropopochodne, glin cyjanki wolne, selen, wanad oraz fluorki. W wyniku przeprowadzonej oceny wskazano, iż tylko w punkcie pomiarowym Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu ocena substancji szczególnie szkodliwych została sklasyfikowana poniżej stanu dobrego. We wszystkich innych punktach stan substancji szkodliwych w ciekach oceniono jako dobry.

Przy wykonaniu oceny elementów biologicznych w wodach rzek powiatu, głównymi wskaźnikami wykorzystywanymi do tego celu były: chlorofil „a”, fitobentos oraz makrofity. Chlorofil „a” będący miernikiem intensywności zakwitów glonów w wodzie jest najważniejszym wskaźnikiem oceny eutrofizacji rzek. Przeprowadzona ocena wykazała, iż ciek powiatu pod względem zawartości w/w elementów charakteryzowały się w większości przypadków stanem dobrym. Tylko w dwóch punktach kontrolno – pomiarowych wystąpiły przekroczenia, tj. JCW Błotnica z Jeziorem Kamienica, gdzie zawartość makrofitów w wodzie została sklasyfikowana na poziomie klasy III. Natomiast w przypadku punktu Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu ze względu na zawartość fitobentosu, wskaźnik okrzemkowy IO wynosił 0,379, wody zostały sklasyfikowane w klasie III.

Ocena stanu ekologicznego – potencjału ekologicznego wykazała iż ciek Powiatu kołobrzесьkiego w większości punktów pomiarowo – kontrolnych charakteryzują się

umiarkowanym stanem ekologicznym. Dobrym stan ekologicznym (potencjałem ekologicznym) charakteryzują się tylko wody w punkcie Dębosznicza oraz Parsęta od Wielkiego Rowu do ujścia.

Ocena stanu chemicznego została przeprowadzona tylko dla punktu JCW Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu. Dla tego punktu ocenę wykonano w oparciu o przebadanie wód pod względem zawartości antracenu, kadmu i jego związków, fluorantenu, ołowiu i jego związków, naftalenu, niklu i jego związków, benzo(a)piranu, benzo(b)fluoantenu oraz benzo(k)fluoarneten. Wody Parsęty w tym punkcie pod względem zawartości w/w związków zostały ocenione jako dobre.

Analizując uzyskane wyniki można dokonać ogólnej oceny jakości wód w punktach pomiarowo – kontrolnych na terenie powiatu kołobrzeskiego. Ocenę końcową stanu wód przeprowadzono na podstawie stanu ekologicznego oraz chemicznego. Przeprowadzone badania wykazały, iż wody powierzchniowe na terenie powiatu tylko w dwóch punktach charakteryzowały się dobrym stanem jakości wód i uzyskały dobrą ocenę stanu jednolitych części wód. W pozostałych punktach ogólna ocena jakości była zła.

Badania wód przejściowych i przybrzeżnych w roku 2008 prowadzone były w ramach monitoringu diagnostycznego, na 18 stanowiskach zlokalizowanych na 7 jednolitych częściach wód; 6 stanowisk na wodach przybrzeżnych (3 JCW) i 12 stanowisk na wodach przejściowych (4 JCW). W powiecie kołobrzeskim zlokalizowane jest jedno stanowisko pomiarowo – kontrolne na jednolitej części wód przybrzeżnych Sarbinowo – Dziwna. W punkcie w Kołobrzegu badane są wody przybrzeżne. Zgodnie z przeprowadzoną oceną wód przybrzeżnych w tym punkcie, stan ekologiczny został oceniony jako słaby, ocena elementów fizykochemicznych – umiarkowany. W związku z tym ogólny stan wód przybrzeżnych w punkcie pomiarowo – kontrolnym w Kołobrzegu oceniono jako zły.

Wody przybrzeżne i przejściowe zostały poddane także ocenie pod kątem zanieczyszczenia azotanami, którą dokonano w oparciu o kryterium zawartości azotanów $> 50 \text{ mg NO}_3/\text{l}$, a dla określenia zagrożenia wód azotanami zastosowano przedział od 40 do 50 $\text{mg NO}_3/\text{l}$. Do oceny wzięto pod uwagę wartości maksymalne stężeń azotanów, uzyskane z 18 stanowisk badawczych. Analiza maksymalnych stężeń azotanów w przypadku wód przybrzeżnych wykazała, że maksymalne stężenia azotanów nie przekraczają 0,75 $\text{mg NO}_3/\text{l}$. Jednocześnie na wszystkich stanowiskach najwyższe stężenia azotanów występowały w miesiącach wiosennych (marzec – kwiecień) i systematycznie malały w kolejnych miesiącach.

Dodatkowo wody przybrzeżne zostały poddane ocenie stopnia zeutrofizowania na podstawie wartości granicznych podstawowych wskaźników eutrofizacji wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów

wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Analizę przeprowadzono na podstawie wartości średnich parametrów, które porównywano z następującymi wartościami granicznymi wymaganymi w rozporządzeniu. Wykonana analiza stopnia eutrofizacji wód przybrzeżnych na stanowisku w Kołobrzegu wykazała, iż wartości graniczne wskaźników eutrofizacji nie zostały przekroczone.

Systematyczne wdrażanie zobowiązań Polski w zakresie regulowanym przez Ramową Dyrektywę Wodną i Prawo wodne powinno wkrótce przynieść efekty. Dyrektywa zakłada osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych (stan ekologiczny i chemiczny) i dobrego stanu wód podziemnych (jakościowy i ilościowy) do roku 2015.

Przy ocenie stanu wód jeziornych wiodącą rolę pełnią badania biologiczne, tj. makrofity (roślinność wodna wynurzona i zanurzona), fitoplankton (bakterioplankton i glony) i fitobentos (okrzemki poroślowe).

W 2008 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie wykonał ocenę stanu wód powierzchniowych w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, które dokonuje się w zakresie regulacji wdrożenia Ramowej Dyrektywy Wodnej. W 2008 roku badaniami objęto 11 jezior województwa zachodniopomorskiego, w których uwzględniono także **Jezioro Kamienica** zlokalizowane na terenie powiatu kołobrzeskiego (na pograniczu gminy Siemyśl i Gościno). Szczegółowe badania jakości wód Jeziora Kamienica przeprowadzone w 2008 roku wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych przedstawia tabela 34.

Tabela 34: Ocena jakości wód Jeziora Kamienica 2008 roku

Nazwa jednolitej części wód	Kod punktu pomiarowego	Nazwa punktu pomiarowego	Ocena biologiczna - stan	Ogólna ocena wskaźników fizykochemicznych	Ocena zanieczyszczeń substancjami szkodliwymi dla środowiska wodnego	Ocena stanu ekologicznego w punkcie pomiarowym	Ocena stanu ekologicznego JCW	Ocena potencjału ekologicznego JCW	Klasyfikacja stanu chemicznego JCW jezior	Stan wód
Kamienica	PL02S0102_2042	Kamienica stan. 01	dobry	poniżej stanu dobrego	b.d.	umiarkowany	umiarkowany	-	b.d.	zły

Źródło danych: Ocena jakości wód powierzchniowych w województwie zachodniopomorskim w roku 2008 według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych

Jeziro Kamienica było objęte monitoringiem diagnostycznym. Jezero to jest zbiornikiem zeutrofizowanym, o czym świadczy bardzo intensywny zakwit glonów zaobserwowany w sierpniu 2008 roku, aczkolwiek w pozostałych miesiącach badań rozwój fitoplanktonu przebiegał w sposób bardziej umiarkowany. Ogólnie stan biologiczny jeziora w roku 2008 na podstawie badania roślinności wodnej oraz średniej koncentracji chlorofilu „a” spełniał wymagania II klasy, jednak z uwagi na zakłócenia w gospodarce tlenowej jezioro zakwalifikowano do III klasy stanu ekologicznego. Nie badano substancji z załączników 5 i 8 rozporządzenia, a wynikowa ocena dla jeziora to stan zły.

Ocenę eutrofizacji jezior objętych badaniami w latach 2000 – 2007 przeprowadzono przez WIOŚ w Szczecinie w oparciu o wymagania sprecyzowane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Stan żyzności jest odzwierciedleniem koncentracji związków biogennych, pośród których główną rolę pełnią związki azotu i fosforu. Obfity rozwój fitoplanktonu, który powoduje obniżenie przezroczystości wód, to reakcja na wysoką zawartość związków biogennych. W latach 2000-2007 jeziora powiatu kołobrzesckiego nie były objęte tymi badaniami.

Ocenę eutrofizacji jezior badanych w 2008 roku przeprowadzono w oparciu o wartości graniczne wskaźników eutrofizacji wód sprecyzowane w załączniku 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Ocenie podlegało także jezioro Kamienica znajdujące się na terenie powiatu kołobrzesckiego. W 2008 roku w ocenianym jeziorze nie stwierdzono przekroczenia wartości granicznej dla fosforu ogólnego. Jednocześnie jezioro to zostało wskazane jako wykazujące tendencję do eutrofizacji, ponieważ stwierdzono w nim zakłócenia w gospodarce tlenowej, aczkolwiek nie stwierdzono przekroczenia wartości granicznych dla wskaźników normowanych w rozporządzeniu. Ponadto w roku 2008 przeprowadzono badania stężeń azotanów w wodach jeziora Kamienica. Zgodnie z badaniami wody jeziora nie przekraczały wartości 1,0 mg NO₃/l.

Ogólną charakterystykę wskaźników eutrofizacji jeziora Kamienica badanego w 2008 roku przedstawia tabela 35.

Tabela 35: Wskaźniki eutrofizacji w jeziorze Kamienica badane w 2008 roku

Nazwa jeziora	Powierzchnia	Głębokość maksymalna	Przeźroczystość /widzialność krążka Secchiego/	Azot ogólny	Fosfor ogólny	Chlorofil “a”
Kamienica	66,2	12,2	2,8	0,85	0,037	21,7

Źródło danych: Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim w roku 2008

6. KLIMAT AKUSTYCZNY POWIATU

Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska i pochodzi z licznych źródeł oraz charakteryzuje się powszechnością występowania. Długotrwałe występowanie hałasu wywołuje zmęczenie, podatność na stres, bezsenność, a więc jego wpływ na człowieka jest zdecydowanie negatywny.

Dyrektywa 2002/49/WE wprowadziła ujednolicone i stosowane w krajach Unii wskaźniki oceny hałasu. Wskaźniki te będą stosowane do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem (L_N i L_{DWN}) oraz do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby (L_{AeqD} i L_{AeqN}). Wraz z wprowadzeniem nowych wskaźników oceny hałasu zmianie uległy rozporządzenia Ministra środowiska, w których wartości wskaźników określały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. Nowe kryteria oceny hałasu zróżnicowane w zależności od rodzajów terenu, rodzaju obiektu lub działalności będącej źródłem hałasu oraz w zależności od pory dnia lub nocy określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 poz. 826).

Głównym źródłem hałasu uciążliwego dla środowiska przyrodniczego i ludzi jest komunikacja. Uciążliwość hałasu zależy od jego poziomu, pory i częstotliwości od jego trwania. Miernikiem zagrożenia środowiska rozwojem motoryzacji może być wskaźnik presji motoryzacji, obliczany na podstawie danych z Generalnego Pomiaru Ruchu i danych statystycznych GUS. Wskaźnik presji podaje nam średnioważone natężenie ruchu w stosunku do powierzchni badanego obszaru, np. województwa zachodniopomorskiego. Z opracowania „Stan klimatu akustycznego w kraju w świetle badań WIOŚ w latach 2002 – 2006” (Biblioteka Monitoringu Środowiska 2008) wynika, iż w województwie zachodniopomorskim presja motoryzacji jest prawie najniższa w Polsce.

Występowanie hałasu komunikacyjnego na obszarze powiatu kołobrzесьkiego jest zróżnicowane. Ciągły wzrost ilości pojazdów, zarówno osobowych, jak i ciężarowych, powoduje wzrost hałasu w środowisku. Na obszarze powiatu największe i główne zagrożenie hałasem komunikacyjnym występuje wzdłuż największych szlaków drogowych — droga krajowa nr 11 relacji Kołobrzeg – Koszalin – Poznań (długość w granicach powiatu wynosi 19,870 km) oraz od południa droga krajowa nr 6 relacji Gdańsk – Koszalin – Goleniów (długość w granicach powiatu wynosi 21,630km), która ze względu na swój tranzytowy charakter w systemie międzynarodowym jest oznaczana jako droga E28. Zgodnie z danymi GDDKiA w Szczecinie średnie natężenie na drodze krajowej nr 11 w 2010, na odcinku KOŁOBRZEG /PRZEJŚCIE/ o długości 9,4km wynosiło 647 pojazdów.

Zagrożenie hałasem komunikacyjnym występuje także wzdłuż dróg wojewódzkich, które podobnie jak drogi krajowe spełniają dość ważną funkcję komunikacyjną. Przez teren powiatu kołobrzeskiego przebiegają następujące drogi wojewódzkie: nr 102 Kołobrzeg – Trzebiatów, nr 162 Kołobrzeg – Gościno – Świdwin, nr 163 Kołobrzeg – Wałcz.

W 2008 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska prowadził badania całodobowego pomiaru hałasu komunikacyjnego. Celem badań było określenie emisji hałasu na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie źródła hałasu (odcinka trasy komunikacyjnej) oraz przeprowadzenie analizy natężenia ruchu pojazdów na badanym odcinku, ze szczególnym uwzględnieniem procentowego udziału pojazdów ciężkich. Skala oraz zasięg ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego dla dróg powiatowych nie jest znana ze względu na brak odpowiednich badań na omawianym obszarze.

W związku z możliwością występowania przekroczeń poziomu dźwięków należy w dalszym ciągu kontrolować jego poziom, dokonać analizy układów komunikacyjnych oraz niezbędnej przebudowy ulic. Należy także wyeliminować z ruchu pojazdy szczególnie uciążliwe oraz niesprawne technicznie. Zgodnie z danymi GDDKiA konieczna jest także poprawa stanu technicznego dróg. Charakterystykę klas stanu dróg krajowych nr 11 oraz 6, znajdujących się w granicach powiatu kołobrzeskiego prezentuje tabela 36.

Tabela 36: Klasy dróg krajowych w powiecie

Rodzaj drogi	Klasy stanu drogi [%]														
	Stan spełnia			Równość podłużna			Koleiny			Stan powierzchni			Właściwości przeciwpoślizgowe		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Droga krajowa nr 6	78,6	21,4	-	84,3	15,7	-	75,9	12,8	11,3	100	-	-	47,3	41,4	11,3
Droga krajowa nr 11	32,6	63,5	3,9	43,2	35,5	19,6	45,5	20,2	34,3	62,7	37,3	-	28,6	67,5	3,9

A- stan dobry, B – stan zadowalający, C – stan niezadowalający

Źródło danych: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Szczecinie

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w powyższej tabeli stan dróg krajowych w powiecie kołobrzeskim nie jest zadowalający. Stan niezadowalający pod względem występowania kolein ma aż 11,3% drogi krajowej nr 6 oraz 34,3% drogi krajowej nr 11. Niezbędne jest modernizowanie ciągów komunikacyjnych w powiecie w celu ochrony klimatu akustycznego.

Drugim źródłem hałasu są zakłady przemysłowe i odbywające się w nich procesy technologiczne. Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od rodzaju maszyn i urządzeń hałasotwórczych, izolacyjności obudowy hal przemysłowych, prowadzonych procesów technologicznych oraz od funkcji urbanistycznej

sąsiadujących z nimi terenów. Specyfiką hałasu przemysłowego jest jego długotrwałość występowania (zmianowy charakter pracy), a także czasowe krótkotrwałe duże natężenia. Na terenie powiatu występują zakłady przemysłowe stanowiące pewne zagrożenie hałasem. Brak jest aktualnych danych dotyczących przeprowadzonych kontroli zakładów przemysłowych na terenie powiatu. W celu skutecznej ochrony środowiska przed nadmiarem hałasu należy:

- zinwentaryzować źródła emisji hałasu do środowiska,
- wyszukiwać tzw. „obszary szczególnej uciążliwości dla środowiska”,
- kontynuować ciągłe badania (monitoring) w środowisku chronionym akustycznie,
- kontynuować systematycznie pomiary hałasu komunikacyjnego i przemysłowego,
- wdrażać technologie (urządzenie) charakteryzujące się niskimi emisjami hałasu do środowiska,
- stosować maszyny i urządzenia o obniżonej hałaśliwości,
- budować ekrany akustyczne w miejscach o dużej uciążliwości hałasu drogowego,
- zakładać pasy zieleni ochronnej (izolacyjne).

7. CHARAKTERYSTYKA ŹRÓDEŁ PROMIENIOWANA ELEKTROMAGNETYCZNEGO

Pola i fale elektromagnetyczne otaczają przestrzeń życiową człowieka. Wytwarzane są przez linie energetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne, urządzenia domowe, samochody i przez wiele innych źródeł. Fale elektromagnetyczne o rozmaitych częstotliwościach stwarzają różne zagrożenia dla ludzi i środowiska przyrodniczego. Na co dzień najczęściej występuje pole elektromagnetyczne o niskich częstotliwościach (poniżej 300 kHz). Wytwarzają je urządzenia przemysłowe, energetyczne linie przesyłowe, transformatory, stacje rozdzielcze, elektryczne urządzenia domowe.

Na obszarze powiatu kołobrzeskiego, podobnie jak w innych regionach, głównym źródłem emisji pól elektromagnetycznych o szkodliwym promieniowaniu niejonizującym, są napowietrzne linie energetyczne. Innym źródłem emisji pól elektromagnetycznych są stacje bazowe telefonii komórkowej. Aktualnie na terenie powiatu kołobrzeskiego zlokalizowanych jest 57 bazowych stacji telefonii komórkowej. Szczegółowe informacje dot. ich charakterystyki oraz lokalizacji przedstawiono w rozdziale 7.9. Telekomunikacja.

Do prowadzenia okresowych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku zobowiązuje ustawa Prawo ochrony środowiska (POŚ). Zgodnie z art. 123 ustawy POŚ, oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z art. 121 ustawy POŚ,

ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych lub co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Dopuszczalne poziomy PEM (ochrona ludności przed promieniowaniem elektromagnetycznym) ustalone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku *w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych oraz sposobu sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

Wpływ promieniowania elektromagnetycznego zależy od wysokości jego natężenia oraz częstotliwości, dlatego dopuszczalne wartości poziomów pól elektromagnetycznych (mierzone składową elektryczną, składową magnetyczną i gęstością mocy) dla terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz dla miejsc dostępnych dla ludności określane są w kolejnych pasmach częstotliwości.

Rok 2008 był pierwszym rokiem trzyletniego cyklu pomiarowego poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku obejmującym 135 punktów. W 2008 roku na terenie województwa zachodniopomorskiego zaplanowano przeprowadzenie pomiarów PEM w 45 punktach. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645) *w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku*, wyznaczono po 15 punktów pomiarowych dla poszczególnych obszarów dostępnych dla ludności:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.,
- w pozostałych miastach,
- terenach wiejskich.

W roku 2008 wykonano 35 pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych: 14 pomiarów w miejscowościach powyżej 50 tys. ludności (Szczecin, Koszalin, Stargard Szczeciński), 13 w pozostałych miastach i 8 na terenach wiejskich.

Pomiary były wykonywane także na terenie powiatu kołobrzесьkiego. Zgodnie z pomiarem monitoringowym wykonanym w 2008 roku wykazano, iż składowa elektryczna w Kołobrzegu wynosi 0,2 [V/m], w związku z tym nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych. Są one znacznie niższe od dopuszczalnych poziomów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska. Jednakże w celu ochrony środowiska przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych niezbędne jest

dalsze kontynuowanie badań monitoringowych. Należy pamiętać, iż dynamicznie zwiększającej się ilości źródeł promieniowania elektromagnetycznego nie da się wyeliminować, można je jedynie ograniczyć poprzez odpowiednie działania techniczne oraz administracyjne. Bardzo ważna jest świadomość nawet niewielkiego zagrożenia, która powinna być wykorzystana do racjonalnej ochrony przed ich szkodliwym działaniem.

V. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE – OCHRONA ŚRODOWISKA W DOKUMENTACH WYŻSZEGO SZCZEBLA

1. GŁÓWNE CELE POLITYKI EKOLOGICZNEJ PAŃSTWA

Wiodącą zasadą Polityki ekologicznej państwa jest przyjęta w Konstytucji RP zasada zrównoważonego rozwoju, która uzyskała prawo obywatelstwa wśród społeczeństw świata w wyniku Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne, jak i przyszłe pokolenia przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych.

⇒ **Główne cele Polityki ekologicznej Państwa w zakresie racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych**

W zakresie racjonalizacji użytkowania wód

- Zaniechanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych na cele przemysłowe;
- Zastosowanie najlepszych dostępnych technik produkcji przemysłowej i praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zapotrzebowania na wodę i ograniczenia ładunków odprowadzanych do odbiorników zanieczyszczeń,
- Racjonalizacja zużycia wody w gospodarstwach domowych (ograniczenie marnotrawstwa, strat w systemach wody).

W zakresie zmniejszenia materiałochłonności i odpadowości produkcji

- Poprawa efektywności ekonomicznej procesów wytwórczych,
- Zasada likwidacji zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń u źródła.

W zakresie zmniejszenia energochłonności gospodarki

- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,

- Zmniejszenie energochłonności zarówno w procesach wytwórczych, jak i świadczenia usług oraz konsumpcji,
- Wzrost udziału w produkcji energii elektrycznej i ciepłej, energetycznych nośników odnawialnych (energia wody i wiatru, energia geotermalna, energia słoneczna, energia z biomasy) oraz pochodzących z odpadów.

W zakresie ochrony gleb

- Przeciwdziałanie przejmowaniu gleb nadających się do wykorzystania rolniczego lub leśnego na inne cele, zwłaszcza inwestycyjne,
- Eliminacja produkcji rolniczej lub odpowiednia zmiana struktury upraw na glebach zanieczyszczonych substancjami niebezpiecznymi dla zdrowia tam, gdzie stopień zanieczyszczenia przekracza dopuszczalne wskaźniki,
- Przywracanie wartości użytkowej glebom, które uległy degradacji (oczyszczanie, rekultywacja, odbudowa właściwych stosunków wodnych),
- Dostosowanie do naturalnego, biologicznego potencjału gleb, formy ich zagospodarowania rolniczego lub leśnego.

W zakresie wzbogacenia i racjonalnej eksploatacji zasobów leśnych

- stałe powiększanie zasobów leśnych,
- kształtowanie lasu wielofunkcyjnego (poprawa funkcji wodochronnej, klimatotwórczej, glebochronnej),
- zachowanie zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych,
- racjonalne, zgodne z zasadami przyrody użytkowanie zasobów leśnych,
- utrzymanie i wzmacnianie społeczno-ekonomicznej funkcji lasów,
- wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień jako czynnika ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz racjonalnego użytkowania przestrzeni przyrodniczej.

W zakresie ochrony zasobów kopalin

- Ograniczenie wydobycia, jeśli możliwe jest znalezienie substytutu danego surowca,
- Zmniejszenie zużycia surowca w przeliczeniu na jednostkę produktu,
- Objęcie ochroną wód leczniczych i termalnych, w odniesieniu, do których zostanie utrzymany system koncesjonowania.

⇒ **Cele Polityki ekologicznej Państwa w zakresie jakości środowiska**

W zakresie gospodarowania odpadami

- Zapobieganie powstawania odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów „u źródła”,

- Odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów – bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych.

W zakresie stosunków wodnych i jakości wód

- Zapobieganie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródła,
- Przywracanie wodom podziemnym i powierzchniowym właściwego stanu ekologicznego a przez to zapewnienie odpowiednich źródeł poboru wody do picia.

W zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem

- Konsekwentne przechodzenie na likwidację zanieczyszczeń u źródła,
- Coraz szersze normowanie emisji w przemyśle, energetyce i transporcie,
- Wprowadzanie norm ograniczających emisję do powietrza zanieczyszczeń w procesie produkcyjnym (w pełnym cyklu życia produktów i wyrobów).

W zakresie hałasu i promieniowania

- Zmniejszenie skali narażania mieszkańców na ponadnormatywny poziom hałasu,
- Kontrola i ograniczenie emisji do środowiska promieniowania niejonizującego (urządzenia elektroenergetyczne i radiokomunikacyjne),
- Kształtowanie zieleni zorganizowanej pełniących ponadto funkcje ochronne.

W zakresie bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego

- Włączenie się Polski do realizacji międzynarodowych programów związanych z bezpieczeństwem chemicznym i biologicznym,
- Harmonizowanie polskich przepisów prawnych z przepisami UE oraz wdrażanie wymogów i zaleceń.

W zakresie nadzwyczajnych zagrożeń

- Eliminowanie lub zmniejszanie skutków dla środowiska z tytułu nadzwyczajnych zagrożeń,
- Doskonalenie istniejącego systemu ratowniczego na wypadek zaistnienia awarii i klęsk żywiołowych.

W zakresie różnorodności biologicznej i krajobrazowej

- Rozpoznanie i utrzymanie warunków minimum dla ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
- Utrzymanie na odpowiednim poziomie różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
- Zwiększenie powierzchni obszarów chronionych (do 1/3 terytorium kraju),
- Rekultywacja i renaturalizacja obszarów zdegradowanych,
- Powstrzymanie procesu degradacji zabytków kultury,
- Zwiększenie skuteczności ochrony obszarów objętych ochroną prawną.

2. CELE POLITYKI EKOLOGICZNEJ WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Równoległe z realizacją polityki ekologicznej Państwa aktualizowane są i realizowane wojewódzkie programy ochrony środowiska określające cele i zadania realizowane w zakresie ochrony środowiska na szczeblu wojewódzkim. Aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2008 - 2011 z uwzględnieniem perspektywy 2012 - 2015” określa cele środowiskowe, które są bardzo zbliżone do celów środowiskowych ustanowionych w Programie Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2002-2006.

„Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy 2012-2015” charakteryzuje następujące cele środowiskowe, które zostały przedstawione w tabeli 37.

Tabela 37: Cele środowiskowe województwa zachodniopomorskiego

I CEL STRATEGICZNY: DALSZĄ POPRAWĄ JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO DLA OCHRONY ZDROWIA MIESZKAŃCÓW POLSKI		
Cel 1. Poprawa jakości środowiska	Cel 1.1. Poprawa gospodarki wodnej	Cel 1.1.1. Poprawa jakości wody i osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych Cel 1.1.2. Racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią
	Cel 1.2. Poprawa jakości powietrza i spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza	-
	Cel 1.3. Poprawa klimatu akustycznego	-
	Cel 1.4. Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	-
Cel 2. Poprawa gospodarki odpadami	-	-
Cel 3. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych	-	-
Cel 4. Ochrona strefy brzegowej i zaplecza brzegów Morza Bałtyckiego i Zalewu Szczecińskiego	-	-
Cel 5. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i minimalizacji ich skutków oraz zwiększenie bezpieczeństwa chemicznego	-	-

II CEL STRATEGICZNY: OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH		
Cel 6. Ochrona złóż kopalin	-	-
Cel 7. Zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego		
Cel 8. Ochrona i racjonalne użytkowanie lasów		
III CEL STRATEGICZNY: WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA OCHRONĄ ŚRODOWISKA		
Cel 9. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem i podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa		

Źródło danych: Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy 2012-2015

Szczegółową charakterystykę celów i zadań przedstawionych w dokumencie pn. „Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy 2012-2015” omówiono poniżej.

I CEL STRATEGICZNY: DALSZĄ POPRAWĄ JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO DLA OCHRONY ZDROWIA MIESZKAŃCÓW POLSKI
--

Cel 1. Poprawa jakości środowiska

Cel 1.1. Poprawa gospodarki wodnej

Cel 1.1.1. Poprawa jakości wody i osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych – cele średniookresowe w latach 2008-2014

Zadanie: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód

Działania:

- opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz realizacja programów działań, ujętych w tych planach, dla osiągnięcia celów środowiskowych,
- opracowanie planu działań w celu eliminowania zanieczyszczenia wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz ograniczanie i eliminacja zrzutu substancji niebezpiecznych do wód ze źródeł przemysłowych.

Zadanie: Osiągnięcie przez wody użytkowe standardów jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej w zakresie spełnienia warunków przydatności do picia, kąpieli oraz do bytowania ryb.

Działania:

- ograniczenie zanieczyszczeń wprowadzanych do wód ze źródeł punktowych i obszarowych.

Zadanie: Spełnienie wymagań jakościowych w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Działania:

- ograniczenie odpływu zanieczyszczeń azotanowych ze źródeł rolniczych.

Zadanie: Poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i jezior.

Działania:

- zapewnienie ciągłości cieków wodnych w celu poprawy życia biologicznego i jakości ekologicznej wód,
- kontynuacja realizacji Programu budowy przepławek dla ryb na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

Cel 1.1.1. Poprawa jakości wody i osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych – kierunki działań w latach 2008 - 2011

Zadanie: Poprawa jakości wód.

Działania:

- wyposażenie aglomeracji (o równoważnej liczbie mieszkańców równej i powyżej 2000) w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- kontynuacja budowy sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni na terenach wiejskich,
- ocena zagrożeń substancjami priorytetowymi, opracowanie planu działań w celu eliminowania zanieczyszczenia wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe,
- budowa systemów kanalizacji sanitarnej obejmujące gminy należące do Związku Gmin Zlewni Jeziora Miedwie,
- dostosowanie istniejących oczyszczalni ścieków do wymogów ustawowych (usuwanie fosforu i azotu).

Zadanie: Spełnienie wymagań jakościowych w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Działania:

- weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem azotanami ze źródeł rolniczych,
- ograniczenie odpływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych przez kontynuację budowy płyt obornikowych i zbiorników na gnojowicę,

- stosowanie tzw. dobrych praktyk rolniczych, zapewniających lepsze wykorzystanie potencjału biologicznego gleb przy jednoczesnym zmniejszeniu negatywnego oddziaływania na środowisko nawozów i środków ochrony roślin,
- racjonalizacja produkcji zwierzęcej z uwzględnieniem istniejącego i potencjalnego oddziaływania na środowisko.

Cel 1.1.2. Racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią
- cele średniookresowe w latach 2008-2014

Zadanie: Racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych.

Działania:

- zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- kontynuacja podjętych działań w zakresie racjonalizacji zużycia wody,
- eliminowanie wykorzystania wód podziemnych na cele przemysłowe.

Zadanie: Ochrona przed skutkami suszy i powodzi.

Działania:

- opracowanie planu ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy,
- plan ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy regionu wodnego,
- realizacja zadań zapisanych w Programie dla Odry – 2006 oraz Programie Małej Retencji Wód dla Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015.

Cel 1.1.2. Racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią
- kierunki działań w latach 2008 - 2011

Zadanie:

Racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych.

Działania:

- optymalizacja zużycia wody poprzez zapobieganie stratom wody na przesyle (modernizacja sieci wodociągowej) oraz wprowadzanie zamkniętych obiegów wody w przemyśle i oszczędne korzystanie z wody przez indywidualnych użytkowników,
- opracowanie programu zaopatrzenia w wodę do celów komunalnych miejscowości pasa nadmorskiego.

Zadanie: Ochrona przed powodzią i suszą.

Działania:

- realizacja Programu małej retencji wód dla Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015,

- prace konserwacyjne i modernizacyjne obwałowań.

Cel 1.2. Poprawa jakości powietrza i spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza

Poprawa jakości powietrza i spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza – cele średniookresowe 2008-2015

Zadanie: Poprawa jakości powietrza.

Działania:

- redukcja zanieczyszczeń z transportu samochodowego,
- redukcja emisji powierzchniowej,
- systematyczne opracowywanie i wdrażanie programów ochrony powietrza, zgodnie z wynikami rocznych ocen jakości powietrza w strefach,
- opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszania stężenia pyłów drobnych PM10 i PM2,5 oraz ozonu troposferycznego w powietrzu,
- wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze,
- wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych i komunikacyjnych,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania alternatywnych źródeł energii,
- wzmocnienie systemu monitoringu i oceny jakości powietrza.

Zadanie: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza.

Działania:

- wspieranie budowy nowych alternatywnych źródeł energii,
- spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa,
- redukcja emisji z obiektów energetycznego spalania paliw – dotrzymanie standardów emisyjnych określonych w Dyrektywie i Traktacie Akcesyjnym,
- wycofanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową zgodnie z obowiązującym prawem,
- konsekwentne wdrażanie krajowych programów redukcji emisji, tak aby w perspektywie długoterminowej osiągnąć redukcję emisji w odniesieniu do emisji w roku bazowym wynikającą z porozumień międzynarodowych.

Poprawa jakości powietrza i spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza – kierunki w latach 2008-2011

Zadanie:

Ograniczanie emisji pyłu PM10 mające na celu utrzymanie standardów jakości powietrza dla PM10 w miastach Koszalin i Świnoujście oraz w powiatach: polickim, stargardzkim, gryfińskim, myśliborskim, szczecineckim i kołobrzeskim**).

Działania:

- opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszania stężenia pyłów drobnych PM10 i PM2,5 w powietrzu,
- ograniczenie emisji pyłu drobnego ze źródeł przemysłowych i energetycznych oraz z sektora komunalno-bytowego i transportu samochodowego.

Zadanie: Zmniejszenie ryzyka narażenia ludności na ozon troposferyczny.

Działania:

- opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszania stężenia ozonu troposferycznego w powietrzu,
- ograniczenie emisji prekursorów ozonu (LZO, NO_x, WWA).

Zadanie: Wyodrębnianie obszarów naruszeń standardów jakości powietrza z określeniem zakresu naruszeń, zgodnie z POŚ.

Działania:

- coroczna ocena jakości powietrza w województwie,
- szczegółowa inwentaryzacja źródeł emisji z uwzględnieniem obszarów przyległych i obszaru Niemiec.

Zadanie: Opracowanie programu wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii.

Działania:

- działania w celu rozwoju wykorzystania energii wiatrowej,
- działania w celu rozwoju wykorzystania energii słonecznej,
- działania w celu rozwoju wykorzystania energii z biomasy,
- działania w celu rozwoju wykorzystania energii wodnej, geotermalnej i innych alternatywnych źródeł energii (np. gaz koksowniczy),
- działania w celu zwiększenia efektywności wytwarzania, przesyłu, dystrybucji i wykorzystywania energii.

Zadanie: Ograniczenie emisji lotnych związków organicznych (LZO).

Działania:

- wspieranie działań użytkowników środowiska zmierzających do redukcji LZO.

Zadanie: Ochrona przed emisją gazów cieplarnianych.

Działania:

- wspieranie działań w zakresie redukcji gazów cieplarnianych.

Zadanie: Eliminowanie wykorzystania substancji zubażających warstwę ozonową.

Działania:

- kontrola przestrzegania prawa w tym zakresie przez użytkowników środowiska.

Cel 1.3. Poprawa klimatu akustycznego

Poprawa klimatu akustycznego - cele średniookresowe 2008-2015

Zadanie: Poprawa klimatu akustycznego.

Działania:

- ograniczenie emisji hałasu z sektora gospodarczego,
- ograniczenie oddziaływania transportu drogowego na klimat akustyczny,
- tworzenie i realizacja programów ochrony środowiska przed hałasem.

Poprawa klimatu akustycznego - kierunki w latach 2008-2011

Zadanie: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa zachodniopomorskiego ponad normatywnym hałasem.

Działania:

- ograniczenie hałasu emitowanego przez środki transportu (transport drogowy i szynowy),
- ograniczanie emisji hałasu pochodzącego z prowadzonej działalności gospodarczej i przemysłowej,
- zapewnienie przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczania terenów o zróżnicowanej funkcji) w planowaniu przestrzennym,
- ochrona i promowanie obszarów cichych, na których występuje naturalny klimat akustyczny,
- organizacja cyklu szkoleń dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ochrony środowiska przed hałasem.

Zadanie: Promowanie inwestycji mających na celu ograniczenie narażenia na hałas komunikacyjny i przemysłowy.

Działania:

- opracowanie i realizacja programów ochrony środowiska przed hałasem,
- wprowadzenie stref wolnych od ruchu samochodowego,
- egzekwowanie ograniczeń prędkości ruchu na terenach zabudowanych,
- rewitalizacja odcinków linii kolejowych i modernizacja taboru,

- wspieranie działań inwestycyjnych zmierzających do modernizacji i przebudowy dróg i ulic, z których hałas powoduje przekroczenia poziomów progowych dla terenów szczególnego zagrożenia hałasem,
- zintegrowane zarządzanie klimatem akustycznym na obszarze województwa zachodniopomorskiego,
- realizacja zabezpieczeń akustycznych (ekrany akustyczne, wały ziemne, nasadzenia pasów zieleni),
- zwiększenie izolacyjności budynków (np. poprzez wymianę okien) gdy inne sposoby ograniczenia hałasu emisji nie dają skutecznych rezultatów.

Cel 1.4. Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych - cele średniookresowe 2008-2015

Zadanie: Ochrona mieszkańców województwa zachodniopomorskiego przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Działania:

- identyfikacja zagrożeń promieniowania elektromagnetycznego,
- wzmocnienie systemu monitoringu i oceny,
- eliminacja konfliktowych lokalizacji źródeł PEM.

Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych - kierunki w latach 2008-2011

Zadanie: Identyfikacja zagrożeń promieniowania elektromagnetycznego.

Działania:

- inwentaryzacja i kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego,
- pomiary pól elektromagnetycznych,
- wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących pól elektromagnetycznych, (wyznaczenie stref ograniczonego użytkowania terenu na którym występuje przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych).

Zadanie: Ochrona ludzi przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Działania:

- wyodrębnienie obszarów I prowadzenie rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku,
- opracowanie programu ograniczenia emisji do środowiska PEM,

- podnoszenie świadomości społeczeństwa o źródłach i stopniu oddziaływania pól elektromagnetycznych.

Cel 2. Poprawa gospodarki odpadami

Poprawa gospodarki odpadami - cele średniookresowe 2008-2015

Zadanie: Poprawa gospodarki odpadami.

Działania:

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz prowadzenie nowoczesnego (zgodnego ze standardami unijnymi) systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymogami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska, w tym w szczególności ulegających biodegradacji,
- kompleksowe rozwiązanie problemu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych,
- usuwanie i unieszkodliwianie odpadów azbestowych,
- usuwanie i unieszkodliwianie odpadów azbestowych,
- działania edukacyjne w zakresie gospodarki odpadami.

Zadanie: Utworzenie spójnego wojewódzkiego systemu gospodarowania odpadami.

Działania:

- tworzenie ponad gminnych struktur dla realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów,
- modernizacja i wprowadzanie nowych, niskoodpadowych procesów produkcyjnych,
- wdrożenie wytycznych w zakresie zapobiegania powstawania odpadów oraz zalecanego postępowania z odpadami przez przedsiębiorców.

Poprawa gospodarki odpadami - kierunki w latach 2008-2011

Zadanie: Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz prowadzenie nowoczesnego systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Działania:

- zamknięcie wszystkich składowisk nie spełniających standardów Unii Europejskiej. oraz przeprowadzenie technicznego zamknięcia i rekultywacji składowisk,
- ograniczenia oddziaływania składowisk na środowisko,
- całkowita eliminacja i unieszkodliwianie PCB,
- wyeliminowanie nielegalnego składowania odpadów,
- intensyfikacja działań w zakresie wdrażania systemu gospodarki odpadami komunalnymi,

- wdrażanie termicznych metod odzysku osadów komunalnych,
- wdrażanie metod fermentacji metanowej z wykorzystaniem energetycznym powstałego gazu w zakresie odchodów zwierzęcych, osadów ściekowych,
- budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych,
- budowa zakładu utylizacji,
- zwiększenie udziału odzysku odpadów, w tym odzysku energii,
- kontynuacja prac nad systemem gromadzenia, odbioru i transportu, odzysku oraz recyklingu odpadów opakowaniowych,
- stworzenie systemu stacjonarnych lub mobilnych punktów odbioru odpadów, w tym niebezpiecznych, wielkogabarytowych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
- likwidacja mogilników,
- rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwianie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- rozwój systemu zbiórki i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku w tym recyklingu odpadów pochodzących z demontażu pojazdów,
- poprawa dostępu do informacji o miejscach zbiórki odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- budowa instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych,
- budowa nowych lub przekształcenie istniejących obiektów do składowania odpadów azbestowych,
- kontrola i monitoring wytwórców odpadów i podmiotów posiadających instalacje do unieszkodliwiania odpadów,
- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców oraz małych i średnich podmiotów gospodarczych.

Cel 3. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych

Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych - cele średniookresowe 2008-2015

Zadanie: Ochrona gleb przed degradacją.

Działania:

- promocja stosowania dobrych praktyk rolniczych,
- kontrolowany rozwój hodowli zwierząt w technologii bezściółkowej,

- ograniczenie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb w innych sektorach gospodarki,
- ochrona gleb przed erozją i zakwaszeniem,
- rozwój systemu monitoringu gleb

Zadanie: Rekultywacja terenów zdegradowanych.

Działania:

- rozwój systemu identyfikacji i monitoringu terenów zdegradowanych,
- prowadzenie rekultywacji terenów zdegradowanych,

Zadanie: Opracowanie strategii zagospodarowania urobków z prac pogłębiarskich w ramach rozbudowy i modernizacji infrastruktury portowej (cel kierunkowy 2.1 ze Strategii Rozwoju Gospodarki Morskiej Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015).

Działania:

- wyznaczenie nowych miejsc składowania urobku na polach refulacyjnych lub wskazanie innego sposobu zagospodarowania,
- lokalizacja zakładu separującego z refulatów zanieczyszczenia od piasków rzecznych,
- zapewnienie pól składowania 15mln m³ urobku (planowane po 2012 pogłębienie toru wodnego o długości 64km do głębokości 12,5m).

Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych - kierunki w latach 2008-2011

Zadanie: Ochrona gleb przed degradacją.

Działania:

- promocja produkcji rolnej zapewniającej zrównoważone wykorzystanie gleb,
- wdrażanie i upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej,
- kontrola obiektów hodowli zwierząt średnich i dużych oraz postępowania z gnojowicą,
- ochrona gleb przed erozją i zakwaszeniem,
- kontrola jakości gleb,
- działania zmierzające do odkwaszenia gleb,
- przestrzeganie zasad ochrony gleb w działalności gospodarczej (innej niż rolnictwo).

Zadanie: Rekultywacja terenów zdegradowanych

Działania:

- rozwój systemu identyfikacji i monitoringu terenów zdegradowanych,
- rekultywacja terenów uznanych za zdegradowane zgodnie z rejestrem wojewódzkim,
- rekultywacja składowisk odpadów, których eksploatację zakończono przed 2002 rokiem,

- rozminowanie obszarów po poligonach oraz usunięcie zanieczyszczeń gruntu.

Cel 4. Ochrona strefy brzegowej i zaplecza brzegów Morza Bałtyckiego i Zalewu Szczecińskiego

Ochrona strefy brzegowej i zaplecza brzegów Morza Bałtyckiego i Zalewu Szczecińskiego - kierunki w latach 2008-2011

Zadanie: Budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydmy i zalesień ochronnych w pasie technicznym.

Działania:

- opracowywanie bieżących i długofalowych planów ochrony brzegów,
- budowa i utrzymanie umocnień brzegowych w pasie technicznym,
- prowadzenie gospodarki wydmywo-leśnej w pasie technicznym,
- prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu ochronę brzegów, nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zachowania się w pasie technicznym i na wodach przybrzeżnych do odległości 0,1 Mm od brzegu,
- udział w akcjach przeciwsztormowych.

Zadanie: Realizacja zadań „Programu ochrony brzegów morskich” dla województwa zachodniopomorskiego.

Zadanie: Zabezpieczanie mienia wyrzuconego przez morze w pasie technicznym.

Zadanie: Prowadzenie spraw związanych z administrowaniem obszarami Natura 2000.

Zadanie: Realizacja zintegrowanego zarządzania obszarami przybrzeżnymi dla województwa zachodniopomorskiego.

Działania:

- opracowanie strategii wojewódzkiej ZZOP,
- opracowanie programu działań operacyjnych.

Cel 5. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i minimalizacji ich skutków oraz zwiększenie bezpieczeństwa chemicznego

Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i minimalizacji ich skutków oraz zwiększenie bezpieczeństwa chemicznego - cele średniokresowe 2008-2015

Zadanie: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i ograniczenie skutków dla ludzi, środowiska.

Działania:

- nadzór zakładów i instalacji stanowiących potencjalne źródło poważnej awarii oraz aktualizacja rejestru potencjalnych sprawców poważnej awarii przemysłowej,

- analiza programów zapobiegania awariom i raportów o bezpieczeństwie oraz planów operacyjno-ratowniczych,
- przeprowadzanie ćwiczeń wariantów opisanych planach operacyjno-ratowniczych,
- wyznaczenie drogowych tras transportu substancji niebezpiecznych, omijających w miarę możliwości tereny miejskie, mocno zurbanizowane oraz zorganizowanie miejsc postojowych dla środków transportujących takie substancje,
- kontrole środków i szlaków transportowych,
- poprawa bezpieczeństwa transportu drogowego, kolejowego i wodnego,
- zwiększenie nadzoru nad przestrzeganiem procedur dozorowych,
- informowanie i ostrzeganie społeczeństwa o zagrożeniach,
- poprawa ratownictwa chemicznego i współpracy międzynarodowej,
- w zakresie usuwania i ograniczenia skutków poważnych awarii przemysłowych,
- szkolenia dla administracji samorządowej i podmiotów gospodarczych,
- wsparcie Państwowej Straży Pożarnej do prowadzenie działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom.

Zadanie: Ograniczenie zagrożeń chemicznych z produkcji, obrotu i stosowania substancji chemicznych.

Działania:

- propagowanie stosowania bezpiecznych dla środowiska zamienników substancji chemicznych, w tym produktów ulegających biodegradacji,
- minimalizacja niekorzystnego wpływu stosowania chemikaliów na środowisko.

Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i minimalizacji ich skutków oraz zwiększenie bezpieczeństwa chemicznego - kierunki w latach 2008-2011

Zadanie: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i ograniczenie skutków dla ludzi, środowiska.

Działania:

- nadzór zakładów i instalacji stanowiących potencjalne źródło poważnej awarii oraz aktualizacja rejestru potencjalnych sprawców poważnej awarii przemysłowej,
- analiza programów zapobiegania awariom i raportów o bezpieczeństwie oraz planów operacyjno-ratowniczych,
- wyznaczenie drogowych tras transportu substancji niebezpiecznych, omijających w miarę możliwości tereny miejskie, mocno zurbanizowane oraz zorganizowanie miejsc postojowych dla środków transportujących takie substancje,
- kontrole środków i szlaków transportowych,
- poprawa bezpieczeństwa transportu drogowego, kolejowego i wodnego,

- zwiększenie nadzoru nad przestrzeganiem procedur dozorowych,
- informowanie i ostrzeganie społeczeństwa o zagrożeniach,
- poprawa ratownictwa chemicznego i współpracy międzynarodowej w zakresie usuwania i ograniczenia skutków poważnych awarii przemysłowych,
- szkolenia dla administracji samorządowej i podmiotów gospodarczych,
- wsparcie Państwowej Straży Pożarnej do prowadzenie działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom.

Zadanie: Ograniczenie zagrożeń chemicznych z produkcji, obrotu i stosowania substancji chemicznych.

Działania:

- nadzór podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne,
- poprawa bezpieczeństwa magazynowania i obrotu substancjami niebezpiecznymi.

II CEL STRATEGICZNY: OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE WYKORZYTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

Cel 6. Ochrona złóż kopalin

Ochrona złóż kopalin - kierunki w latach 2008-2011

Zadanie: Identyfikacja złóż kopalin na obszarze województwa zachodniopomorskiego.

Działania:

- wykonanie inwentaryzacji złóż surowców mineralnych z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska dla obszaru województwa zachodniopomorskiego,

Zadanie: Nadzór nad eksploatacją złóż kopalin, racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniem kopalin, w tym kopalin towarzyszących.

Działania:

- kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji,

Zadanie: Ochrona obszarów występowania złóż kopalin przed zagospodarowaniem uniemożliwiającym eksploatację.

Działania:

- sporządzanie wytycznych do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i planów zagospodarowania przestrzennego województwa i planów miejscowych.

Zadanie: Racjonalne zagospodarowanie terenu występowania zasobów wód leczniczych oraz rozwój lecznictwa uzdrowiskowego.

Cel 7. Zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego

Zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego - cele średniookresowe 2008-2015

Zadanie: Opracowanie planów ochrony.

Działania:

- opracowanie planów ochrony rezerwatów, parków krajobrazowych.

Zadanie: Utworzenie nowych obszarów chronionych.

Działania:

- rezerwatów, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu.

Zadanie: Opracowanie i realizacja zapisów planu ochrony obszarów Natura 2000.

Działania:

- Opracowanie, i zatwierdzenie i realizowanie dokumentacji obszarów Natura 2000.

Zadanie: Utworzenie transgranicznych obszarów chronionych.

Działanie:

- opracowanie dokumentacji podstawowej we współpracy ze stroną niemiecką.

Zadanie: Opracowanie dokumentacji.

Działania:

- obszarów spełniających wymogi ochrony środowiska określonych w konwencjach podpisanych przez RP,
- siedlisk gatunków chronionych roślin i zwierząt, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków zwierząt rodzimych dziko występujących,
- siedlisk gatunków roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową,
- ocena wpływu populacji drapieżników na liczebność ofiar objętych ochroną prawną.

Cel 8. Ochrona i racjonalne użytkowanie lasów

Ochrona i racjonalne użytkowanie lasów - cele średniookresowe 2008-2015

Zadanie: Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych, ochrona roślin i zwierząt, ochrona siedlisk i ekosystemów oraz krajobrazu.

Działania:

- realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości” ,
- zalesianie nowych terenów, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo – krajobrazowych,
- prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych,

- sporządzenie uproszczonych planów urządzania lasów, którymi dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych oraz ich aktualizacja w celu prowadzenia prawidłowej gospodarki leśnej.

Zadanie: Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska.

Działania:

- tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów,
- zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych,
- renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodno – błotnych i obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych.

Zadanie: Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych.

Działania:

- realizacja planów urządzania lasów.

Zadanie: Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych.

Działania:

- podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych,
- prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem.

Zadanie: Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobiegania ich skutkom.

Działania:

- monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzych w lasach,
- monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach,
- wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych).

III CEL STRATEGICZNY: WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA OCHRONĄ ŚRODOWISKA

Cel 9. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem i podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Zadanie: Monitoring i ocena jakości wód powierzchniowych i podziemnych

Działania:

- wdrożenie i dopracowanie nowego systemu monitoringu wód powierzchniowych oraz systemu klasyfikacji ich stanu ekologicznego i chemicznego zgodnego z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej,
- realizacja monitoringu jakości wód użytkowych, wymaganego dyrektywami szczegółowymi w zakresie spełnienia warunków do bytowania ryb, wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz w zakresie zanieczyszczenia wód związkami azotu pochodzenia rolniczego,
- gromadzenie danych o emisji zanieczyszczeń do wód ze źródeł punktowych i obszarowych jako elementu oceny stanu wód,
- wykonywanie rocznych ocen jakości wód zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem,
- modernizacja bazy laboratoryjnej i informatycznej systemu monitoringu i oceny jakości wód.

Zadanie: Monitoring i ocena jakości powietrza.

Działania:

- wdrożenie wymagań Dyrektywy 2004/107/WE w sprawie arsenu, kadmu, niklu, B(a)P i innych WWA w otaczającym powietrzu,
- modernizacja systemu monitoringu powietrza w zakresie wymagań prawnych dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, O₃, benzenu, CO, PM10 i Pb (zgodnie z wynikiem oceny pięcioletniej za lata 2002-2006),
- aktualizacja inwentaryzacji emisji (kataster emisji) i rozwój narzędzi prognostycznych, w tym modelowania stanu zanieczyszczenia powietrza jako elementu oceny,
- wykonywanie rocznych ocen jakości powietrza zgodnie z obowiązującym w danym roku prawem.

Zadanie: Monitoring klimatu akustycznego.

Działania:

- modernizacja systemu monitoringu hałasu pod kątem spełnienia nowych wymogów prawnych,
- rozwój systemu pomiarowego w oparciu stacje monitoringu,
- mapy akustyczne dla miejscowości powyżej 100 000 mieszkańców,

- mapy akustyczne dla głównych dróg o liczbie pojazdów ponad 3 milionów rocznie oraz głównych linii kolejowych o liczbie pociągów ponad 30 tysięcy rocznie,
- ocena klimatu akustycznego dla województwa,
- modernizacja sprzętu pomiarowego i informatycznego.

Zadanie: Monitoring pól elektromagnetycznych

Działania:

- modernizacja sprzętu pomiarowego, promieniowania elektromagnetycznego,
- inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego,
- monitoring i ocena PEM dla województwa.

Zadanie: Kontrola przestrzegania prawa w zakresie ochrony środowiska

Działanie:

- wyegzekwowanie obowiązków w zakresie ochrony środowiska, spoczywających na prowadzących instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego oraz zobowiązanych do posiadania pozwoleń w zakresie poszczególnych komponentów,
- przestrzeganie wymagań ochrony środowiska przez podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- ochronę zasobów wód, w szczególności podziemnych, stanowiących źródło zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarczych,
- przestrzeganie przepisów o opakowaniach i odpadach opakowaniowych,
- nadzór nad podmiotami uczestniczącymi w systemie handlu uprawnieniami do emisji,
- prowadzenie prac związanych z utworzeniem i funkcjonowaniem Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (Krajowy PRTR),
- udział w ocenie wdrażania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- ograniczanie zagrożeń dla środowiska wynikających z działalności rolniczej
- eliminowanie lub ograniczenie wykorzystywania substancji zubożających warstwę ozonową,
- przestrzeganie wymagań w zakresie postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska – PCB, azbest,
- wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Rejestracji, Oceny, Udzielania Zezwoleń i Stosowanych Ograniczeń w Zakresie Chemikaliów (REACH),
- monitorowanie i kontrolowanie jakości paliw,
- ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu i pól elektromagnetycznych,

- przestrzeganie przepisów ustawy o produktach biobójczych,
- kontrola wnoszenia opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska,
- kontrole wykonywania obowiązków użytkowników środowiska zgodnie z Ustawą o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

Zadanie: Edukacja ekologiczna i dostęp do informacji

Działania:

- opracowanie wojewódzkich , powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej,
- wspieranie projektów edukacji ekologicznej realizowanych przez różne instytucje,
- szkolenie przedstawicieli administracji publicznej, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców w zakresie przepisów o dostępie do informacji o środowisku,
- egzekwowanie wiedzy o środowisku i jego ochronie od wszystkich pracowników sektora publicznego oraz zapewnienie doskonalenia tej wiedzy.

VI. CHARAKTERYSTYKA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

We wcześniejszych rozdziałach przeprowadzono analizę stanu środowiska oraz uwarunkowań społeczno - gospodarczych na terenie powiatu kołobrzesckiego. Szczegółowo omówiono poszczególne elementy środowiska oraz towarzyszące im zagrożenia. W celu realizacji przyjętych założeń konieczne jest ustalenie głównych zasad polityki ekologicznej w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska. Wymaga to wyznaczenia:

- **Celów strategicznych** – priorytetowe kierunki działań stanowiące podstawę i wytyczające granice, w ramach, których definiowane są cele i zadania,
- **Celów środowiskowe** - cel po osiągnięciu, którego ma nastąpić poprawa danego elementu środowiska stanowiący ostateczny efekt podejmowanych działań,
- **Zadań środowiskowych** - konkretne przedsięwzięcia prowadzące do realizacji wyznaczonych celów ekologicznych,
- **Działań środowiskowych** - konkretne działania mające na celu zrealizować założone zadania środowiskowe.

Działania te mają charakter długookresowy i winny być realizowane, aż do osiągnięcia założonego celu. Z uwagi na długi okres „dochodzenia” do wyznaczonego celu, z zaproponowanych zadań należy określić zadania priorytetowe (priorytety ekologiczne) do realizacji jako najpilniejsze.

Po określeniu powyższych zadań konieczne jest ustalenie harmonogramu (krótko i długoterminowego) prowadzenia działań ekologicznych na terenie powiatu, wraz z ich mechanizmami finansowo ekonomicznymi. W harmonogramie tym każdemu wyznaczonemu celowi proponuje się konkretne zadania, które mają być realizowane poprzez działania ekologiczne.

Poniżej przedstawiono zaproponowane dla powiatu kołobrzесьkiego cele strategiczne, cele środowiskowe, zadania oraz działania środowiskowe w odniesieniu do konkretnych elementów środowiska. Ich realizacja złoży się na wypełnianie zadań określonych w polityce ekologicznej państwa, co powinno prowadzić do zrównoważonego rozwoju powiatu. W celu dostosowania niniejszego dokumentu do Programu wojewódzkiego, w powiatowym programie przyjęto takie same cele strategiczne oraz środowiskowe.

Zestawienie przyjętych do realizacji celów strategicznych i środowiskowych dla powiatu kołobrzесьkiego w latach 2010-2017 przedstawiono poniżej.

I CEL STRATEGICZNY: DALSZĄ POPRAWĄ JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO DLA OCHRONY ZDROWIA MIESZKAŃCÓW

CEL ŚRODOWISKOWY 1. Poprawa gospodarki wodnej

CEL ŚRODOWISKOWY 2. Poprawa jakości powietrza i spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza

CEL ŚRODOWISKOWY 3. Poprawa klimatu akustycznego

CEL ŚRODOWISKOWY 4. Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

CEL ŚRODOWISKOWY 5. Poprawa gospodarki odpadami

CEL ŚRODOWISKOWY 6. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych

CEL ŚRODOWISKOWY 7. Ochrona strefy brzegowej i zaplecza brzegów Morza Bałtyckiego

CEL ŚRODOWISKOWY 8. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i minimalizacji ich skutków oraz zwiększenie bezpieczeństwa chemicznego

II CEL STRATEGICZNY: OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

CEL ŚRODOWISKOWY 9. Ochrona złóż kopalin

CEL ŚRODOWISKOWY 10. Zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego

CEL ŚRODOWISKOWY 11. Ochrona i racjonalne użytkowanie lasów

III CEL STRATEGICZNY: WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA OCHRONĄ ŚRODOWISKA

CEL ŚRODOWISKOWY 12. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem i podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa

**I CEL STRATEGICZNY: DALSZĄ POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA
I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO DLA OCHRONY ZDROWIA MIESZKAŃCÓW**

CEL ŚRODOWISKOWY 1. POPRAWA GOSPODARKI WODNEJ

Podstawowe regulacje prawne w zakresie zagadnień dotyczących gospodarki wodno-ściekowej określa ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 z późniejszymi zmianami, ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków z dnia 6 czerwca 2001 roku z późniejszymi zmianami oraz ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku. Dokumenty te dostosowano do przepisów unijnych, m.in. do Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE, Dyrektywy 91/271/EWG oraz Dyrektywy 76/464/EWG). Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadza nowe pojęcia w ocenie jakości wód, tj. ocena stanu wód oraz ocena stanu ekologicznego. RDW zakłada, że dla wszystkich wód do roku 2015 zostanie osiągnięty dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych. Cel środowiskowy 1, dotyczący ochrony wód i efektywnego wykorzystania zasobów wodnych zakłada zapewnienie jak najlepszej jakości wód, w tym także utrzymanie ilości wody na poziomie zapewniającym równowagę biologiczną oraz ochronę przed powodzią.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: POPRAWA JAKOŚCI WÓD

Działania ekologiczne:

- Wyposażenie aglomeracji (o równoważnej liczbie mieszkańców i powyżej 2.000) w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków,
- Budowa i modernizacja sieci wodociągowych i kanalizacyjnych oraz stacji uzdatniania wody i oczyszczalni ścieków w ramach realizacji programu pn. "Zintegrowana gospodarka wodno – ściekowa w dorzeczu Parsęty",
- Kontynuacja budowy sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni na terenach wiejskich,
- Dostosowanie istniejących oczyszczalni ścieków do wymogów ustawowych (usuwanie fosforu oraz azotu),
- Kontynuacja budowy nowych odcinków sieci wodociągowych na terenach wiejskich,

- Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości wody pitnej, w tym budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowych,
- Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie nie możliwa jest bądź też ekonomicznie nieuzasadniona budowa nowych odcinków sieci kanalizacyjnej,
- Wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojowicę lub/i gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę oraz chów zwierząt,
- Zewidencjonowanie wszystkich zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania,
- Modernizowanie oraz ogólna poprawa systemów odprowadzania ścieków opadowych z dróg w powiecie,
- Wspieranie modernizacji technologii produkcji, w celu wyeliminowania ograniczenia zrzutu substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego,
- Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków przemysłowych w pełni dostosowanych do wymogów unijnych,
- Zintensyfikowanie działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód, przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych, w tym weryfikacja pozwoleń wodno – prawnych,
- Ograniczenie zanieczyszczeń wprowadzanych ze źródeł punktowych oraz obszarowych.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: SPEŁNIENIE WYMAGAŃ JAKOŚCIOWYCH W ZAKRESIE OCHRONY WÓD PRZED ZANIECZYSZCZENIAMI ZWIĄZKAMI AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH

Działania ekologiczne:

- Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem azotanami ze źródeł rolniczych,
- Ograniczenie odpływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych przez kontynuację budowy płyt obornikowych i zbiorników na gnojowicę,
- Stosowanie tzw. dobrych praktyk rolniczych, zapewniających lepsze wykorzystanie potencjału biologicznego gleb przy jednoczesnym zmniejszeniu negatywnego oddziaływania na środowisko nawozów i środków ochrony roślin,
- Racjonalizacja produkcji zwierzęcej z uwzględnieniem istniejącego i potencjalnego oddziaływania na środowisko.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 3: RACJONALIZACJA WYKORZYSTANIA ZASOBÓW WODNYCH

Działania ekologiczne:

- Optymalizacja zużycia wody poprzez zapobieganie stratom wody na przesyle (modernizacja sieci wodociągowej) oraz wprowadzenie zamkniętych obiegów wody w przemyśle i oszczędne korzystanie z wody przez indywidualnych użytkowników,
- Racjonalizacja gospodarowania wodami podziemnymi pod kątem minimalnego korzystania z tych wód przez przemysł z wyłączeniem przemysłu rolno – spożywczego,
- Opracowanie programu zaopatrzenia w wodę do celów komunalnych miejscowości pasa nadmorskiego,
- Przeprowadzenie akcji edukacyjno - informacyjnej propagującej optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników (np. gromadzenie wody deszczowej i wykorzystywanie jej na cele agrarne - do podlewania zieleni),

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 4: OCHRONA PRZED POWODZIĄ I SUSZĄ

Działania ekologiczne:

- Opracowanie Powiatowego Planu Reagowania Kryzysowego, zawierającego działania do realizacji w przypadku wystąpienia powodzi,
- Współdziałanie przy tworzeniu systemów ochrony przeciwpowodziowej,
- Realizacja programu małej retencji dla Województwa Zachodniopomorskiego do 2015 roku,
- Regulacja, odbudowa rzek oraz kanałów,
- Prowadzenie prac konserwacyjnych i modernizacyjnych obiektów i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej,
- Realizacja programu budowy przepławek dla ryb w ramach ogólnopolskiego „Programu przywrócenia drożności śródlądowych powierzchniowych wód płynących o szczególnym znaczeniu dla ryb dwuśrodowiskowych”.

CEL ŚRODOWISKOWY 2. POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA I SPEŁNIENIE WYMAGAŃ PRAWNYCH W ZAKRESIE JAKOŚCI POWIETRZA

Prawidłowa realizacja zadań związanych z ochroną powietrza atmosferycznego powinna przyczynić się do zapewnienia wysokiej jakości powietrza, spełniającej wymagania ustawodawstwa Unii Europejskiej oraz ogólnej poprawy warunków życia mieszkańców powiatu. Pozwoli to wypełnić zobowiązania międzynarodowe w zakresie ochrony klimatu,

tym samym będzie zmierzać do zmniejszenia zagrożeń wynikających z globalnego ocieplenia.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

Działania ekologiczne:

- Ograniczenie emisji komunikacyjnej i ochrona przed jej negatywnym oddziaływaniem poprzez budowę obejść drogowych, modernizację ciągów komunikacyjnych,
- Rozwiązania problemów komunikacyjnych, poprzez modernizację taboru,
- Promowanie proekologicznych środków zbiorowego transportu (transport kolejowy),
- Promowanie komunikacji zbiorowej i ruchu rowerowego szczególnie na terenach miejskich,
- Tworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego poprzez budowę nowych ścieżek rowerowych,
- Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze,
- Opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszenia stężenia pyłów drobnych PM10 i PM2,5 w powietrzu,
- Ograniczenie emisji pyłu drobnego ze źródeł przemysłowych i energetycznych oraz z sektora komunalno – bytowego i transportu samochodowego,
- Opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszenia stężenia ozonu troposferycznego w powietrzu, ograniczenie emisji prekursorów ozonu (LZO, NO_x oraz WWA),
- Wspieranie działań użytkowników środowiska w zakresie redukcji LZO,
- Wspieranie działań na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych,
- Redukowanie emisji niskiej poprzez propagowanie eliminacji węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, trzciny energetycznej czy gazu,
- Zredukowanie emisji niskiej poprzez modernizację układów technologicznych kotłowni komunalnych i obiektów użyteczności publicznej z wykorzystaniem paliw ekologicznych oraz linii przesyłu ciepła,
- Podjęcie działań w celu rozbudowy sieci gazowej celem umożliwienia wykorzystania gazu w indywidualnych systemach grzewczych,
- Poprawa właściwości energetycznych budynków oraz obiektów użyteczności publicznej poprzez ich termomodernizację,
- Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w szczególności na terenach cennych pod względem przyrodniczym i turystycznym,

- Ograniczenie emisji z procesów przemysłowych, energetyki oraz elektrociepłowni poprzez modernizację i hermetyzacje procesów technologicznych, modernizację układów technologicznych oraz wprowadzanie nowych proekologicznych technik spalania paliw,
- Propagowanie zwiększenia wykorzystania paliw alternatywnych,
- Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych) oraz upowszechniania wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: SPEŁNIENIE WYMAGAŃ PRAWNYCH W ZAKRESIE JAKOŚCI POWIETRZA

Działania ekologiczne:

- Spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa,
- Redukcja emisji z obiektów energetycznego spalania paliw – dotrzymanie standardów emisyjnych określonych w Dyrektywie i Traktacie Akcesyjnym,
- Wycofanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową zgodnie z obowiązującym prawem,
- Konsekwentne wdrażanie krajowych programów redukcji emisji, tak aby w perspektywie długoterminowej osiągnąć redukcję emisji w odniesieniu do emisji w roku bazowym, wynikającą z porozumień międzynarodowych.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 3: WYKORZYSTANIE NIEKONWENCJONALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Działania ekologiczne:

- Realizacja działań w zakresie rozwoju wykorzystania energetyki wiatrowej,
- Realizacja działań w zakresie rozwoju wykorzystania energetyki słonecznej,
- Realizacja działań w zakresie rozwoju wykorzystania energii z biomasy,
- Realizacja działań w zakresie rozwoju wykorzystania energii wodnej, geotermalnej i innych źródeł energii (np. gaz koksowniczy),
- Realizacja działań w zakresie zwiększenia efektywności wytwarzania, przesyłu, dystrybucji oraz wykorzystania energii,

CEL ŚRODOWISKOWY 3. POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Działania związane z ograniczeniem negatywnego oddziaływania hałasu dotyczyć będą przede wszystkim hałasu drogowego i koncentrować się będą na najważniejszych szlakach komunikacyjnych przebiegających przez teren powiatu kołobrzесьkiego.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: ZMNIJSZENIE ZAGROŻENIA MIESZKAŃCÓW PONAD NORMATYWNYM HAŁASEM

Działania ekologiczne:

- Modernizacja dróg powiatowych w oparciu o wcześniejsze programy oraz harmonogramy prac,
- Prowadzenie nasadzeń i odnowy zieleni ochronnej przy drogach powiatowych,
- Prowadzenie nasadzeń oraz odnowy zieleni ochronnej w placówkach oświatowych,
- Ograniczenie hałasu emitowanego przez środki transportu (transport drogowy i szynowy),
- Ograniczenie emisji hałasu pochodzącego z prowadzonej działalności gospodarczej i przemysłowej,
- Zapewnienie przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczenia terenów o różnicowanej funkcji) w planowaniu przestrzennym,
- Ochrona oraz promowanie cichych obszarów, na których występuje naturalny klimat akustyczny,
- Organizowanie cyklu szkoleń dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ochrony środowiska przed hałasem.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: PROMOWANIE INWESTYCJI MAJĄCYCH NA CELU OGRANICZENIE ZAGROŻENIA HAŁASEM KOMUNIKACYJNYM I PRZEMYSŁOWYM

Działania ekologiczne:

- Opracowanie i realizacja programów ochrony środowiska przed hałasem,
- Optymalizacja transportu publicznego oraz rozwój innych rodzajów transportu (nie samochodowych) oraz budowa i modernizacja sieci drogowej z towarzyszącą infrastrukturą w warunkach pełnej ochrony obszarów cennych przyrodniczo,
- Wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, mianowicie: budowy ekranów akustycznych i tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej pełniącej funkcję naturalnego ekranu akustycznego, a także zwiększenie izolacji budynków (np. wymiana okien),
- Wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego,
- Egzekwowanie ograniczeń prędkości ruchu na terenach zabudowanych,

- Rewitalizacja odcinków linii kolejowych oraz modernizacja taboru,
- Wspieranie działań inwestycyjnych zmierzających do modernizacji i przebudowy dróg i ulic, z których hałas powoduje przekroczenia poziomów progowych dla terenów szczególnego zagrożenia hałasem,
- Zintegrowane zarządzanie klimatem akustycznym na obszarze powiatu,
- Realizowanie zabezpieczeń akustycznych w powiecie, tj. budowa ekranów akustycznych, wałów ziemnych, nasadzeń pasów zieleni),
- Zwiększenie izolacyjności budynków (np. poprzez wymianę okien), jeżeli inne sposoby ograniczenia hałasu emisji nie dają skutecznych rezultatów,
- Opracowanie i wdrażanie systemu informowania społeczeństwa o stanie klimatu akustycznego,
- Podejmowanie przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych na rzecz ograniczenia emisji hałasu przemysłowego.

CEL ŚRODOWISKOWY 4. OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED ODDZIAŁYWANIEM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego są stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, medyczne urządzenia diagnostyczne i terapeutyczne, urządzenia przemysłowe i gospodarstwa domowego oraz systemy przesyłowe energii elektrycznej. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko z ww. obiektów zależne jest od wielu czynników, wśród których bardzo istotnym jest częstotliwość pracy danego urządzenia, charakterystykę emitowanego przez nie promieniowania czy też jego moc. Działania związane z ograniczeniem negatywnego wpływu promieniowania elektromagnetycznego na środowisko powiatu koncentrować się będą głównie wokół systemów przesyłowych energii elektrycznej. Głównym zadaniem środowiskowym, planowanym do realizacji jest identyfikacja zagrożeń promieniowania elektromagnetycznego w powiecie.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO

Działania ekologiczne:

- Inwentaryzacja i kontrola głównych źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego,
- Pomiarów pól elektromagnetycznych,
- Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. pól elektromagnetycznych (wyznaczanie stref ograniczonego użytkowania terenu

na którym występuje przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych),

- Współpraca z służbami wykonującymi pomiary obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: OCHRONA LUDZI PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM

Działania ekologiczne:

- Preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego,
- Wyodrębnienie obszarów i prowadzenie rejestru terenów, gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku,
- Opracowanie programu ograniczenia emisji PEM do środowiska,
- Podnoszenie świadomości społeczeństwa o źródłach i stopniu oddziaływania pól elektromagnetycznych.

CEL ŚRODOWISKOWY 5. POPRAWA GOSPODARKI ODPADAMI

Optymalizacja systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu przyniesie w określonej perspektywie czasowej wymierne korzyści, tak ekologiczne jak i ekonomiczne. Kluczowym znaczeniem dla efektywnego wprowadzenia zaplanowanych rozwiązań organizacyjnych mieć będzie społeczna akceptacja nowych zasad i wymagań stawianych społeczeństwu w zakresie zagospodarowania odpadów zgodnie z dyrektywami unijnymi i prawem polskim. Istotnym zadaniem będzie doprowadzenie do powszechnej zmiany sposobu gromadzenia i odbioru odpadów oraz dostosowanie się do nowych wymagań zarówno wytwórców odpadów komunalnych, jak i firm zajmujących się ich transportem i utylizacją.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: POPRAWA GOSPODARKI ODPADAMI

Działania ekologiczne:

- Minimalizacja ilości wytwarzanych ilości odpadów oraz prowadzenie nowoczesnego (zgodnego ze standardami unijnymi) systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymogami ochrony środowiska,
- Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska, w tym w szczególności ulegających biodegradacji,
- Kompleksowe rozwiązanie problemu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych,
- Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów azbestowych,

- Działania edukacyjne w zakresie gospodarki odpadami.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: UTWORZENIE SPÓJNEGO SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI

Działania ekologiczne:

- Tworzenie ponad gminnych struktur dla realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów,
- Modernizacja i wprowadzanie nowych, niskoodpadowych procesów produkcyjnych,
- Wdrożenie wytycznych w zakresie zapobiegania powstawania odpadów oraz zalecanego postępowania z odpadami przez przedsiębiorców.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 3: MINIMALIZACJA ILOŚCI WYTWARZANYCH ODPADÓW ORAZ PROWADZENIE NOWOCZESNEGO SYSTEMU ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW

Działania ekologiczne:

- Zamknięcie wszystkich składowisk nie spełniających standardów Unii Europejskiej,
- Ograniczenia oddziaływania składowisk na środowisko,
- Całkowita eliminacja i unieszkodliwianie PCB,
- Wyeliminowanie nielegalnego składowania odpadów,
- Intensyfikacja działań w zakresie wdrażania systemu gospodarki odpadami komunalnymi,
- Zwiększenie udziału odzysku odpadów, w tym odzysku energii,
- Kontynuacja prac nad systemem gromadzenia, odbioru i transportu, odzysku oraz recyklingu odpadów opakowaniowych,
- Stworzenie systemu stacjonarnych lub mobilnych punktów odbioru odpadów, w tym niebezpiecznych, wielkogabarytowych,
- Rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
- Rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwianie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- Rozwój systemu zbiórki i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku w tym recyklingu odpadów pochodzących z demontażu pojazdów,
- Poprawa dostępu do informacji o miejscach zbiórki odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- Kontrola i monitoring wytwórców odpadów i podmiotów posiadających instalacje do unieszkodliwiania odpadów,

- Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców oraz małych i średnich podmiotów gospodarczych.

CEL ŚRODOWISKOWY 6. OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH

Ochrona powierzchni ziemi oraz przywrócenie wartości użytkowej gleb powinno zapewnić dostosowanie do wymagań standardów europejskich i krajowych. Celem tej ochrony jest zagospodarowanie zdegradowanych i zdewastowanych terenów oraz racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi na obszarze powiatu. Przewidywane jest eliminowanie zagrożeń dla zdrowia ludzi i środowiska.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: OCHRONA GLEB PRZED DEGRADACJĄ

Działania ekologiczne:

- Promocja produkcji rolnej zapewniającej zrównoważone wykorzystanie gleb,
- Promocja, wdrażanie i upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej,
- Poprawa struktury agrarnej gospodarstw rolnych,
- Promowanie upraw energetycznych,
- Prowadzenie prac zalesieniowych na gruntach o niskiej przydatności rolniczej i gruntów wyłączonych z dopłat,
- Kontrolowany rozwój hodowli zwierząt w technologii bezściółkowej poprzez kontrolowanie obiektów hodowli zwierząt średnich i dużych oraz postępowania z gnojowicą,
- Ograniczenie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb w innych sektorach gospodarki,
- Ochrona gleb przed erozją i zakwaszeniem,
- Kontrola jakości oraz rozwój systemu monitoringu gleb.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: REKULTYWACJA GLEB ZDEGRADOWANYCH

Działania ekologiczne:

- Rozwój systemu identyfikacji i monitoringu terenów zdegradowanych,
- Prowadzenie rekultywacji terenów uznanych za zdegradowane zgodnie z wojewódzkim rejestrem,
- Wyznaczanie nowych miejsc składowania urobku na polach refulacyjnych lub wskazanie innego sposobu zagospodarowania,
- Lokalizacja zakładu separującego z refulatów zanieczyszczenia od piasków rzecznych,

- Zapewnienie pól składowania 15mln m³ urobku (planowane po 2012 pogłębienie toru wodnego o długości 64km do głębokości 12,5m).

CEL ŚRODOWISKOWY 7. OCHRONA STREFY BRZEGOWEJ I ZAPLECZA BRZEGÓW MORZA BAŁTYCKIEGO

Jednym z założeń wojewódzkiego Programu ochrony środowiska jest ochrona strefy brzegowej oraz zaplecza brzegów Morza Bałtyckiego. Dla realizacji ww. celu środowiskowego wyznaczono szereg zadań środowiskowych, które w głównej mierze będą wykonywane przez Urzędy Morskie.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: OCHRONA STREFY BRZEGOWEJ

Działania ekologiczne:

- Realizacja zadań „Programu ochrony brzegów morskich” dla województwa zachodniopomorskiego,
- Zabezpieczanie mienia wyrzuconego przez morze w pasie technicznym,
- Prowadzenie spraw związanych z administrowaniem obszarami Natura 2000.
- Realizacja zintegrowanego zarządzania obszarami przybrzeżnymi dla województwa zachodniopomorskiego, tj. opracowanie strategii wojewódzkiej ZZOP, opracowanie programu działań operacyjnych.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: BUDOWA, UTRZYMANIE I OCHRONA UMOCNIEŃ BRZEGOWYCH WYDM I ZALESIEŃ OCHRONNYCH W PASIE TECHNICZNYM

Działania ekologiczne:

- Opracowywanie bieżących i długofalowych planów ochrony brzegów,
- Budowa i utrzymanie umocnień brzegowych w pasie technicznym,
- Prowadzenie gospodarki wydmowo-leśnej w pasie technicznym,
- Prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu ochronę brzegów, nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zachowania się w pasie technicznym i na wodach przybrzeżnych do odległości 0,1Mm od brzegu,
- Udział w akcjach przeciwsztormowych.

CEL ŚRODOWISKOWY 8. OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII I MINIMALIZACJI ICH SKUTKÓW ORAZ ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA CHEMICZNEGO

W związku z rozwojem gospodarczym może wzrastać zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi oraz zanieczyszczeniami chemicznymi. W celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców na terenie powiatu kołobzieskiego będzie realizowanych wiele zadań środowiskowych.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII I OGRANICZENIE SKUTKÓW DLA LUDZI, ŚRODOWISKA

Działania ekologiczne:

- Nadzór zakładów i instalacji stanowiących potencjalne źródło poważnej awarii oraz aktualizacja rejestru potencjalnych sprawców poważnej awarii przemysłowej,
- Analiza programów zapobiegania awariom i raportów o bezpieczeństwie oraz planów operacyjno-ratowniczych,
- Wyznaczenie drogowych tras transportu substancji niebezpiecznych, omijających w miarę możliwości tereny miejskie, mocno zurbanizowane oraz zorganizowanie miejsc postojowych dla środków transportujących takie substancje,
- Rozwój współpracy międzynarodowej dotyczących przeciwdziałania poważnym awariom, transgranicznych skutków awarii przemysłowych, oraz awaryjnych zanieczyszczeń wód granicznych,
- Doskonalenie i rozwijanie zasobów informatycznych, w tym rejestru potencjalnych sprawców poważnych awarii i rejestru poważnych awarii, ze szczególnym uwzględnieniem awarii przemysłowych,
- Kontrole środków i szlaków transportowych,
- Poprawa bezpieczeństwa transportu drogowego, kolejowego i wodnego,
- Zwiększenie nadzoru nad przestrzeganiem procedur dozorowych,
- Informowanie i ostrzeganie społeczeństwa o zagrożeniach,
- Poprawa ratownictwa chemicznego i współpracy międzynarodowej w zakresie usuwania i ograniczenia skutków poważnych awarii przemysłowych,
- Szkolenia dla administracji samorządowej i podmiotów gospodarczych,
- Wsparcie Państwowej Straży Pożarnej do prowadzenie działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: OGRANICZENIE ZAGROŻEŃ CHEMICZNYCH Z POWODU PRODUKCJI, OBROTU I STOSOWANIA SUBSTANCJI CHEMICZNYCH

Działania ekologiczne:

- Propagowanie stosowania bezpiecznych dla środowiska zamienników substancji chemicznych, w tym produktów ulegających biodegradacji,
- Minimalizacja niekorzystnego wpływu stosowania chemikaliów na środowisko,
- Nadzór podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne,
- Poprawa bezpieczeństwa magazynowania i obrotu substancjami niebezpiecznymi.

<p>II CEL STRATEGICZNY: OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH</p>

CEL ŚRODOWISKOWY 9. OCHRONA ZŁÓŻ KOPALIN

Ochrona zasobów złóż powinna odbywać się poprzez ich racjonalne wykorzystywanie i oszczędne gospodarowanie oraz właściwą rekultywację wyrobisk poeksploatacyjnych. Realizacja tego priorytetu pozwoli na zapewnienie dostępności nieodnawialnych zasobów w przyszłości oraz na ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia wszelakich prac geologicznych, a także podczas prowadzenia eksploatacji złóż kopalin.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: IDENTYFIKACJA ZŁÓŻ KOPALIN W POWIECIE

Działania ekologiczne:

- Wykonanie inwentaryzacji złóż surowców mineralnych z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: NADZÓR NAD PRAWIDŁOWĄ EKSPLOATACJĄ ORAZ OCHRONA OBSZARÓW WYSTĘPOWANIA ZŁÓŻ KOPALIN

Działania ekologiczne:

- Kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji,
- Sporządzenie wytycznych do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i planów zagospodarowania przestrzennego województwa i planów miejscowych,
- Racjonalne zagospodarowanie terenu występowania zasobów wód leczniczych oraz rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego.

**CEL ŚRODOWISKOWY 10. ZACHOWANIE RÓWNOWAGI EKOLOGICZNEJ
W PROCESIE ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO**

Rozwój gospodarczy powiatu pociąga za sobą niebezpieczeństwo degradacji obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, z tego względu ważne jest połączenie systemu rozwoju obszarów cennych przyrodniczo z rozwojem społeczno gospodarczym. Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na terenie powiatu będzie realizowana poprzez prowadzenie bieżącej ochrony obiektów i obszarów prawnie chronionych oraz tworzenie nowych form ochrony przyrody. Bardzo ważny jest fakt utrzymywania stałej czystości w miejscach o większym nasileniu ruchu turystycznego. W celu zachowania równowagi ekologicznej w procesie rozwoju społeczno – gospodarczego na terenie powiatu planuje się realizację następujących zadań ekologicznych:

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: OPRACOWANIE PLANÓW OCHRONY ORAZ REALIZACJA ICH ZAPISÓW

Działania ekologiczne:

- Opracowanie planów ochrony rezerwatów ,
- Opracowanie, zatwierdzenie i realizacja zapisów planu ochrony obszarów Natura 2000.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH POWIATU

Działania ekologiczne:

- Utworzenie nowych obszarów chronionych w powiecie, tj. rezerwatów, obszarów chronionego krajobrazu czy parków krajobrazowych,
- Ochrona obszarów oraz obiektów nie objętych jeszcze formą ochrony, a prezentujących dużą wartość przyrodniczą ,
- Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych istniejących pomników przyrody,
- Prowadzenie wspomagających działań w celu rozwoju populacji, szczególnie rodzimych gatunków drobnej zwierzyny łownej o zauważalnym spadku liczebności na terenach ustanowionych obwodów łowieckich,
- Preferowanie na terenach, gdzie zlokalizowane są jakiegokolwiek formy ochrony przyrody, stosowania wyłącznie przedsięwzięć o „czystych” technologiach.

CEL ŚRODOWISKOWY 11. OCHRONA I RACJONALNE UŻYTKOWANIE LASÓW

Istniejące na terenie powiatu obszary leśne wymuszają podjęcie zdecydowanych działań ochronnych istniejących zasobów w celu zachowania ich funkcji (przyrodniczej, społecznej oraz gospodarczej). W tym celu wyznaczono określone zadania środowiskowe:

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: OCHRONA I ROZWÓJ SYSTEMU OBSZARÓW CHRONIONYCH, OCHRONA ROŚLIN I ZWIERZĄT, OCHRONA SIEDLISK I EKOSYSTEMÓW ORAZ KRAJOBRAZU

Działania ekologiczne:

- Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości”,
- Opracowanie planów urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa,
- Zalesianie nowych terenów, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo – krajobrazowych,
- Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych,
- Sporządzenie uproszczonych planów urządzenia lasów, którymi dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych oraz ich aktualizacja w celu prowadzenia prawidłowej gospodarki leśnej.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: WYKORZYSTANIE FUNKCJI LASÓW JAKO INSTRUMENTU OCHRONY ŚRODOWISKA

Działania ekologiczne:

- Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów,
- Zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych,
- Naturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodno – błotnych i obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych,
- Realizacja planów urządzenia lasów,
- Prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych oraz zakładanie nowych zadrzewień śródpolnych,
- Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb oraz gruntów porolnych.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 3: EDUKACJA LEŚNA SPOŁECZEŃSTWA

Działania ekologiczne:

- Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji

ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych,

- Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 4: IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ LASÓW I ZAPOBIEGANIE ICH SKUTKOM

Działania ekologiczne:

- Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzych w lasach,
- Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach,
- Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych).

III CEL STRATEGICZNY: WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA OCHRONĄ ŚRODOWISKA

CEL ŚRODOWISKOWY 12. WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM I PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZEŃSTWA

Działania podejmowane w zakresie edukacji ekologicznej winny przyczynić się do wykreowania społeczeństwa o wysokim poziomie zachowań, świadomego wzajemnych powiązań pomiędzy zagadnieniami gospodarczymi, społecznymi, ekologicznymi i politycznymi. Podstawowym i głównym celem edukacji ekologicznej jest podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa, która będzie przejawiać się poprzez pozytywne zachowania proekologiczne we wszystkich dyscyplinach życia oraz poczucia współodpowiedzialności każdego mieszkańca powiatu za stan środowiska. Racjonalne działania w tym zakresie polegać powinny na wprowadzeniu ograniczeń w użytkowaniu dóbr nieodnawialnych oraz rezygnację z zachowań i przyzwyczajień zubożających naturalne bogactwo środowiska przyrodniczego. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców to podstawowy warunek spełnienia założeń realizacji idei zrównoważonego rozwoju.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 1: MONITORING ORAZ OCENA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ PODZIEMNYCH

Działania ekologiczne:

- Realizacja monitoringu jakości wód użytkowych, wymaganego dyrektywami szczegółowymi w zakresie spełnienia warunków do bytowania ryb, wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz w zakresie zanieczyszczenia wód związkami azotu pochodzenia rolniczego,
- Gromadzenie danych o emisji zanieczyszczeń do wód ze źródeł punktowych i obszarowych jako elementu oceny stanu wód,
- Wykonywanie rocznych ocen jakości wód zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem,
- Modernizacja bazy laboratoryjnej i informatycznej systemu monitoringu i oceny jakości wód.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 2: MONITORING ORAZ OCENA JAKOŚCI POWIETRZA

Działania ekologiczne:

- Modernizacja systemu monitoringu powietrza w zakresie wymagań prawnych dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, O₃, benzenu, CO, PM₁₀ i Pb (zgodnie z wynikiem oceny pięcioletniej za lata 2002-2006),
- Aktualizacja inwentaryzacji emisji (kataster emisji) i rozwój narzędzi prognostycznych, w tym modelowania stanu zanieczyszczenia powietrza jako elementu oceny,
- Wykonywanie rocznych ocen jakości powietrza zgodnie z obowiązującym w danym roku prawem.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 3: MONITORING KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Działania ekologiczne:

- Rozwój systemu pomiarowego w oparciu stacje monitoringu,
- Ocena klimatu akustycznego dla województwa,
- Modernizacja sprzętu pomiarowego i informatycznego.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 4: MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Działania ekologiczne:

- Monitoring i ocena PEM w powiecie.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 5: KONTROLA PRZESTRZEGANIA PRAWA W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Działania ekologiczne:

- Wyegzekwowanie obowiązków w zakresie ochrony środowiska, spoczywających na prowadzących instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego oraz zobowiązanych do posiadania pozwoleń w zakresie poszczególnych komponentów,
- Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska przez podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- Ochrona zasobów wód, w szczególności podziemnych, stanowiących źródło zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarczych,
- Przestrzeganie przepisów o opakowaniach i odpadach opakowaniowych,
- Nadzór nad podmiotami uczestniczącymi w systemie handlu uprawnieniami do emisji,
- Prowadzenie prac związanych z utworzeniem i funkcjonowaniem Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (Krajowy PRTR),
- Udział w ocenie wdrażania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Ograniczanie zagrożeń dla środowiska wynikających z działalności rolniczej,
- Eliminowanie lub ograniczenie wykorzystywania substancji zubożających warstwę ozonową,
- Przestrzeganie wymagań w zakresie postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska – PCB, azbest,
- Wdrażanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Rejestracji, Oceny, Udzielania Zezwoleń i Stosowanych Ograniczeń w Zakresie Chemikaliów (REACH),
- Monitorowanie i kontrolowanie jakości paliw,
- Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu i pól elektromagnetycznych,
- Przestrzeganie przepisów ustawy o produktach biobójczych,
- Kontrola wnoszenia opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska,
- Kontrole wykonywania obowiązków użytkowników środowiska zgodnie z Ustawą o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

ZADANIE ŚRODOWISKOWE 6: EDUKACJA EKOLOGICZNA I DOSTĘP DO INFORMACJI

Działania ekologiczne:

- Podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców poprzez prowadzenie edukacji i działań ekologicznych,
- Wspieranie projektów edukacji ekologicznej realizowanych przez różne instytucje,
- Szkolenie przedstawicieli administracji publicznej, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców w zakresie przepisów o dostępie do informacji o środowisku,
- Egzekwowanie wiedzy o środowisku i jego ochronie od wszystkich pracowników sektora publicznego oraz zapewnienie doskonalenia tej wiedzy.

VII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Celem opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017” jest nakreślenie ogólnych zasad zrównoważonego rozwoju oraz działań dla powiatu oraz gmin znajdujących się na jego terenie. W związku z powyższym w tabeli 38 scharakteryzowano szereg celów i zadań ekologicznych, które mają być realizowane na terenie powiatu. Realizacja tych zadań w znacznym stopniu przyczyni się do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska przyrodniczego w powiecie.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Tabela 38: Harmonogram rzeczowy w zakresie ochrony środowiska dla powiatu kołobrzeskiego na lata 2010-2017

Zadanie środowiskowe	Działania środowiskowe	Okres realizacji									Jednostka realizacyjna	Nakłady [zł]	Źródła finansowania
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
CEL STRATEGICZNY I: DALSZA POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO DLA OCHRONY ZDROWIA MIESZKAŃCÓW													
CEL ŚRODOWISKOWY 1: POPRAWA GOSPODARKI WODNEJ													
Poprawa jakości wód	1. Wyposażenie aglomeracji (o równoważnej liczbie mieszkańców i powyżej 2.000) w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków	Zadanie ciągłe									Gminy, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne, Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty	bd	Fundusze unijne, Fundusze ochrony środowiska, Środki własne
	2. Budowa i modernizacja sieci wodociągowych i kanalizacyjnych oraz stacji uzdatniania wody i oczyszczalni ścieków w ramach realizacji programu pn. "Zintegrowana gospodarka wodno – ściekowa w dorzeczu Parsęty"	Zadanie ciągłe									Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, Przedsiębiorstwa, Gminy	bd	Fundusze unijne, Fundusze ochrony środowiska, Środki własne
	2.1. Rozbudowę sieci i obiektów wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie gminy Gościno (realizacja kontraktu Kontrakt nr XVI na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg										Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, Inwestor, Gmina Gościno	bd	Fundusze unijne, Fundusze ochrony środowiska, Środki własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

2.2. Zaprojektowanie i wykonanie sieci wodociągowej nowoprojektowanej i przewidzianej do wymiany w Gminie Siemyśl - Kontrakt nr XVII na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg									Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, Inwestor, Gmina Gościno	bd	Fundusze unijne, Fundusze ochrony środowiska, Środki własne
2.3. Zaprojektowanie i wykonanie sieci wodociągowej w gm. Rymań wraz z modernizacją i rozbudową stacji wodociągowych - Kontrakt nr XX na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg									Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, Inwestor, Gmina Rymań	bd	Fundusze unijne, Fundusze ochrony środowiska, Środki własne
3. Kontynuacja budowy sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni na terenach wiejskich	Zadanie ciągłe								Gminy, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne, Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty	bd	Fundusze unijne, Fundusze ochrony środowiska, Środki własne
3.1. Budowa i modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta: os. Radzikowo II, okolicy ulicy Wylotowej, okolicy Amfiteatru									Miasto Kołobrzeg	3.600.000,00	Środki własne, Fundusze unijne
3.2. Modernizacja istniejącego systemu deszczowego - rejon ul. IV Dywizji Wojska Polskiego, Wschodniej									Miasto Kołobrzeg	980.000,00	Środki własne, Fundusze unijne, Inne środki
3.3. Modernizacja wylotu do morza w km 331+370 wraz z przebudową istniejącej kanalizacji deszczowej w rejonie ulicy A. Fredry i Szańca Kamiennego									Miasto Kołobrzeg	2.800.000,00	Środki własne, Fundusze unijne, Inne środki
3.4. Odbudowa odpływu do morza w km 330+300 w rejonie ulicy Brzeskiej, wraz z ewentualnym przełożeniem 150 mb kolektora deszczowego									Miasto Kołobrzeg	2.100.000,00	Środki własne, Fundusze unijne, Inne środki

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	3.5. Modernizacja istniejących odpływów kanalizacji deszczowej odprowadzających wody opadowe i roztopowe do rzeki Parsęty, Kanału Drzewnego oraz Stramniczki (montaż separatorów, klap zwrotnych)	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	Miasto Kołobrzeg	1.900.000,00	Środki własne, Fundusze unijne, Inne środki
	3.6. Przebudowa systemu deszczowego odprowadzającego wody deszczowe i roztopowe z rejonu ulicy Myśliwskiej, Kupieckiej, Ogrodowej	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	Miasto Kołobrzeg	840.000,00	Środki własne, Fundusze unijne, Inne środki
	3.7. Modernizacja i rozbudowa kanalizacji deszczowej w Ustroniu Morskim	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	Gmina Ustronie Morskie	450.000,00	Środki własne, UE
	3.8. Budowa kanalizacji deszczowej ul. Kolejowa w Ustroniu Morskim	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	Gmina Ustronie Morskie	450.000,00	Środki własne, UE
	3.9. Kanalizacja deszczowa i zagospodarowanie terenu wokół hali i szkoły w Rymaniu - dokumentacja	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	Gmina Rymań	1.610.000,00	Środki własne, UE
	4. Dostosowanie istniejących oczyszczalni ścieków do wymogów ustawowych (usuwanie fosforu oraz azotu)	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	Gminy, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne, Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty	bd	Fundusze unijne, Fundusze ochrony środowiska, Środki własne
	5. Kontynuacja budowy nowych odcinków sieci wodociągowych na terenach wiejskich	Zadanie ciągłe										Gminy, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne, Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty	bd	Fundusze unijne, Fundusze ochrony środowiska, Środki własne
	6. Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości wody pitnej, w tym budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowych	Zadanie ciągłe										Gminy, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne, Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty	bd	Fundusze unijne, Fundusze ochrony środowiska, Środki własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	7. Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie nie możliwa jest bądź też ekonomicznie nieuzasadniona budowa nowych odcinków sieci kanalizacyjnej	Zadanie ciągłe	Gminy	bd	Środki własne, Środki UE								
	8. Wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojowicę lub/i gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę oraz chów zwierząt	Zadanie ciągłe	Gminy	bd	Środki własne, Środki UE								
	9. Zewidencjonowanie wszystkich zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania	<table border="1" style="width:100%; height:100%; text-align:center;"> <tr> <td style="width:5%; background-color:#90EE90;">—</td> <td style="width:5%; background-color:#90EE90;">—</td> <td style="width:5%;">—</td> <td style="width:5%;">—</td> <td style="width:5%;">—</td> <td style="width:5%;">—</td> <td style="width:5%;">—</td> <td style="width:5%;">—</td> </tr> </table>	—	—	—	—	—	—	—	—	Gminy	Koszty administracyjne	-
—	—	—	—	—	—	—	—						
	10. Modernizowanie oraz ogólna poprawa systemów odprowadzania ścieków opadowych z dróg w powiecie	Zadanie ciągłe	Powiat	bd	Środki własne, Środki UE								
	11. Wspieranie modernizacji technologii produkcji, w celu wyeliminowania ograniczenia zrzutu substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego	Zadanie ciągłe	Przedsiębiorcy, Gminy	bd	Środki własne, Środki UE								
	12. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków przemysłowych w pełni dostosowanych do wymogów unijnych	<table border="1" style="width:100%; height:100%; text-align:center;"> <tr> <td style="width:5%; background-color:#90EE90;">—</td> <td style="width:5%; background-color:#90EE90;">—</td> <td style="width:5%; background-color:#90EE90;">—</td> <td style="width:5%; background-color:#90EE90;">—</td> <td style="width:5%;">—</td> <td style="width:5%;">—</td> <td style="width:5%;">—</td> <td style="width:5%;">—</td> </tr> </table>	—	—	—	—	—	—	—	—	Przedsiębiorcy, Gminy	bd	Środki własne, Środki UE
—	—	—	—	—	—	—	—						

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBZESKIEGO

	13. Zintensyfikowanie działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nie oczyszczonych ścieków komunalnych do wód, przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych, w tym weryfikacja pozwoleń wodno – prawnych	Zadanie ciągłe							WIOŚ, Powiat	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW
	14. Ograniczenie zanieczyszczeń wprowadzanych ze źródeł punktowych oraz obszarowych								Gminy, Powiat, RZGW, WIOŚ	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE, Środki własne
Spełnienie wymagań jakościowych w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami związkami azotu ze źródeł rolniczych	1. Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem azotanami ze źródeł rolniczych								WIOŚ, RZGW	bd	Środki pomocowe UE, Środki własne
	2. Ograniczenie odpływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych przez kontynuację budowy płyt obornikowych i zbiorników na gnojowicę								Indywidualni hodowcy, Gminy, Powiat, Stacja Chemiczno-Rolnicza	bd	Środki pomocowe UE, Środki własne
	3. Stosowanie tzw. dobrych praktyk rolniczych, zapewniających lepsze wykorzystanie potencjału biologicznego gleb przy jednoczesnym zmniejszeniu negatywnego oddziaływania na środowisko nawozów i środków ochrony roślin								ODR, ARiMR	bd	Środki pomocowe UE, Środki własne
	4. Racjonalizacja produkcji zwierzęcej z uwzględnieniem istniejącego i potencjalnego oddziaływania na środowisko								Gminy, administracja rządowa	bd	Środki pomocowe UE, Środki własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych	1. Optymalizacja zużycia wody poprzez zapobieganie stratom wody na przesyle (modernizacja sieci wodociągowej) oraz wprowadzenie zamkniętych obiegów wody w przemyśle i oszczędne korzystanie z wody przez indywidualnych użytkowników										Gminy, Powiat, Użytkownicy wód, RZGW	bd	Budżet Państwa, WFOŚiGW, środki pomocowe UE, środki własne
	2. Racjonalizacja gospodarowania wodami podziemnymi pod kątem minimalnego korzystania z tych wód przez przemysł z wyłączeniem przemysłu rolno – spożywczego										Gminy, Użytkownicy, ARiMR	bd	Środki pomocowe UE, Środki własne
	3. Opracowanie programu zaopatrzenia w wodę do celów komunalnych miejscowości pasa nadmorskiego										RZGW, Gminy, Powiat, Użytkownicy wód	bd	Budżet Państwa, środki pomocowe UE, środki własne
	4. Przeprowadzenie akcji edukacyjno - informacyjnej propagującej optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników (np. gromadzenie wody deszczowej i wykorzystywanie jej na cele agrarne – do podlewania zieleni)										Gminy	bd	Środki własne, Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej
Ochrona przed powodzią i suszą	1. Opracowanie Powiatowego Planu Reagowania Kryzysowego, zawierającego działania do realizacji w przypadku wystąpienia powodzi										Powiat	bd	Środki własne
	2. Współdziałanie przy tworzeniu systemów ochrony przeciwpowodziowej										Województwo, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, fundusze UE
	3. Realizacja programu małej retencji dla Województwa Zachodniopomorskiego do 2015 roku										Województwo, Powiat, Gminy, ZZMiUW	bd	Budżet Państwa, środki pomocowe UE, środki własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

4. Regulacja, odbudowa rzek oraz kanałów										ZZMiUW	bd	Fundusze
4.1. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe doliny rzeki Parsęty poniżej miejscowości Osówko w tym miast: Kołobrzegu, Karlina i Białogardu										ZZMiUW	42.689.785,00	POliŚ
4.2. Rzeka Dębosznica w km 21+500, 22+350, 22+950, gm. Sielmyśl										ZZMiUW	198.633,83	PROW
4.3. Jezioro Kamienica (Kamica), gm. Siemyśl										ZZMiUW	546.565,60	PROW
4.4. Remont kanału pompowego na rzece Dębosznicy w km 5+890, rzece Błotnicy w km 4+130, rzece Strużce w km 0+025 – przebudowa syfonów kanał E										ZZMiUW	435.001,00	PROW
4.5. Odbudowa odpływu do morza w km 330+750 w rejonie ulicy Sułkowskiego										Miasto Kołobrzeg	1.260.000,00	Środki własne, Fundusze UE, Inne fundusze
4.6. Przebudowa nabrzeży rzeki Parsęty i Kanału Drzewnego										Miasto Kołobrzeg	12.800.000,00	Środki własne, Fundusze UE, Inne fundusze
5. Prowadzenie prac konserwacyjnych i modernizacyjnych obiektów i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej										ZZMIUW, Gminy	bd	Środki własne, Fundusze UE, Inne fundusze
5.1. Przebudowa (remont) wałów przeciwpowodziowych nad jeziorem Resko Przymorskie (gm. Kołobrzeg)										ZZMiUW	2.857.256,96	PROW

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	5.2. Odbudowa wałów przeciwpowodziowych chroniących tereny miejskie leżące między rzeką Parsętą a Kanałem Drzewnym i ulicą 6 Dywizji Piechoty w Kołobrzegu										Miasto Kołobrzeg	1.330.000,00	Środki własne, Fundusze UE, Inne fundusze
	5.3. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe Dzielnicy Zachodniej wraz z budową odpływu do morza w km 336+200										Miasto Kołobrzeg	3.000.000,00	Środki własne, Fundusze UE, Inne fundusze
	5.4. Modernizacja, odbudowa systemu rowów melioracyjnych w granicach Gminy Miejskiej Kołobrzeg										Miasto Kołobrzeg	700.000,00	Środki własne, Fundusze UE, Inne fundusze
	6. Realizacja programu budowy przepławek dla ryb w ramach ogólnopolskiego „Programu przywrócenia drożności śródlądowych powierzchniowych wód płynących o szczególnym znaczeniu dla ryb dwuśrodowiskowych”.										ZZMiUW, Województwo, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, Fundusze UE, Inne fundusze
CEL ŚRODOWISKOWY 2: POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA I SPEŁNIENIE WYMAGAŃ PRAWNYCH W ZAKRESIE JAKOŚCI POWIETRZA													
Poprawa jakości powietrza	1. Ograniczenie emisji komunikacyjnej i ochrona przed jej negatywnym oddziaływaniem poprzez budowę obejść drogowych, budowę i modernizację ciągów komunikacyjnych	Zadanie ciągłe								Zarządcy dróg	dd	Środki własne, Fundusze UE, Inne fundusze	
	1.1. Modernizacja nawierzchni dróg na osiedlu Podczele w tym: ul. Lwowska, Brzeska, Ostrobramska, Tarnopolska, Wileńska, Krzemieniecka, Grodzieńska, Poleska, Podolska, Pińska										Miasto Kołobrzeg	4.834.000,00	Środki własne, Fundusze UE
	1.2. Przedłużenie ul. Kolumba do ul. Św. Wojciecha											Miasto Kołobrzeg	442.000,00

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

1.3. Przebudowa ulicy Giełdowej na odcinku od ul. Walki Młodych do ul. Armii Krajowej										Miasto Kołobrzeg	560.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.4. Przebudowa ul. Łopuskiego na odcinku od ul. Szpitalnej do ul. Unii Lubelskiej wraz z remontem obiektu mostowego										Miasto Kołobrzeg	9.800.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.5. Przebudowa ul Dubois od ul. Katedralnej do ul. Giełdowej										Miasto Kołobrzeg	700.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.6. Przebudowa ul. Brzozowej od ul. Narutowicza do ul. Katedralnej										Miasto Kołobrzeg	126.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.7. Przebudowa ul. Rzecznej										Miasto Kołobrzeg	2.704.800,00	Środki własne, Fundusze UE
1.8. Przebudowa ul. Armii Krajowej od ul. Dworcowej do ul. Ratuszowej										Miasto Kołobrzeg	1.720.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.9. Przebudowa ul. Wąskiej w Kołobrzegu										Miasto Kołobrzeg	420.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.20. Przebudowa ul. Portowej od ul. Mickiewicza do ul. Spacerowej										Miasto Kołobrzeg	1.050.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.21. Przebudowa ul. Zwycięzców, Tuwima, 18-stego Marca, Artyleryjskiej, Rybackiej, Kresowej, Radziewiczówny										Miasto Kołobrzeg	16.383.800,00	Środki własne, Fundusze UE
1.22. Odtworzenie nawierzchni z kostki kamiennej w ciągach komunikacyjnych w strefie A - pozostała część uzdrowiskowa miasta										Miasto Kołobrzeg	8.750.000,00	Środki własne, Fundusze UE

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

1.23. Przebudowa ulicy Morawskiego, Arciszewskiego										Miasto Kołobrzeg	2.300.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.24. Przebudowa ul. Towarowej wraz z kanalizacją deszczową, oświetleniem i remontem torowiska. /zakres robót MWiK/										Miasto Kołobrzeg	1.868.340,00	Środki własne, Fundusze UE
1.25. Budowa drogi na osiedlu Witkowice III - budowa w tym: Orłowskiego, Gierymskich, Skoczylasa, Makowskiego, Michałowskiego										Miasto Kołobrzeg	366.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.26. Budowa drogi na osiedlu domów jednorodzinnych przy ul. 6 dyw. piechoty w tym: ul. Kmicica, Wołodyjowskiego, Ketlinga, Zagłoby, Hajduczka, Kiemliczów, Bilewiczówny, Skrzetuskiego, Kordeckiego										Miasto Kołobrzeg	1.400.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.27. Budowa ul. Gnieźnieńskiej, Stańczyka										Miasto Kołobrzeg	1.670.200,00	Środki własne, Fundusze UE
1.28. Budowa dróg na os. Domów wielorodzinnych przy ul. 6 dyw. Piechoty "Os. Europejskie" w tym: Brukselska, Berlińska, Wiedeńska, Kopenhaska, Helsińska, Paryska, Rzymska, Sztokholmska, Londyńska										Miasto Kołobrzeg	4.602.261,00	Środki własne, Fundusze UE

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

1.29. Budowa Bulwaru Zacisze wraz z przejściem pod ul. Solną i umocnieniem brzegu rz. Parsęty										Miasto Kołobrzeg	10.500.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.30. Budowa ul. Plażowej, Leśnej, Wichrowej, Klonowej, Bema, Spokojnej										Miasto Kołobrzeg	4.368.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.31. Budowa drogi łączącej ul. Portową z ul. Spacerową										Miasto Kołobrzeg	1.050.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.32. Budowa ul. Koralewej /od ul. Grzybowskiej do ul. Wylotowej/										Miasto Kołobrzeg	540.400,00	Środki własne, Fundusze UE
1.33. Poprawa dostępności do Portu Kołobrzeg od strony lądu (drogi i kolej). Etap I, Etap II oraz Etap III										Miasto Kołobrzeg	97.000.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.34. Modernizacja i rozbudowa Portu Jachtowego w Kołobrzegu -Etap I										Miasto Kołobrzeg	4.000.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.35. Budowa ul. Górnej w Ustroniu Morskim (do ul. Polnej)										Gmina Ustronie Morskie	300.000,00	Środki własne jednostek realizujących, Fundusze UE
1.36. Przebudowa ul. Wiejskiej w Ustroniu Morskim										Gmina Ustronie Morskie	100.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.37. Przebudowa ul. Wczasowej w Sianożętach										Gmina Ustronie Morskie	137.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.38. Budowa drogi wjazdowej z Łasina Koszalińskiego do Gwizdu										Gmina Ustronie Morskie	500.000,00	Środki własne, Fundusze UE

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

1.39. Budowa odnogi ul. Górnej z oświetleniem w Ustroniu Morskim										Gmina Ustronie Morskie	218.000,00	Środki własne, Fundusze UE
1.40. Budowa parkingów i przebudowa ul. Słonecznej do cmentarza										Gmina Rymań	300.000,00 zł	Środki własne, Fundusze UE
1.41. Przebudowa drogi gminnej w ciągu ulic Grunwaldzkiej i Kościuszki w Gościnnie										Gmina Gościno	1.005.259,00	Środki własne, Fundusze UE, środki pomocowe
1.42. Drogi gminne (Szafirowa, Rubinowa, Cicha, Spokojna, Krótka, Prywatna)										Gmina Gościno	5.600.000,00	Środki własne, Fundusze UE, środki pomocowe
2. Rozwiązania problemów komunikacyjnych, poprzez modernizację taboru										Gminy, Przedsiębiorstwa	bd	Środki własne, Fundusze UE
3. Promowanie proekologicznych środków zbiorowego transportu (transport kolejowy)										Gminy, Powiat	bd	Środki własne, Fundusze UE
4. Promowanie komunikacji zbiorowej i ruchu rowerowego szczególnie na terenach miejskich										Gminy, Powiat	bd	Środki własne jednostek realizujących, Fundusze UE
5. Tworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego poprzez budowę nowych ścieżek rowerowych	Zadanie ciągłe									Gminy, Powiat	bd	Środki własne, Fundusze UE

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

5.1. Budowa ścieżki rowerowej łączącej osiedle Podczele z Ustroniem Morskim										Miasto Kołobrzeg	1.680.000,00	Środki własne, Fundusze UE
5.2. Budowa drugiego wjazdu ścieżki rowerowej do osiedla Podczele w Kołobrzegu										Miasto Kołobrzeg	3.500.000,00	Środki własne jednostek realizujących, Fundusze UE
5.3. Ciąg pieszo-rowerowy łączący ul. Jasną z ul. Wylotową stanowiący dojście do morza										Miasto Kołobrzeg	300.000,00	Środki własne, Fundusze UE
5.4. Połączenie ścieżek rowerowych części północnej i południowej miasta w rejonie Budzistowa										Miasto Kołobrzeg	5.600.000,00	Środki własne, Fundusze UE
5.5. Budowa transgranicznej ścieżki rowerowej Dźwirzyno – Kołobrzeg – Ustronie Morskie – etap I										Gmina Ustronie Morskie	1.721.250,00	Środki własne
5.6. Budowa ścieżki rowerowej do pomników przyrody oraz parkingu postojowego przy PKP Bagicz wraz z chodnikiem i nawierzchnią asfaltową ulicy w m. Bagicz										Gmina Ustronie Morskie	1.108.125,00	Środki własne
5.7. Budowa ścieżki rowerowej Podczele - Bagicz										Gmina Ustronie Morskie	200.000,00	Środki własne
5.8. Ścieżka rowerowa (dokumentacja Lider)										Gmina Gościno	1.000.000,00	Środki własne
6. Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze										Gminy, Powiat, Województwo, NFOŚ i GW, Użytkownicy środowiska	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Fundusze pomocowe UE

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

7. Opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszenia stężenia pyłów drobnych PM10 i PM2,5 w powietrzu										Gminy, Powiat, Województwo, Użytkownicy środowiska	bd	Środki własne, Fundusze pomocowe UE, Programy operacyjne
8. Ograniczenie emisji pyłu drobnego ze źródeł przemysłowych i energetycznych oraz z sektora komunalno – bytowego i transportu samochodowego										Gminy, Powiat, Województwo, Użytkownicy środowiska	bd	Środki własne, Fundusze pomocowe UE, Programy operacyjne
9. Opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszenia stężenia ozonu troposferycznego w powietrzu, ograniczenie emisji prekursorów ozonu (LZO, NO _x oraz WWA)										Gminy, Powiat, Województwo, Użytkownicy środowiska, Zarządcy dróg	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
10. Wspieranie działań użytkowników środowiska w zakresie redukcji LZO										Gminy, Powiat, Województwo	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
11. Wspieranie działań na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych										Gminy, Powiat, Województwo	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
12. Redukowanie emisji niskiej poprzez propagowanie eliminacji węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, trzciny energetycznej czy gazu	Zadanie ciągłe									Gminy	bd	Środki własne, Środki z funduszy ochrony środowiska

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

13. Zredukowanie emisji niskiej poprzez modernizację układów technologicznych kotłowni komunalnych i obiektów użyteczności publicznej z wykorzystaniem paliw ekologicznych oraz linii przesyłu ciepła										Zakłady przemysłowe	bd	Środki własne, Fundusze UE
14. Podjęcie działań w celu rozbudowy sieci gazowej celem umożliwienia wykorzystania gazu w indywidualnych systemach grzewczych										Gminy	bd	Środki własne, Fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
15. Poprawa właściwości energetycznych budynków oraz obiektów użyteczności publicznej poprzez ich termomodernizację	Zadanie ciągłe									Gminy	bd	Środki własne, Fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
15.1. Modernizacja obiektu zespołu szkół w Podczelu: 1. wymiennikowni, 2. pomieszczeń w piwnicy, 3. elewacji										Miasto Kołobrzeg	700.000,00	Środki własne, Fundusze UE
15.2. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Ustroniu Morskim										Gmina Ustronie Morskie	421.332,00	Środki własne
15.3. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Rusowie										Gmina Ustronie Morskie	235.500,00	Środki własne
15.4. Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Ustroniu Morskim										Gmina Ustronie Morskie	227.664,00	Środki własne
15.5. Termomodernizacja budynku Domu Kultury w Ustroniu Morskim										Gmina Ustronie Morskie	263.664,00	Środki własne
15.6. Termomodernizacja budynku szkoły podstawowej w Dębicy, Drozdowie, Starninie i Gorawinie										Gmina Rymań	736.000,00	Środki własne, inne środki

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

15.7. Termomodernizacja budynków sal wiejskich w miejscowościach: Rymań, Drozdowo, Rzesznikowo, Kinowo, Starnin i Gorawino											Gmina Rymań	177.000,00	Środki własne, inne środki
15.8. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie ZMIIGDP											Gmina Dygowo	370.082,00	Środki UE
16. Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w szczególności na terenach cennych pod względem przyrodniczym i turystycznym	Zadanie ciągłe										Użytkownicy środowiska, Gminy, Powiat	bd	Środki własne, Fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
17. Ograniczenie emisji z procesów przemysłowych, energetyki oraz elektrociepłowni poprzez modernizację i hermetyzację procesów technologicznych, modernizację układów technologicznych oraz wprowadzanie nowych proekologicznych technik spalania paliw											Zakłady przemysłowe, Podmioty gospodarcze, Gminy	bd	Środki własne jednostek realizujących, Fundusze UE,
18. Propagowanie zwiększenia wykorzystania paliw alternatywnych											Gminy, Powiat, Województwo, Ekologiczne organizacje pozarządowe	bd	Środki własne, Fundusze unijne, Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW
19. Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych) oraz upowszechniania wykorzystywania odnawialnych źródeł energii											Gminy, Powiat, Województwo, Ekologiczne organizacje pozarządowe	bd	Środki własne, Fundusze unijne, Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza	1. Spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa									Województwo, Powiat, Gminy, NFOŚiGW, Użytkownicy środowiska, WIOŚ	bd	Środki własne, Fundusze unijne, Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	2. Redukcja emisji z obiektów energetycznego spalania paliw – dotrzymanie standardów emisyjnych określonych w Dyrektywie i Traktacie Akcesyjnym									Województwo, Powiat, Gminy, NFOŚiGW, Użytkownicy środowiska, WIOŚ	bd	Środki własne, Fundusze unijne, Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	3. Wycofanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową zgodnie z obowiązującym prawem									Województwo, Powiat, Gminy, NFOŚiGW, Użytkownicy środowiska, WIOŚ	bd	Środki własne, Fundusze unijne, Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	4. Konsekwentne wdrażanie krajowych programów redukcji emisji, tak aby w perspektywie długoterminowej osiągnąć redukcję emisji w odniesieniu do emisji w roku bazowym, wynikającą z porozumień międzynarodowych									Województwo, Powiat, Gminy, NFOŚiGW, Użytkownicy środowiska, WIOŚ	bd	Środki własne, Fundusze unijne, Budżet Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł energii	1. Realizacja działań w zakresie rozwoju wykorzystania energetyki wiatrowej									Województwo, Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, spółki, przedsiębiorstwa	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Fundusze UE, Programy operacyjne
	2. Realizacja działań w zakresie rozwoju wykorzystania energetyki słonecznej									Województwo, Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, spółki, przedsiębiorstwa	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Fundusze UE, Programy operacyjne
	3. Realizacja działań w zakresie rozwoju wykorzystania energii z biomasy									Województwo, Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, spółki, przedsiębiorstwa	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Fundusze UE, Programy operacyjne
	4. Realizacja działań w zakresie rozwoju wykorzystania energii wodnej, geotermalnej i innych źródeł energii (np. gaz koksowniczy)									Województwo, Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, spółki, przedsiębiorstwa	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Fundusze UE, Programy operacyjne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	5. Realizacja działań w zakresie zwiększenia efektywności wytwarzania, przesyłu, dystrybucji oraz wykorzystania energii									Województwo, Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, spółki, przedsiębiorstwa	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Fundusze UE, Programy operacyjne
CEL ŚRODOWISKOWY 3: POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO												
Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponad normatywnym hałasem	1. Modernizacja dróg powiatowych w oparciu o wcześniejsze programy oraz harmonogramy prac	Zadanie ciągłe							Powiat		bd	Środki własne, Środki UE
	2. Prowadzenie nasadzeń i odnowy zieleni ochronnej przy drogach powiatowych	Zadanie ciągłe							Powiat		bd	Środki własne, Środki pomocowe UE, Inne środki
	3. Prowadzenie nasadzeń oraz odnowy zieleni ochronnej w placówkach oświatowych	Zadanie ciągłe							Powiat		bd	Środki własne, Środki pomocowe UE, Inne środki
	4. Ograniczenie hałasu emitowanego przez środki transportu (transport drogowy i szynowy)								Wojewoda, Marszałek, Podmioty korzystające ze środowiska, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, Budżet państwa, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE	
	5. Ograniczenie emisji hałasu pochodzącego z prowadzonej działalności gospodarczej i przemysłowej								Podmioty gospodarcze, Zakłady przemysłowe, Wojewoda, Marszałek, Podmioty korzystające ze środowiska, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, Budżet państwa, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE	
	6. Zapewnienie przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczenia terenów o zróżnicowanej funkcji) w planowaniu przestrzennym								Wojewoda, Marszałek, Podmioty korzystające ze środowiska, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, Budżet państwa, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	8. Ochrona oraz promowanie cichych obszarów, na których występuje naturalny klimat akustyczny									Wojewoda, Marszałek, Podmioty korzystające ze środowiska, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, Budżet państwa, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE
	9. Organizowanie cyklu szkoleń dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ochrony środowiska przed hałasem									Wojewoda, Marszałek, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, Budżet państwa, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE
Promowanie inwestycji mających na celu ograniczenie zagrożenia hałasem komunikacyjnym i przemysłowym	1. Opracowanie i realizacja programów ochrony środowiska przed hałasem									Zarządcy Głównych Ciągów komunikacyjnych, Województwo, Powiat, Gminy	bd	Budżet Państwa, Środki własne, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE / Programy operacyjne
	2. Optymalizacja transportu publicznego oraz rozwój innych rodzajów transportu (nie samochodowych) oraz budowa i modernizacja sieci drogowej z towarzyszącą infrastrukturą w warunkach pełnej ochrony obszarów cennych przyrodniczo									Zarządcy Głównych Ciągów komunikacyjnych, Województwo, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, Fundusze pomocowe UE, Inne fundusze
	3. Wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, mianowicie: budowy ekranów akustycznych i tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej pełniącej funkcję naturalnego ekranu akustycznego, a także zwiększenie izolacji budynków (np. wymiana okien)									Zarządcy Głównych Ciągów komunikacyjnych, Województwo, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, Fundusze pomocowe UE, Inne fundusze
	4. Wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego									Zarządcy Głównych Ciągów komunikacyjnych, Województwo, Powiat, Gminy	bd	Budżet Państwa, Środki własne, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE / Programy operacyjne
	5. Egzekwowanie ograniczeń prędkości ruchu na terenach zabudowanych										bd	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

6. Rewitalizacja odcinków linii kolejowych oraz modernizacja taboru									Zarządcy Głównych Ciągów komunikacyjnych, Województwo, Powiat, Gminy	bd	Budżet Państwa, Środki własne, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE / Programy operacyjne
7. Wspieranie działań inwestycyjnych zmierzających do modernizacji i przebudowy dróg i ulic, z których hałas powoduje przekroczenia poziomów progowych dla terenów szczególnego zagrożenia hałasem									Zarządcy Głównych Ciągów komunikacyjnych, Województwo, Powiat, Gminy	bd	Budżet Państwa, Środki własne, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE / Programy operacyjne
8. Zintegrowane zarządzanie klimatem akustycznym na obszarze powiatu									Zarządcy Głównych Ciągów komunikacyjnych, Województwo, Powiat, Gminy	bd	Budżet Państwa, Środki własne, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE / Programy operacyjne
9. Realizowanie zabezpieczeń akustycznych w powiecie, tj. budowa ekranów akustycznych, wałów ziemnych, nasadzeń pasów zieleni)									Zarządcy Głównych Ciągów komunikacyjnych, Województwo, Powiat, Gminy	bd	Budżet Państwa, Środki własne, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE / Programy operacyjne
10. Zwiększenie izolacyjności budynków (np. poprzez wymianę okien), jeżeli inne sposoby ograniczenia hałasu emisji nie dają skutecznych rezultatów									Zarządcy Głównych Ciągów komunikacyjnych, Województwo, Powiat, Gminy	bd	Budżet Państwa, Środki własne, NFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE / Programy operacyjne
11. Opracowanie i wdrażanie systemu informowania społeczeństwa o stanie klimatu akustycznego	Zadanie ciągłe								Województwo, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, Fundusze pomocowe UE, Inne fundusze
12. Podejmowanie przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych na rzecz ograniczenia emisji hałasu przemysłowego	Zadanie ciągłe								Podmioty gospodarcze, Zakłady przemysłowe, WIOŚ, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, Fundusze pomocowe UE, Inne fundusze

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

CEL ŚRODOWISKOWY 4: OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED ODDZIAŁYWANIEM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH														
Identyfikacja zagrożeń promieniowania elektromagnetycznego	1. Inwentaryzacja i kontrola głównych źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego											Prowadzący instalacje, użytkownicy urządzeń emitujących PEM, WIOŚ	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Programy pomocowe UE / Programy operacyjne
	2. Pomiary pól elektromagnetycznych	Zadanie ciągłe								Prowadzący instalacje, użytkownicy urządzeń emitujących PEM, WIOŚ	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Programy pomocowe UE / Programy operacyjne		
	3. Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. pól elektromagnetycznych (wyznaczanie stref ograniczonego użytkowania terenu na którym występuje przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych)											Prowadzący instalacje, użytkownicy urządzeń emitujących PEM, WIOŚ	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Programy pomocowe UE / Programy operacyjne
	4. Współpraca z służbami wykonującymi pomiary obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne	Zadanie ciągłe								WIOŚ, WSSE	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Programy pomocowe UE / Programy operacyjne		
Ochrona ludzi przed promieniowaniem elektromagnetycznym	1. Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Zadanie ciągłe								Gminy	bd	Śrdki własne		
	2. Wyodrębnienie obszarów i prowadzenie rejestru terenów, gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku										Gminy, Powiat, Prowadzących instalacje, użytkownicy urządzeń PEM	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Programy pomocowe UE / Programy operacyjne	
	3. Opracowanie programu ograniczenie emisji PEM do środowiska										Gminy, Powiat, Województwo, Prowadzących instalacje, użytkownicy urządzeń PEM	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Programy pomocowe UE / Programy operacyjne	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	4. Podnoszenie świadomości społeczeństwa o źródłach i stopniu oddziaływania pól elektromagnetycznych	Zadanie ciągłe							Gminy, Powiat, Województwo, Prowadzących instalacje, użytkownicy urządzeń PEM	bd	Budżet Państwa, NFOŚiGW, Programy pomocowe UE / Programy operacyjne
CEL ŚRODOWISKOWY 5: POPRAWA GOSPODARKI ODPADAMI											
Poprawa gospodarki odpadami	1. Minimalizacja ilości wytwarzanych ilości odpadów oraz prowadzenie nowoczesnego (zgodnego ze standardami unijnymi) systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Zadanie ciągłe							Podmioty gospodarcze, Gminy, Powiat, Mieszkańcy	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
	2. Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymogami ochrony środowiska								Podmioty prowadzące instalacje, Gminy, Powiat	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
	3. Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska, w tym w szczególności ulegających biodegradacji								Podmioty gospodarcze, Gminy, Powiat	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
	4. Kompleksowe rozwiązanie problemu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych								Podmioty gospodarcze, Gminy, Powiat, PGL Lasy Państwowe	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
	5. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów azbestowych								Podmioty gospodarcze, Gminy, Powiat, Mieszkańcy	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
	6. Działania edukacyjne w zakresie gospodarki odpadami	Zadanie ciągłe							Gminy, Powiat, Województwo	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
Utworzenie spójnego systemu gospodarowania odpadami	1. Tworzenie ponad gminnych struktur dla realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów								Gminy, Powiat, Województwo, podmioty korzystające ze środowiska, Podmioty gospodarcze	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	2. Modernizacja i wprowadzanie nowych, niskoodpadowych procesów produkcyjnych									Gminy, Powiat, Województwo, podmioty korzystające ze środowiska, Przedsiębiorcy	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
	3. Wdrożenie wytycznych w zakresie zapobiegania powstawania odpadów oraz zalecanego postępowania z odpadami przez przedsiębiorców									Gminy, Powiat, Województwo, podmioty korzystające ze środowiska, Podmioty gospodarcze, Przedsiębiorcy	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz prowadzenie nowoczesnego systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów	1. Zamknięcie wszystkich składowisk nie spełniających standardów Unii Europejskiej oraz przeprowadzenie technicznego zamknięcia i rekultywacji składowisk									Zarządcy składowisk	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
	1.1. Rekultywacja Składowiska Odpadów w Kukince gm. Ustronie Morskie									Zarządca składowiska	437.500,00	Środki własne
	2. Ograniczenia oddziaływania składowisk na środowisko									Zarządcy składowisk	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
	3. Całkowita eliminacja i unieszkodliwianie PCB									Gminy, Powiat, Osoby posiadające urządzenia zawierające PCB	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
	4. Wylimitowanie nielegalnego składowania odpadów	Zadanie ciągłe								Gminy, Powiat, PGL Lasy Państwowe	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

5. Intensyfikacja działań w zakresie wdrażania systemu gospodarki odpadami komunalnymi										Gminy, Powiat, Podmioty prowadzące instalacje	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
6. Zwiększenie udziału odzysku odpadów, w tym odzysku energii										Podmioty prowadzące instalacje, Gminy	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
7. Kontynuacja prac nad systemem gromadzenia, odbioru i transportu, odzysku oraz recyklingu odpadów opakowaniowych										Gminy, Powiat, Województwo	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
8. Stworzenie systemu stacjonarnych lub mobilnych punktów odbioru odpadów, w tym niebezpiecznych, wielkogabarytowych										Gminy, Powiat, Podmioty gospodarcze	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
9. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów										Gminy, Podmioty gospodarcze	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
10. Rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwianie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego										Podmioty gospodarcze, Gminy, Powiat	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
11. Rozwój systemu zbiórki i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku w tym recyklingu odpadów pochodzących z demontażu pojazdów										Podmioty gospodarcze, Gminy, Powiat	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
12. Poprawa dostępu do informacji o miejscach zbiórki odzysku lub unieszkodliwiania odpadów										Województwo, Powiat, Gminy	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	13. Kontrola i monitoring wytwórców odpadów i podmiotów posiadających instalacje do unieszkodliwiania odpadów														WIOŚ, Powiat, Gminy	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
	14. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców oraz małych i średnich podmiotów gospodarczych														Województwo, Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, Środki własne
CEL ŚRODOWISKOWY 6: OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH																	
Ochrona gleb przed degradacją	1. Promocja produkcji rolnej zapewniającej zrównoważone wykorzystanie gleb														ODR, ARiMR	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	2. Promocja, wdrażanie i upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	Zadanie ciągłe										ODR, ARiMR, Ochr, Gminy, Powiat, Województwo	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW			
	3. Poprawa struktury agrarnej gospodarstw rolnych														Gminy, Organizacje rolnicze, ARiMR, ODR, Producenti	bd	Środki własne, Środki z funduszy ochrony środowiska
	4. Promowanie upraw energetycznych	Zadanie ciągłe										Powiat, Gminy, ARiMR	bd	Środki własne, Środki z funduszy ochrony środowiska			
	5. Prowadzenie prac zalesieniowych na gruntach o niskiej przydatności rolniczej i gruntów wyłączonych z dopłat														ARiMR, LP, Zarządcy gruntów	bd	Środki własne, Środki z funduszy ochrony środowiska

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	6. Kontrolowany rozwój hodowli zwierząt w technologii bezściółkowej poprzez kontrolowanie obiektów hodowli zwierząt średnich i dużych oraz postępowania z gnojowicą													WIOŚ	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	7. Ograniczenie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb w innych sektorach gospodarki													Podmioty gospodarcze	bd	Środki własne, Środki pomocowe UE
	8. Ochrona gleb przed erozją i zakwaszeniem	Zadanie ciągłe												Zarządcy gruntów, Powiat, Gminy, SChR	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	9. Kontrola jakości oraz rozwój systemu monitoringu gleb													Powiat, SChR	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Rekultywacja gleb zdegradowanych	1. Rozwój systemu identyfikacji i monitoringu terenów zdegradowanych													Wojewoda	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE,
	2. Prowadzenie rekultywacji terenów uznanych za zdegradowane zgodnie z wojewódzkim rejestrem													Właściciel gruntu, Wojewoda	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, Środki własne
	3. Wyznaczanie nowych miejsc składowania urobku na polach refulacyjnych lub wskazanie innego sposobu zagospodarowania													Urząd Morski, Porty	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE
	4. Lokalizacja zakładu separującego z refulatów zanieczyszczenia od piasków rzecznych													Urząd Morski, Porty	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	5. Zapewnienie pól składowania 15mln m ³ urobku (planowane po 2012 pogłębienie toru wodnego o długości 64km do głębokości 12,5m).									Urząd Morski, Porty	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE
CEL ŚRODOWISKOWY 7: OCHRONA STREFY BRZEGOWEJ I ZAPLECZA BRZEGÓW MORZA BAŁTYCKIEGO												
Ochrona strefy brzegowej	1. Realizacja zadań „Programu ochrony brzegów morskich” dla województwa zachodniopomorskiego									Urząd Morski	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	2. Zabezpieczanie mienia wyrzuconego przez morze w pasie technicznym									Urząd Morski	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	3. Prowadzenie spraw związanych z administrowaniem obszarami Natura 2000									Urząd Morski	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	4. Realizacja zintegrowanego zarządzania obszarami przybrzeżnymi dla województwa zachodniopomorskiego, tj. opracowanie strategii wojewódzkiej ZZOP, opracowanie programu działań operacyjnych									Ministerstwo Budownictwa, Urząd Morski, Gminy, Powiat, Województwo	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
Budowa, utrzymanie i ochrona umocnień brzegowych wydm i zalesień ochronnych w pasie technicznym	1. Opracowywanie bieżących i długofalowych planów ochrony brzegów									Urząd Morski	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	2. Budowa i utrzymanie umocnień brzegowych w pasie technicznym									Urząd Morski	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	2.1. Ochrona brzegu morskiego, rewitalizacja plaż - refulacja, budowa ostróg										Miasto Kołobrzeg	3.200.000,00	Środki własne , Środki UE
	3. Prowadzenie gospodarki wydmowo-leśnej w pasie technicznym										Urząd Morski	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	4. Prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu ochronę brzegów, nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zachowania się w pasie technicznym i na wodach przybrzeżnych do odległości 0,1 Mm od brzegu										Urząd Morski	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	5. Udział w akcjach przeciw sztormowych										Urząd Morski	bd	Budżet Państwa, Środki własne, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
CEL ŚRODOWISKOWY 8: OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII I MINIMALIZACJI ICH SKUTKÓW ORAZ ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA CHEMICZNEGO													
Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i ograniczenie skutków dla ludzi, środowiska	1. Nadzór zakładów i instalacji stanowiących potencjalne źródło poważnej awarii oraz aktualizacja rejestru potencjalnych sprawców poważnej awarii przemysłowej										KW PSP, KP PSP, WIOŚ	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	2. Analiza programów zapobiegania awariom i raportów o bezpieczeństwie oraz planów operacyjno-ratowniczych										KW PSP, WIOŚ	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	3. Wyznaczenie drogowych tras transportu substancji niebezpiecznych, omijających w miarę możliwości tereny miejskie, mocno zurbanizowane oraz zorganizowanie miejsc postojowych dla środków transportujących takie substancje											Administracja wojewódzka, powiatowa, gminna	bd

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

4. Rozwój współpracy międzynarodowej dotyczących przeciwdziałania poważnym awariom, transgranicznych skutków awarii przemysłowych, oraz awaryjnych zanieczyszczeń wód granicznych										Wojewoda, Marszałek, GIOŚ, WIOŚ, PSP, Policja	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
5. Doskonalenie i rozwijanie zasobów informatycznych, w tym rejestru potencjalnych sprawców poważnych awarii i rejestru poważnych awarii, ze szczególnym uwzględnieniem awarii przemysłowych										Wojewoda, Marszałek, GIOŚ, WIOŚ, PSP, Policja	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
6. Kontrole środków i szlaków transportowych										KW i KP Policji WITD administracja morską, Inspekcja żeglugi śródlądowej	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
7. Poprawa bezpieczeństwa transportu drogowego, kolejowego i wodnego										KW i KP Policji WITD administracja morską, Inspekcja żeglugi śródlądowej	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
8. Zwiększenie nadzoru nad przestrzeganiem procedur dozorowych										UDT, TDT	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
9. Informowanie i ostrzeganie społeczeństwa o zagrożeniach										Wojewoda	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
10. Poprawa ratownictwa chemicznego i współpracy międzynarodowej, w zakresie usuwania i ograniczenia skutków poważnych awarii przemysłowych										Wojewoda, KW PSP, WIOŚ	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
11. Szkolenia dla administracji samorządowej i podmiotów gospodarczych										Wojewoda, Powiat, Gminy, WIOŚ	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	12. Wsparcie Państwowej Straży Pożarnej do prowadzenie działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom									Wojewoda, Powiat, Gminy, WIOŚ	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
Ograniczenie zagrożeń chemicznych z powodu produkcji, obrotu i stosowania substancji chemicznych	1. Propagowanie stosowania bezpiecznych dla środowiska zamienników substancji chemicznych, w tym produktów ulegających biodegradacji									WIOŚ, PIP, IH	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	2. Minimalizacja niekorzystnego wpływu stosowania chemikaliów na środowisko									WIOŚ, PIP, IH	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	3. Nadzór podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne									PIP, IH, WIOŚ	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	4. Poprawa bezpieczeństwa magazynowania i obrotu substancjami niebezpiecznymi									PIP, IH, WIOŚ	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
CEL STRATEGICZNY II: OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH												
CEL ŚRODOWISKOWY 9: OCHRONA ZŁÓŻ KOPALIN												
Identyfikacja złóż kopalin w powiecie	1. Wykonanie inwentaryzacji złóż surowców mineralnych z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska									Geolog wojewódzki	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Nadzór nad prawidłową eksploatacją oraz ochrona obszarów występowania złóż kopalin	1. Kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji										Okręgowy Urząd górniczy w Poznaniu, Geolog Wojewódzki, Starosta	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	2. Sporządzenie wytycznych do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i planów zagospodarowania przestrzennego województwa i planów miejscowych										Okręgowy Urząd górniczy w Poznaniu, Geolog Wojewódzki, Starosta	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE, NFOŚiGW
	3. Racjonalne zagospodarowanie terenu występowania zasobów wód leczniczych oraz rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego										Administracja rządowa, Województwo, powiat, Gminy	bd	Budżet Państwa, Środki pomocowe UE
CEL ŚRODOWISKOWY 10: ZACHOWANIE RÓWNOWAGI EKOLOGICZNEJ W PROCESIE ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO													
Opracowanie planów ochrony oraz realizacja ich zapisów	1. Opracowanie planów ochrony rezerwatów	Zadanie ciągłe									Wojewoda Zachodniopomorski	bd	Budżet Państwa, Źródła pozabudżetowe, WFOŚiGW, Fundusze celowe
	2. Opracowanie, zatwierdzenie i realizacja zapisów planu ochrony obszarów Natura 2000										Wojewoda Zachodniopomorski	bd	Budżet Państwa, Źródła pozabudżetowe, WFOŚiGW, Fundusze celowe
Ochrona walorów przyrodniczych powiatu	1. Utworzenie nowych obszarów chronionych w powiecie, tj. rezerwatów, obszarów chronionego krajobrazu czy parków krajobrazowych	Zadanie ciągłe									Wojewoda Zachodniopomorski, Powiat, Gminy	bd	Budżet Państwa, Źródła pozabudżetowe, WFOŚiGW, Fundusze celowe
	2. Ochrona obszarów oraz obiektów nie objętych jeszcze formą ochrony, a prezentujących dużą wartość przyrodniczą	Zadanie ciągłe									Wojewoda Zachodniopomorski, Powiat, Gminy, organizacje pozarządowe	bd	Budżet Państwa, Środki własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	3. Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych istniejących pomników przyrody	Zadanie ciągłe							Województwo, Gminy, Powiat Organizacje pozarządowe	bd	Środki własne, Środki z funduszy ochrony środowiska, Środki UE
	4. Prowadzenie wspomagających działań w celu rozwoju populacji, szczególnie rodzimych gatunków drobnej zwierzyny łownej o zauważalnym spadku liczebności na terenach ustanowionych obwodów łowieckich								Koła Łowieckie	bd	Środki własne
	5. Preferowanie na terenach, gdzie zlokalizowane są jakiegokolwiek formy ochrony przyrody, stosowania wyłącznie przedsięwzięć o „czystych” technologiach.								Województwo, Powiat, Gminy	bd	Środki własne
CEL ŚRODOWISKOWY 11: OCHRONA I RACJONALNE UŻYTKOWANIE LASÓW											
Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych, ochrona roślin i zwierząt, ochrona siedlisk i ekosystemów oraz krajobrazu	1. Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości”	Zadanie ciągłe							Lasy Państwowe, ANR, Podmioty prywatne	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
	2. Opracowanie planów urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa	Zadanie ciągłe							Starostwo powiatowe	bd	Środki budżetowe, środki zewnętrzne, NFOŚiGW
	3. Zalesianie nowych terenów, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo – krajobrazowych	Zadanie ciągłe							Lasy Państwowe, ANR, Podmioty prywatne	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	4. Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych	Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe, ANR, Podmioty prywatne	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
	5. Sporządzenie uproszczonych planów urządzania lasów, którymi dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych oraz ich aktualizacja w celu prowadzenia prawidłowej gospodarki leśnej	Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe, ANR, Podmioty prywatne	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska	1. Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów	Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe, Gminy, Nadleśnictwa, Powiat	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
	2. Zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych	Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe, Gminy, Nadleśnictwa, Powiat	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
	3. Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodno – błotnych i obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych	Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe, Gminy, Nadleśnictwa, Powiat	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
	4. Realizacja planów urządzania lasów	Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
	5. Prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych oraz zakładanie nowych zadrzewień śródpolnych		Gminy, Powiat, Właściciele gruntów, ARiMR	bd	Środki własne
	6. Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb oraz gruntów porolnych		ARiMR, Gminy, Właściciel gruntów	bd	Budżet państwa, Środki własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Edukacja leśna społeczeństwa	1. Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych	Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
	2. Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem.	Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobieganie ich skutkom	1. Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzych w lasach	Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
	2. Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach	Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW
	3. Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych).	Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe	bd	Środki budżetowe, fundusze pomocowe UE, NFOŚiGW

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

CEL STRATEGICZNY III: WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA OCHRONĄ ŚRODOWISKA

CEL ŚRODOWISKOWY 12: WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM I PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZEŃSTWA

Monitoring oraz ocena jakości wód powierzchniowych oraz podziemnych	1. Realizacja monitoringu jakości wód użytkowych, wymaganego dyrektywami szczegółowymi w zakresie spełnienia warunków do bytowania ryb, wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz w zakresie zanieczyszczenia wód związkami azotu pochodzenia rolniczego	Zadanie ciągłe	WIOŚ, WSSE	bd	Budżet Państwa
	2. Gromadzenie danych o emisji zanieczyszczeń do wód ze źródeł punktowych i obszarowych jako elementu oceny stanu wód	Zadanie ciągłe	WIOŚ, RZGW	bd	Budżet Państwa
	3. Wykonywanie rocznych ocen jakości wód zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem	Zadanie ciągłe	WIOŚ, RZGW	bd	NFOŚiGW
	4. Modernizacja bazy laboratoryjnej i informatycznej systemu monitoringu i oceny jakości wód	Zadanie ciągłe	WIOŚ	bd	WFOŚiGW
Monitoring oraz ocena jakości powietrza	1. Modernizacja systemu monitoringu powietrza w zakresie wymagań prawnych dla zanieczyszczeń: SO ₂ , NO ₂ , NO _x , O ₃ , benzenu, CO, PM10 i Pb (zgodnie z wynikiem oceny pięcioletniej za lata 2002-2006)	Zadanie ciągłe	WIOŚ	bd	Budżety Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	2. Aktualizacja inwentaryzacji emisji (kataster emisji) i rozwój narzędzi prognostycznych, w tym modelowania stanu zanieczyszczenia powietrza jako elementu oceny	Zadanie ciągłe							Marszałek, Gminy, Powiat, WIOŚ	bd	Budżety Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE
	3. Wykonywanie rocznych ocen jakości powietrza zgodnie z obowiązującym w danym roku prawem.	Zadanie ciągłe							WIOŚ	bd	Budżety Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE
Monitoring klimatu akustycznego	1. Rozwój systemu pomiarowego w oparciu stacje monitoringu	Zadanie ciągłe							WIOŚ	bd	Budżety Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE
	2. Ocena klimatu akustycznego dla województwa								WIOŚ	bd	Budżety Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE
	3. Modernizacja sprzętu pomiarowego i informatycznego								WIOŚ	bd	Budżety Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE
Monitoring promieniowania elektromagnetycznego	1. Monitoring i ocena PEM w powiecie								WIOŚ	bd	Budżety Państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Fundusze pomocowe UE

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Kontrola przestrzegania prawa w zakresie ochrony środowiska	1. Wyegzekwowanie obowiązków w zakresie ochrony środowiska, spoczywających na prowadzących instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego oraz zobowiązanych do posiadania pozwoleń w zakresie poszczególnych komponentów										WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	2. Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska przez podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów										WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	3. Ochrona zasobów wód, w szczególności podziemnych, stanowiących źródło zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarczych										WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	4. Przestrzeganie przepisów o opakowaniach I odpadach opakowaniowych										WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	5. Nadzór nad podmiotami uczestniczącymi w systemie handlu uprawnieniami do emisji										WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	6. Prowadzenie prac związanych z utworzeniem I funkcjonowaniem Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (Krajowy PRTR)										WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	7. Udział w ocenie wdrażania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych										WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	8. Ograniczanie zagrożeń dla środowiska wynikających z działalności rolniczej									WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	9. Eliminowanie lub ograniczenie wykorzystywania substancji zubożających warstwę ozonową									WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	10. Przestrzeganie wymagań w zakresie postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska – PCB, azbest									WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	11. Wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Rejestracji, Oceny, Udzielania Zezwoleń i Stosowanych Ograniczeń w Zakresie Chemikaliów (REACH)									WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	12. Monitorowanie i kontrolowanie jakości paliw									WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	13. Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu i pól elektromagnetycznych									WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	14. Przestrzeganie przepisów ustawy o produktach biobójczych									WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	15. Kontrola wnoszenia opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska									WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa
	16. Kontrole wykonywania obowiązków użytkowników środowiska zgodnie z Ustawą o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie									WIOŚ, Organ wydający pozwolenie	bd	Budżet Państwa

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Edukacja ekologiczna i dostęp do informacji	1. Podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców poprzez prowadzenie edukacji i działań ekologicznych									Administracja samorządowa, Powiat, Gminy	bd	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Programy pomocowe UE
	2. Wspieranie projektów edukacji ekologicznej realizowanych przez różne instytucje									Administracja rządowa i samorządowa, Województwo, Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, Parki Krajobrazowe, PGL Lasy Państwowe	bd	Budżet Państwa, Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Programy pomocowe UE
	3. Szkolenie przedstawicieli administracji publicznej, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców w zakresie przepisów o dostępie do informacji o środowisku									Administracja rządowa i samorządowa, Województwo, Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, Parki Krajobrazowe, PGL Lasy Państwowe	bd	Budżet Państwa, Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Programy pomocowe UE
	4. Egzekwowanie wiedzy o środowisku i jego ochronie od wszystkich pracowników sektora publicznego oraz zapewnienie doskonalenia tej wiedzy									Administracja rządowa i samorządowa, Województwo, Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, Parki Krajobrazowe, PGL Lasy Państwowe	bd	Budżet Państwa, Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Programy pomocowe UE

VIII. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

1. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY PROGRAMOWO-PLANISTYCZNE

- Oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stanowią istotny materiał umożliwiający uzgodnienie planu miejscowego,
- Oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć inwestycyjnych realizowane w ramach procedury zmierzającej do wydania decyzji o warunkach zabudowy, pozwolenia na budowę, koncesji na poszukiwanie i wydobywanie kopalin, pozwolenia wodno – prawnego, o warunkach prowadzenia robót regulacyjnych wód i melioracyjnych, zatwierdzającej projekt scalania i podziału gruntów, o zmianie lasu na użytki rolne,
- programy gospodarki odpadami przedsiębiorstw.

2. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY UMOŻLIWIAJĄCE KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA

- Pozwolenia i decyzje administracyjne na emisję, zintegrowane, wodno-prawne, na wytwarzanie, zbiórkę i recykling odpadów, zobowiązujące do prowadzenia pomiarów,
- Zgłoszenia instalacji niewymagających pozwoleń dokonywane przez zakłady je eksploatujące,
- Przeglądy ekologiczne dokonywane w razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania instalacji na środowisko,
- Instrukcje eksploatacji obiektów związanych z gospodarką odpadami,
- Wymagania kwalifikacyjne stawiane eksploatującym obiektom gospodarki odpadami,
- Strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wody,
- Obszary ograniczonego użytkowania terenu,
- Ograniczenia lub zakazanie użytkowania niektórych jednostek pływających na wodach stojących.

3. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY FINANSOWE

- Opłaty za korzystanie ze środowiska są ponoszone za: wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, pobór wód, składowanie odpadów; ponadto na podstawie ustawy o ochronie przyrody uiszczane są opłaty za wycinkę drzew i krzewów, a na podstawie Prawa geologicznego opłaty za wydobycie kopalin,
- Opłaty podwyższone za korzystanie ze środowiska uiszczają podmioty korzystające z niego bez uzyskania wymaganego pozwolenia,
- Wsparcie finansowe przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska w drodze udzielania niskooprocentowanych pożyczek, dopłat do oprocentowania kredytów i pożyczek, udzielania dotacji, wnoszenia udziałów do spółek, nabywania obligacji, akcji i udziałów przez fundusze ochrony środowiska, oraz wsparcie finansowe przez Ekofundusz dysponujący pieniędzmi z ekokonwersji, fundusze Unii Europejskiej (szerzej o nich w dalszym rozdziale), budżet państwa, budżet samorządu województwa,
- System materialnych zachęt (ustawa Prawo ochrony środowiska przewiduje zróżnicowane stawki podatków i innych darowizn publicznych służące celom ochrony środowiska) dla przedsiębiorców podejmujących się wprowadzania prośrodowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie z ogólnosięciowymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000, EMAS, programach czystszej produkcji.

4. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY KARNE I ADMINISTRACYJNE

- Odpowiedzialność cywilna za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko uregulowana jest także w Kodeksie Cywilnym; pozwala on każdemu, komu przez bezprawne oddziaływanie na środowisko zagraża lub została wyrządzona szkoda, żądać jej naprawienia lub zaprzestania działalności; jeżeli naruszenie dotyczy środowiska jako dobra wspólnego,
- Odpowiedzialność karna za szkody wyrządzone środowisku zagrożona jest karą grzywny lub ograniczenia wolności w wypadku wprowadzania do obrotu substancji stwarzających szczególne zagrożenie, eksploatacji bez pozwolenia instalacji lub lekceważenia przepisów przez prowadzącego zakład o dużym ryzyku,
- Odpowiedzialność administracyjna sprowadza się do możliwości nałożenia na podmiot korzystający ze środowiska i oddziałujący na niego negatywnie,

obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu i przywrócenia właściwego stanu środowiska,

- Administracyjne kary pieniężne są ponoszone za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska.

5. UPOWSZECHNIENIE INFORMACJI O ŚRODOWISKU

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska organy administracji są obowiązane udostępniać każdemu informacje o środowisku i jego ochronie, znajdujące się w ich posiadaniu. Powiat kołobrzescki będzie maksymalnie wykorzystywał nowoczesne środki komunikowania się. Sprawozdania z realizacji programu umieszczane będą na stronach internetowych powiatu, które będzie zawierało dane dotyczące oceny stanu środowiska w powiecie oraz informacje na temat realizacji niniejszego programu. Wstępem będzie umieszczenie Projektu Programu na stronie internetowej, po jego przyjęciu Uchwałą Rady Powiatu. Istotną rolę będą pełniły pozarządowe organizacje ekologiczne prowadzące działalność informacyjną lub konsultacyjną dla społeczeństwa. Intensyfikowane będą działania wynikające z „Narodowej strategii edukacji ekologicznej” oraz jej programu wykonawczego.

6. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Możliwość skutecznego korzystania z instrumentów administracyjnych wiąże się z podejmowaniem czynności kontrolnych. W przypadku powiatu konieczna jest dobra współpraca z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w celu systematycznej kontroli przestrzegania przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą zapisów zawartych w pozwoleniach na emisję i pozwoleń zintegrowanych (IPPC).

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Realizacja zapisów Programu ochrony środowiska wiąże się z pozyskaniem środków finansowych na wykonanie poszczególnych działań ujętych w dokumencie. Źródła finansowania, w zależności od rodzaju, ważności, okresu działania a przede wszystkim od możliwości współfinansowania na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym można podzielić na:

- Krajowe – pochodzące z budżetu państwa, budżetów samorządowych, pozabudżetowych instytucji publicznych, udzielane w formie dotacji, grantów i subwencji,
- Programy pomocowe UE, Fundusze spójności, Fundusze strukturalne, Programy Operacyjne, Regionalne Programy Operacyjne, Fundacje i inne.

1. FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Zasady funkcjonowania narodowego oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późn. zm.) Zasadniczym celem funkcjonowania funduszy jest wspieranie przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy stanu środowiska w Polsce. Główne kierunki jego działania określa Polityka Ekologiczna Państwa, natomiast, co roku aktualizowane są cele szczegółowe.

1.1. NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Celem działalności Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska. Dofinansowaniem objęte są przedsięwzięcia o znaczeniu priorytetowym z punktu widzenia Polityki Ekologicznej Państwa oraz zobowiązań międzynarodowych Polski, a także przedsięwzięcia ujęte w listach priorytetów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W dziedzinie ochrony powierzchni ziemi, obejmującej ochronę środowiska przed odpadami, za priorytetowe kierunki inwestowania uznane są:

- Rozwój i wdrażanie technologii zapobiegających powstawaniu odpadów oraz zapewniających ich minimalizację w procesach produkcji,
- Kompleksowe zagospodarowanie odpadów komunalnych i przemysłowych,
- Rekultywację terenów zdegradowanych,
- Oszczędzanie surowców i energii,

co w szczególności odnosi się do przedsięwzięć ujętych w programach:

- Likwidacji uciążliwości starych składowisk odpadów niebezpiecznych,
- Unieszkodliwiania odpadów powstających w związku z transportem samochodowym (autozłom, płyny eksploatacyjne, akumulatory, ogumienie, tworzywa sztuczne) oraz zbiórki i wykorzystania olejów przepracowanych,
- Przeciwdziałania powstawaniu odpadów przemysłowych i odpadów niebezpiecznych,
- Realizacja międzygminnych i regionalnych programów zagospodarowania odpadów komunalnych (w tym budowa zakładów przetwórstwa odpadów oraz wspomaganie systemów zagospodarowywania osadów ściekowych).

1.2. WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Zasadniczym celem funkcjonowania wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej jest wspomaganie działalności w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej o znaczeniu i zasięgu regionalnym (wojewódzkim). Zakres działalności, na którą mogą być przeznaczone środki z wojewódzkich funduszy określa ustawa *Prawo ochrony środowiska*. Obejmuje on między innymi:

- Realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
- Realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi
- Zapobiegania lub usuwania skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku, gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego,
- Zadań służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju, ustalonych w planach działalności wojewódzkich funduszy, w tym realizacji programów ochrony środowiska.

W Funduszu obowiązują następujące formy dofinansowania:

- Pożyczki,
- Dotacje,
- Dopłaty do kredytów bankowych.

Dominującą formą pomocy finansowej ze środków Funduszu są oprocentowane pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach. Istnieją możliwości częściowego umorzenia udzielonych pożyczek.

2. FUNDACJA EKO-FUNDUSZ

Zadaniem Fundacji jest dofinansowanie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska, mających istotne znaczenie w skali kraju lub regionu, a uznanych za priorytetowe przez społeczność międzynarodową. Za cel przyjęto także ułatwienie transferu na polski rynek najlepszych technologii z krajów - donatorów oraz stymulowanie rozwoju polskiego przemysłu ochrony środowiska.

W statucie EkoFunduszu jako priorytetowe uznano pięć dziedzin ochrony środowiska, a mianowicie:

- Ograniczenie transgranicznego transportu dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz eliminację niskich źródeł ich emisji,
- Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bałtyku oraz ochronę zasobów wody pitnej,
- Ograniczenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi,
- Ochronę różnorodności biologicznej,
- Gospodarkę odpadami i rekultywację gleb zanieczyszczonych.

Eko-Fundusz udziela wsparcia finansowego w formie bezzwrotnych dotacji. Dotację mogą uzyskać jedynie projekty dotyczące inwestycji bezpośrednio związanych z ochroną środowiska, znajdujące się w fazie wdrożeniowej.

3. FUNDUSZE UNII EUROPEJSKIEJ

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej zaistniała możliwość finansowania inwestycji w ochronie środowiska z Funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności, a także finansowania inwestycji ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Równoległe z realizacją sektorowych programów operacyjnych i programu regionalnego realizowane będą duże projekty współfinansowane z Funduszu Spójności. W ramach tego sektora nastąpi wsparcie gospodarki odpadami komunalnymi, mające na celu stworzenie systemów zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów. W ramach tego priorytetu będą realizowane działania, służące stworzeniu zintegrowanego systemu gospodarki odpadami oraz działania związane z eliminacją zanieczyszczeń azbestem.

3.1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2007-2013

Nadrzędnym celem programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. To największych z programów operacyjnych w okresie programowania 2007-2013, który koncentruje się na działaniach o charakterze strategicznym i ponadregionalnym. Ponad 66% wydatków będzie przeznaczonych na realizację celów Strategii Lizbońskiej.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanych będą następujące osie priorytetowe:

- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,
- Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska,
- Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych,
- Drogowa i lotnicza sieć TEN-T,
- Transport przyjazny środowisku,
- Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe,
- Infrastruktura drogowa w Polsce Wschodniej,
- Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku,
- Bezpieczeństwo energetyczne,
- Kultura i dziedzictwo kulturowe,
- Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia,
- Infrastruktura szkolnictwa wyższego,
- Pomoc techniczna - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Pomoc techniczna - Fundusz Spójności,
- Konkurencyjność regionów.

Na realizację tego programu zostanie przeznaczonych ponad 36mld euro. Ze środków UE będzie pochodziło 27.848,3mln euro.

IX. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Podstawową zasadą realizacji programu ochrony środowiska powinna być zasada wykonywania zadań przez poszczególne jednostki włączone w zagadnienia ochrony środowiska, świadome istnienia programu i swojego uczestnictwa w nim. Szansę na skuteczne wdrożenie Programu daje dobra organizacja zarządzania nim.

1. UCZESTNICY REALIZACJI PROGRAMU

Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji Programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- Podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- Podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- Podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- Społeczność powiatu jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację Programu spoczywa na Zarządzie Powiatu, który co 2 lata składa Radzie Powiatu raporty z wykonania Programu. Zarząd współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego, które dysponują instrumentarium wynikającym z ich kompetencji. Marszałek (oraz podległe mu służby zespolone) dysponuje instrumentarium prawnym umożliwiającym reglamentowanie korzystania ze środowiska. Natomiast w dyspozycji Zarządu Województwa znajdują się instrumenty finansowe na realizację zadań Programu (poprzez WFOŚiGW w Szczecinie).

Ponadto Zarząd Powiatu współdziała z samorządami gminnymi, a także z instytucjami administracji specjalnej w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (IS, WIOŚ), prowadzą monitoring wód (RZGW).

Zarząd Powiatu będzie wspierany przez Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Kołobrzegu. Wydział ten będzie nadzorował realizację Programu, zapoznając się z okresowymi raportami dot. wykonania zadań i uzyskanych efektów ekologicznych. Zadaniem Wydziału jest uzyskanie płaszczyzny społecznego uzgadniania sposobu osiągnięcia celów Programu. Przedstawiciele różnych stron włączonych w realizację Programu będą mieli różne poglądy dot. realizacji celów Programu i konkretnych przedsięwzięć. Istnieje zatem potrzeba stworzenia obiektywnych warunków uzgadniania współpracy w realizacji zadań programu i udziału we wdrażaniu Programu.

Optymalizacja zarządzania procesem wdrażania Programu będzie prowadzona przez wyznaczonych pracowników Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Kołobrzegu. Wyznaczone osoby powinny współpracować z pracownikami wydziałów ochrony środowiska poszczególnych gmin powiatu. Zadaniem tak utworzonego zespołu powinny być przede wszystkim:

- koordynacja działań i współdziałania uczestników Programu,
- monitoring i sprawozdawczość realizacji zadań Programu,
- udrażnianie kanałów przepływu informacji niezbędnych w koordynacji działań w Programie.

W ramach procesu realizacji Programu należy wyznaczyć osobę, która będzie pełniła rolę kierownika wdrażania Programu. Kierownik (pracownik Wydziału Ochrony Środowiska starostwa powiatowego) będąc odpowiedzialnym za prace wdrożeniowe, będzie ściśle współpracował z Zarządem Powiatu. Bezpośrednim realizatorem zadań nakreślonych w Programie są: samorządy gminne jako realizatorzy inwestycji w zakresie ochrony środowiska na własnym terenie oraz podmioty gospodarcze planujące i realizujące inwestycje zgodnie z kierunkami nakreślonymi przez Program.

Wypracowane procedury i strategie powinny po ustaleniu i weryfikacji stać się rutyną i podstawą zinstytucjonalizowanej współpracy pomiędzy partnerami różnych szczebli decyzyjnych i środowisk odpowiedzialnych za ostateczny wizerunek obszaru. Następuje uporządkowanie i uczynienie samego procesu planowania i zarządzania na tyle, że pewne działania stając się rutyną, powodują samoistne powtarzanie się dobrych rozwiązań wytwarzając mechanizmy samoregulacji.

Jak już wspomniano wcześniej, odbiorcą Programu są mieszkańcy powiatu kołobrzeskiego, którzy subiektywnie oceniają efekty wdrożonych przedsięwzięć. Ocenę taką można uzyskać poprzez wprowadzenie odpowiednich mierników świadomości społecznej, co opisano w dalszej części dokumentu.

2. MONITORING WDRAŻANIA PROGRAMU

2.1. ZAKRES MONITORINGU

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- Określenia stopnia wykonania przedsięwzięć / działań,
- Określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- Oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- Analizy przyczyn tych rozbieżności.

Zarząd Powiatu (poprzez Zespół Realizacji Programu) będzie oceniał co dwa lata stopień wdrożenia Programu. Ocena ta będzie podstawą przygotowania raportu z wykonania Programu.

Co cztery lata będzie weryfikowana lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w najbliższych czterech latach. Oznacza to, że w 2014 roku powinna być przygotowana nowa lista obejmująca lata 2014 – 2017. W cyklu czteroletnim będzie również oceniany stopień realizacji celów średniookresowych. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie "Prawo ochrony środowiska", dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie realizacji programu ochrony środowiska, tj.:

- Ocena postępów we wdrażaniu programu ochrony środowiska, w tym przygotowanie raportu (co dwa lata),
- Opracowanie listy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w kolejnych czterech latach (co dwa lata),
- Aktualizacja celów ekologicznych i kierunków działań (co cztery lata).

2.2. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej. Postęp we wdrażaniu programu ochrony środowiska można mierzyć następującymi wskaźnikami:

- wskaźniki presji na środowisko, które wskazują główne źródła problemów i zagrożeń środowiskowych (przykładowo emisja zanieczyszczeń do środowiska),

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

- wskaźniki stanu środowiska, odnoszące się do jakości środowiska i jakości jego zasobów (przykładowo jakość wód powierzchniowych i podziemnych). Podstawą ich określenia są wyniki badań i pomiarów uzyskane w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Wskaźniki te obrazują ostateczny rezultat realizacji celów polityki ekologicznej i powinny być tak konstruowane, aby możliwe było dokonanie przeglądowej oceny stanu środowiska i zmian zachodzących w czasie,
- wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych, pokazujące działania podejmowane przez społeczeństwo lub określoną instytucję w celu poprawy jakości środowiska lub złagodzenia antropogenicznej presji na środowisko (przykładowo procent mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków, obszary prawnie chronione jako procent całego obszaru).

W poniższej tabeli zaproponowano wskaźniki do oceny realizacji zadań zapisanych w niniejszym programie. Wskaźniki są zgodnie ze wskaźnikami Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska.

Tabela 39: Proponowane wskaźniki do oceny działań Programu Ochrony Środowiska

Lp.	Wskaźniki
CEL ŚRODOWISKOWY: POPRAWA GOSPODARKI WODNEJ	
Wskaźniki presji	
1.	Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³
2.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu [kg/rok] : BZT ₅ , ChZT, zawiesina, azot ogólny, fosfor ogólny
3.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych po oczyszczeniu [kg/rok] : BZT ₅ , ChZT, zawiesina, azot ogólny, fosfor ogólny
4.	Użytki rolne [tys. ha]: ogółem, grunty orne, sady, łąki, pastwiska
5.	Zużycie nawozów sztucznych [kg/h]: ogółem (NPK), azotowe (N), fosforowe (P ₂ O ₅), potasowe
6.	Liczba zwierząt hodowlanych w przeliczeniu na DJP/ha użytków rolnych
7.	Ilość i rodzaj ferm IPPC
Wskaźniki stanu środowiska	
8.	Stan jakości wód – klasyfikacja ogólna
9.	Stan jakości wód wg ich użytkowania
10.	Stan jakości wód pod względem podatności na eutrofizację
Wskaźniki reakcji	
11.	Komunalne oczyszczalnie ścieków [szt.]: oczyszczalnie mechaniczne, oczyszczalnie mechaniczno – chemiczne, oczyszczalnie biologiczne, oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów
12.	Przepustowość komunalnych oczyszczalni ścieków (wg projektu) [m ³ /dobę]: oczyszczalnie mechaniczne, oczyszczalnie mechaniczno – chemiczne, oczyszczalnie biologiczne, oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów
13.	Ścieki oczyszczane w komunalnych oczyszczalni ścieków {hm ³ }: oczyszczalnie mechaniczne, oczyszczalnie mechaniczno – chemiczne, oczyszczalnie biologiczne, oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBZESKIEGO

14.	Ludność obsługiwana przez komunalne oczyszczalnie ścieków w %: ogółem, mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów
15.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności: miasto, wieś, gmina
16.	Przemysłowe oczyszczalnie ścieków [szt.]: mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów
17.	Przepustowość przemysłowych oczyszczalni ścieków (wg projektu) [m ³ /dobę]: mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów
18.	Wodociągi: długość czynnej sieci rozdzielczej w km, woda dostarczona gospodarstwom domowych w hm ³ , ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % - miasto, wieś, gmina
19.	Kanalizacja: długość czynnej sieci kanalizacyjnej w km, ścieki odprowadzane w hm ³ , ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w % - miasto, wieś, gmina
20.	Regulacja rzek [km]
21.	Ochrona gruntów przed powodzią (ha)
22.	Budowa /remont jazów [kpl]
23.	Budowa przepławek [kpl]
CEL ŚRODOWISKOWY: POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA I SPEŁNIENIE WYMAGAŃ PRAWNYCH W ZAKRESIE JAKOŚCI POWIETRZA	
Wskaźniki presji	
1.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza w tys. ton – źródła punktowe, - źródła powierzchniowe, - źródła liniowe
2.	Emisja zanieczyszczeń gazowych SO ₂ , NO ₂ oraz CO ₂ do powietrza w tys. ton – źródła punktowe, - źródła powierzchniowe, - źródła liniowe
3.	Emisja LZO w tonach
Wskaźniki stanu środowiska	
4.	Ocena jakości powietrza – liczba stref w powiecie wymagających programów naprawczych w zakresie ochrony powietrza
Wskaźniki reakcji	
5.	Stopień redukcji zanieczyszczeń w zakładach: pyłowych, gazowych w %
6.	Odbiorcy gazu z sieci w % ogółu mieszkańców
7.	Zużycie energii elektrycznej w GWh
8.	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w MWh
9.	Zainstalowana moc elektryczna ze źródeł odnawialnych w MW
10.	% produkcji energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem
11.	Długość wybudowanej sieci gazowej [km]
12.	Długość wybudowanych i zmodernizowanych ciepłociągów [km]
13.	Liczba zmodernizowanych źródeł energii [kpl]
14.	Liczba zlikwidowanych kotłowni opalanych paliwem stałym [kpl]
CEL ŚRODOWISKOWY: POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	
Wskaźniki presji	
1.	Stosunek liczby pojazdów do długości dróg na drogach wojewódzkich i krajowych
2.	Liczba ośrodków miejskich nie posiadających obwodnic przy drogach wojewódzkich i krajowych oraz liczba mieszkańców narażonych na ponad normatywny hałas
Wskaźniki stanu środowiska	
3.	Ocena spełnienia standardów akustycznych
Wskaźniki reakcji	
4.	Długość wyremontowanych dróg w km na obszarach zabudowanych
5.	Ilość wybudowanych zabezpieczeń przed hałasem komunikacyjnym
6.	Długość wybudowanych obwodnic w województwie w km
7.	Liczba przygotowanych i realizowanych programów ochrony przed hałasem

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

CEL ŚRODOWISKOWY: POPRAWA GOSPODARKI ODPADAMI	
Wskaźniki presji	
1.	Ilość odpadów wytworzonych [mln Mg]: komunalne i przemysłowe
2.	Procentowy udział odpadów rocznie deponowanych na składowiskach: komunalne i przemysłowe
Wskaźniki stanu środowiska	
3.	Gospodarowanie odpadami w % w tym: - unieszkodliwienie przez składowanie, - odzysk, - unieszkodliwienie inaczej niż składowanie, - magazynowanie.
4.	Liczba składowisk odpadów ogółem (szt.) w tym: - komunalnych, - przemysłowych, - mogilników.
Wskaźniki reakcji	
5.	Ilość składowisk zlikwidowanych w tym: - mogilników, - przemysłowych, - komunalnych
6.	Ilość składowisk wyłączonych z eksploatacji w tym: - przemysłowych, - komunalnych
7.	Poziom odzysku odpadów przemysłowych z wyłączeniem fosfogipsów [%]
8.	Poziom odzysku odpadów opakowaniowych zebranych w gminach [%], w tym: - szkła, - papieru i tektury.
CEL ŚRODOWISKOWY: OCHRONA GLEB PRZED NAGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH	
Wskaźniki stanu środowiska	
1.	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji, w tym w wyniku wydobywania kopalin [ha]
Wskaźniki reakcji	
2.	Powierzchnia zrehabilitowanych terenów uznanych za zdegradowane zgodnie z rejestrem wojewódzkim w [ha]
CEL ŚRODOWISKOWY: OCHRONA STREFY BRZEGOWEJ I ZAPLECZA BRZEGÓW MORSKICH	
Wskaźniki stanu środowiska	
1.	Linia brzegowa wymagająca budowy i ochrony umocnień brzegowych w km
Wskaźniki reakcji	
2.	Wykonanie zabezpieczeń brzegów w km
CEL ŚRODOWISKOWY: OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII I MINIMALIZACJI ICH SKUTKÓW ORAZ ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA CHEMICZNEGO	
Wskaźniki presji	
1.	Ilość podmiotów produkujących oraz importujących spoza terenu Unii Europejskiej substancje chemiczne
2.	Ilość potencjalnych sprawców poważnych awarii przemysłowych
Wskaźniki stanu środowiska	
3.	Ilość wypadków w transporcie z udziałem substancji niebezpiecznych w powiecie
Wskaźniki reakcji	
4.	Ilość kontroli potencjalnych sprawców poważnych awarii, w tym % stwierdzonych naruszeń
CEL ŚRODOWISKOWY: OCHRONA ZŁOŻ KOPALIN	
Wskaźniki stanu środowiska	
1.	Ilość udzielonych koncesji na eksploatację złóż kopalin w sztukach z wyszczególnieniem jakich kopalin dotyczą i wielkości wydobycia w tonach
Wskaźniki reakcji	
2.	Liczba kontroli w zakresie udzielonych koncesji, procentowy udział kontroli ze

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	stwierdzonymi naruszeniami
CEL ŚRODOWISKOWY: ZACHOWANIE RÓWNOWAGI EKOLOGICZNEJ W PROCESIE ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO	
Wskaźniki stanu środowiska	
1.	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w ha w podziale na poszczególne formy ochrony przewidziane prawem
Wskaźniki reakcji	
2.	Transgraniczne obszary chronione w ha
3.	Nowe obszary chronione w ha
4.	Liczba opracowanych planów ochrony
5.	Procentowy udział obszarów Natura 2000 posiadających zatwierdzoną dokumentację
6.	Przyrost powierzchni prawnie chronionej w %
CEL ŚRODOWISKOWY: OCHRONA I RACJONALNE UŻYTKOWANIE LASÓW	
Wskaźniki presji	
1.	Zanieczyszczenie powietrza (emisja i imsj) wg wskaźników presji dla Celu Środowiskowego: POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA I SPEŁNIENIE WYMAGAŃ PRAWNYCH W ZAKRESIE JAKOŚCI POWIETRZA
2.	Struktura lasów (iglaste, liściaste) w %
3.	Liczba zarejestrowanych pożarów
4.	Pozyskanie drewna dam ³ z wyszczególnieniem drewna z obszarów zadrzewień [%] i tak zwanych cięć pielęgnacyjnych i porządkujących [%]
5.	Struktura użytkowania gruntów w %
Wskaźniki stanu środowiska	
6.	Powierzchnia obszarów leśnych w ha
7.	Zalesienie w %
8.	Powierzchnia lasów zniszczona przez pożary (w ha)
9.	Powierzchnia lasów uszkodzonych przez grzyby i szkodniki
Wskaźniki reakcji	
10.	Odnowienia i zalesienia w ha, z wyszczególnieniem obszarów sztucznych (tereny rolnicze) i naturalnych
11.	Powierzchnia lasów poddana renaturalizacji w ha
CEL ŚRODOWISKOWY: WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM I PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZEŃSTWA	
Wskaźniki ogólne	
1.	Procentowy udział ilości wykonanych badań monitoringowych do planowanych zgodnie z Prawem Wodnym
2.	Procentowy udział wykonanych badań i obliczeń w celu dokonania oceny jakości powietrza zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska w stosunku do planowanych
3.	Procentowy udział wykonanych badań monitoringowych i ocen (hałas i promieniowanie elektromagnetyczne) do ilości badań i ocen planowanych w cyklu rocznym zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska
4.	Procentowy udział kontroli użytkowników środowiska wykonanych przez Wojewódzki Inspektorat ochrony Środowiska w Szczecinie do planowanych
5.	Liczba opracowanych i liczba wdrożonych wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej
6.	Liczba szkoleń w zakresie wiedzy ekologicznej

Źródło: Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy 2012-2015

X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego na lata 2010 – 2013 z perspektywą na lata 2014-2017. Zasadniczym zadaniem, jakie opracowanie ma spełnić jest określenie celów, zadań i w konsekwencji działań, jakie stoją przed powiatem w dziedzinie ochrony środowiska. Ich podjęcie i wykonanie ma na celu realizację międzynarodowych zobowiązań naszego kraju, a w szczególności zobowiązań podjętych w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz, w znacznej mierze, wynikających z II Polityki Ekologicznej Państwa.

Dokument został opracowany w związku z obowiązkiem nałożonym na powiaty przez ustawę z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25 poz.150 z późn. zm.) w art. 17 i 18. Zakres merytoryczny Programu ochrony środowiska określają Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Podstawę opracowania niniejszego Programu stanowi szereg dokumentów udostępnionych przez Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu oraz informacji, pochodzących z następujących jednostek:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- Stacja Chemiczno – Rolnicza w Koszalinie,
- Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie,
- Główny Urząd Statystyczny,
- Państwowy Instytut Geologiczny,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie,
- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

Program składa się z kilku części charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, z analizą istniejącego stanu powiatu odnośnie ochrony przyrody, gospodarki leśnej, ochrony gleb, zasobów kopalin, wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza oraz oddziaływania hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. W programie zawarte są również problemy wynikające z prowadzonej działalności człowieka oraz zagrożenia środowiska przyrodniczego, jak również przewidywane kierunki zmian, jakie nastąpią z uwzględnieniem rozwoju zrównoważonego.

Program powinien być realizowany poprzez uwzględnienie zapisów wynikających z dokumentów rządowych, zwłaszcza wynikających z listy przedsięwzięć własnych i koordynowanych. Ponadto wszelkie działania winny wynikać z przedsięwzięć zawartych w opracowaniach na szczeblu regionalnym (Program wojewódzki, Strategia wojewódzka) i lokalnym zwłaszcza z Programu powiatowego programów gminnych oraz z dokumentów, koncepcji władz gmin, postulatów rozmaitych środowisk, w tym organizacji pozarządowych i mieszkańców. Dodatkowo niektóre z przedsięwzięć zostały zaproponowane przez zespół opracowujący Program.

Zhierarchizowana lista przedsięwzięć, odnośnie każdego komponentu środowiska przyrodniczego została zawarta w tabelach. Przy opracowywaniu programu, duży nacisk położono na ochronę wód oraz ochronę powietrza atmosferycznego powiatu kołobrzесьkiego.

SPIS TABEL

Tabela 1: Dane klimatyczne powiatu kołobrzesckiego.....	16
Tabela 2: Użytkowanie gruntów w powiecie kołobrzesckim w 2009 roku.....	17
Tabela 3: Zmiany demograficzne na terenie powiatu w latach 2007-2009.....	18
Tabela 4: Liczba mieszkańców w gminach powiatu kołobrzesckiego.....	18
Tabela 5: Struktura wiekowa mieszkańców powiatu w latach 2008-2009.....	19
Tabela 6: Podmioty gospodarcze na terenie powiatu kołobrzesckiego w 2009 roku.....	20
Tabela 7: Charakterystyka sieci wodociągowej w powiecie.....	26
Tabela 8: Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w powiecie.....	28
Tabela 9: Charakterystyka odprowadzanych ścieków z Komunalnej Oczyszczalni Ścieków w Kościerzynku k. Grzybowa.....	29
Tabela 10: Wykaz oczyszczalni ścieków w powiecie.....	30
Tabela 11: Wykaz wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu kołobrzesckiego.....	35
Tabela 12: Zestawienie obiektów małej retencji przewidzianych do realizacji w latach 2007-2015.....	37
Tabela 13: Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej w powiecie kołobrzesckiej.....	51
Tabela 14: Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu powiatu w 2008 roku.....	57
Tabela 15: Ilość odpadów opakowaniowych zebranych selektywnie z terenu powiatu w 2008 roku.....	58
Tabela 16: Wykaz złóż surowców naturalnych w powiecie kołobrzesckim.....	61
Tabela 17: Obszary górnicze w powiecie kołobrzesckim.....	63
Tabela 18: Powierzchnia obszarów leśnych w powiecie kołobrzesckim.....	76
Tabela 19: Powierzchnia terenów zielonych w powiecie kołobrzesckim.....	79
Tabela 20: Przewidywane użytki ekologiczne w powiecie.....	87
Tabela 21: Wykaz pomników przyrody powiatu kołobrzesckiego.....	94
Tabela 22: Wykaz eksploatowanych złóż w powiecie kołobrzesckim.....	107
Tabela 23: Charakterystyka punktu kontrolno – pomiarowego w Siemysłu.....	108
Tabela 24: Zestawienie zawartości mikroelementów przyswajalnych dla gminy Rymań i Siemysł.....	109
Tabela 25: Stopień zakwaszenia gleb powiatu wraz z potrzebą ich wapnowania [%].....	110
Tabela 26: Zasobność gleb gmin powiatu(w % użytków rolnych) w makroelementy.....	111
Tabela 27: Natężenie ruchu na drodze krajowej nr 11 (GPR2010).....	119
Tabela 28: Rodzaje i ilości zanieczyszczeń emitowanych przy spalaniu 1kg benzyny i oleju..	119
Tabela 29: Szacunkowa wielkość emisji spalin samochodowych na drogach krajowych w powiecie.....	120
Tabela 30: Charakterystyka punktów pomiarowych wód podziemnych oraz wyniki oceny jakości wód w latach 2004-2007.....	121
Tabela 31: Charakterystyka punktów pomiarowych wód powierzchniowych oraz wyniki oceny jakości wód w roku 2006.....	123

Tabela 32: Punkty pomiarowo-kontrolne monitoringu rzek w 2008 roku w powiecie kołobrzeskim.....	124
Tabela 33: Ocena jakości wód rzecznych w 2008 roku w powiecie kołobrzeskim.....	125
Tabela 34: Ocena jakości wód Jeziora Kamienica 2008 roku.....	128
Tabela 35: Wskaźniki eutrofizacji w jeziorze Kamienica badane w 2008 roku.....	129
Tabela 36: Klasy dróg krajowych w powiecie.....	131
Tabela 37: Cele środowiskowe województwa zachodniopomorskiego.....	137
Tabela 38: Harmonogram rzeczowy w zakresie ochrony środowiska dla powiatu kołobrzeskiego na lata 2010-2017.....	176
Tabela 39: Proponowane wskaźniki do oceny działań Programu Ochrony Środowiska.....	225

SPIS RYCIN

Rysunek 1: Mapa administracyjna powiatu kołobrzeskiego.....	15
Rysunek 2: Procentowy udział mieszkańców wg wieku w latach 2008-2009.....	19
Rysunek 3: Podmioty gospodarcze powiatu kołobrzeskiego wg sekcji PKD.....	21
Rysunek 4: Zużycie wody na terenie powiatu.....	27
Rysunek 5: Gminy Rejonu II projektu „Zintegrowanej gospodarki wodno – ściekowej w dorzeczu Parsęty”.....	31
Rysunek 6: Farma wiatrowa w Tymieniu.....	42
Rysunek 7: Pompa ciepła na terenie kompleksu Milenium w Kołobrzegu.....	47
Rysunek 8: Kolektory słoneczne na dachu budynku Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania, Wydział Zamiejscowy w Kołobrzegu.....	48
Rysunek 9: Instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów w powiecie kołobrzeskim.....	60
Rysunek 10: Sieć rzeczna powiatu kołobrzeskiego.....	68
Rysunek 11: Jezioro Kamienica.....	70
Rysunek 12: Obszar Chronionego Krajobrazu „Koszaliński Pas Nadmorski”.....	89
Rysunek 13: Położenie obszaru PLH 320007 oraz PLH 320017 w granicach powiatu kołobrzeskiego.....	102
Rysunek 14: Wyniki oceny pod kątem ochrony zdrowia dla zanieczyszczeń SO ₂ , NO ₂ , CO, benzenu oraz metali.....	115
Rysunek 15: Wyniki oceny pod kątem ochrony roślin dla zanieczyszczeń SO ₂ oraz NO _x	117

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1.

Ilość pobranej wody podziemnej oraz wody powierzchniowej w 2009 roku

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Lp.	Nazwa i adres zakładu	Rodzaj zużycia	Ilość [m ³]
Wody podziemne			
1.	Zespół Szkół Gospodarki Żywnościowej im. Macieja Rataja ul. IV DWP 72 78-120 Gościno 001-0803 Ujęcie wody Gościno	do spożycia	4.324,00
2.	Dom Pomocy Społecznej Włóścibórz 1, 78-114 Wrzosowo, 001-0802 Ujęcie Włóścibórz	do spożycia	6.390,00
3.	Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” ul. Kołobrzaska 7, 78-123 Siemyśl, 001-0806 Ujęcie Siemyśl	na inne cele	220,00
4.	Spółdzielnia Kótek Rolniczych, ul. Spółdzielcza 2, 78-120 Gościno 001-0803 Ujęcie Gościno	na inne cele	860,00
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Monar – Marionówek Wszemierzycze 1 78-123 Siemyśl 001-0806 Ujęcie wody	do spożycia	8.132,00
6.	Przedsiębiorstwo usługowe „Holtur” Sp.z o. o. ul. Koszalińska 72, 78-100 Kołobrzeg 001-0801 Ujęcie Podczele	do spożycia	46.595,00
7.	Nadwiślańska Agencja Turystyczna Sp. z o. o. ul. Edukacji 37, 43-100 Tychy 001-0701 Ujęcie Łukęcin	do spożycia	863,00
8.	Nordfish – Foodmark Sp. z o. o. ul. Szkolna 60, 78-122 Charzno, 001-0806 Ujęcie wody Nordfish - Foodmark	do spożycia do prod. spoż.	318,00 4.610,00
9.	Przedsiębiorstwo Usług Turystyczno – Rehabilitacyjnych „Wodnik” Z. P. CH. S.J. ul. Wojska Polskiego 28, 78-111 Ustronie Morskie 001-0807 Ujęcie „Leśna Polana”	do spożycia	7.567,00
10.	Lasy Państwowe Nadleśnictwo Gościno ul. IV Dywizji Woj. Pol. 43, 78-120 Gościno 001-0103 Ujęcie Karlino	do spożycia	116,00
11.	Lasy Państwowe Nadleśnictwo Gościno ul. IV Dywizji Woj. Pol. 43, 78-120 Gościno 002-0802 Stójkowo	do spożycia	120,00
12.	004-0803 Ujęcie Pobłocie Małe	do spożycia	120,00

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

13.	005-0806 Ujęcie Trzynik	do spożycia	76,00
14.	008-1605 Ujęcie Podwalice	do spożycia	56,00
15.	010-0805 Ujęcie Dębica	do spożycia	116,00
16.	Zakład Przemysłu Rolnego Gorzelnia Wrzosowo Wrzosowo 60 78-114 Wrzosowo 001-0802 Ujęcie Wrzosowo	do prod. spoż.	520,00
17.	„MOŁT-EKO” Sp. z o. o. Mołtowo 10 78-120 Gościno 001-0803 Ujęcie Mołtowo	do spożycia inne cele	60,00 622,00
18.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 001-0804 Ujęcie Bogucino - Roścęcino	do spożycia do prod. spoż. inne cele	4.600945,60 144.465,70 264.708,70
19.	002-0801 Ujęcie Podczele II	do spożycia do prod. spoż. inne cele	55.247,80 623,50 3.340,70
20.	003-0804 Ujęcie Kądzielno	do spożycia inne cele	2.442,20 9,80
21.	004-0802 Ujęcie Dygowo	do spożycia do prod. spoż. inne cele	96.032,90 542,10 11.833,00
22.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 005-0802 Ujęcie Bardy	do spożycia inne cele	2.787,60 29,40
23.	006-0802 Ujęcie Dębogard	do spożycia inne cele	4.396,70 4.069,30
24.	007-0802 Ujęcie Gąskowo	do spożycia inne cele	11.779,98 130,20
25.	008-0802 Ujęcie Jazy	do spożycia inne cele	8.645,30 555,70
26.	009-0802 Ujęcie Kłopotowo	do spożycia inne cele	9.945,60 1.444,00
27.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 010-0802 Ujęcie Piotrowice	do spożycia	13.644,28
28.	011-0802 Ujęcie Pustary	do spożycia	10.220,00
29.	012-0802 Ujęcie Skoczów	do spożycia inne cele	41.571,60 1.139,40
30.	013-0802 Ujęcie Stramniczka	do spożycia	2.610,00
31.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 014-0802 Ujęcie Świelubie	do spożycia inne cele	7.154,30 29,70
32.	015-0802 Ujęcie Włóscibórz	do spożycia inne cele	15.833,30 7,70
33.	016-0802 Ujęcie Wrzosowo	do spożycia do prod. spoż. inne cele	9.540,90 2.086,30 408,80

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

34.	017-0803 Ujęcie Gościno	do spożycia do prod. spoż. inne cele	120.547,80 155,160,00 5.031,20
35.	018-0803 Ujęcie Dargocice	do spożycia inne cele	5.162,70 235,30
36.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 019-0803 Ujęcie Kamica	do spożycia inne cele	1.968,10 239,90
37.	020-0803 Ujęcie Pławęcino	do spożycia inne cele	3.950,00 232,00
38.	021-0803 Ujęcie Poblócie Małe	do spożycia	4.674,00
39.	022-0803 Ujęcie Ramlewo	do spożycia inne cele	11.037,50 49,50
40.	023-0803 Ujęcie Robuń	do spożycia inne cele	14.655,40 312,60
41.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 024-0803 Ujęcie Wartkowo	do spożycia inne cele	19.414,70 373,30
42.	025-0806 Ujęcie Siemyśl	do spożycia do prod. spoż. inne cele	61.252,30 1.500,70 1.827,40
43.	026-0806 Ujęcie Charzno	do spożycia do prod. spoż. inne cele	22.624,90 401,40 1.959,70
44.	027-0806 Ujęcie Kędrzyno Ferma	do spożycia	3.149,00
45.	028-0806 Ujęcie Kędrzyno Suszarnia	do spożycia na inne cele	15.028,70 4.998,30
46.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 029-0806 Ujęcie Niemierze	do spożycia inne cele	2.565,90 223,10
47.	030-0806 Ujęcie Nieżyn	do spożycia inne cele	10.869,30 5.532,70
48.	031-0806 Ujęcie Trzynik	do spożycia inne cele	9.997,50 44,50
49.	032-0807 Ujęcie Bagicz	do spożycia do prod. spoż. inne cele	445.512,10 6867,70 67.872,20
50.	033-0807 Ujęcie Kukinia	do spożycia do prod. spoż. inne cele	16.423,80 4.925,70 161,50
51.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 034-0807 Ujęcie Rusowo	do spożycia	23.786,00
52.	034-0805 Ujęcie Rymań	do spożycia do prod. spoż. inne cele	45.497,00 611,50 9.482,50
53.	036-0805 Ujęcie Dębica	do spożycia inne cele	22.633,80 342,20
54.	037-0805 Ujęcie Drozdowo	do spożycia inne cele	18.148,20 101,80
55.	038-0805 Ujęcie Gorawino	do spożycia	21.948,70

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

		inne cele	2.064,30
56.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 039-0805 Ujęcie Kinowo	do spożycia inne cele	21.933,30 840,70
57.	040-0805 Ujęcie Mechowo	do spożycia	1.194,00
58.	041-0805 Ujęcie Skrzydłowo	do spożycia	1.908,00
59.	042-0805 Ujęcie Petrykozy	do spożycia inne cele	6.462,10 844,90
60.	043-0805 Ujęcie Płonino	do spożycia	2.458,00
61.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 044-0805 Ujęcie Rzesznikowo	do spożycia inne cele	14.764,70 1.185,30
62.	045-1605 Ujęcie Sławoborze	do spożycia inne cele	45.987,70 1.818,80
63.	046-1605 Ujęcie Ciechnowo	do spożycia inne cele	703,10 3,90
64.	047-1605 Ujęcie Jastrzebniki	do spożycia	1.587,00
65.	048-1605 Ujęcie Kalina	do spożycia inne cele	849,30 249,70
66.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 049-1605 Ujęcie Krzecko	do spożycia na inne cele	11.524,00 6,00
67.	050-1605 Ujęcie Krzesimowo	do spożycia na inne cele	24.884,30 3.315,70
68.	051-1605 Ujęcie Lepino	do spożycia	2.238,00
69.	052-1605 Ujęcie Międzyrzecze	do spożycia na inne cele	3.198,10 5.615,90
70.	053-1605 Ujęcie Mysłowice	do spożycia na inne cele	9.579,80 19,20
71.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 054-1605 Ujęcie Rokosowo	do spożycia na inne cele	15.607,60 369,40
72.	055-1605 Ujęcie Sidłowo	do spożycia na inne cele	13.503,40 20,60
73.	056-1605 Ujęcie Słowieńsko	do spożycia na inne cele	8.209,00 2.601,00
74.	057-1605 Ujęcie Sobiemirowo	do spożycia	988,00
75.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg 058-1605 Ujęcie Trzciana	do spożycia na inne cele	1.638,80 22,20
76.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Bravo” Z. Sobański, M. Raczkowska – Sobańska 78-114 Wrzosowo 59 001-0802 Ujęcie Bravo	do spożycia do prod. spoż.	1.381,00 1.428,00
77.	„JANTAR” Wody Mineralne Sp. z o. o. , ul. Żurawia 24, 78-100 Kołobrzeg,	do prod. spoż.	888,00

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	001-0801 Ujęcie wody – ul. Żurawia		
78.	Ferma Trzody Chlewnej w Mechowie Ireneusz Strzechmiński Rzesznikowo 12A, 78-125 Rymań, 001-0805 Ujęcie wody Mechowo	na inne cele	1.761,20
79.	„SUPERFISH” S.A. Kukinia 43, 78-111 Ustronie Morskie 001-0807 Ujęcie Kukinia	do prod. spoż.	72.824,00
80.	Fundacja Pro – Animale dla zwierząt w potrzebie Charzno 15 78-122 Charzno 001-0806 Ujęcie wody - Fallada	na inne cele	600,00
81.	„Majątek Malechowo” Sp. z o. o. Malechowo 4, 78-111 Ustronie Morskie 001-0807 Studnia głębinowa	do spożycia	4.526,00
Razem			6.866.427,20
Wody powierzchniowe			
1.	Zakład Przemysłu Rolnego Gorzelnia Wrzosowo Wrzosowo 60, 78-114 Wrzosowo 002-0802 Ujęcie „Pysznicza”	na inne cele	5.085,00
Razem			5.085,00

ZAŁĄCZNIK 2.

Ilość, stan oraz skład ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi w 2009 roku

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Lp.	Nazwa i adres zakładu / nazwa odbiornika/ kod i nazwa obiektu	Rodzaj oraz ilość powstających ścieków [m ³]	Wskaźnik zanieczyszczeń	Ładunek [kg]	
				W ściekach	W pobranej wodzie
1.	Kombinat Budowlany w Kołobrzegu Sp. z o. o. ul. Wylotowa 87, 78-100 Kołobrzeg, Odbiornik: Rzeka Parsęta, 001-0801 Ocz. Rościenino	Bytowe 4.724,15	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	7,99 30,24 9,13 85,59	0,00 0,00 0,00 0,00
2.	Dom Pomocy Społecznej Włocibórz 1 78-114 Wrzosowo Odbiornik: Rzeka Parsęta 002-0802 Ocz. Włocibórz	Bytowe 6.390,00	BZT ₅ Zawiesina	19,32 25,76	0,00 0,00
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Monar – Marionówek Wszemierzyce 1, 78-123 Siemyśl, Odbiornik: Błotnica 001-0806 Ocz. ścieków	Bytowe 7.232,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina	51,00 153,00 75,00	0,00 0,00 0,00
4.	Przedsiębiorstwo Przetwórstwa Artykułów spożywczych „Zgoda” Sp. z o. o. Sary Borek 19, 78-132 Grzybowo, Odbiornik: Rzeka Stróżka 001-0804 Ocz. Stary Borek	Przemysłowe 4.871,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	188,50 185,64 145,66 4,02	0,00 0,00 0,00 0,00
5.	Zakład Przemysłu Rolnego Gorzelnia Wrzosowo Wrzosowo 60, 78-114 Wrzosowo Odbiornik: Pysznica, 003-0802 Ścieki - Pysznica	Przemysłowe 5.085,00	BZT ₅ CHZT _{Cr}	3,89 77,14	0,00 0,00
6.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg, Odbiornik: Morze Bałtyk, 001-0804 Ocz. Korzyścienko	Komunalne 6.484.650,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄ Fenole lotne metale ciężkie	15013,58 137921,39 14868,17 1688937,15 116,33 25,45	387,21 36240,50 3816,26 212334,34 36,96 38,32
7.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg, Odbiornik: Rzeka Parsęta 002-0804 Ujęcie Bogucino - Rościenino	Komunalne 151.838,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	50,60 1301,06 21,68 3903,17	7,23 903,51 93,96 5637,92
8.	Odbiornik: Rzeka Parsęta 003-0802 Ocz. Dygowo	Komunalne 104.544,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	589,27 4087,39 873,19 13488,93	26,79 503,56 32,14 8839,05

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBZESKIEGO

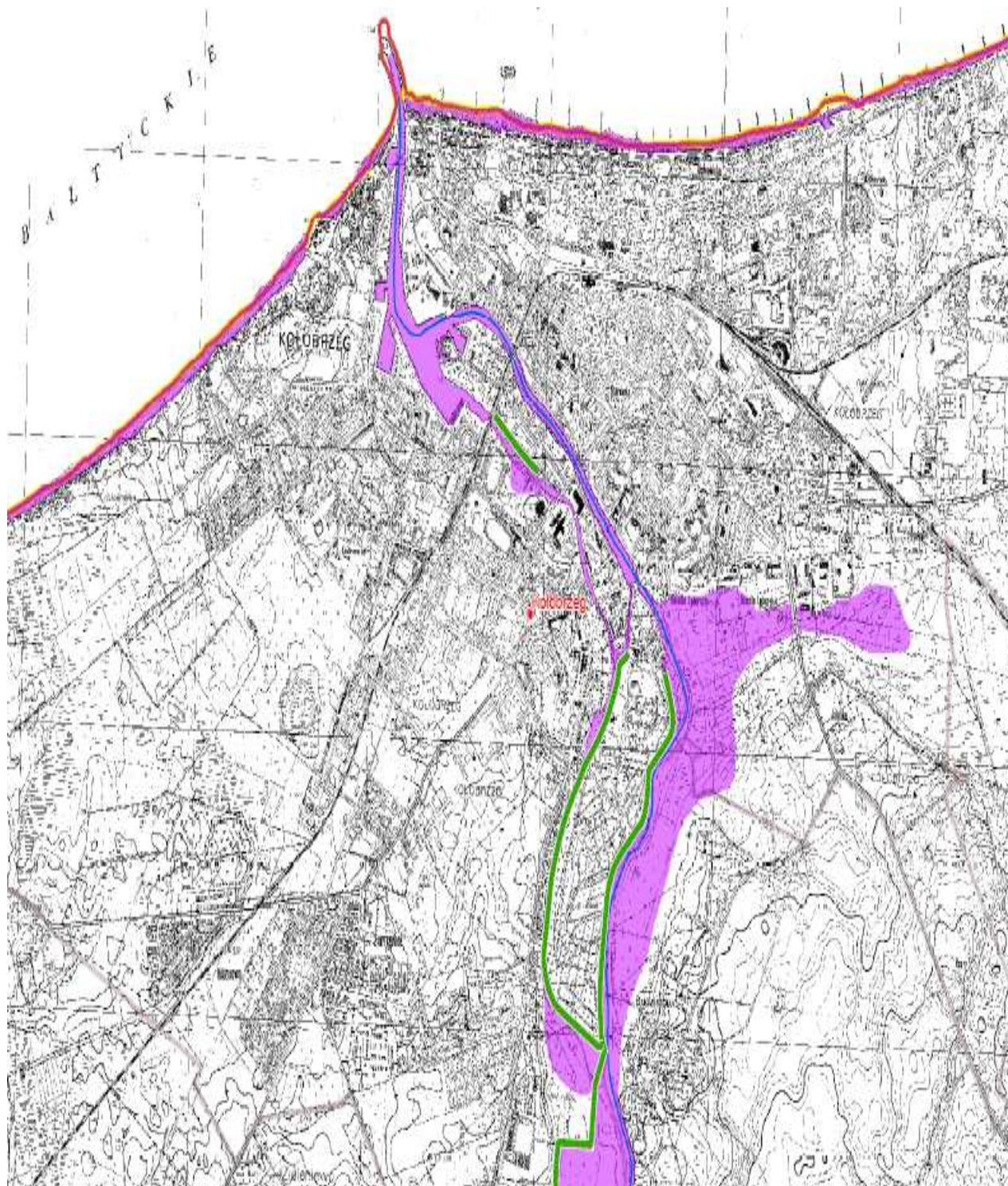
9.	Odbiornik: Rzeka Parsęta 004-0802 Ocz. Kłopotowo	Komunalne 4.848,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	7,84 33,45 3,40 199,89	0,52 21,95 7,84 590,54
10.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg Odbiornik: Rzeka Parsęta 005-0802 Ocz. Pustary	Komunalne 6.598,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	264,72 817,32 276,30 771,00	0,99 35,74 22,83 430,17
11.	Odbiornik: Rzeka Gościnianka 006-0803 Ocz. Gościno	Komunalne 47.981,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	117,71 1137,87 65,40 5514,11	13,08 156,95 54,93 2197,27
12.	Odbiornik: Rzeka Rzesznica 007-0805 Ocz. Rymań	Komunalne 62.967,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	285,32 1376,25 520,29 6344,16	2,84 193,05 5,68 1419,50
13.	Odbiornik: Rzeka Lnianka 008-0805 Ocz. Jarkowo	Komunalne 3.930,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	89,82 345,31 149,70 518,96	1,00 14,37 4,39 361,28
14.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg Odbiornik: Rzeka Dębosznica 009-0806 Ocz. Siemyśl	Bytowe 54.847,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	1268,90 3257,32 892,42 4629,41	5,58 150,60 34,47 3095,57
15.	Odbiornik: Rzeka Dębosznica 010-0806 Ocz. Trzynik	Bytowe 8.102,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	25,19 262,44 56,27 934,28	9,24 59,63 68,44 331,72
16.	Odbiornik: Rzeka Pokrzywnica 011-1605 Ocz. Sławoborze	Bytowe 112.937,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	250,72 2451,46 351,00 8958,97	35,87 317,70 54,23 1990,33
17.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. o. o. ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg Odbiornik: Rzeka Pokrzywnica 012-1605 Ocz. Sidłowo	Bytowe 4.008,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	32,94 129,50 62,48 274,91	0,68 14,77 0,91 349,89
18.	Odbiornik: Rzeka Pokrzywnica 013-1605 Ocz. Słownieńsko	Bytowe 3.506,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	32,02 139,86 38,25 345,43	0,67 13,48 1,01 124,69

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

19.	Odbiornik: Rzeka Pokrzywnica 014-1605 Ocz. Rokosowo	Bytowe 4.155,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina Suma Cl+SO ₄	88,97 276,78 96,87 347,95	1,19 15,22 4,35 90,94
20.	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa „DOM” 78-133 Drzonowo 60 Odbiornik: Rzeka Dębosznicza 001-0804 Ocz. Drzonowo	Bytowe 31.745,00	BZT ₅ CHZT _{Cr} Zawiesina	285,58 1789,09 453,57	0,00 0,00 0,00
Suma ścieków [m³]					7.114.958,15

ZAŁĄCZNIK 3.

Orientacyjny zasięgu obszaru Miasta i Gminy Kołobrzeg
narażony na niebezpieczeństwo powodzi

ZAŁĄCZNIK 4.

Wykaz informacji o ilości i rodzajach gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza
(emisja za rok 2009)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

Lp.	Nazwa adres zakładu	Nazwa obiektu oraz rodzaj procesu	Emisja [kg]		Rodzaj paliwa i zużycie [m ³]	Wydajność cieplna
			Substancja	Ilość		
1.	Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. Al. Pokoju 44, 42-202 Częstochowa	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,12	Gaz ziemny 59.619,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	117.162,42		
			Pyły	0,90		
			CO	21,48		
			NO ₂	76,36		
2.	Kombinat Budowlany w Kołobrzegu Sp. z o. o. Ul. Wylotowa 87, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia administracyjna Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,02	Gaz ziemny 23.607,00	0.60-0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	20.117,63		
			Pyły	0,24		
			CO	5,31		
			NO ₂	21,25		
		Procesy produkcyjne spawanie	Pyły pozostałe	50,00	-	-
			CO	0,20	-	-
			NO ₂	6,00	-	-
		Procesy produkcyjne prościarki	Pyły pozostałe	94,75	-	-
		Procesy produkcyjne zbiorniki cementu	Pyły cementowo wapienne	55,00	-	-
		Procesy produkcyjne zbiorniki pyłów	Pyły pozostałe	43,50	-	-
		Wytwórnia produkcji pomocniczej Spalanie paliw płynnych	SO ₂	257,60	-	-
			CO ₂	44.742,06		
			Pyły	48,81		
			CO	16,27		
			NO ₂	135,58		
		Wytwórnia produkcji pomocniczej Spalanie oleju opałowego Olej opałowy lekki	SO ₂	134,05	-	-
Pyły	28,02					
CO	14,18					
NO ₂	117,53					
3.	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział Morski w Gdyni, ul. Waszyngtona 42, 81-342 Gdynia	IMGW - Kołobrzeg Spalanie paliw stałych	SO ₂	67,20	Koks 7,00 Mg	0.50 MWt 14.00% 0.600%
			CO ₂	16.800,00		
			Pyły	154,74		
			CO	175,00		
			NO ₂	10,50		
		IMGW - Kołobrzeg Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	0,04	Węgiel kamienny 3,00 Mg	0.50 MWt 18.00% 1.200%
			SO ₂	57,60		
			CO ₂	6.000,00		
			Pyły węgl.-graf. sadza	2,70		
			Pyły	108,00		
			CO	135,00		
			NO ₂	3,00		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

4.	Zespół Szkół Gospodarki Żywnościowej im. Macieja Rataja ul. IV DWP 72 78-120 Gościno	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,25	Gaz ziemny 125.555,00	0.84 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	157.442,35		
			Pyły	1,88		
			CO	45,20		
			NO ₂	160,71		
5.	Polskie Koleje Państwowe S.A. Oddział Dworce Kolejowe ul. Hoża 63/67 00-681 Warszawa	Kotłownia - Kołobrzeg Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,10	Gaz ziemny 69.572,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	95.661,51		
			Pyły	0,73		
			CO	15,65		
			NO ₂	62,61		
6.	Zespół Szkół Morskich im. Polskich Rybaków i Marynarzy w Kołobrzegu ul. Arciszewskiego 21, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,36	Gaz ziemny 255.476,00	1.40 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	351.279,51		
			Pyły	2,68		
			CO	57,48		
			NO ₂	229,93		
7.	Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza ul. 1 Maja 47, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,25	Gaz ziemny 179.885,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	247.341,88		
			Pyły	1,88		
			CO	40,48		
			NO ₂	161,89		
8.	Dom Pomocy Społecznej Włocibórz 1 78-114 Wrzosowo	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,17	Gaz ziemny 123.603,00	0.45 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	169.954,13		
			Pyły	1,30		
			CO	27,81		
			NO ₂	111,24		
9.	Regionalny Szpital w Kołobrzegu ul. Łopuskiego 31, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0073	Gaz ziemny 5.212,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	7.166,51		
			Pyły	0,06		
			CO	1,17		
			NO ₂	4,69		
10.	Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” ul. Kołobrzaska 7, 78-132 Siemyśl	Kotłownia Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	1,20	Węgiel kamienny 85,63 Mg	0.50 MWt 18.00% 1.200%
			SO ₂	1.644,10		
			CO ₂	171.260,00		
			Pyły węgl.- graf. sadza	77,07		
			Pyły	3.082,68		
			CO	3.853,35		
11.	Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” ul. IV DWP 38 78-120 Gościno	Kotłownia Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	0,13	Węgiel kamienny 9,00 Mg	0.50 MWt 18.00% 1.200%
			SO ₂	172,80		
			CO ₂	18.000,00		
			Pyły węgl.- graf. sadza	12,60		
			Pyły	324,00		
			CO	405,00		
			NO ₂	9,00		
12.	Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” ul. Sienkiewicza 10 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0139	Gaz ziemny 10.162,00	0.10 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	13.972,76		
			Pyły	0,11		
			CO	2,29		
			NO ₂	9,14		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

13.	Spółdzielnia Kótek Rolniczych ul. Spółdzielcza 2, 78-120 Gościno	Kotłownia Spalanie paliw stałych	Pyły	56,00	Drewno	0.50 MWt
			CO	166,32		
			NO ₂	96,32		
14.	Spółdzielcza Grupa Bankowa Bank Spółdzielczy w Białogardzie ul. Kochanowskiego 6, 78-200 Białogard	Dygowo Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0039	Gaz ziemny	1.40 MWt
			CO ₂	3.862,38		
			Pyły	0,03		
			CO	0,63		
15.	Pomorski Bank Spółdzielczy ul. 3-go Marca 29, 78-300 Świdwin	Kotłownia – Gościno Spalanie paliw gazowych	NO ₂	2,53	2.809,00	1.000 mg/m ³
			SO ₂	0,007		
			CO ₂	7.052,73		
			Pyły	0,04		
			CO	1,30		
16.	Urząd Gminy w Dygowie ul. Kolejowa 1, 78-113 Dygowo	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	NO ₂	4,60	3.591,00	1.000 mg/m ³
			SO ₂	0,08		
			CO ₂	75.065,38		
			Pyły	0,58		
17.	Urząd Gminy Gościno ul. IV DWP 58 78-120 Gościno	Kotłownia – Urząd Gminy Spalanie paliw gazowych	CO	12,28	54.593,00	1.000 mg/m ³
			NO ₂	49,13		
			SO ₂	0,25		
			CO ₂	247.534,70		
18.	Urząd Gminy Kołobrzeg ul. Trzebiatowska 48A 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	Pyły	1,89	126.036,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO	45,38		
			NO ₂	161,32		
			SO ₂	0,15		
			CO ₂	14.979,25		
19.	Urząd Gminy w Rymaniu ul. Szkolna 7, 78-125 Rymań	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	Pyły	0,37	24.096,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO	8,67		
			NO ₂	30,84		
			CO ₂	47.324,54		
20.	Urząd Gminy Siemyśl ul. Kołobrzaska 14, 78-123 Siemyśl	Kotłownia Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	0,40	Węgiel kamienny	0.50 MWt 18.00% 1.200%
			SO ₂	547,78		
			CO ₂	57.060,00		
			Pyły węgl.-graf. sadza	25,68		
			Pyły	1.027,08		
			CO	1.283,85		
		Kotłownia Spalanie paliw gazowych	NO ₂	28,53	28,53 Mg	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			SO ₂	0,08		
			CO ₂	77.000,00		
			Pyły	0,59		
21.	Urząd Gminy w Ustroniu Morskim ul. Rolna 2, 78-111 Ustronie Morskie	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	CO	12,61	101.540,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			NO ₂	50,4		
			SO ₂	0,18		
			CO ₂	167.754,62		
			Pyły	1,28		
CO	29,30					

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

22.	Przedszkole Miejskie Nr 2 im. W. Chotomskiej razem z Zak. Budżetowym Przedszkoli Miejskich ul. Borzykowskiego 8, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,09	Gaz ziemny 62.134,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	85.434,25		
			Pyły	0,65		
			CO	13,98		
23.	Powszechna Spółdzielnia Spożyców "Pionier" ul. Szczecińska 32 75-137 Koszalin	Kotłownia Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,1	Gaz ziemny 71.076,00	1.40 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	97.729,51		
			Pyły	0,75		
			CO	16,00		
24.	Gminny Ośrodek Kultury w Ustroniu Morskim ul. Nabrzeżna 20 78-111 Ustronie Morskie	Kotłownia – Gminny Ośrodek Kultury Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,039	Gaz ziemny 25.611,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	35.215,13		
			Pyły	0,27		
			CO	5,76		
		Kotłownia – Wiejski Dom Kultury Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,011	Gaz ziemny 7.806,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	10.733,25		
			Pyły	0,08		
			CO	1,75		
		Świetlica wiejska Kukinia Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,002	Gaz ziemny 1.317,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	1.810,88		
			Pyły	0,012		
			CO	0,30		
		Gabinet lekarski Rusowo Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,005	Gaz ziemny 3.751,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	5.157,63		
			Pyły	0,04		
			CO	0,84		
25.	„SPOŁEM” Powszechna Spółdzielnia Spożyców „Jedność” ul. Dworcowa 12 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia - Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,18	Gaz ziemny 126.943,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	174.546,63		
			Pyły	1,33		
			CO	28,56		
26.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Drozdowie Drozdowo 9 78-123 Siemyśl	Kotłownia Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	0,36	Węgiel kamienny 26,00 Mg	0.50 MWt 18.00% 1.200%
			SO ₂	499,02		
			CO ₂	52.000,00		
			Pyły węgl.- graf. sadza	23,40		
			Pyły	936,00		
			CO	1.170,00		
27.	Szkoła Podstawowa w Charznie im. Armii Krajowej 78-122 Charzno	Kotłownia - Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,03	Gaz ziemny 22.251,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	30.595,13		
			Pyły	0,23		
			CO	5,01		
28.	Dom Pomocy Społecznej w Gościnie ul. Karlińska 1 78-120 Gościno	Kotłownia - Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,19	Gaz ziemny 98.316,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	193.092,62		
			Pyły	1,48		
			CO	35,39		
			NO ₂	125,84		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

29.	Przedsiębiorstwo Turystyczno – Handlowe „Baltic – Alka” Sp. z o. o. ul. Wojska Polskiego 7, 78-111 Ustronie Morskie	Kotłownia - Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,04	Gaz ziemny 27.691,00	0.38 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	38.075,13		
			Pyły	0,29		
			CO	6,23		
			NO ₂	24,92		
30.	Przedsiębiorstwo Obrotu Hurtowego „WOD BUD” A. Lachowicz Spółka Komandytowo – Akcyjna 43-391 Mazańcowice 57	Kotłownia - Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0087	Gaz ziemny 4.389,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	8.620,08		
			Pyły	0,06		
			CO	1,58		
			NO ₂	5,62		
31.	Zakład Usług Komunalnych ul. Lipowa 13, 78-120 Gościno	Kotłownia - Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,020	Gaz ziemny 8.628,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	16.945,39		
			Pyły	0,13		
			CO	3,11		
			NO ₂	11,04		
32.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „OPTIMAL” Marian Wiszniewski ul. B. Krzywoustego 93, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia - Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,04	Gaz ziemny 28.949,00	1.50 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	39.804,88		
			Pyły	0,30		
			CO	5,50		
			NO ₂	38,93		
33.	„TAJAKS” Sp. z o. o. ul. Jasna 22 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw stałych	Pyły	7,00	Drewno 7,00 Mg	0.50 MWt 1.00 % 0.000 %
			CO	20,79		
			NO ₂	12,04		
		Kotłownia - Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0063	Gaz ziemny 4.510,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	6.201,25		
			Pyły	0,05		
			CO	1,01		
		Kotłownia - Spalanie paliw gazowych	NO ₂	4,06	Gaz propan – butan 1,56 Mg	1.00 1.000 mg/m ³
			-	-		
			-	-		
34.	Spółdzielnia Pracy „Samopomoc Chłopska” ul. Słowińców 1, 78-100 Kołobrzeg	Budynek biurowy – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,011	Gaz ziemny 7.816,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	10.747,01		
			Pyły	0,08		
			CO	1,76		
			NO ₂	7,03		
		Skład Maszyn Rolniczych – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0029	Gaz ziemny 2.100,00	0.02 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	2.887,51		
			Pyły	0,019		
			CO	0,47		
		Sklep Metalowo – Budowlany - Spalanie paliw gazowych	NO ₂	1,89	Gaz ziemny 12.433,00	0.04 MWt 1.000 mg/m ³
			SO ₂	0,015		
			CO ₂	17.109,13		
			Pyły	0,13		
		Magazyn Meblowy – Spalanie paliw gazowych	CO	2,80	Gaz ziemny 2.863,00	0.17 MWt 1.000 mg/m ³
			NO ₂	11,20		
			SO ₂	0,004		
CO ₂	3.936,63					
Pyły	0,03					
Magazyn Meblowy – Spalanie paliw gazowych	CO	0,64	Gaz ziemny 2.863,00	0.17 MWt 1.000 mg/m ³		
	NO ₂	2,58				
	NO ₂	2,58				

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

		Kotłownia – Spalanie paliw płynnych	SO ₂	32,09	Olej opałowy 2,86Mg	0.50 MWt 0.500 %
			CO ₂	5.574,26		
			Pyły	6,08		
			CO	2,03		
			NO ₂	16,89		
		Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,02	Gaz ziemny 13.046,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	17.938,25		
			Pyły	0,14		
			CO	2,94		
		Magazyn Meblowy – Spalanie paliw płynnych	NO ₂	11,74	Olej opałowy 2,82 Mg	0.17 MWt 0.500 %
			SO ₂	31,59		
			CO ₂	5.486,65		
Pyły	5,99					
CO	2,00					
35.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe „RASEL” Spółka Jawna TiB Lewandowscy ul. Kolejowa 18, 78-113 Dygowo	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	NO ₂	16,63	Gaz ziemny 16.109,00	1.50 MWt 1.000 mg/m ³
			SO ₂	0,023		
			CO ₂	22.149,88		
			Pyły	0,16		
36.	ARLA FOODS Sp. z o.o. ul. Lipowa 15, 78-120 Gościno	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	CO	3,06	Gaz ziemny 892.016,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			NO ₂	21,67		
			SO ₂	1,78		
			CO ₂	1.751.919,4 3		
37.	„FLOREX” Sp. Z o. o. ul. Wiejska 5, 78-125 Rymań	Kotłownia – spalanie paliw stałych	Pyły	52,30	Drewno 52,30 Mg	0.50 MWt 1.00 % 0.000 %
			CO	155,34		
			NO ₂	89,96		
38.	Przedsiębiorstwo wielobranżowe „BAJOMA” mgr Waldemar Jan Błaszczak ul. Kielecka 1, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	Pyły	0,44	Gaz ziemny 41.820,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO	9,41		
			NO ₂	37,64		
			CO ₂	57.502,51		
39.	„Społem” WSP w Opolu Ośrodek Wypoczynkowo – Leczniczy ul. Oleska 13, 45-231 Opole	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,16	Gaz ziemny 112.556,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	154.764,50		
			Pyły	1,18		
			CO	25,32		
39.	Grupa Hotelowa „ORBIS” S.A. Region 4 Gdańsk ul. Jana Heweliusza 22, 80-890 Gdańsk	Hotel Solny – Kołobrzeg – Spalanie paliw gazowych	NO ₂	101,30	Gaz ziemny 4.332,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			SO ₂	0,0061		
			CO ₂	5.956,51		
			Pyły	0,04		
			CO	0,97		
			NO ₂	3,90		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

40.	PPUP „POCZTA POLSKA” Centrum Infrastruktury w Koszalinie ul. Pocztowa 1, 75-017 Koszalin	Kotłownia Dygowo- Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,004	Gaz ziemny 2.000,0	1.40 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	3.928,00		
			Pyły	0,04		
			CO	0,72		
			NO ₂	2,56		
		Kotłownia Gościno- Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,008	Gaz ziemny 4.000,0	1.40 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	7.856,00		
			Pyły	0,07		
			CO	1,44		
		Kotłownia Kołobrzeg- Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,024	Gaz ziemny 18.000,00	1.40 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	24.750,00		
			Pyły	0,19		
CO	4,06					
NO ₂	16,20					
41.	„LIND” Sp. z o. o. Kędrzyno 24, 78-133 Drzonowo	Kotłownia Kędrzyno- Spalanie paliw gazowych	SO ₂	49,77	Olej opałowy 4,44 Mg	0.17 MWt 0.500 %
			CO ₂	8.644,68		
			Pyły	9,43		
			CO	3,14		
			NO ₂	26,19		
		Suszarnia Kędrzyno - Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	0,15	Węgiel kamienny 26,12 Mg	0.03 MWt 0.500 %
			SO ₂	167,17		
			CO ₂	52.240,00		
			Pyły węgl.- graf. sadza	9,40		
			Pyły	188,06		
42.	Telekomunikacja Polska S.A. Pion Administracji ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa	Kołobrzeg – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,14	Gaz ziemny 70.309,00	1.40 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	138.086,88		
			Pyły	1,05		
			CO	25,31		
			NO ₂	90,00		
43.	PGNiG S.A. Warszawa O/ Zielonogórski Zakład GNiG ul. Bohaterów Westerplatte 15, 65-034 Zielona Góra	KGZ Daszewo – Spalanie paliw gazowych	CO ₂	192.273,13	Gaz ziemny 139.835,00	0.80 MWt 0.000 mg/m ³
			Pyły	1,47		
			CO	31,46		
			NO ₂	125,86		
		KGZ Daszewo – Malowanie, rop. do farby chlorokaucz.	Alkohole kalifat. I poch.	2,10	-	-
			Węglowodory aromatyczne	7,90		
		KGZ Daszewo – malowanie, farba chlorokauczowa	Alkohole alifat. i poch.	0,66	-	-
			Węglowodory alifatyczne	9,24		
			Węglowodory aromatyczne	6,60		
		KGZ Daszewo – malowanie, rozpuszczalnik do farb nitro	Alkohole alifat. i poch.	0,88	-	-
			Ketony i pochodne	0,43		
			Węglowodory aromatyczne	0,29		
		KGZ Daszewo – malowanie, rozpuszczalnik do farby olejnej	Węglowodory alifatyczne	9,50	-	-
			Węglowodory aromatyczne	0,50		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

		KGZ Daszewo – malowanie , farba olejna	Alkohole alifat. i poch.	6,97	-	-			
			Węglowodory alifatyczne	6,15					
			Węglowodory aromatyczne	4,31					
		Stacja gazowa – Dźwirzyno – spalania paliw gazowych			SO ₂	0,007	Gaz ziemny	0.80 MWt	
					CO ₂	7199,50			
					Pyły	0,06			
					CO	1,18			
		Stacja gazowa – Kołobrzeg – spalanie paliw gazowych			NO ₂	4,71	5.236,00	1.000 mg/m ³	
					SO ₂	0,07			
					CO ₂	71.995,02			
					Pyły	0,55			
		Stacja gazowa – Sarbia – spalanie paliw gazowych			CO	11,78	Gaz ziemny	0.80 MWt	
					NO ₂	47,12			
					SO ₂	0,0027			
					CO ₂	2608,38			
		Stacja gazowa Ustronie Morskie – spalanie paliw gazowych			Pyły	0,019	Gaz ziemny	0.80 MWt	
CO	0,43								
NO ₂	1,71								
CO ₂	9.867,01								
44.	Polskie Koleje Państwowe S.A. Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Szczecinie, Aleja 3 Maja 22 70-215 Szczecin	Kotłownia Wrzosowo – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,010	Gaz ziemny	0.80 MWt			
			CO ₂	9.867,01					
			Pyły	0,07					
			CO	1,62					
45.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych Ul. Szczecińska 4, 75-123 Koszalin	Strażnica Przejl. 98 km – Kołobrzeg - spalanie paliw stałych	NO ₂	6,46	Gaz ziemny	0.80 MWt			
			CO ₂	53.041,75					
			Pyły	0,41					
			CO	9,72					
46.	„GEOVITA” Sp. z o. o. w Warszawie Centrum Zdrowia, Urody i Rekreacji, ul. Wyzwolenia 27, 78-131 Dźwirzyno	OWS – ul. Wyzwolenia 27 – Spalanie paliw gazowych	NO ₂	34,57	Gaz ziemny	0.80 MWt			
			CO ₂	27.007,00					
			Pyły	0,41					
			CO	9,72					
47.	Zespół Zarządców Nieruchomości WAM Sp. z o. o. Oddział Energetyki Ciepłej Ul. Elektoralna 24, 00-892 Warszawa	Kołobrzeg Miasto – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	16,42	Koks	5.00 MWt			
			CO ₂	4.104,00					
			Pyły	37,80					
			CO	42,75					
			45.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych Ul. Szczecińska 4, 75-123 Koszalin	Nast. Dysponu. Ustronie Morskie – spalanie paliw gazowych	NO ₂	2,57	1,71 Mg	14.00 % 0.600%
						CO ₂	7.007,55		
						Pyły	0,06		
						CO	1,29		
46.	„GEOVITA” Sp. z o. o. w Warszawie Centrum Zdrowia, Urody i Rekreacji, ul. Wyzwolenia 27, 78-131 Dźwirzyno	OWS – ul. Wyzwolenia 27 – Spalanie paliw gazowych	NO ₂	4,57	Gaz ziemny	0.80 MWt			
			CO ₂	151.368,25					
			Pyły	1,16					
			CO	24,77					
47.	Zespół Zarządców Nieruchomości WAM Sp. z o. o. Oddział Energetyki Ciepłej Ul. Elektoralna 24, 00-892 Warszawa	Kołobrzeg Miasto – Spalanie paliw gazowych	NO ₂	99,079	110.086,00	1.000 mg/m ³			
			SO ₂	0,15					
			CO ₂	371.708,7					
			Pyły	2,83					
47.	Zespół Zarządców Nieruchomości WAM Sp. z o. o. Oddział Energetyki Ciepłej Ul. Elektoralna 24, 00-892 Warszawa	Kołobrzeg Miasto – Spalanie paliw gazowych	CO	64,41	Gaz ziemny	0.80 MWt			
			NO ₂	242,79					
			CO ₂	371.708,7					
			Pyły	2,83					
					340.696,00	1.000 mg/m ³			

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

48.	PKO Bank Polski S.A. Biuro Administracji Plac Orła Białego 5 70-562 Szczecin	Kotłownia Kołobrzeg – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,012	Gaz ziemny 6.233,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	12.241,61		
			Pyły	0,09		
			CO	2,25		
			NO ₂	7,97		
49.	„CD” Spółka Akcyjna OWR „BRYZA” w Dźwirzynie	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,42	Gaz ziemny 297.943,00	1.50 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	409.671,63		
			Pyły	3,01		
			CO	56,61		
			NO ₂	400,74		
50.	Hurtownia Elektryczna „ELTECH” Feliks Obremski ul. Toruńska 282 85-831 Bydgoszcz	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0097	Gaz ziemny 4.850,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	9.525,40		
			Pyły	0,07		
			CO	1,75		
			NO ₂	6,21		
51.	„Kaufland Polska Markety” Sp. z o. o. ul. Szybka 6-10, 50-421 Wrocław	Kotłownia Kołobrzeg – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,06	Gaz ziemny 47.234,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	64.946,75		
			Pyły	0,49		
			CO	10,63		
			NO ₂	42,51		
52.	HYDROBUDOWA Gdańsk S.A. Ul. Grunwaldzka 135, 80-264 Gdańsk	Węzeł Betoniarski – cement	Pył cementowy wapienny	0,16	-	-
53.	Morski Oddział Straży Granicznej im. K. Bacza Ul. Oliwka 35, 80-917 Gdańsk	Emisja niezorganizowa na – Kołobrzeg - malowanie	Alkohole alifatyczne	0,10	-	-
			Węglowodory alifatyczne	21,27		
			Węglowodory aromatyczne	8,38		
		Kotłownia Kołobrzeg – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,06	Gaz ziemny 30.893,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	54.043,48		
			Pyły	0,41		
			CO	9,60		
54.	Przetwórstwo Mięsne „J.C.H.” Sp. z o. o. Witkowie 1, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw stałych	Pyły	1,60	Drewno 1,60 Mg	0.80 MWt 1.00 % 0.000 %
			CO	4,75		
			NO ₂	2,75		
		Kotłownia – Spalanie paliw płynnych	SO ₂	1.235,34	Olej opałowy 110,2 Mg	0.50 MWt 0.500 %
			CO ₂	214.559,4		
			Pyły	234,06		
			CO	78,02		
55.	Termoizolacja S.A. Ul. Padewskiego 6, 41-800 Zabrze	Technologia – malowanie i spawanie konstrukcji	Pyły Pozostałe	0,54	-	-
			CO	0,02		
			NO ₂	0,04		
		Technologia – spawanie i malowanie konstrukcji	Alkohole alifatyczne i pochodne	0,16	-	-
			Etery i pochodne	0,37		
			Ketony i pochodne	0,52		
			Pierw. metalicz. i związ.	0,18		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBZESKIEGO

			Węglowodory alifatyczne	1,38		
56.	Przedsiębiorstwo Usługowe „HOLTUR” Sp. z o. o. Ul. Koszalińska 72, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	7,89	Miał Węglowy	1.00 MWt 12.00 % 0.400%
			SO ₂	9.021,05		
			CO ₂	2.819.080,00		
			Pyły węgl.-graf. sadza	338,29		
			Pyły	6.765,79		
			CO	63.429,30		
			NO ₂	2.114,32		
57.	Nadwiślańska Agencja Turystyczna Sp. z o. o. Ul. Edukacji 37, 43-100 Tychy	Pensjonat Górnik – Kołobrzeg- Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,30	Gaz ziemny	0.80 MWt 150.623,00 1.000 mg/m ³
			CO ₂	295.823,57		
			Pyły	2,26		
			CO	54,22		
58.	Jastrzębska Agencja Turystyczna Sp. z o. o. Ośrodek Wczasowy „Neptun” w Sianożętach, Ul. Leśna 4, 44-330 Jastrzębie Zdrój	Kotłownia – Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	1,54	Węgiel kamienny	0.50 MWt 18.00 % 1.200%
			SO ₂	2.115,84		
			CO ₂	220.400,00		
			Pyły węgl.-graf. sadza	99,18		
			Pyły	3.967,20		
			CO	4.959,0		
59.	NORDFISH-FOODMARK Sp. z o. o. Ul. Szkolna 60, 78-122 Charzyno	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,20	Gaz ziemny	0.80 MWt 149.400,0 1.000 mg/m ³
			CO ₂	205.425,00		
			Pyły	1,56		
			CO	33,62		
60.	Różewscy SPA Spółka Jawna Ul. Kasprowicza 23, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	NO ₂	134,46	Gaz ziemny	1.50 MWt 122.377,0 1.000 mg/m ³
			SO ₂	0,17		
			CO ₂	168.268,38		
			Pyły	1,24		
61.	„ERBUS” Witold Rogoża Pensjonat „MAWI” ul. Lipowa 3, 78-131 Dźwirzyno	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	CO	23,25	Gaz ziemny	0.80 MWt 2.443,0 1.000 mg/m ³
			NO ₂	164,60		
			SO ₂	0,0049		
			CO ₂	4.798,06		
62.	Przetwórstwo Rybne Maria Pawlik Łykowo 62A 78-114 Wrzosowo	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	Pyły	0,03	Gaz ziemny	0.80 MWt 5.825,0 1.000 mg/m ³
			CO	0,88		
			NO ₂	3,13		
			SO ₂	0,008		
			CO ₂	8.009,38		
		Wędzarnia Łososia - wędzenie	Aldehydy kalifat. i pochod.	9,26	-	-
			SO ₂	1,16		
			Ketony i pochodne	10,30		
			Kwasy nieorg. i bezwod.	7,43		
			Pyły	10,78		
63.	Kołobrzaska Grupa Producentów Ryb	Kotłownia – Spalanie paliw	CO	0,77	Olej opałowy	0.50 MWt 0,00 Mg
			NO ₂	3,85		
			SO ₂	0,04		
			CO ₂	3,90		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	ul. Węgorzowa 8, 78-100 Kołobrzeg	płynnych	Pyły	0,004		0.900 %
			CO	0,0014		
			NO ₂	0,0118		
64.	„AMBERLINE” Sp. z o. o. ul. Krzysztofa Kolumba 20, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,04	Gaz ziemny 30.242,0	0.80 MWt
			CO ₂	41.582,76		1.000 mg/m ³
			Pyły	0,32		
			CO	6,80		
			NO ₂	27,22		
65.	„IMPERIAL- KOŁOBRZEG” A. Łuczka, Zb. Łuczka Spółka Jawna Ul. Albatrosa 11, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw płynnych	SO ₂	45,74	Olej opałowy 4,08 Mg	0.50 MWt
			CO ₂	7.943,76		0.500 %
			Pyły	8,66		
			CO	2,89		
			NO ₂	24,08		
66.	Wspólnota Mieszkaniowa Ul. Polna 2 72-400 Kamień Pomorski	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,05	Gaz ziemny 23.582,0	0.80 MWt
			CO ₂	46.315,05		1.000 mg/m ³
			Pyły	0,35		
			CO	8,49		
			NO ₂	30,18		
67.	Firma Usługowo – Handlowa „Baltic – Tur” Sebastian Karczmarek Ul. Krasickiego 16, 78-131 Dźwirzyno	Jednostka pływająca – spalanie paliwa – olej napędowy	SO ₂	40,92	-	-
			CO ₂	54,56		
			Pyły	27,28		
			NO ₂	395,56		
			Węglowodory alifatyczne	37,52		
			Węglowodory aromatyczne	17,05		
68.	„KOŁ-30” Henryk Kozielski ul. Pałacowa 18/3, 78-100 Kołobrzeg	Jednostka pływająca – spalanie paliwa – olej napędowy	SO ₂	61,99	-	-
			CO ₂	82,66		
			Pyły	41,33		
			NO ₂	599,26		
			Węglowodory alifatyczne	56,83		
			Węglowodory aromatyczne	25,84		
70.	„BIMs Plus” Sp. z o. o. Spółka Komandytowa Ul. Lipowa 13, 78-120 Gościno	Kotłownia – Spalanie paliw płynnych	SO ₂	17,15	Olej opałowy 1,53 Mg	0.50 MWt
			CO ₂	2.978,91		0.500 %
			Pyły	3,25		
			CO	1,08		
			NO ₂	9,03		
71.	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o. o. Ul. Lipowa 13, 78-120 Gościno	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0066	Gaz ziemny 3.328,0	0.80 MWt
			CO ₂	6.536,19		1.000 mg/m ³
			Pyły	0,05		
			CO	1,20		
			NO ₂	4,26		
72.	Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowo – Produkcyjne „PILAWA” Ul. Tęczowa 1, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,05	Gaz ziemny 38.500,0	1.50 MWt
			CO ₂	52.937,50		1.000 mg/m ³
			Pyły	0,39		
			CO	8,10		
			NO ₂	41,90		
73.	Przedsiębiorstwo Usług Turystyczno – Rehabilitacyjnych „WODNIK” Z.P.CH. S.J. Ul. Wojska Polskiego 28,	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,31	Gaz ziemny 219.958,0	1.40 MWt
			CO ₂	302.442,25		1.000 mg/m ³
			Pyły	2,31		
			CO	49,49		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	78-100 Kołobrzeg					
			NO ₂	197,96		
74.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „TUNEX” Spółka Rodzinna Kobylińscy Ul. Żurawia 15, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw stałych	Pyły	93,80	Drewno 93,80Mg	0.50 MWt 1.00 % 0.000 %
			CO	278,59		
			NO ₂	161,34		
		Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0164	Gaz ziemny 11.735,0	0.40 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	16135,63		
			Pyły	0,12		
			CO	2,64		
75.	Firma Usługowo – Handlowa „POLARIS” Krzysztof Kaczmarek Ul. Krasickiego 16, 78-131 Dźwirzyno	Jednostka pływająca – spalanie paliwa benzyna	NO ₂	10,57	-	-
			SO ₂	0,48		
			CO ₂	0,64		
			Pyły	0,32		
			NO ₂	4,64		
			Węglowodory alifatyczne	0,45		
		Jednostka pływająca – spalanie paliwa benzyna	Węglowodory aromatyczne	0,21	-	-
			SO ₂	41,70		
			CO ₂	55,60		
			Pyły	27,80		
76.	„SANO” Sp. z o. o. Ul. Nowowiejskiego 11, 75-587 Koszalin	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	NO ₂	403,10	-	-
			Węglowodory alifatyczne	38,23		
			Węglowodory aromatyczne	17,38		
			SO ₂	0,008		
			CO ₂	7.899,38		
			Pyły	0,06		
77.	„OPTIMAL EUROPE” Sp. z o. o. Ul. Lwowska 15, 78-106 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw płynnych	CO	1,29	Gaz ziemny 5.745,0	1.40 MWt 1.000 mg/m ³
			NO ₂	5,17		
			SO ₂	115,23		
			CO ₂	20.015,16		
			Pyły	21,83		
78.	„RYBAK” S.A. Unieradz 3 78-123 Siemyśl	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	CO	7,28	Gaz propan - butan 12,00 Mg	1.00 0.000%
			NO ₂	60,66		
			CO ₂	376.124,38		
			Pyły	2,87		
79.	Lasy Państwowe Nadleśnictwo Gościno ul. IV Dywizji Woj. Pol. 43 78-120 Gościno	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	CO	61,55	Gaz ziemny 273.545,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			NO ₂	246,20		
			SO ₂	0,39		
			CO ₂	14.566,75		
			Pyły	0,12		
80.	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa „Wrzos” 78-114 Wrzosowo	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	CO	2,38	Gaz ziemny 199.020,0	1.50 MWt 1.000 mg/m ³
			NO ₂	9,54		
			SO ₂	0,40		
			CO ₂	390.875,28		
81.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zatorze”	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	Pyły	2,89	Gaz ziemny 199.020,0	1.50 MWt 1.000 mg/m ³

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	Ul. Grunwaldzka 33A/2 78-4120 Gościno		CO	53,73		
			NO ₂	382,12		
82.	Spółdzielnia Transportu Wiejskiego ul. Obozowa 5, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	0,42	Węgiel kamienny	0.50 MWt
			SO ₂	570,24		
			CO ₂	59.400,00		
			Pyły węgl.- graf. sadza	26,73		
			Pyły	1.069,20		
			CO	1.336,50		
			NO ₂	29,70		
					29,70 Mg	18.00 % 1.200 %
83.	Wojskowy Dom Wypoczynkowy Ul. Suriana 24, 76-032 Mielno - Unieście	Ustronie Morskie – Spalanie paliw stałych	SO ₂	312,00	Koks	5.00 MWt
			CO ₂	78.000,00		
			Pyły	718,42		
			CO	812,50		
			NO ₂	48,75		
					32,50 Mg	14.00 % 0.600 %
84.	„Agrobud” Sp. z o. o. Ul. Połczyńska 66, 75-816 Koszalin	Kotłownia - Ustronie Morskie – Spalanie paliw płynnych	SO ₂	15,92	Olej opałowy 1,42	5.00 MWt
			CO ₂	2.764,74		
			Pyły	3,01		
			CO	1,00		
			NO ₂	8,38		
						0.500 %
85.	PHU HOTEL „HANSA” Marek Majda Ul. Jedności Narodowej 57 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,02	Gaz ziemny	0.13 MWt
			CO ₂	21.341,38		
			Pyły	0,16		
			CO	3,49		
			NO ₂	13,97		
					15.521,0	1.000 mg/m ³
86.	Sanatorium Uzdrowskowie „KORAL – LIVE” Sp. z o. o. Ul. Kościuszki 12 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,22	Gaz ziemny	0.40 MWt
			CO ₂	216.924,01		
			Pyły	1,65		
			CO	35,50		
			NO ₂	142,00		
					157.776,0	1.000 mg/m ³
87.	Skład Budowlany Wiesław Wawrzyszko Budzistowo, ul. Kołobrzeska 18, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw płynnych	SO ₂	97,64	Olej opałowy 8,71 Mg	0.50 MWt
			CO ₂	16.958,37		
			Pyły	18,50		
			CO	6,17		
			NO ₂	51,39		
						0.500 %
88.	Przedsiębiorstwo Rolne „EKO-ROL” Sp. z o. o. w Ramlewie Ramlewo 78-120 Gościno	Kotłownia – Spalanie paliw płynnych	SO ₂	11,97	Olej opałowy 0,89 Mg	0.50 MWt
			CO ₂	1.732,83		
			Pyły	1,89		
			CO	0,63		
			NO ₂	5,25		
						0.600 %
89.	Przedsiębiorstwo Przetwórstwa Artykułów Spożywczych „ZGODA” Sp. z o. o. Stary Borek 19, 78-132 Grzybowo	Kotłownia – Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	2,04	Węgiel kamienny	0.50 MWt
			SO ₂	2.804,16		
			CO ₂	292.100,00		
			Pyły węgl.- graf. sadza	131,44		
			Pyły	7.010,40		
			CO	6.572,25		
			NO ₂	219,08		
					146,05 Mg	18.00 % 1.200 %
90.	Polska Żegluga Bałtycka S.A. 17.08.09 sprzedaż PŻB: Zarządowi Portu Morskiego Kołobrzeg Ul. Portowa 41 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,2088	Gaz ziemny	0.80 MWt
			CO ₂	202.067,26		
			Pyły	1,55		
			CO	33,06		
			NO ₂	132,26		
					146.958,00	1.000 mg/m ³
91.	Zakład Przemysłu Rolnego	Kotłownia – Spalanie paliw	Pyły	230,40	Drewno	0.50 MWt
			CO	684,29		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBZESKIEGO

	Gorzelnia Wrzosowo Wrzosowo 60	stałych	NO ₂	396,29	230,40 Mg	1.00 % 0.000 %
92.	Przedsiębiorstwo Transportowe „AKORD” s.c. ul. 6 Dywizji Piechoty 62, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	0,22	Węgiel kamienny 16,00 Mg	1.50 MWt 18.00 % 1.200 %
			SO ₂	307,20		
			CO ₂	32.000,0		
			Pyły węgl.- graf. sadza	14,40		
			Pyły	576,00		
			CO	720,00		
93.	„Jar-Pol” S.J. J. i R. Buraczek Ul. Rycerska 232 Zieleniewo 32, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia Kołobrzeg – Miasto – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,06	Gaz ziemny 41.000,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	56.375,00		
			Pyły	0,43		
			CO	9,23		
		Kotłownia – Kołobrzeg Gmina – Spalanie paliw płynnych	NO ₂	36,90	Olej opałowy 91,46 Mg	0.50 MWt 0.500%
			SO ₂	1.025,23		
			CO ₂	178.066,78		
			Pyły	194,25		
		Kotłownia – Kołobrzeg Gmina – Spalanie paliw gazowych	CO	64,75	Gaz ziemny 285.712,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			NO ₂	539,60		
			SO ₂	0,4		
			CO ₂	392.854,00		
94.	Komunikacja Miejska w Kołobrzegu Sp. z o. o. Ul. Solna 2, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia — Spalanie paliw gazowych	Pyły	3,00	Gaz ziemny 42.800,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO	64,29		
			NO ₂	257,14		
			SO ₂	0,06		
95.	Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska Sp. z o. o. Ul. VI Dywizji Piechoty 60, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia — Spalanie paliw płynnych	CO ₂	58.850,00	Gaz ziemny 42.800,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			Pyły	0,45		
			CO	9,63		
			NO ₂	38,52		
		Kotłownia — Spalanie paliw gazowych	SO ₂	763,18	Olej opałowy 68,08 Mg	0.50 MWt 0.500%
			CO ₂	132.551,76		
			Pyły	144,60		
			CO	48,20		
96.	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o. o. w Kołobrzegu ul. Kołłątaja 3, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia gazowa — Spalanie paliw gazowych	NO ₂	401,68	Gaz propan – butan 2,93 Mg	1.00 MWt 0.000%
			SO ₂	2,40		
			CO ₂	2.356.600,1 3		
			Pyły	17,41		
		Kotłownia WR – Spalanie kocioł – Miał węglowy	CO	334,93	Gaz ziemny 1.713.891,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			NO ₂	2.187,17		
			Benzo(a)piren	22,82		
			SO ₂	372.005,87		
			CO ₂	89.843.500, 0		
			Pyły węgl.- graf. sadza	1.355,18		
			Pyły	78.371,62		
			CO	164.320,0		
			NO ₂	108.025		
			SO ₂	0,24		
CO ₂	241.918,88					

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	ul. Artyleryjska 3, 78-100 Kołobrzeg	Spalanie paliw gazowych	Pyły	1,85	175.941,00	1.000 mg/m ³
			CO	39,59		
			NO ₂	158,35		
98.	Kołobrzescie Przedsiębiorstwo Instalacyjne Sp. z o. o. ul. Matejki 10, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia gazowa — Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0072	Gaz ziemny	0.80 MWt
			CO ₂	7.103,25		
			Pyły	0,05	15.086,00	1.000 mg/m ³
			CO	1,16		
			NO ₂	4,65		
99.	Gminny Zespół Oświaty i Kultury w Kołobrzegu Ul. Trzebiatowska 48B 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia gazowa — Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,21	Gaz ziemny	0.80 MWt
			CO ₂	202.871,63		
			Pyły	1,55	147.543,00	1.000 mg/m ³
			CO	33,20		
100.	Ośrodek Lecznico – Wypoczynkowy „Kormoran” Sp. z o. o. Ul. Portowa 8, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia gazowa — Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,00004	Gaz ziemny	0.80 MWt
			CO ₂	39,28		
			Pyły	0,0003	20,020	1.000 mg/m ³
			CO	0,0072		
			NO ₂	0,02		
101.	Gminny Ośrodek Turystyki i Gospodarki Komunalnej w Kołobrzegu Ul. Wyzwolenia 28, 78-131 Dźwirzyno	Kotłownie gmina wiejska Kołobrzeg - Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,06	Gaz ziemny	0.80 MWt
			CO ₂	58.872,0		
			Pyły	0,45	42.816,0	1.000 mg/m ³
			CO	9,64		
		NO ₂	38,53			
		Kotłownie Gmina Miasto Kołobrzeg – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0047	Gaz ziemny	0.80 MWt
			CO ₂	4.654,38		
			Pyły	0,04	3.385,0	1.000 mg/m ³
			CO	0,76		
		Łódzie – spalania paliwa – benzyna	NO ₂	3,05	-	-
			SO ₂	6,90		
			Pyły	4,60		
			CO	9,20		
NO ₂	66,70					
Węglowodory alifatyczne	6,32					
Węglowodory aromatyczne	2,88					
102.	Spółdzielnia Mieszkaniowa "BRZASK" Ul. Polna 4, 78-125 Rymań	Kotłownia – Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	4,17	Węgiel kamienny	0.50 MWt 18.00 % 1.200 %
			SO ₂	5.725,06		
			CO ₂	596.360,00		
			Pyły węgl.- graf. sadza	268,36		
			Pyły	10.734,48		
			CO	13.418,10		
		Kotłownia – Spalanie paliw stałych	NO ₂	298,18	298,18 Mg	0.50 MWt 1.00 % 0.000
			Pyły	381,52		
			CO	1.133,12		
			NO ₂	656,22		
103.	Przedsiębiorstwo Budowlane „PRO-BUD” S.A. Ul. Św. Wojciecha 4, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw stałych	Pyły	29,70	Drewno	0.50 MWt 1.00 % 0.000
			CO	88,21		
			NO ₂	51,09		
		Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0064	Gaz ziemny	0.80 MWt
			CO ₂	6.337,38		
			Pyły	0,05	4.609,0	1.000 mg/m ³

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

			CO	1,04		
			NO ₂	4,15		
104.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „BRAVO” Z. Sobański M. Raczkowska – Sobańska, 78-114 Wrzosowo 59	Piec piekarniczy – Dygowo – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,28	Gaz ziemny	0.80 MWt
			CO ₂	274.260,25		
			Pyły	2,09		
			CO	44,87		
			NO ₂	179,52		
			199.462,0	1.000 mg/m ³		
104.	Kotłownia – Ustronie Morskie – Spalanie paliw gazowych	Kotłownia – Ustronie Morskie – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,05	Gaz ziemny	0.80 MWt
			CO ₂	53.956,38		
			Pyły	0,41		
			CO	8,83		
			NO ₂	35,32		
			39.241,0	1.000 mg/m ³		
105.	Zakład Przetwórstwa Rybnego „Barkas” Eugeniusz Świderek Obroty 3A 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw stałych	Pyły	49,35	Drewno	0.50 MWt
			CO	146,57		
			NO ₂	84,88		
		Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,06	Gaz ziemny	0.80 MWt
			CO ₂	54.560,01		
			Pyły	0,42		
CO	8,93					
39.680,0	1.000 mg/m ³					
105.			NO ₂	35,71		
106.	„SUKCES II” Sp. z o. o. Ul. Sienkiewicza 19, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	-	-	Gaz propan - butan	1.00 MWt
					6,90 Mg	0.000 %
107.	Firma handlowa „MIRPOL” Spółka jawna IMPORT-EXPORT Ul. Sienkiewicza 9, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,03	Gaz ziemny	1.40 MWt
			CO ₂	25.572,25		
			Pyły	0,20		
			CO	4,18		
18.598,0	1.000 mg/m ³					
108.	Przedsiębiorstwo Budowlano – Inżynieryjne „KORNAS” Bogdan Kornas Ul. Św. Wojciecha 10 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – Spalanie paliw płynnych	SO ₂	360,69	Olej opałowy	0.50 MWt
			CO ₂	34.442,43		
			Pyły	36,75		
			CO	12,32		
			NO ₂	104,37		
17,69 Mg	3.000 %					
109.	Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „FALEZA” Marcin Mateńko ul. Makowskiego 2, 78-100 Kołobrzeg	Jednostka pływająca – spalanie paliwa benzyna	SO ₂	62,02	-	-
			Pyły	82,69		
			CO	41,34		
			NO ₂	599,49		
			Węglowodory alifatyczne	56,85		
			Węglowodory aromatyczne	25,85		
110.	Armator Koł – 20 s.c. Grzegorz Karpiński Dariusz Wilk Próźna 7/1 78-100 Kołobrzeg	Jednostka pływająca – spalanie paliwa benzyna	SO ₂	48,30	-	-
			Pyły	64,40		
			CO	32,20		
			NO ₂	466,90		
			Węglowodory alifatyczne	44,28		
			Węglowodory aromatyczne	20,13		
111.	„Armator Koł – 104” Jan Rowiński Ratuszowa 6/12	Jednostka pływająca – spalanie paliwa	SO ₂	11,76	-	-
			Pyły	15,68		
			CO	7,84		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	78-100 Kołobrzeg	– olej napędowy	NO ₂	113,68				
			Węglowodory alifatyczne	10,79				
			Węglowodory aromatyczne	4,91				
112.	Szkoła Podstawowa nr 6 Im. Janusza Korczaka ul. Poznańska 9, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,10	Gaz ziemny 69.581,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³		
			CO ₂	95.673,88				
			Pyły	0,73				
			CO	15,66				
			NO ₂	62,62				
113.	Szkoła Podstawowa nr 8, im. Kpt. Ż.W. K. Macierewicza Ul. Bogusława X 22 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,07	Gaz ziemny 51.906,0	0.23 MWt 1.000 mg/m ³		
			CO ₂	71.370,75				
			Pyły	0,54				
			CO	11,68				
			NO ₂	46,71				
114.	Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Kołobrzegu Ul. Łopuskiego 44 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0191	Gaz ziemny 9.559,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³		
			CO ₂	18.773,88				
			Pyły	0,14				
			CO	3,45				
			NO ₂	12,24				
115.	„STYGA” Sp. z o. o. Ul. Jasna 6, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw płynnych	SO ₂	13,45	Olej opałowy 1,2 Mg	0.50 MWt 0.500 %		
			CO ₂	2.336,40				
			Pyły	2,55				
			CO	0,85				
		Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,009474	Gaz ziemny 7.441,00	0.80 MWt 1.000 mg/m ³		
			CO ₂	9.304,63				
			Pyły	0,07				
			CO	1,53				
			NO ₂	6,09				
116.	„JANTAR” Wody mineralne Sp. z o. o. Ul. Żurawia 24 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw płynnych	SO ₂	96,97	Olej opałowy 8,65 Mg	0.50 MWt 0.500 %		
			CO ₂	16.841,55				
			Pyły	18,37				
			CO	6,12				
			NO ₂	51,04				
117.	Gminny Zespół Oświaty i Kultury w Dygowie Ul. Kolejowa 3, 78-113 Dygowo	Szkoła w Dygowie – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,12	Gaz ziemny 83.725,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³		
			CO ₂	115.121,88				
			Pyły	0,88				
			CO	18,84				
		Szkoła w Czerninie – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,02	Gaz ziemny 17.384,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³		
			CO ₂	23903				
			Pyły	0,18				
			CO	3,91				
					NO ₂	15,65		
		Szkoła we Wrzosowie – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,05	Gaz ziemny 36.056,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³		
			CO ₂	49577				
			Pyły	0,37				
CO	8,11							
			NO ₂	32,45				
Świetlica w Dygowie – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,01	Gaz ziemny 8.124,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³				
	CO ₂	11.170,50						
	Pyły	0,09						
	CO	1,83						
			NO ₂	7,31				
Biblioteka w Dygowie –	SO ₂	0,0146	Gaz ziemny	0.80 MWt				
	CO ₂	15.994,00						

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBZESKIEGO

		Spalanie paliw gazowych	Pyły	0,12	11.632,00	1.000 mg/m ³		
			CO	2,62				
			NO ₂	10,47				
		Świetlica w Gąskowie – Spalanie paliw gazowych			SO ₂	0,007035	Gaz ziemny	0.80 MWt
					CO ₂	6909,38		
					Pyły	0,05		
					CO	1,13		
		Centrum Kultury w Dygowie – Spalanie paliw gazowych			NO ₂	4,53	5.025,0	1.000 mg/m ³
					SO ₂	0,009448		
					CO ₂	9278,5		
					Pyły	0,07		
		118.	Gospodarstwo Rolno – Ogrodnicze Krzysztof Łabędź Ul. Szeroka 26, 78-132 Korzystno	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	CO	1,52	Gaz ziemny	0.80 MWt
NO ₂	6,07							
SO ₂	0,001006							
CO ₂	988,63							
119.	Kołobrzesci Zespół Hotelowy Ośrodek Wczasowy „GRYF” Ul. Waszyngtona 1, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw płynnych	Pyły	0,00755	Olej Opałowy	0.50 MWt		
			CO	0,16				
			NO ₂	1,65				
			CO ₂	246.295,50				
120.	„MASZOPERIA KOŁOBREZSKA” Sp. z o. o. Ul. Węgorzewska 6B 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw płynnych	Pyły	268,68	126,50 Mg	0.500%		
			CO	89,56				
			NO ₂	746,35				
			CO ₂	7.982,70				
121.	Przedszkole Publiczne w Ustroniu Morskim Ul. Wojska Polskiego 8A 78-111 Ustronie Morskie	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	NO ₂	24,19	Olej Opałowy	0.50 MWt		
			SO ₂	45,96				
			CO	2,90				
			CO ₂	41.727,13				
122.	Zespół Sanatoryjno – Wczasowy „ARKA-MEGA” – Sp. z o. o. Ul. Sułkowskiego 11 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	Pyły	0,31	Gaz ziemny	0.80 MWt		
			CO	6,83				
			NO ₂	27,31				
			CO ₂	1436623,38				
123.	Przetwórstwo Artykułów Spożywczych „ALTA” Paweł Żak ul. Jasna 19, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw płynnych	NO ₂	940,34	1.044.817,0	1.000 mg/m ³		
			SO ₂	132,06				
			CO	22.935,66				
			Pyły	25,02				
124.	Korporacja WENEDA II Sp. z o. o. Łopuskiego 23 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	CO	8,34	Olej Opałowy	0.50 MWt		
			NO ₂	69,50				
			SO ₂	0,06				
			CO ₂	62.144,51				
125.	„Piekarnia” S.C. J. Warszawski, F. Markiewicz	Kotłownia – spalanie paliw płynnych	Pyły	0,48	45.196,0	1.000 mg/m ³		
			CO	10,17				
			NO ₂	40,67				
			CO ₂	13.181,19				
			CO	4,79	Olej Opałowy	0.50 MWt		
			Pyły	14,38				
			SO ₂	227,68				
			CO ₂	13.181,19				
				6,77 Mg	1.500%			

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

126.	„SUPERFISH” S.A. Kukinia 43 78-111 Ustronie Morskie	Kukinia 43 – spalanie paliw gazowych	NO ₂	39,94	Gaz ziemny 769,919,0	3.30 MWt 1.000 mg/m ³
			SO ₂	1,08		
			CO ₂	1058638,63		
			Pyły	7,78		
			CO	146,29		
		Wieniotowo 67– spalanie paliw gazowych	NO ₂	1035,54	Gaz ziemny 54.547,0	2.47 MWt 1.000 mg/m ³
			SO ₂	0,080742		
			CO ₂	75002,13		
			Pyły	0,555353		
			CO	10,36		
127.	Hotel Senator S.A. Ul. Wyzwolenia 35 78-131 Dźwirzyno	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	NO ₂	73,36	Gaz ziemny 426.096,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			SO ₂	0,60		
			CO ₂	585.882,00		
			Pyły	4,48		
			CO	95,87		
128.	„CONTAINER MODUL” Sp.z o. o. ul. Szkolna 7, 78-125 Rymań	Technologia – spawanie – drut spawalniczy	Pyły	143,44	-	-
			CO	179,32		
			NO ₂	11,47		
		Technologia – piaskarnia - piasek do piaskowania	Pyły pozostałe	1.732,50	-	-
		Technologia – lakiernia – farba podkładowa	Alkohole aromatyczne i poch.	1.821,50	-	-
			Węglowodory aromat.	6.194,20		
		Technologia – lakiernia – farba do karoserii	Alkohole aromat. i pochod.	854,70	-	-
			Węglowodory aromatyczne	1.309,40		
		Technologia – lakiernia rozcieńczalniki	Alkohole aromat. i pochod.	884,10	-	-
			Ketony i pochodne	631,00		
			Węglowodory aromatyczne	4.229,00		
		Kotłownia – spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	0,27	Węgiel kamienny 19,3 Mg	0.50 MWt 18.00 % 1.200 %
			SO ₂	370,56		
			CO ₂	38.600,00		
			Pyły węgl.- graf. sadza	17,37		
			Pyły	694,80		
			CO	868,50		
			NO ₂	19,30		
Kotłownia – spalanie paliw Płynnych	SO ₂	150,67	Olej Opałowy 13,44 Mg	0.50 MWt 1.500%		
	CO ₂	26.167,68				
	Pyły	28,55				
	CO	9,52				
	NO ₂	79,29				
129.	Zakład Opieki Zdrowotnej – Sanatorium Ministerstwa Spraw	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,68	Gaz ziemny 488.193,0	1.50 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	671.265,38		
			Pyły	4,93		
			CO	92,75		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	Wewnętrznych i Administracji Ul. Portowa 22 78-100 Kołobrzeg		NO ₂	656,62		
127.	Kołobrzescie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o.	Kotłownia Ustronie Morskie- spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,09	Gaz ziemny 61.084,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	83.990,50		
			Pyły	0,64		
			CO	13,74		
		Kotłownia Kołobrzeg - spalanie paliw gazowych	NO ₂	54,98	Gaz ziemny 378.301,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			SO ₂	0,53		
			CO ₂	520163,88		
			Pyły	3,98		
128.	„OPTIMAL POLSKA” Sp. z o. o. Ul. Św. Wojciecha 1 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw Płynnych	SO ₂	189,45	Olej Opałowy 16,90 Mg	0.50 MWt 1.500%
			CO ₂	32.904,30		
			Pyły	35,89		
			CO	11,96		
		Kotłownia – spalanie paliw gazowych	NO ₂	99,71	Gaz propan – butan 1.10 Mg	1.00 0.000%
			-	-		
			-	-		
			-	-		
129.	Zarząd Dróg Powiatowych w Kołobrzegu Ul. Gryfitów 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	1,29	Gaz ziemny 923.700,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	1.270.087,5		
			Pyły	9,70		
			CO	207,84		
130.	„FOODMARK-POLAND” Sp. z o. o. Zakład Produkcyjny w Kołobrzegu Ul. bałtycka 28, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw płynnych	NO ₂	831,33	Olej Opałowy 51,50 Mg	0.50 MWt 0.500%
			SO ₂	577,32		
			CO ₂	100.270,50		
			Pyły	109,39		
131.	Zespół Szkół w Siemysłu im. Noblistów Polskich Ul. Szkolna 10, 78-123 Siemysł	Kotłownia – SP i Gimnazjum – Spalanie paliw gazowych	CO	36,47	Gaz ziemny 60.337,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			NO ₂	303,86		
			SO ₂	0,09		
			CO ₂	82.963,38		
132.	NZOZ „M-P DENT” S.C. P. Barańczuk, M. Barańczuk Ul. Moniuszki 2A, 78-200 Białogard	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	Pyły	0,64	Gaz ziemny 6.339,0	1.50 MWt 1.000 mg/m ³
			CO	13,57		
			NO ₂	12,17		
			CO ₂	1.244,79		
133.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kołobrzegu Ul. Łopuskiego 36-38 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0127	Gaz ziemny 9.198,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	12647,25		
			Pyły	0,1		
			CO	2,07		
		Spalinowe Jednostki Pływające – silniki spalinowe motorówek	NO ₂	8,28	-	-
			SO ₂	3,41		
			Pyły	2,27		
			CO	4,54		
			Węglowodory	3,12		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

		benzyna	alifatyczne			
			Węglowodory aromatyczne	1,42		
134.	Zespół Szkół Społecznych Społecznego Towarzystwa Oświatowego ul. Radomska 22A 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,04	Gaz ziemny 18.591,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	36.512,72		
			Pyły	0,28		
			CO	6,69		
			NO ₂	23,80		
135.	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o. o. Ul. Szyprów 1 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia Port Morski Kołobrzeg – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,26	Gaz ziemny 180.636,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	248.374,50		
			Pyły	1,90		
			CO	40,64		
			NO ₂	162,57		
136.	Szpital Wojskowy z przychodnią Samodzielny Publiczny ZOZ Ul. Jedności Narodowej 86/88 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,25	Gaz ziemny 179.564,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	246.900,50		
			Pyły	1,88		
			CO	40,40		
			NO ₂	161,61		
137.	Zespół Szkół – Szkoła Podstawowa Im. Marii Konopnickiej ul. Wojska Polskiego 8 78-111 Ustronie Morskie	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,12	Gaz ziemny 83.577,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	114.918,38		
			Pyły	0,88		
			CO	18,81		
			NO ₂	75,22		
138.	Szkoła Podstawowa w Rusowie Rusowo 30A 78-111 Ustronie Morskie	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,020	Gaz ziemny 12.250,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	16.843,76		
			Pyły	0,1304		
			CO	2,757		
			NO ₂	11,02		
139.	„TROTON” Sp. z o. o. Ząbrowo 14A 78-120 Gościno	Procesy Technologiczne – Produkcja podkładów Alkohol dwuacetonowy	Alkohole alifatyczne i pochodne	0,36	-	-
		Produkcja rozcieńczalników Octan butyloglikolu	Kwasy organiczne i pochodne	40,20	-	-
		Produkcja rozcieńczalników Octan metoksypropylu	Kwasy organiczne i pochodne	432,06	-	-
		Produkcja podkładów – siarczan baru	Sole niemetalu	305,12	-	-
		Produkcja lakierów – octan etylu	Kwasy organiczne i pochodne	28,60	-	-

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBZESKIEGO

		Produkcja szpachłówek – styren	Węglowodory aromatyczne	166,13	-	-	
		Produkcja utwardzaczy, podkładów – octan butylu	Kwasy organiczne i pochodne	699,93	-	-	
		Produkcja podkładów – ksylen	Węglowodory aromatyczne	17,42	-	-	
		Produkcja rozcieńczalników Butanol	Alkohole alifatyczne i pochodne	1,88	-	-	
		Produkcja utwardzaczy – ftalany dwuoktylu	Kwasy organiczne i pochodne	2,26	-	-	
		Produkcja rozcieńczalników Alkohol izobutylowy	Alkohole alifatyczne i pochodne	25,19	-	-	
		Produkcja lakierów – butyloglikol	Etery i pochodne	2,03	-	-	
		Produkcja lakierów – metyloamylometon	Ketony i pochodne	6,62	-	-	
		Produkcja rozpuszczalników metyloizobutyloketon	Ketony i pochodne	6,39	-	-	
		Produkcja lakierów – aceton	Ketony i pochodne	47,30	-	-	
		Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,15	Gaz ziemny	0.80 MWt	
			CO ₂	145.235,75			
			Pyły	1,11			
			CO	23,76			
			NO ₂	95,06			
				105.626,0		1.000 mg/m ³	
140.	Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju wsi Gorawino Gorawino 6B 78-124 Gorawino	Kotłownia – spalanie paliw stałych	Pyłu ze spalania	46,2	Drewno	0.50 MWt	
			CO	137,22	46,20 Mg	1.00%	
			NO ₂	79,47		0.000%	
		Kotłownia – spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	0,14	Węgiel kamienny	10,50 Mg	0.50 MWt
			SO ₂	201,60			
			CO ₂	21.000,00			
			Pyły węgl.-graf. sadza	9,45			
			Pyły	378,00			
			CO	472,50			

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBZESKIEGO

			NO ₂	10,50			
141.	Zakład Przetwórstwa Drewna Bogusław Zuziak Stary Borek 5A 78-132 Grzybowo	Kotłownia – spalanie paliw stałych	Pył ze spalania	52,00	Drewno	0.50 MWt	
			CO	154,44		52,0 Mg	1.00%
			NO ₂	89,44			0.000%
		Technologia	Pozostałe pyły	455,00	-	-	
142.	Zakład Przetwórstwa Ryb „BALTIC – FISH” P. Ciesiołkiewicz E. Kozmińska – Ciesiołkiewicz Ul. Żurawia 16 A 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw płynnych	SO ₂	42,34	Olej Opałowy	0.50 MWt	
			CO ₂	7.353,82		3,78 Mg	0.500%
			Pyły	8,02			
			CO	2,68			
		Kotłownia – spalanie paliw gazowych	NO ₂	22,28	Gaz ziemny	0.80 MWt	
			SO ₂	0,015574		7.787,0	1.000 mg/m ³
			CO ₂	15.293,67			
			Pyły	0,11			
143.	Zespół Szkół Publicznych w Rymaniu Ul. Szkolna 2 78-125 Rymań	SP i Gimnazjum w Rymaniu – spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	5,66	Węgiel kamienny	0.50 MWt	
			SO ₂	7.765,44		404,45 Mg	18.00 %
			CO ₂	808.900,00			1.200 %
			Pyły węgl.- graf. sadza	364,01			
			Pyły	14.560,20			
			CO	18.200,25			
		Szkola Podstawowa w Starninie – Spalanie paliw stałych	NO ₂	404,45	Węgiel kamienny	0.50 MWt	
			Benzo(a)piren	0,33		22,97 Mg	18.00 %
			SO ₂	441,02			1.200 %
			CO ₂	45.940,0			
			Pyły węgl.- graf. sadza	20,68			
			Pyły	826,92			
		Szkola Podstawowa w Dębicy – spalanie paliw stałych	CO	1.033,65	Węgiel kamienny	0.50 MWt	
			NO ₂	22,97		21,69 Mg	18.00 %
			Benzo(a)piren	0,3			1.200 %
			SO ₂	416,45			
			CO ₂	43380			
			Pyły węgl.- graf. sadza	19,53			
		Szkola Podstawowa w Drozdowie - spalanie paliw stałych	Pyły	780,84	Węgiel kamienny	0.50 MWt	
			CO	976,05		32,45 Mg	18.00 %
			NO ₂	21,69			1.200 %
			Benzo(a)piren	0,45			
			SO ₂	623,04			
			CO ₂	64.900,00			
144.	„KOSMAZ” Sp. z o. o. Ul. Lniana 8 75-312 Koszalin	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,01237	Gaz ziemny	1.40 MWt	
			CO ₂	12.148,13		8.835,0	1.000 mg/m ³
			Pyły	0,10			
			CO	1,99			
			NO ₂	7,95			
145.	„GAWINEX” Sp. z o. o. Ul. Koralkowa 2, 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0037	Gaz ziemny	0.80 MWt	
			CO ₂	3.628,63		2.639,0	1.000 mg/m ³
			Pyły	0,0255			

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

			CO	0,60		
			NO ₂	2,37		
146.	„Majątek Malechowo” Sp. z o. o. Malechowo 4 78-111 Ustronie Morskie	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,16	Gaz ziemny 113.720,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	156.365,01		
			Pyły	1,20		
			CO	25,59		
			NO ₂	102,35		
147.	Centrum Promocji i Informacji Turystycznej Plac Ratuszowy 2/1 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,00199	Gaz ziemny 1.422,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	1.955,25		
			Pyły	0,013		
			CO	0,32		
			NO ₂	1,28		
148.	„TP Edukacja i Wypoczynek” Sp. z o. o. Ul. Erazma Ciołka 6 01-402 Warszawa	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,07	Gaz ziemny 49.456,0	1.50 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	68.002,00		
			Pyły	0,49		
			CO	9,39		
			NO ₂	66,52		
149.	„INTERFERIE” S.A. Ul. M. Skłodowskiej – Curie 176 59-301 Lublin	Kotłownia Ustronie Morskie– spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,16	Gaz ziemny 110.670,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	152.171,26		
			Pyły	1,16		
			CO	24,90		
			NO ₂	99,60		
		Kotłownia Kołobrzeg– spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,006416	Gaz ziemny 3.208,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	6.300,51		
			Pyły	0,05		
			CO	1,15		
			NO ₂	4,11		
150.	„STOKROTKA” Sp. z o.o. Ul. Mełgiewska 7-9 20-952 Lublin	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,010124	Gaz ziemny 5.062,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	9.941,76		
			Pyły	0,08		
			CO	1,82		
			NO ₂	6,48		
		Kołobrzeg - Chłodziarka	Wodorofluoro węglowodór	7,50	-	-
151.	Polski Koncern Naftowy „ORLEN” S.A. Ul. Chemików 7, 09-411 Płock	Kołobrzeg – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,03299	Gaz ziemny 21.679,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	30.688,00		
			Pyły	0,235		
			CO	5,09		
			NO ₂	20,08		
		Kołobrzeg – Stacja paliw 1022 – Gaz butan	Węglowodory alifatyczne	276,65	-	-
		Kołobrzeg – stacja paliw 1022 – gaz propan	Węglowodory alifatyczne	299,70	-	-
		Kołobrzeg – stacja paliw 1022 – olej napędowy	Węglowodory alifatyczne	23,20	-	-
		Kołobrzeg – stacja paliw 210 – olej napędowy	Węglowodory alifatyczne	2,20	-	-
		Rymań – stacja	Węglowodory	7,43	-	-

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBZESKIEGO

		paliw 933 – olej napędowy	alifatyczne			
152.	Składy Budowlane „VOX” Sp. z o. o. Janikowo, ul. Gnieźnieńska 28, 62-006 Kobylnica	Kotłownia Kołobrzeg – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,012	Gaz ziemny 6.000,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	11.784,00		
			Pyły	0,09		
			CO	2,16		
			NO ₂	7,68		
153.	Jeronimo Martins Dystrybucja S.A. Ul. Żniwna 5 62-025 Kostrzyn	Kotłownia Kołobrzeg – Spalanie paliw płynnych	SO ₂	122,19	Olej Opałowy 10,90 Mg	0.50 MWt 0.500%
			CO ₂	21.222,30		
			Pyły	23,16		
			CO	7,72		
			NO ₂	64,31		
		Kotłownia Kołobrzeg – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,01	Gaz ziemny 5.669,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	11.133,92		
			Pyły	0,09		
			CO	2,04		
		Instalacja chłodnicza – Kołobrzeg	Wodorofluoro węglowodór	42,00	-	-
Chlorowc. Węglowo. HCFC	13,40		-	-		
154.	Przedszkole Prywatne „Morska Kraina” Dorota Żurawska – Nowak ul. Westerplatte 19U 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0084	Gaz ziemny 5.992,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	8.239,00		
			Pyły	0,06		
			CO	1,34		
			NO ₂	5,40		
155.	BILLA POLSKA Sp. z o. o. Aleja Niepodległości 2 61-874 Poznań	Kotłownia- spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,11	Gaz ziemny 53.786,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	105.635,71		
			Pyły	0,81		
			CO	19,36		
			NO ₂	68,85		
156.	„EUROCASH” S.A. Ul. Wiśniowa 11, 62-052 Komorniki	Kotłownia Kołobrzeg – spalanie paliw płynnych	SO ₂	127,05	Olej Opałowy 11,33 Mg	0.50 MWt 0.500%
			CO ₂	22.067,30		
			Pyły	24,07		
			CO	8,02		
			NO ₂	66,87		
157.	„Bims PLUS” Sp. z o. o. Spółka komandytowa Ul. Wichrowa 28 60-449 Poznań	Kołobrzeg – Spalanie paliw płynnych	SO ₂	15,27	Olej Opałowy 1,36 Mg	0.50 MWt 0.500%
			CO ₂	2.651,81		
			Pyły	2,89		
			CO	0,96		
			NO ₂	8,04		
158.	Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. O/ Zakład Gazowniczy Koszalin Ul. Grobla 15, 61-859 Poznań	Rozdzielnia gazu Kołobrzeg – spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0952	Gaz ziemny 73.033,0	1.40 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	100.420,38		
			Pyły	0,774		
			CO	16,43		
			NO ₂	65,72		
		Rozdzielnia gazu Kołobrzeg	Pyły ze spalania	0,50	-	-
			CO	0,014		
			NO ₂	0,03		
		Stacja Gazu Gościno	SO ₂	0,00989	Gaz ziemny 4.946,0	1.40 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	9.713,94		
Pyły	0,07					

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

			CO	1,78		
			NO ₂	6,33		
		Stacja gazu Ustronie Morskie	SO ₂	0,00646	Gaz ziemny 4.637,0	1.40 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	6.348,38		
			Pyły	0,045		
			CO	1,03		
			NO ₂	4,16		
159.	„LIDL Polska Sklepy Spożywcze Sp. z o. o.” Spółka Komandytowa Jankowice, ul. Poznańska 48, 62-080 Poznań	Kotłownia Stargard Szczeciński – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,03	Gaz ziemny 16.483,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	32.372,62		
			Pyły	0,25		
			CO	5,93		
		Kotłownia – Kołobrzeg – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,03	Gaz ziemny 16.483,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	32.372,62		
			Pyły	0,25		
			CO	5,93		
		Kotłownia – Stargard Szczeciński – Chłodnia – sklep nr 1014	wodorofluoro węglowodór	9,00	-	-
160.	LUBERON Sp. z o. o. Trzebiatowska 6 78-100 Kołobrzeg	Kotłownia- spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,04	Gaz ziemny 18.625,0	0.60 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	36.579,50		
			Pyły	0,28		
			CO	6,71		
			NO ₂	23,84		
161.	Zakład Gospodarki Odpadami Rymań Sp.zo.o. Mirowo 14 78-125 Rymań	Składowisko odpadów – bierne odgazowanie	CO ₂	1.058.069,0	-	-
			Metan	452.233,0		
162.	Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Szczecinie Ul. Narutowicza 17 B 70-904 Szczecin	Gmina Kołobrzeg – Spalanie paliw stałych	SO ₂	3.369,34	Koks 279,66 Mg	0.80 MWt
			CO ₂	671.184,00		
			Pyły	4.395,33		
			CO	6.991,50		
			NO ₂	419,53		
		Gmina Kołobrzeg – Spalanie paliw stałych	Benzo(a)piren	0,62	Węgiel kamienny 44,04 Mg	0.71 MWt 10.80 % 0.570 %
			SO ₂	401,64		
			CO ₂	88.080,00		
			Pyły węgl.- graf. sadza	23,78		
			Pyły	951,26		
		Gmina Kołobrzeg – spalanie paliw płynnych	CO	1.981,80	Olej opałowy 81,29 m ³	0.50 MWt 0.000%
			NO ₂	44,04		
			SO ₂	106,58		
			CO ₂	134.136,75		
			Pyły	146,33		
		Gmina Ustronie Morskie – Spalanie paliw stałych	CO	48,77	Koks 247,89 Mg	0.82 MWt 10.80% 0.570%
			NO ₂	406,42		
			SO ₂	2.278,85		
			CO ₂	594.936,00		
Pyły	3.852,23					
163.	Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia	Kotłownie – Gościno –	CO	371,84	Gaz ziemny 5.635,0	0.80 MWt
			SO ₂	0,0113		
			CO ₂	11.067,14		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

	Farmaceutycznego „CEFARM-SZCZECIN” S.A. Ul. Ziemowita 10 71-717 Szczecin	Spalanie paliw gazowych	Pyły	0,08		1.000 mg/m ³
			CO	2,03		
			NO ₂	7,21		
164.	Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie Ul. Małopolska 47 70-515 Szczecin	KPP Kołobrzeg – Spalanie paliw stałych	SO ₂	160,03	Koks 16,68 Mg	0.80 MWt 14.00% 0.600%
			CO ₂	40.008,0		
			Pyły	368,50		
			CO	416,76		
			NO ₂	25,01		
		KPP Kołobrzeg – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,0597	Gaz ziemny 29.839,0	0.80 MWt 1.000 mg/m ³
			CO ₂	58.603,80		
			Pyły	0,44		
			CO	10,74		
			NO ₂	38,19		
165.	Dolnośląskie zakłady Usługowo – Produkcyjne „DOZAMEL” Sp. z o. o. Ośrodek wypoczynkowy Fabryczna 10, 53-609 Wrocław	Malowanie – Altaxin lakierobejca	Węglowodory alifatyczne	1,02	-	-
			Węglowodory aromatyczne	0,56	-	-
		Malowanie farba olejna	Węglowodory alifatyczne	3,57	-	-
			Węglowodory aromatyczne	2,28	-	-
		Malowanie Aceton	Ketony i poch.	1,00	-	-
		Malowanie rozcieńczalnik Benzyna Ekstra.	Węglowodory alifat.	0,50	-	-
		Malowanie rozcieńczalnik Benzyna Ekstra	Węglowodory alifatyczne	0,65	-	-
			Węglowodory aromatyczne	0,35	-	-
166.	Przedsiębiorstwo Produkcji Farmaceutycznej „HASCO-LEK” S.A. Ul. Żmigrodzka 242E 51-131 Wrocław	Kotłownia – Spalanie paliw gazowych	SO ₂	0,004465	Gaz ziemny 79.731,0	0.49 MWt 0.040 mg/m ³
			CO ₂	109.630,13		
			Pyły	0,83		
			CO	17,94		
			NO ₂	71,96		
Razem		Suma gazów			121.244.761,15	
		Suma pyłów			55,17	
Ogółem					121.244.816,32	

